

Seria *DRAMATURGI DE AZI*

Dramaturgi olandezi de astăzi

Coordonarea seriei „Dramaturgi de azi”:

Andreea DUMITRU și Ioana ANGHEL

Redactare:

Andreea DUMITRU

Revizie BT:

Viorica-Rozalia MATEI

Corectură:

Cosmin COMARNESCU

Machetare:

Daniel Leonard SAVU

Toate drepturile rezervate:

Geslacht © Rob de Graaf, 2004

Cloaca © Maria Goos, 2003

Jeroen van den BERG, *Blowing* © Henneman Agency

[www.hennemanagency.nl,

Amstel 1771018 ES Amsterdam, tel. 020-6943399]

Tussen ons gezegd en gezwegen © Oscar van Woensel, 1997

Klei © Marijke Schermer

[M. Schermer, Houtmankade 16-1, 1013 MX Amsterdam,

0031.6.47426475, schermer@dds.nl]

© Liliana Alexandrescu, pentru versiunea românească

© Fundația Culturală „Camil Petrescu”, 2010, pentru prezenta ediție

ISBN: 1220-4676

Volum editat cu sprijinul:

Administrația Fondului Cultural Național

Theater Instituut Nederland

Ambasada Regatului Țărilor de Jos la București

Kingdom of the Netherlands

UNITER

(Festivalul Național de Teatru)

Dramaturgi olandezi de astăzi

Antologie, traducere și prefață

Liliana ALEXANDRESCU

Fundația Culturală „Camil Petrescu” –
Revista *Teatrul azi* (supliment)
București, 2010

Cinci dramaturgi la început de mileniu

„Încotro se îndreaptă teatrul? I-am întrebat într-o zi pe un actor, în anii '50. Ce-ți pasă? mi-a răspuns el.

Nicio artă nu știe încotro se îndreaptă. Așa ceva aflăm abia mai târziu, când au trecut câteva decenii. Încercăm un lucru sau altul, căutăm o nouă formă și un nou conținut, descoperim legături între ceea ce ne spune realitatea și ceea ce putem exprima pe scenă.

Uneori nici nu ne dăm seama de unde a venit o idee. Înnoiri se produc mereu, schimbările sunt continue. [...] Neschimbată însă de-a lungul secolelor rămâne confruntarea directă dintre public și cei ce fac teatru: trăirea în comun a emoțiilor care stăpânesc sufletul omului și a ceea ce se petrece cu el în situațiile de criză.”

Erik Vos, *De hele wereld is toneel*
(Întreaga lume este teatru,
Amsterdam, TIN, 2005).

Spectatorii care, în seara de 9 octombrie 1969, s-au dus la Stadsschouwburg (Teatrul Municipal) din Amsterdam să asiste la premiera unei piese de Shakespeare nu se așteptau desigur să fie martorii unui eveniment istoric. Se juca *Furtuna*, în interpretarea prestigioasei Companii „Nederlandse Comedie”, în regia lui Han Bentz van den Berg. Pe neașteptate, la aplauze, doi tineri studenți de la școala de teatru, o fată și un băiat, s-au ridicat în picioare și au aruncat cu roșii în actori. Experiență traumatizantă pentru cei de pe scenă, aflați în plină ficțiune și expuși, sub luminile rampei, oricărei trageri la tir din anonimatul sălii. Experiență șocantă și pentru publicul neobișnuit cu asemenea manifestări iconoclaste. Tumultul rezultat n-a fost decât preludiul unei debateri care avea să capete proporții legendare sub numele de *Aktie Tomaat* și să precipite evoluția teatrului olandez postbelic.

Roșia care a găurit în zbor pelicula fragilă a ficțiunii, aterizând ca proiectil pe insula lui Prospero, nu era numai simbolul unei stări de spirit locale. În toată Europa de Vest, ca și în America, anii '60, anii ideologiei *hippy*, *flower-power*, *provo*, ai culturii pop și ai nenumăratelor experimente, puseseră sub semnul întrebării întregul câmp al societății și al artei. În Franța, agitația intelectuală și politică de stradă culminase la Paris cu revolta studenților din mai 1968, care angajase

la un moment dat și unele grupări muncitorești de stânga (unul dintre focarele ei fusese, în inima orașului, Théâtre Odéon, al cărui director era la vremea aceea însuși marele actor și regizor Jean-Louis Barrault). În Olanda, preluând modelul parizian, studenții din Amsterdam ocupaseră un an mai târziu localul universitar Magdenhuis, prezentând guvernului, din interiorul citadelei, un întreg program de revendicări. Și în Europa de Est, mai pretutindeni, în ciuda opresiunii și a regimurilor totalitare, se produsese subteran o creștere a tensiunii, o activare a rezistenței morale subversive. În Polonia, de pildă, în teatru, la cârma acestei disidențe interne, apare „fenomenul Grotowski”, care întoarce spatele avantajelor materiale și publicitare ale teatrului oficial. La Opole (în 1959), regizorul Jerzy Grotowski înființează primul teatru-laborator (mutat la Wrocław, în 1965), introducând în pregătirea și în reprezentarea actului scenic conceptul de *teatru sărac*, deci independent. Iar tancurile sovietice, intrând în august 1968 în Cehoslovacia, nu ocupaseră numai militar o țară: distrugând „primăvara de la Praga”, ele retezaseră și o mișcare teatrală în căutare de noi forme și sensuri.

Tomatele aruncate au continuat să zboare peste capetele spectatorilor, atingând un protagonist sau un element de decor, în diversele mari teatre din Amsterdam, Haga, Rotterdam, însoțite și de alte inițiative: manifeste incendiare, fluierături, discuții deschise, duminica și luna, cu publicul, interpreții și conducerea artistică, interpelări insultătoare la adresa meseriei actorului și a implicării lui în societate, lecții de civism, degenerând adesea în adevărate ședințe proletcultiste. Anumiți agitatori comuniști și anarhiști, infiltrați în această masă în mișcare, încercau să împingă grupurile ideologic neomogene de studenți, scriitori, tineri regizori, actori, dramaturgi și oameni de pe stradă, la inițiative extreme. Un rol important îl preluase tâmparul anarhist Gerard van den Berg, care își asumase funcția de mentor proletar al tineretului (la un moment dat, a predat și lecții de artă dramatică elevilor de la Școala de teatru!). În seara de 22 noiembrie 1969, tot la „Nederlandse Comedie” (se juca *Toller* de Tancred Dorst, o piesă cu problematică social-politică), figuranți infiltrați în sală și pe scenă au aruncat cu bombe fumigene și au defilat apoi cu stegulețe roșii, scandând lozinci. O lună mai târziu, pe 21 decembrie, în cursul aceluiași spectacol, mentorul anarhist sus-menționat, așezat printre spectatori, l-a întrerupt pe actorul Han Bentz van den Berg în mijlocul unui monolog, cerându-i să-și justifice atitudinea personală față de rolul interpretat.

Aflați în prima linie pe câmpul de bătaie, actorii, „comedianții”, au fost firește cei mai expuși, fizic și psihic, unui atac masiv și deseori incompetent, lipsit de discernământ și de subtilitate. Unii n-au rezistat hărțuielii și s-au retras, temporar sau definitiv, de pe scenă, alții au căzut pradă unor grave depresii. Lor, care au pățimit în ființa lor pieritoare, le rămâne oricum onoarea inalterabilă a profesiei, *panașul* nemuritor al lui Cyrano. Alții însă au ieșit căliți din proba de foc, pricepând cerințele unei alte epoci.

Acțiunea *Tomaat*, care a durat câteva luni, nu a patronat toate aceste „jocuri de-a revoluția” (fără niciun risc pentru „revoluționari”!). A creat însă condițiile care le-au declanșat și, ulterior, le-a adoptat insigne: astfel, nu numai roșia, ci și bomba fumigenă au devenit icoanele ei reprezentative. Dar dincolo de aceste excese – care au dat o anume coloratură flamboaianț-teatrală, cu foc bengal și efecte contrastante, proprie de fapt scenei și artei dramatice – ce voiau acești contestatari ai stării de fapt? În rândurile lor militau și oameni posedați de idei, profesioniști ca Eric Vos (un viitor mare regizor din următoarele decenii), de pildă, cu o nouă viziune despre teatru și despre raporturile lui cu societatea, cu lumea și cu istoria contemporană. Iar în spatele actorilor împroșcați cu roșii, cei vizați erau administratorii, instanțele guvernamentale, sponsorii oficiali, mentalitatea elitistă a marilor instituții teatrale beneficiare ale totalității subvențiilor.

Amplificarea reverberațiilor Acțiunii *Tomaat* și „mitologizarea” ei se înscriu firesc într-o anume tradiție a spectacolului ca germen de destabilizare. Un soi de *hybris* propriu măștii comice sau tragice, o tensiune exacerbată pot trece ca un val printr-o asistență. Încăierarea dintre partizanii esteticii clasice și ai esteticii romantice de la premiera piesei lui Victor Hugo *Hernani* (25 februarie 1830), faimoasa „*bataille d’Hernani*”, este și azi considerată drept actul fondator al unei noi dramaturgii. Iar legenda (contestată de istorici și muzicologi), după care publicul italian, în plin Risorgimento, ieșind de la Scala din Milano după premiera operei *Nabucco* de Verdi (1842), ar fi pornit cântând la revoluție, este relevantă pentru reputația teatrului de eventual detonator politic și social. Un secol mai târziu, în turbulenții ani ’60, tentativele de a tulbura confortul spectatorului capătă din ce în ce alură de program. Astfel, în 1966, regizorul german Claus Peymann pune în scenă la Frankfurt piesa unui tânăr autor: Peter Handke, intitulată provocator *Publikumsbeschimpfung*¹. La sfârșit de mileniu, asemenea experimente ludice dinăuntrul fenomenului dramatic vor căpăta un accent mai sumbru și vor fi scăldate într-o lumină mai dură sub năvala cotidiană a unei istorii ieșite din țâțâni, „plină de zgomot și de furie”. În cursul iernii 1996–1997, la Belgrad, manifestațiile contra puterii și războiului au creat mari momente cathartice de „teatru de stradă”. Scenele jucate de actori în fața cordoanelor poliției, poemele citite cu glas tare, cântecele, dansurile, săptămâni de-a rândul, toate aceste expresii ale unei „conștiințe parateatrale” au culminat într-o zi cu *Jocul oglinzilor*. Un grup de artiști s-au îndreptat către forțele de ordine purtând mari oglinzi: „Polițiștii priveau la ceea ce era în fața lor și se vedeau pe sine privind, dar și pe cei din mulțime, care și ei priveau și se vedeau pe ei înșiși privindu-i pe polițiști”.² Care dacă ar fi pus arma

¹ Piesa, tradusă în românește de Victor Scoradeț, a fost montată de Vlad Mugar în 1997, la Teatrul Tineretului din Piatra Neamț, cu titlul *Scandal cu publicul*. (N. red.)

² S. Iovacevici, *They all laughed*. In: *Shifting years. Reflections and reports on the contemporary performing arts*, TIN, 1998, p. 66.

la ochi și ar fi tras, niciunul dintre civilii căzuți sub cioburile strălucitoare nu s-ar mai fi ridicat să salute.

În anii '50, Olanda postbelică se străduie din răspuțeri să vindece traumele provocate de ocupația germană (1940–1945), să-și recupereze identitatea națională și să realizeze un nou consens într-o societate apăsată de grave probleme interne: la nivel moral, suspiciunea (colaboraționism cu ocupantul versus rezistență); la nivel material, extremă sărăcie (o economie distrusă de restricții, dar și de luptele purtate chiar pe teritoriul olandez, la începutul și la sfârșitul războiului); la nivel național, pierderea imperiului colonial (încheiată cu două acțiuni militare eșuate în 1947 și în 1949). Pe acest teren încă minat, încep să aibă loc diverse inițiative culturale. Astfel, în 1947 se înființează primul mare festival internațional de teatru: Holland Festival, la Amsterdam. Se simte necesitatea creării unui nou climat teatral. O expoziție organizată în 2005–2006 de către Institutul Neerlandez de Teatru (TIN), intitulată *Teatrul în timpul celui de-al doilea război mondial*, pune în lumină situația precară a instituțiilor teatrale din vremea Ocupației. Scena fiind o posibilă tribună de propagandă pentru „noua ordine”, instanțele culturale naziste controlaseră atât repertoriul, cât și pe interpreți, exercitând o strictă supraveghere (evident, actorii evrei erau eliminați și deportați la Westerbork, dar nici actorii „arieni” nu puteau juca dacă nu erau înscrși pe o listă la „Kulturkamer”). În primii ani de după război, *denazificarea* a fost una dintre fazele recuperării unei comunități teatrale normale, prin verificarea și eventual denunțarea (uneori abuzivă) a anumitor cadre.

Rolul instituțiilor guvernamentale este, așadar, extrem de important în această perioadă postbelică incipientă. Se simte nevoia unei organizări centralizate a noii vieți culturale. În cursul anilor '50 se impune din ce în ce în politica internă ideea „statului social” – *verzorgingsstaat* – care să se preocupe în mod egal de interesele tuturor cetățenilor. Se produce deci o redistribuire a bunurilor și răspunderilor. Această strictă centralizare a determinat o creștere rapidă a bunăstării generale în toate sectoarele (la care s-a adăugat desigur și ajutorul venit prin Planul Marshall). Ca rezultat al acestei reglementări, anii '60 sunt anii unei prosperități fără precedent și ai consolidării societății de consum, legănată în visuri de funcționari bine situați, care reglementează viața națiunii.

Bineînțeles că o asemenea organizare sub tutela instanțelor guvernamentale a avut, în domeniul vieții teatrale, și consecințe de ordin intern, implicând un control de la centru atât cu privire la repertoriu, cât și la statutul instituțiilor selectate. Evident, sistemul de subvenții favoriza marile companii și pe dramaturgii consacrați, evitând zona nesigură, aventuroasă, a experimentului, a controverselor, a micilor grupuri marginale sau contestatate, care subminau structurile tradiționale și introduceau alte forme, alte ritmuri, alte puncte de vedere asupra funcției spectacolului. Paradoxal, de pe marile scene ale Olandei, care funcționau la scară europeană, nu lipseau însă

autori ca Eugène Ionesco, Beckett sau Adamov, reprezentanți ai așa-numitului „teatru al absurdului”, în înscenări uneori fastuoase. Cât despre dramaturgia națională, era mai mult sau mai puțin absentă. O senzație de sufocare se răspândise ca o ceață în peisajul teatral autohton. Între 1965–1969 se manifestă un protest din ce în ce mai conturat împotriva acestei situații elitiste.

Într-un asemenea context apare *Aktie Tootaat*. În anii următori, rezultatele acestei perioade agitate n-au încetat să se înmulțească, marcând trecerea într-o altă etapă, caracterizată prin liberalizarea subvențiilor pentru noi teatre și noi activități, prin încurajarea inițiativelor de creație scenică și dramaturgică și, totodată, prin creșterea audienței, a interesului public pentru textele originale și pentru spectacolele marginale. Desigur, 40 de ani mai târziu, unii comentatori s-au întrebat dacă nu cumva și fără această erupție spectaculoasă evoluția teatrului olandez nu s-ar fi produs mai devreme sau mai târziu în același sens. Probabil, dar asemenea șocuri dau o altă culoare și un alt relief, ca și un accent în plus faptelor, introducând în perspectivă mai vizibile curente și demarcații. Iată concluzia unui istoric al teatrului olandez: „S-a spus că evenimentele din ultimele luni ale anilor '60 n-au fost decât undele de la suprafața unui heleșteu care demult nu mai era netulburat. Cu alte cuvinte, dezvoltarea teatrului în Olanda, înainte și după acea epocă, chiar și fără Acțiunea *Tootaat*, ar fi luat același curs. Dacă într-adevăr așa ar fi fost, rămâne sub semnul întrebării. În orice caz, după *Tootaat*, desfășurarea evenimentelor a avut loc într-un tempo accelerat”.¹ Pe de altă parte, o carte mai recentă, bogatul volum consacrat de Anja Krans teatrului olandez contemporan, apărut în anul 2005, tinde să restabilească, încă din titlul (programatic) *Vertraagd effect* (Efect întârziat), aportul decisiv al Acțiunii *Tootaat* în dezvoltarea ulterioară a regiei și dramaturgiei, considerând această dezvoltare ca o prelungire, ca un „efect întârziat”, al evenimentelor din 1969. Pentru autoare, *Aktie Tootaat* rămâne o unitate de măsură hotărâtoare, un punct-etalon („*ijkpunt*”) al istoriei teatrului olandez postbelic.²

În 1973, în cartea sa *De Nederlandse toneelschrijfkunst* (Literatura dramatică neerlandeză), jurnalistul, criticul de teatru și scriitorul Ben Stroman constata că Olanda este o țară care „are teatre, dar nu are dramaturgi”. Erau preferate proza, eseurile, poezia. Nume mari ca

¹ Max van Engen, *Begin van de Aktie Tootaat* [Începuturile Acțiunii *Tootaat*]. In: *Een theatergeschiedenis der Nederlanden. Tien eeuwen drama in Nederland en Vlaanderen* [O istorie a teatrului în Țările de Jos. Zece secole de dramă în Olanda și Flandra]. Volum coordonat de R.L. Erenstein, Amsterdam University Press, Amsterdam, 1996, pp. 752–759.

² Anja Krans, *Vertraagd effect. Hedendaags theater in 1 inleiding en 18 interviews*. [Efect întârziat. Teatrul contemporan prezentat într-o introducere și 18 interviuri], Amsterdam, Theater Instituut Nederland (TIN), 2005, 420 p.

Hugo Claus, romancier și poet (născut la Bruges, în Belgia), scriau din când în când și teatru, dar în general producția de texte dramatice originale era extrem de redusă. Și regizorii puneau în scenă mai ales clasici sau scriitori străini, care oricum aduceau public în sală.

Totuși, la sfârșitul anilor '70 și în anii '80, o viață teatrală mult mai diversificată (dominația marilor companii încetase și apăruseră numeroase companii mai mici, independente) atrage după sine și apariția unui grup important de autori dramatici autohtoni. Din această primă serie fac parte Judith Herzberg, Lodewijk de Boer, Gerardjan Rijnders și Frans Strijards (ultimii doi fiind și regizori). De asemenea, unele noi colective teatrale, ca de exemplu faimosul *Werktheater*, își compuneau singure textele pe care construiau spectacole remarcabile, ancorate în realitatea imediată, înscrise firesc în spiritul vremii și angajate într-un dialog nemijlocit cu spectatorii. În vederea stimulării literaturii originale, în anii '90 se organizează la nivel național concursuri, premii, întâlniri, lecții, ca și „zile ale dramaturgiei”. Astfel se ridică treptat o nouă generație de scriitori și se încheagă o nouă literatură dramatică din ce în ce mai variată, angajată în problemele intime sau publice ale vieții contemporane, încercând să răspundă unor întrebări puse de societate ori de istoria imediată. La început, textele noi au fost jucate mai ales în săli mici, în „cutiile negre”, mai pe urmă însă și teatrele mari s-au hotărât să nu mai joace doar Shakespeare și Cehov, ci (cu succes de public!) și piese autohtone.

Preocupările acestei noi literaturi dramatice sunt, pe de o parte, cele așa-numite „general omenеști”: dragostea, moartea, relațiile de familie, problemele sexuale, eșecul moral sau profesional, trădarea idealurilor. La ele se adaugă însă ecourile mai specifice ale istoriei contemporane: războiul din Balcani din anii '90 (la care au participat și militari olandezi) sau, din trecutul apropiat, războiul colonial din Indonezia (1945–1947). Un vast evantai de trăiri și de dezbateri caracterizează această nouă literatură. Dacă aș încerca s-o plasez, ca timbru, ca atmosferă, sub anumite influențe sau concordanțe, m-aș gândi la Ibsen, Strindberg ori Cehov, la Harold Pinter, Edward Albee, Sam Shepard, la Thomas Bernhard sau Lars von Trier.

Un alt aspect al acestei literaturi este faptul că aproape întotdeauna scriitorul de teatru este și actor sau regizor, ori și una și alta, deci un artist complet implicat în toate registrele unei creații multiple. Acest fapt dă o calitate specială, de participare nemijlocită, de la actul de a scrie până la încarnarea pe scenă și până la construirea materială a lumii fictive. Astfel avem de-a face cu un nou tip de autor, direct legat de practica teatrală (uneori textul său este prelucrat și definitivat în cadrul grupului de interpreți, în procesul repetițiilor). În alt context, în legătură cu această contaminare dintre practica și scriitura teatrală, Mircea Ghițulescu, în prefața la volumul său *Istoria dramaturgiei române contemporane*, spune: „Problema nu mai este a autonomiei textului sau a spectacolului, ci a reversibilității împrumu-

turilor". De aceea, „este important să lucrăm cu noțiunea de *dramaturgie activă*”.¹

Dintre cele cinci piese alese pentru volumul de față, una singură a fost scrisă la sfârșitul secolului trecut: **Între noi fie spus și tăcut** (Oscar van Woensel), datând din 1997. Toate celelalte, trecând pragul în mileniul al treilea, au apărut: **Lut** (Marijke Schermer) în 2001, **Cloaca** (Maria Goos) și **Aniversarea. Comedie amară pentru toate vârstele** (Jeroen van den Berg) în 2003, în fine, **Sex** (Rob de Graaf) în 2004. Deși autorii lor, născuți între 1952 și 1975, ar putea fi considerați ca reprezentanți a două generații, piesele de care ne ocupăm au fost scrise toate într-un răstimp de opt ani și au un numitor comun: din mai multe puncte de vedere, ele reflectă scene, situații, teme din realitatea olandeză recentă sau chiar imediată. Pe de altă parte, prin îndrăzneala, simțul de observație și minuțiozitatea investigării ne duc cu gândul la acele mari case de păpuși din „Secolul de aur” al Țărilor de Jos (secolul al XVII-lea), expuse la Rijksmuseum din Amsterdam, case fără fațadă, deschise privirilor și indiscrețiilor, în care, de la pivniță până la pod, putem contempla și „pipăi” viața de altădată, surprinsă într-un microcosmos de obiecte, de atitudini și de relații, declarate sau sugerate. „Fără fațadă” sunt și piesele care urmează, cu același dar al analizei și al redării universului în materialitatea și în spiritualitatea lui, care odinioară în pictură a putut lega un talger cu fructe și pești de misterele clar-obscurului. De la trivial la sublim, și invers, nu e decât un pas, par a ne spune autorii noștri. Dincolo de un naturalism fără menajamente, prin toate aceste piese trece un curent comun, de esență romantică: un simțământ de melancolie, de regret, de iubiri și de idealuri pierdute. Mai toate personajele sunt adulți (opuși câtorva adolescenți rătăciți în lumea lor), aflați la mijlocul vieții în momentul socotelilor și evaluărilor, cu planuri spulberate și idealuri abandonate, intrați în zona unei maturități frustrate. Poezia sumbră și răscolitoare care se degajă deseori din piesele de față nu exclude însă catharsisul, propulsat nu numai de o moralitate mereu trează, chiar dacă ascunsă sau încălcată, dar și de umorul viguros, de bunul-simț realist prezent în situațiile cele mai dificile, de dârzenia și rezistența încăpățânată proprie acestor nordici proveniți din Vikingi, învățați cu furtunile pe mare și cu naufragiile. Un proverb olandez spune: „Trebuie să vâslești cu vâslele pe care le ai”. Constatând dezastrul (mai ai o singură vâslă!) și vâslind în continuare, fără văicăreli sterile, poate că ieși la mal!

După ce s-a specializat în biblioteconomie și documentare, apoi în jurnalism, **Rob de Graaf** (1952) a început în 1978 să scrie teatru, colaborând inițial cu compania *Dood Paard* (Calul mort); ulte-

¹ Mircea Ghițulescu, *Istoria dramaturgiei române contemporane*, București, Editura Albatros, 2000, pp. 13-14.

rior a scris și pentru alte grupuri teatrale. Între 1991 și 1996, a predat cursuri de pantomimă la Școala de Teatru din Amsterdam. Pentru considerabila sa producție dramatică a primit până acum trei premii prestigioase: în 1996, Premiul pentru dramaturgie *Taalunie*; în 2003, Premiul pentru literatură *Charlotte Köhler*; iar în 2007, din nou Premiul *Taalunie*. Tematica pieselor lui e diversă, mergând de la ecourile interioare ale unor evenimente din viața personală (dragoste, absență, doliu) până la reflecția politică (războiul din Indonezia). Întrebat într-un interviu cum își privește profesia de dramaturg, De Graaf a răspuns: „Îmi place să consider munca mea ca pe un aport la ceva ce este realizat și de alții: actorii, regizorul... Asta nu înseamnă că nu țin la autonomia textului și la răspunderea mea în acest domeniu. Dar oricât aș fi de încăpățânat și de intransigent, cuvintele pe care le scriu sunt numai o parte din altceva, mai mare: spectacolul. Actorii sunt cei care însuflă viață fantasmelor mele.”¹ În *Sex (Geslacht)* analizează infinitezimal reacțiile și evoluția a patru personaje: soțul, soția, prietenul casei și partenerul prietenului – două cupluri ale căror probleme ajung să interfereze –, urmărindu-i până în cele mai ascunse cute ale intimității lor erotice și morale și ale comportamentului lor profesional și social. Paradoxal, acestui autor care a început prin a scrie pentru *bewegingstheater* (teatrul mișcării, al gestului) i s-a făcut observația că în piesele lui „se vorbește mult”. Da, a răspuns el, eroii mei sunt „niște vorbitori entuziaști”, mânați de dorința ca odată și odată totul să fie din nou bine. „Este o combinație între amintire și dor. Cred că, scufundate în adâncul conștiinței și totuși încă palpabile, se mai păstrează senzațiile unui armonios *odinioară*: lumina din camera ta de copil, întunericul de pe coridorul din casa bunicilor, tensiunea plină de așteptare cu care te duceai la școală în diminețile de vară... [...] Certitudinile de altădată, oricât de depărtate și de slabe, formează un nucleu de nostalgie. Și chiar dacă știi că trecutul nu se mai întoarce, acest nucleu te păstrează în mișcare. Speri să regăsești cândva armonia pierdută și simțirea ca trăire firească.”² Piesa *Sex* este scrisă într-o proză ritmată, un fel de versuri albe de lungimi diferite (dar la fel de constrângătoare ca un vers alexandrin), care în momente de suspans capătă intensități incantatorii.

Născută la Breda, în Brabant (sudul Olandei), **Maria Goos** (1956) a absolvit cursurile Academiei de Artă Dramatică din Maastricht în 1982. Și-a început cariera de dramaturg regizându-și textele. De timpuriu a înființat și condus propria ei companie teatrală. Mai târziu va colabora ani de zile cu compania *Het Toneel Speelt* (care a jucat pentru

¹ Caietul-program al spectacolului *Geslacht* din seara de 16 aprilie 2009, prezentat la Stadsschouwburg, în Amsterdam. Compania: Het Toneel Speelt. Regia: Ger Thijs. Interpreți: *Harko* – Mark Rietman, *Chra* – Carine Crutzen, *Ralf* – René van Zinnicq Bergmann, *Speedo* – José Klaase.

² *Ibidem*.

prima oară și **Cloaca** în 2003). A scris și scrie în paralel scenarii de film și televiziune (premiat, ca și piesele ei de teatru, în repetate rânduri). Astfel, *Cloaca* are și o excelentă versiune filmică (actorul Peter Blok, partenerul de viață al Mariei, a luat un premiu de interpretare pentru rolul lui *Tom*). Referindu-se la aceste activități concomitente, autoarea avea să declare mai târziu că cel mai mult îi place să scrie teatru, pentru că acolo totul se exprimă prin cuvânt, nu prin imagine. *Cloaca* este una dintre piesele cele mai cunoscute ale Mariei Goos (a recoltat și mai multe premii naționale și internaționale). Acțiunea, totodată dinamică și controlată, este legată de viața contemporană, cu problemele ei de familie, carieră, ascensiune și decădere socială. Un grup de prieteni – patru bărbați – se reîntâlnesc după 20 de ani și constată că amicitia lor de altădată nu poate rezista frustrărilor, tensiunilor și parvenitismului (profesional sau politic) din momentul revederii. „*Cloaca*”, cuvântul cifrat, salutul conspirativ al grupului (inspirat pe vremuri de o marcă de băutură consumată în studenție), nu-i mai leagă, căpătând o rezonanță simbolică apăsătoare. În această încheștare de interese contrarii, unul dintre ei își va lua viața. Este el cel mai slab dintre ei sau cel mai tare, cel mai slab fiind de fapt cinicul aventurier politic, care-și trădează prietenul și-l împinge la sinucidere? Ca structură, *Cloaca* este o piesă aproape clasică, țesătura narativă, „peripeția” e mereu susținută de armătura dinamică a conflictelor, eroii consecvent conduși până la ultimele consecințe ale faptelor lor. Întrebată în octombrie 2009, la București, dacă se simte legată de un *Zeitgeist*, de o familie a teatrului european, Maria Goos a negat, afirmându-și totuși preferințele pentru scriitori ca Ibsen, Harold Pinter, Lars Noren, dar, mai presus de toți, Cehov. „Pot spune că Cehov m-a influențat cel mai mult. [...] Chiar dacă anumite personaje din scrierile lui sunt, să zicem, negative, el caută să le integreze într-o umanitate mai echilibrată, salvându-le”.¹ Regăsim deci, ca și la Rob de Graaf, aceeași tentație, aceeași dorință de a-și izbăvi personajele, într-un ultim act de redempțiune. Caracterizându-și opera, Maria și-a sintetizat-o într-o elegantă imagine plastică: „Eu scriu comedii încadrate într-o mare ramă neagră”.²

Jeroen van den Berg (1966) a urmat, între 1989 și 1993, cursurile de regie ale Școlii Superioare de Arte din Amsterdam. În 1993 i s-au conferit o distincție și un premiu de încurajare de către două instanțe: *Top Noëf Prijs* și Fondul pentru Arte din Amsterdam. Imediat după terminarea studiilor, înființează, împreună cu actorul-regizor Ivar van Urk, Compania de teatru *Oranjehotel*, în cadrul căreia lucrează, până la desființarea ei în 2002, ca regizor și autor de texte. În anii următori scrie și regizează pentru *Theater van het Oosten*, *Het Zuidelijk Toneel* și pentru cunoscutul grup *Orkater*. În anii '90, alături de regie

¹ Interviu acordat Marianeii Ciolan, apărut în *Teatrul azi* nr. 1–2/2010, pp. 208–210.

² *Ibidem*.

și de redactarea propriilor piese de teatru, Jeroen van den Berg se ocupă și de adaptarea și rescrierea unor texte clasice, printre care *Nora* de Ibsen, *Kasimir și Karoline* și *Don Juan se întoarce din război* de Von Horváth și *Pescărușul* de Cehov, prelucrând fragmentele selectate într-o nouă formă. În 2003, scrie pentru teatrul *Het Laagland*, piesa **Aniversarea** (*Blowing*), pentru care primește în același an importantul Premiu de dramaturgie *Nederlandse Taalunie*. În toamna lui 2008, la Teatrul Bellevue din centrul Amsterdamului, Jeroen van den Berg prezintă, ca autor și ca regizor, piesa *DesiLucy* (2007), bazată pe un serial american de televiziune deosebit de popular în anii '50-'60: *I love Lucy*, ca și cuplul de interpreți: *Desi* Arnaz și *Lucille* Ball. Jocul de cuvinte din titlul acestei comedii negre revelă emblematic eșecul final: *Deziluzie!* Pentru teatrul în aer liber din marele parc de la marginea Amsterdamului scrie în 2010 piesa *Don Q. at your service* (Don Q. fiind, evident, Don Quijote), jucată în sezonul de vară. În prezent, pe masa lui de lucru se află proiectul *Dracula*, programat pentru un amplu turneu la principalele teatre din Olanda, în regia lui Ivar van Urk. Începând din 1995, Jeroen van den Berg este cu regularitate invitat să predea cursuri la Școala de Teatru din Amsterdam, din Utrecht și din Maastricht. Această listă de preocupări și de activități ale lui Jeroen este departe de a fi completă: ea sugerează însă vitalitatea, inventivitatea și capacitatea de lucru a acestui artist mereu în mișcare, mereu în căutare. În *Aniversarea. Comedie amară pentru toate vârstele* (titlul original englezesc *Blowing* fiind prea obscur în context românesc, am optat, de acord cu autorul, pentru o versiune ceva mai descriptivă), Jeroen van den Berg schițează portretul nemilos al unei familii „cumsecade”: mama, tata și cei doi copii adolescenți, un băiat și o fată. Pornind de la un eveniment benign – sărbătorirea zilei de naștere a mamei –, acțiunea escaladează până la răbufnirea ultimă a acestei gherile domestice: cvasidespărțirea părinților și plecarea copiilor din casă. Această temă recurentă din literatura olandeză – o familie subminată de conflicte nedeclarate – Jeroen o introduce într-o structură teatrală suplă, cu accente suprarealiste (prima scenă se repetă, exasperant, de trei ori, aproape identic). O metaforă ionesciană (vezi *Setea și Foamea*) la un moment dat pare o subtilă trimitere la „teatrul absurdului”: ca semn material al acestei descompuneri a familiei, din tavan începe să cadă tencuiala, apoi se prăbușește lustra.

Un critic și jurnalist olandez, Loek Zonneveld, îl plasează pe **Oscar van Woensel** (Heemskerken, 1970) în prima generație care se ridică după ce cade Zidul Berlinului, după ce se prăbușește Cortina de fier (1989). Această generație face parte dintr-o lume în care exacerbarea unor aspecte ale schimbării raportului de forțe, în bine și în rău, ca și expansiunea fără precedent a tehnicilor digitale, cu toate consecințele ei asupra relației dintre societate și interioritate, pot provoca deruta, decepția, confuzia normelor și, în anumite cazuri, la nivel indi-

vidual, un sentiment de nihilism moral. Încă de foarte tânăr, Oscar van Woensel se înscrie la Școala de Teatru din Arnhem. Acolo învață nu numai meseria de actor, ci și pe cea de dramaturg, abordând o metodă pe care avea s-o practice și mai târziu: compunerea unei piese prin consultarea permanentă cu interpreții, în procesul repetițiilor. În 1993 înființează, împreună cu doi colegi (o actriță și un actor) Compania (astăzi celebră) *Dood Paard* (Calul mort). Între 1996 și 2000, Oscar van Woensel scrie 6 piese de teatru pentru această companie, legându-și de ea destinul profesional. Tot în acest răstimp, redactează și texte destinate teatrului pentru copii și adolescenți. În decurs de șapte ani, apar sub semnătura lui 30 de piese! În paralel, scrie și adaptări după Shakespeare, Oscar Wilde și Martin Amis. În textele originale temele lui sunt: familia (și în piesa din volumul de față eroii sunt doi frați gemeni), singurătatea, degradarea, corupția, preeminența banului. În timpul studenției, „modelele” lui erau germanul Thomas Bernhard și compatrioții săi Gerardjan Rijnders și Rob de Graaf, mai ales pentru modul lor de a folosi vorbirea. Un bun text de teatru trebuie să aibă muzicalitate, frazele trebuie să aibă ritm, declară Van Woensel. Ca și Rob de Graaf, el crede că, încă din etapa în care ești ocupat cu crearea țesăturii verbale, trebuie să auzi cum sună textul *rostit* de actori. Central în opera lui stă cuvântul. Acest aspect e evident și în piesa ***Între noi fie spus și tăcut*** (*Tussen ons gezegd en gezwegen*, 1998). E interesant că, la o jumătate de secol după criza de neîncredere în limbaj (manipulat și manipulator), după „bâlbâiala” postbelică acuzând eșuarea dialogului (Beckett, Ionesco), revine aceeași spaimă de noncomunicare. În toate piesele lui Oscar van Woensel se vorbește în monosilabe sau în fraze scurte, neterminate, repetate, ambigue, cu asocieri de idei arbitrar. Fluxul intermitent de vorbe acoperă de obicei o adâncă tulburare și demoralizare, care nu pot fi rezolvate prin exprimare. Așadar, „mai bine să păstrăm tăcerea”, iată concluzia personajelor lui Van Woensel. Și în piesa de față revine ca un laitmotiv, în conversația dintre cei doi frați care se întâlnesc o dată la zece ani: „mai bine să nu vorbim, mai bine să tăcem”. Și totuși, această piesă, permanent străpunsă de tăceri, este fascinantă, printr-o anumită concentrare subliminală, prin ritmul sacadat și obsesiv, prin ironia și autoironia mereu active.

Din aceeași generație face parte și **Marijke Schermer** (Amsterdam, 1975), autoare dramatică, regizoare și organizatoare de evenimente culturale. După studiile urmate la Școala de Teatru din Arnhem, înființează împreună cu un coleg de clasă o companie de teatru, care-și joacă propriul repertoriu. Ulterior, această companie se va numi *Alaska*, după titlul primei piese de renume a autoarei (din 1998). Majoritatea pieselor pe care le scrie, Marijke Schermer le regizează singură, fapt care, spune ea, o ajută să-și dezvolte un stil personal. Până acum a scris peste 10 piese de teatru, dintre care ***Lut*** (*Klei*, 2002) este cea mai cunoscută. În 2009 a primit Premiul pentru Literatură

Charlotte Köhler. Textele ei au, în general, o structură clasică, cu o linie ascendentă care conduce acțiunea pas cu pas spre deznodământ. Această creștere neabătută de la obiectivul ei principal este însă aproape constant dublată, încetinită sau precipitată de comentariile laterale ale personajelor. Exprimate într-un fel de „monolog interior”, adresat fie direct publicului, fie partenerului, ele capătă în anumite momente alura unor duete (ca de exemplu în *Lut*, actul II, scena 4, în care cei doi îndrăgostiți își expun, în secvențe paralele, sentimentele, amintirea dragostei, ranchiunile, întretăindu-și din când în când trăirile separate și adresându-și reciproc o întrebare sau un reproș, într-un fel de „dialog secund” de o mare intensitate emoțională). Inițiat chiar prin pseudoprologul (Scena 1) de la începutul actului I, acest procedeu revine de mai multe ori în cursul piesei, alte personaje se perindă la rampă cu propriile lor probleme, invitându-ne la noi incursiuni în fundalul dramatic. *Tragedie în 5 acte* își subintitulează piesa Marijke Schermer. Într-adevăr, ca în mai toate textele ei, evenimentele au un mers ineluctabil și își devorează eroii în cadrul catastrofei ultime: toate piesele ei se termină cu o despărțire definitivă sau cu un omor. Mânate de pasiuni absolute, personajele suferă de incapacitatea de a ieși din cercul infernal al obsesiilor lor. Ca în tragedia greacă, destinul e mai tare decât individul. Impresia de iremediabil, de boală a sufletului, este accentuată de decorul în care situează Marijke eroii acestor tragedii: peisajul dezolant, îmbibat de frig și de umezeală, înecat de cețuri sub un cer cenușiu, din nordul Olandei. Pasiunea, începută în zilele însoțite de altădată, se încheie sub un strat de lut.

Las acum piesele să ia cuvântul, cu vocile lor limpezi sau răgușite, calme, certărețe, furioase, sufocate, albe.

O siluetă pășește în spațiul gol, o alta îi iese în față.

Spectacolul poate să înceapă.

Liliana ALEXANDRESCU

Țin să-i mulțumesc Anjei Krans (coordonator de programe și proiecte la TIN Amsterdam) pentru prețiosul ei ajutor, totdeauna prompt și eficient. (L.A.)

ROB DE GRAAF

Născut în 1952. Și-a început cariera ca jurnalist. A scris teatru mai întâi pentru trupa de pantomimă *Nieuw West*, pe care a fondat-o în 1978 și ale cărei producții au fost selecționate la festivaluri din Olanda și Flandra.

La începutul anilor '90, scrie pentru companii ca *Dood Paard*. Piesa *2SKIN* (1996) îi aduce Premiul pentru Dramaturgie *Taalunie*. Aceeași distincție îi este acordată pentru piesa *Vrede* (2007). În anul 2003, obține Premiul pentru Literatură *Charlotte Köhler* pentru piesa *Neanderdal*.

Traduce, de asemenea, texte pentru scenă semnate de Pier Paolo Pasolini, Edward Bond, Rainer Werner Fassbinder și Natalia Ginzburg.

Între anii 1991 și 1996 este director artistic al Școlii de Mimă din Amsterdam.

Face parte din numeroase jurii și din Comisia pentru Cultură care se ocupă de funcționarea sectorului teatral în Olanda.

Sex (*Geslacht*), piesa din volumul de față, a avut premiera în 2004, în montarea Companiei *Dood Paard*. O nouă versiune scenică a fost realizată de Compania *Het Toneel Speelt* din Amsterdam, în regia lui Ger Thijs (2009).

Contribuția lui Rob de Graaf la scena olandeză contemporană a fost recunoscută și în 2007, când i-a fost decernat Premiul *Proscenium*.

Sex

Personajele:

HARCO

CHRA

RALF

SPEEDO

1.

Harco, Chra, Ralf și Speedo

(În casa soților Chra și Harco. Seara e pe sfârșite. Au mâncat zdra-văn și au băut peste măsură. Numai Speedo n-a băut nimic.)

RALF: ... Atunci le-am zis: nu mă mai amestec
Poate că pentru voi sunt principii caraghioase, dar sunt prin-
cipiile mele, așa că sunt gata să suport consecințele... –
Asta le-am zis – și m-am sculat în picioare și am plecat și cu
asta basta
Exit cariera, dar ce-mi pasă?

CHRA: Da
Nu

RALF: Nu-i așa?

HARCO: Nu mai fuma atâta, Chra

CHRA: Pe vremuri îți plăcea
Fumatul
Fumatul la femei
Buze vopsite în roșu și între ele o țigară
Atrăgător, numeai asta
Pe vremuri

HARCO: Mai e nevoie să-ți repet că ce era pe vremuri s-a dus?

Nu trebuie să mai fumezi atâta, așa gândesc astăzi
Fumatul îți face dinții galbeni
Și cine știe ce alte efecte are
Ar trebui de altfel să și bei mai puțin
Alcoolul ți se depune pe șolduri

CHRA: Toate lucrurile astea pe care zici să nu le mai fac...

Dar tu, ce trebuie tu să faci?

Trebuie să faci o plimbare până la toaletă, la stânga în fundul
coridorului – acolo pe perete e o oglindă – te privești în ea și
te gândești la o sumă de lucruri pe care ar trebui să le faci sau
să nu le faci

Îmi pare rău de tine, Harco

Dar trăiești împreună cu mine

Cu cineva care există în realitate și care are tot soiul de însușiri și
de obiceiuri pe care poate că nu le aprobi, dar care îi aparțin
Cu mine ai de-a face, nu cu o păpușică Barbie de cauciuc roz
Pe care o îmbraci într-o rochie drăguță și căreia îi insuflă fru-
moasele trăsături de caracter care îți convin ție

Hei, Ralf

Ce părere ai?

Și tu găsești că am șolduri prea late?

Nu, nu-i așa...

Tu nu

Tu nu ești de părerea asta...

Dar el ce are?

Se uită așa...

Trist, cu privirea în gol

Nu-i place aici?

SPEEDO: Yes, I...

I like...

RALF: Ba da, ba da, îi place

S-a obișnuit

Nu pricepe el prea multe, dar e atent la expresia fețelor și tot
înțelege ceva

SPEEDO: Yes.

RALF: Își face o impresie, despre oameni și despre ce vorbesc

HARCO: Ar trebui să fim mulțumiți că nu ne știe limba

Și că impresia pe care și-o face despre noi o păstrează cuminte
pentru sine

CHRA: Cred că e destul de greu

RALF: Da... sigur...

Dar încerc
 Trebuie să încerc
 Am zis A, trebuie să zic și B, acum nu mai dau înapoi
 Atunci când sunt în joc lucruri adevărate, lucruri mari

CHRA: Voiam să spun că lui trebuie să-i fie greu
 Aici, cu tine... și în trecut, bineînțeles
 A fost torturat?

SPEEDO: *No*
Es que...
In my country....

CHRA: Lasă, tinere
 Nu trebuie să te obosești pentru noi

RALF: A fugit din țara lui, nu v-am spus?
 A fugit de climatul reacționar de acolo, și de tot felul de alte lucruri

HARCO: Lui Chra e nevoie să-i explici orice de două ori, Ralf
 Are două jumătăți de creier, pricepi
 Și de-abia când amândouă au primit semnalul poate ea să combine ceva

CHRA: Văd eu ceva la el
 Văd eu ceva în ochii tăi
 Speedo. E un nume obișnuit, în Chile?
 Văd că ai trecut prin multe
 Ți-au făcut ei ceva
 Și într-o zi ai să-mi povestești, sigur
 Că avea de-a face cu politica, de asta te-au înhățat?
 Sau pentru ceva pur personal?

HARCO: Ce e personal e politic

CHRA: Ce pricepi tu din asta

HARCO: Îl sperii, bietul băiat
 Dacă te apropii prea mult de el, îl paralizezi
 O știu din experiență
 O aură negativă
 Sărutul Femeii-Păianjen
 Așa ceva există. Ce era? O carte? Din Rusia, parcă?
 Nu, nu... Din Africa de Sud...

RALF: Hai să mergem, Speedo
 Măine dimineață am o grămadă de treburi
 O ședință, printre altele

HARCO: Dar acum nu mai ești consilier
 Ai o viață liniștită, nu?

RALF: Mai funcționez în unele comitete și în alte chestii

CHRA: Nimic despre slujbă

Despre slujbă nu mai vreau să aud nimic – astea sunt punctele negre dintr-o conversație

Sau crăpături în stratul de gheață

Hei, Speedo

Chiar nu vrei să bei nimic? Nici măcar un păhărel?

Am aici o *grappa* foarte de demult, descoperită de noi la o gospodărie țărănească din Toscana

Ăsta e unul din hobby-urile noastre

În hobby-uri suntem tari

Sunt distracția noastră, a lui Harco și a mea

SPEEDO: *No, gracias*

Don't want

RALF: Așa sunt eu, ce să fac

De cum mă trezesc dimineața, mă și gândesc la treburile – la agenda mea și la diferitele proiecte... una, alta...

Ăsta-i obiceiul meu

Încă mai gândesc prea structurat

Văd totul în termeni de întreprindere

CHRA: Dar pe el?

RALF: Pe el?

Nu

El este excepția

Fiorul sălbatic, el întruchipează nostalgia mea după natură

HARCO: Ce diferență de vârstă e între voi?

CHRA: Ce importanță are?

Între tine și mine e numai un an și jumătate

Și n-a dus la niciun fel de armonie între noi

RALF: Mie unul nu-mi pasă

Nici nu mă gândesc la asta...

Speedo e cu douăzeci de ani mai tânăr ca mine

Are douăzeci și ceva de ani, iar eu am patruzeci, după cum știi

E un bun echilibru, nu?

HARCO: Și asta nu duce la...

RALF: Nu, nici vorbă

Dacă te gândești la...

Sunt încă în plină putere

CHRA: N-ar fi așa ceva o bună idee pentru tine, Harco?

Deși o persoană cu douăzeci de ani mai tânără ca tine nu mai e chiar tânără

Pentru tine însă ar putea fi o experiență unică
Dacă-ți dă inima brânci

HARCO: Ce te-ai mai mira dacă aș face-o

CHRA: Și ce te-ai mai mira tu de ce aș face eu atunci

HARCO: Să nu crezi că n-am avut niciodată ocazia

Printre fetele din anul întâi sau doi găsești mereu câte una
gata de o aventură

CHRA: Până când îți închei tu cursurile introductive își mai schimbă
părerea, asta înțeleg

Între timp își dau seama de cum ești tu în realitate

Între timp se satură de tine

Între timp privirea înfometată din ochii tăi nu le mai impresi-
onează

Între timp – instinctiv – au realizat câte ceva din deficiențele
tale ca om

Gol pe dinăuntru și cu burta ca o piele de pește fiert

HARCO: Ți-am spus, găsești mereu câte una gata de o aventură,

Câte o prințesă pățimașă, cu ochii mari și cu sânii ca niște
păsărele fierbinți – îți vine să pui mâna pe ei ca să le simți
răsuflarea

O fată care miroase a mere și a iarbă

Nevinovată și totuși sigură de sine

Vrea să cunoască lumea și așteaptă ceva de la mine

Eu pot să-i spun o mulțime de lucruri, bineînțeles...

Despre unitatea dintre trup și spirit

Despre cum să te apropii de adevăr urmându-ți impulsurile

Despre om, care nu trebuie să uite niciodată că este un animal

Dar...

Nu

Eu nu fac asemenea lucruri

N-am ales niciodată o asemenea cale

Trebuie să ai grijă să te păstrezi pur

CHRA: Trebuie?

Chiar trebuie?

HARCO: E atât de obositoare, Chra

Plăcerea ta absurdă de a te război cu mine

Pentru musafirii noștri nu e agreabil deloc

Ei – Ralf a început să se obișnuiască cu situația

Dar n-ar fi rău dacă ai încerca să te abții puțin în prezența lui
Speedo

Cine știe prin câte a fost nevoit să treacă?

CHRA: Mă scoți din fire, cu predicile tale despre ce trebuie și ce nu trebuie
Iar băiatului ăstuia – tocmai dacă a trecut prin multe nu-i mai facem noi nicio impresie

RALF: Poate că totuși ar trebui să plecăm?

CHRA: Cum așa? De ce?
Nu-i bine aici, la noi?
S-a făcut târziu, știu
Dar poate să se facă și mai târziu

RALF: De fapt, ce vă mai doriți voi?

CHRA: Numai asta nu, te rog
Dacă începi cu chestii de astea, mai bine plecați

HARCO: Ba nu – este o întrebare foarte bună
Și cu atât mai bună, cu cât nu-i ușor să răspunzi la ea
Ce ne dorim
Ce-mi doresc eu?
Aș încerca să dau un răspuns, dar aș vrea să fiu sigur că și voi o să faceți la fel

CHRA: Speedo nu
Lui Speedo nu poți să-i ceri așa ceva – el încă nu știe să se exprime
Și pe deasupra nu mai are ce să-și dorească
Toate dorințele i-au fost împlinite: a plecat din țara aia a lui
Înapoiată – și hop, uite-l aici într-o locuință cu încălzire centrală, alături de cineva care are grijă de toate
Asigurare de boală și haine șic
A câștigat la Loteria Lumii a Treia
Și acum șade aici în fața noastră
Speedo
Speedo Bingo

RALF: N-ar trebui să vorbești așa despre el, Chra
Nu-i frumos – băiatul pricepe mai multe decât crezi tu
Iar Chile nu e o țară înpoiată
Au avut acolo o cultură foarte veche, cu temple și palate și...

CHRA: Am dreptul să spun tot ce vreau, nu?
Am un farmec natural, nu-i așa?
Am ochi întunecați de dorință și plini de foc – iar atunci când încep să râd, nu uiți imediat
Că ți-am spus vreodată ceva negativ?
Așa e, da sau ba?

Să nu zici că nu-i așa
 Fiindcă pe asemenea certitudini mi-am construit existența

HARCO: Ai ochii și grația unui cal, Chra
 O iapă tristă și neglijată

CHRA: Neglijată de cine?
 Sunt – sunt femeie
 Și am un bărbat care mă ignoră
 Un bărbat cu un trup care a devenit o caricatură
 Un bărbat care trăiește zi de zi cu spaima de adevăr

HARCO: Te rog
 Să lăsăm adevărul în afara discuției
 Adevărul este insuportabil pentru noi toți

SPEEDO: *You want to go to my country?*

CHRA: Ce zice?
 Are un accent fermecător, dar nu pricep nimic

RALF: Întrebarea era...

CHRA: ... Ce ne mai dorim
 Ne dorim... –
 Eu... –
 Habar n-am
 Poate că pe el îl doresc, acolo, în adânc
 Nu te speria, dragul meu băiat
 Știu foarte bine că așa ceva nu e posibil
 Am spus-o mai ales ca un fel de „ce-ar fi dac-ar fi”
 Un băiețandru ca el
 Așa de neajutorat și de exotic
 E ca o mare cicatrice
 O carne lipsită de apărare
 Care trezește nostalgii

HARCO: Lasă nostalgiile să doarmă, te implor

RALF: Ne iubim încă, Speedo și cu mine

CHRA: Normal, de ce nu v-ați iubi
 Doar de abia v-ați cunoscut – cât e de atunci?

RALF: Opt luni și douăsprezece zile

HARCO: Poate ți se pare ciudat că te întreb –
 Și pe urmă mă întorc la dorințele de care vorbeai, dar vreau
 mai întâi să te întreb –
 Sunt curios, recunosc
 Cum v-ați cunoscut, de fapt?

Auzi mereu tot felul de povești...
Te duseși acolo cu delegația, în legătură cu orașele înfrățite...
Și pe urmă?

RALF: Eu o numesc coincidență

Dar aş putea s-o numesc mâna lui Dumnezeu, dacă n-aş fi prea agnostic

În Santiago este un parc

Între Palatul de Justiție și gară

Foarte europeană, gara – exact ca Gare du Nord –

Și acolo, în parc, am ieșit într-o seară să fumez o țigară

Și atunci...

Nu-i așa, Speedo?

M-am așezat pe o bancă să fumez... –

Și tu erai acolo.

SPEEDO: *El Parque de la Anunciación*

CHRA: Catolicii ăștia, dai de ei peste tot

RALF: N-a fost nevoie de nimic

Niște forțe irezistibile ne-au împins unul spre altul

HARCO: Forțe?

Un mecanism de dorințe, bine uns, așa trebuie să-l numești

Căutai ce ai găsit și ai obținut ce voiai

Adevărul este corpul, cum ziceam adineaori

RALF: Nu știu... sunt tot felul de concepții... –

În fine, pur și simplu s-a întâmplat, ce pot să mai spun?

CHRA: Sunt de acord cu Harco

E totul atât de mecanic și de premeditat la voi doi

Iubirea ar trebui să fie dăruire, uitare necondiționată

Iubirea nu face planuri, nu deliberază, ea te lovește din senin –

ca o piatră venită din spațiile extraterestre

Așa trebuie să fie – dar, de obicei, ceea ce se numește iubire

nu e decât o formă de egoism cu două fețe

Un calcul – ai grijă să nu dai mai mult decât primești

Desigur la... – la... –

Cum e asta, la doi bărbați

Pardon – eu accept orice, dar aversiunea am totuși voie să mi-o exprim?

O aversiune pur teoretică și principială, bineînțeles, nimic personal

Fiindcă tu ești prietenul nostru, Ralf

Iar băiatul – ce vină are el
Mielul din munții Anzi
Egoism, după mine așa se cheamă
Întâi aștepți până ce faci contact, pe întuneric – și pe urmă se
apropie din ce în ce
Mâna ta și mâna mea... limba ta și a mea... un gust ușor îndoi-
elnic...

HARCO: Nu deveni prea plastică, Chra – putem să ne închipuim
scena și singuri

RALF: Descrui faptele cu totul altfel decât le resimt eu, Chra
Nu e numai animalic, ce trăim noi

SPEEDO: *No...* –

CHRA: Ce vrei să spui cu „nu”?
Nici nu știi despre ce este vorba, *desperado*

SPEEDO: *Lo quiero*
Quiero a Ralf
Lo quiero por su personalidad – for who he is
No es solo satisfacción del cuerpo, sino también un sentimiento –
not only body, not only sex
He friend
He love

RALF: Speedo... –

HARCO: Dar ca să revenim la dorințe...

CHRA: Te rog
Dorințele tale nu interesează pe nimeni

HARCO: Ar trebui totuși să te intereseze
Pentru că tu nu intri în discuție

CHRA: Atunci chiar că nu mă interesează

HARCO: Trebuie să știi asta, Chra
Nu intri în discuție

CHRA: Minți

HARCO: Așa e – nu pot trăi fără tine
Un ochi sașiu nu vede fără celălalt adâncimile

CHRA: Mai toarnă-mi un pahar
Ralf vrea să ne spună ceva, i se citește pe față

RALF: Multă vreme nostalgia mea, dorințele mele n-au avut alt
scop decât să regăsesc lumea secretă a tinereții mele
Natura – căldura

Trebuie să fi început, abia mai târziu mi-am dat seama, încă de pe când eram cercetaș – așa-zis „Pui de lup”

În fiecare miercuri ne întâlneam tot grupul într-un fel de adăpost improvizat, de lemn –

Cred că știți și voi la ce mă refer?

Aerul închis al unei vieți fără speranță în încăperea căptușită cu carton, atmosfera înăbușitoare din spațiul întunecos, în timp ce afară soarele strălucește liber pe cer

Mirosul

Teribila intuire a efemerului ca eternitate, a perisabilului și a ceva ce nu avea să se termine niciodată...

În cabana aceea ni se dădeau lecții despre natură și despre morală, și pe urmă aveam timp liber pentru lectură și pentru muzică – era frumos, deși n-am fost nicicând prea grozav la fluier

Acasă, în familie, eram Martori ai lui Iehova și deci știam sigur că lumea își trăia ultimele zile, observasem însă că o asemenea certitudine n-o puteam împărți cu nimeni

Din cauza asta devenisem un copil foarte tăcut

Pe atunci aveam voce și cântam din gură

Când am mai crescut s-a dus și vocea

Acolo, la cercetași, aveam un prieten –

Eu să tot fi avut doisprezece ani, iar el era cu vreo doi ani mai mare

Un băiat pe care-l chema Tobias, îl văd și acum limpede în fața ochilor

Avea ceva de reptilă, o piele palidă și o prezență rece, umedă Totuși, într-un fel sau într-altul, îmi făcea plăcere atunci când, la identificarea diferitelor plante indigene, venea să se așeze foarte aproape de mine

Senzația tulbure de umiditate și de zăpușeală, izul de pământ jilav care mă năpădea – îmi dădeau ceva – ceva care avea de-a face cu puterea și cu dependența

E ciudat că la o vârstă fragedă poți să tânjești după ceva ce încă nu cunoști, după ceva ce n-ai încercat niciodată

Să tânjești după niște lucruri foarte de demult și foarte mari, ca și cum în trupul tău ai purta memoria tuturor trupurilor din care ai coborât

Nostalgia este amintire

Foamea este ce ți se transmite

CHRA: Dar mai târziu s-a întâmplat ceva între tine și palida salamandră

Asta ai să ne povestești acum, nu-i așa?

Cât de previzibile sunt toate istoriile astea de homosexuali

RALF: Da, s-a întâmplat atunci când ne-am dus cu cercetașii în tabără de Rusalii – nu mai știu unde, într-o rezervație naturală, într-un polder¹ lângă apă –

Atunci s-a... – hmm, cum să vorbești despre așa ceva...

Cu lipsa de pudoare am întotdeauna probleme, chiar dacă rațiunea mă aprobă

Cum-necum, într-o zi pe când eram singur cu Tobias undeva departe de tabără, m-am urcat într-un stejar bătrân

Un copac mare și frumos care-ți inspiră liniște pentru că a fost acolo de când lumea și va sta acolo cât lumea

Un copac ca un tată

Un copac ca un oraș

Ne-am urcat tot mai sus, neobservați de ceilalți care se urmăreau unii pe alții într-un joc violent de-a v-ați ascunselea

Ne-am urcat și ne-am cățărat – Tobias conducea, iar eu îl urmăream, și obrazul meu se apropia tot mai mult de pulpa sau de genunchiul lui

Ce albicios și slab era băiatul ăsta

Am găsit în sfârșit un locșor, sus la umbră, undeva între trunchi și o creangă groasă, puternică

Nu puteam decât să stăm foarte aproape unul de altul

Mai găfâiam încă după atâta cățărat

Și atunci... –

CHRA: Nu poți să rezumi?

RALF: Tocmai asta e cel mai greu

Pentru că ce s-a întâmplat atunci, nu pot să denumesc

A fost ceva oarecum în afara spațiului și timpului

Aș putea zice că acolo sub acoperișul de frunze a avut loc o împreunare fără cuvinte

A fost o experiență covârșitoare

Primitivă și totală

Nudă și interzisă

SPEEDO: *Qué dices?*

CHRA: Și de atunci ai fost definitiv pierdut pentru femei

RALF: Ce era mai frumos era faptul că tot ce simțeam eu se oglindea

¹ Nume dat în Olanda unei porțiuni joase de uscat smulsă mării sau unui lac maritim prin îndiguire și drenare (din germ. *Polder*), cf. DEX, ediția a II-a, Ed. Univers Enciclopedic, București, 1998. (*N.red.*)

Limpede ca un cristal în băiatul din fața mea, băiatul de lângă mine, de deasupra mea și de dedesubtul meu și din mine
Tobias – băiatul cu pielea mereu rece, chiar când era încins
Peste câțiva ani s-a îmbolnăvit de polio

CHRA: Acum în orice caz înțeleg de ce te-ai înscris în Partidul Verzilor

RALF: Știu că sună ridicol, în ziua de azi

Dar eu am rămas un idealist

Cred în copaci, da

Sunt un vânător în căutare de depărtate miraje

Tot ce are o valoare se află departe, în urma noastră, sau și mai departe, înaintea noastră

Clipa de acum nu e nimic, e suferință și spaimă, e vid

HARCO: Dar Speedo?

Există – uite-l, șade acolo

Hei, Speedo?

SPEEDO: *Lo siento, pero...*

CHRA: S-ar părea că acceptă orice

L-ai dresat, l-ai drogat sau ce i-ai făcut?

RALF: Voi interpretați totul altfel decât mine

Voi nu cunoașteți realitatea mea

HARCO: Nimeni nu cunoaște nimic despre celălalt

Putem să stăm de vorbă – asta-i adevărat

Dar vorbele noastre sunt ca niște perdele groase

Îndărătul lor locuiește adevărata noastră înfățișare – nevăzută și solitară

CHRA: Hai să ieșim

În curând se face lumină și vreau să văd zorile

Fiecare nouă dimineață pe care o trăiești îți dă, o clipă, iluzia că mai poți încă deveni un altul

Dar când prima ceață s-a destrămat, iar lucrurile și-au reluat culoarea și forma de fiecare zi se risipește și ideea asta absurdă

Ce gândești tu, Harco, atunci când te uiți la mine?

Știu, știu, așa că mai bine nu spune nimic

Îți jur: de mâine încolo am să mănânc mai puțin

HARCO: Șșșș, Chra

Te cred

Poți să spui ce vrei, dar eu știu demult toate astea

N-am nevoie să le mai aud odată

2.

Harco și Chra

(Într-un bar de pe plajă. Ploaia bate în geamuri.)

HARCO: Ce-ți mai dorești?

CHRA: Nimic

E iarnă

HARCO: Ce mai poți face?

CHRA: Am uitat tot ce am învățat

HARCO: Cine crezi că ești?

CHRA: Nu mai sunt cea care am fost

HARCO: Ce căutăm noi aici?

CHRA: Ce știu eu?

A fost ideea ta să plecăm de acasă

Te gândeai probabil la ceva ce am putea să facem sau să spunem

HARCO: Jacheta asta îți vine bine

CHRA: Nu spune cuvinte în plus – aud cât de gol sună

HARCO: În trecut, marea ne făcea bine

CHRA: Ce te-am auzit spunând acum câteva zile despre trecut?

Trecutul s-a dus

Unde îmi sunt țigările?

HARCO: Tușești noaptea, în somn

CHRA: Nu răspund de faptele mele atunci când dorm

HARCO: Marea ne făcea bine – o știam sigur amândoi

Marea în timpul iernii, marea în timp de noapte

Infinită și schimbătoare

Mereu aceeași și totuși mereu de nepătruns

Liniștită și primejdioasă și atotcuprinzătoare

Așa era apa, neagră: *black water*

Schwarzes Wasser

CHRA: Acum nu-mi mai e decât frig, aici

De ce n-ai comandat un coniac? M-ar încălzi

Stau aici și beau vin alb – de parcă aș fi o fată șic de pe coperta unei reviste

HARCO: Totul se mai poate schimba

Pot să renunț la tot

Îmi dau demisia, mă apuc de scris

Tu îți vinzi firma și pe urmă... –

CHRA: Pe urmă ce?

Avem infinit de mult timp unul pentru altul?
Putem să ne risipim energia în fantezii și capricii?

HARCO: O spun și pentru tine

Văd cât ești de obosită, de multe ori
În trecut vorbeam mereu de o căsuță în Insulele Azore

CHRA: Dacă mai spui o singură dată „în trecut”, mă întorc și mă urc în
mașină și plec singură acasă
Treaba ta cum te descurci

HARCO: Credeam în ceva, amândoi

„Fă ce vrei și fă numai ce vrei”, așa spuneam pe vremuri – dar
suna altfel
Presupun că într-adevăr credeam în ce spuneam
Și pe urmă râdeam
Să râd ca atunci, n-aș mai fi în stare

CHRA: Să abandonăm totul?

Nu, așa ceva nu fac
Sunt bucuroasă că mai am încă firma mea
Acolo pot să dispar
Îmi oferă ceva mai mult decât marea ta
Sau decât cabana din munți
Nu sunt deloc obosită
Și de altfel nu mi-aș putea permite să plec
Dacă m-aș opri acum, mâine am fi ruinați
Trebuie să lucrez, măcar ca să ne plătim băuturile pe care le
consumăm împreună

HARCO: Tu mai crezi?

CHRA: În ce? În noi? Trebuie să cred

Nu pot trăi fără credință și noi doi n-am murit încă

HARCO: Dacă e așa, dacă ești convinsă că lucrurile mai pot conti-
nua, atunci trebuie să și faci ceva pentru asta
Utopiile se construiesc împreună

CHRA: Termină, omule, cu palavrele despre utopii

Nu trăim într-o utopie, ci într-o casă fără geamuri și cu acope-
rișul spart
Este casa noastră, cu siguranță, pentru că pe ușă stă numele
nostru
Și pentru că miroase ca noi – un miros stătut, întunecat – un
miros închis
Utopii!

Ți-am mai spus că stilul ăsta laș de a teoretiza mă îmbolnăvește

Și că nu vreau să-mi spui tu mereu ce am de făcut

HARCO: Puțin îmi pasă

Eu unul vorbesc în continuare

Investesc în continuare

E felul meu de a fi și nu mă jenez

Sunt un intelectual, Chra, știi bine, iar intelectualii privesc, văd, judecă – și, la nevoie, trec la acțiune

CHRA: Un intelectual?

Ah, dragule

Ah, scumpul meu băiat îmbătrânit

Nu-ți mai face iluzii

Tu, un intelectual?

Nu

Intelectualii scriu cărți sau, în orice caz, articole

Intelectualii formulează ceva nou la care nu s-a gândit încă nimeni

Dar tu nu poți decât să citești din când în când câte o carte ori textul de pe coperta unei cărți

Și pe urmă să le repovestești la cursurile tale

HARCO: Filosofia există numai prin reluarea și dezvoltarea a ceea ce s-a gândit înainte

CHRA: Filosofia există numai datorită unei gândiri independente, creatoare

De care tu nu ești în stare

N-are a face, bineînțeles, n-are nicio importanță – trebuie însă s-o spunem

Tu nu ești cineva care să dezvolte și să ducă mai departe, tu depinzi de reguli și de moduri de întrebuințare

Nu poți să prăjești niciun ou în tigaie fără să citești întâi rețeta

Cât despre trecerea la acțiune, mai bine să uităm ce ai zis

Cum se numea cartea pe care o citeai de curând? „De la A la B și înapoi”

Ăsta e felul tău de a acționa

HARCO: Și totuși

CHRA: Totuși am rămas cu tine, da

Nu trebuie să-mi tot aduci aminte

Dar corpul tânjește după o proteză

Fântâna rămîne acoperită

Dependență

Dependență reciprocă
O legătură care nu se mai poate dezlega

HARCO: De ce te-ai purtat așa adineaori?

CHRA: Când?

HARCO: Când erau cei doi aici

Ralf și... – cum îl cheamă

CHRA: M-am purtat așa cum mă simțeam:

Mizerabil

Ralf...

Prietenul nostru cel mai bun

De ce nu cunoaștem noi pe cineva făcut dintr-un material mai solid?

Ralf, un pederast fragil cu capul plin de idealuri de tabără de vară
Preocupat numai de ecologie și de socialism – mai are așa ceva coloană vertebrală?

Sau forță sau viitor?

Greenpeace – te apucă greața

Ha, ha, *peace*, pacea nu există

El și alții ca el nu recunosc că domnește răul

Vor să creadă în om, dar nu în lăcomia omului și în setea lui de putere

Ralf habar n-are de ce se petrece în lumea reală

Nu știe prin ce sunt eu nevoită să trec

Lumea afacerilor, asta-i realitatea

Dar el șade într-un scaun și vorbește, în timpul zilei

Iar când se lasă întunericul, se târăște ca un câine bolnav pe urmele așa-ziselor lui nostalgii

HARCO: Vorbești așa numai pentru că

Pentru că... –

CHRA: Pentru că ce?

Pentru că sunt geloasă?

Geloasă pe bărbați care nu fac și nu fac decât ce vor?

Pretutindeni și cu oricine?

Furișându-se prin tufișuri, căutând cu disperare pe cineva care să le facă pe plac... –

Hai, las-o baltă – doar nu sunt nici eu de azi, de ieri

Știu că în război sexul este o armă

Și că după fiecare război urmează un armistițiu

În faza asta ne aflăm și tu și eu

Armistițiu

Suspendare a ostilităților

Rățiune

HARCO: Nu-mi dau seama

S-au întâmplat atâtea în ultima vreme, încât nu mai știu, Chra
Și totuși

Vreau ceva

Vreau ceva, Chra

Vreau *alt*ceva

Știu că trebuie să plecăm de aici – și foarte curând o să și ple-
căm – dar și pentru asta sunt prea obosit

Încerc, dar nu mai pot

Specialitatea mea ca cercetător au fost întotdeauna raportu-
rile dintre trup și conștiință – perceperea universului și capaci-
tatea de a acționa

Ce ne pune în mișcare în tot ce facem? De ce nu suntem nici-
odată mulțumiți acolo unde suntem și cum suntem? Care
este sursa moralei noastre? Se află ea în corpul nostru și în
instinctul nostru de supraviețuire – sau este morala numai
opresiune, impusă nouă de către alții? Sau este fiecare dintre
noi propriul său tiran? Trebuie oare să năzuim spre libertate
sau pentru noi nu există o locuință mai bună decât închisoa-
rea pe care o numim societate?

Păcat că n-am putut niciodată vorbi cu tine despre toate astea –
nu te interesează, știu

Dar nu știu dacă în ultimul timp mă mai interesează pe mine

Când mă uit la viața mea....

Pot să citesc tot și să înțeleg tot

Și totuși nu știu nimic

De ce stăm noi doi aici împreună și de ce în fiecare zi umblăm
pe aceeași stradă, sperând mereu că în curând o să apară un colț
după care să putem coti, dar suntem mereu dezamăgiți –

De ce e așa, nu știu – nu pot să găsesc nicio explicație

Nu reușesc să-mi aduc aminte dacă eu însumi am ales vre-
dată locul ăsta, gaura asta, punctul ăsta mort

Și totuși ne legănăm aici amândoi împreună, pe apa caldută a
realității

Bărbatul, femeia și aversiunea

CHRA: Te aud vorbind

Dar nu știu dacă vorbești cu mine... –

HARCO: Locul meu este lângă tine, Chra – e o certitudine

Dar ușor nu e

Combinatia filosofie/căsnicie

Este o combinație dificilă

Nietzsche locuia la sora lui într-o cameră

Iar Schopenhauer avea un cățel

Nu știu... –

CHRA: Știi ceva, Harco?

Am stat un pic și m-am gândit – deși tu nu crezi că sunt capabilă de așa ceva

Pe băiatul ăsta

Pe Speedo

Speedo din Pampas, Speedo de la Rio Grande sau de la Rio Plata

Gaicho Speedo

Aș vrea să-l liberez

El nu este numai o victimă

El are dreptul la ceva mai mult decât la zgarda roz pe care Ralf vrea să i-o pună

În băiatul ăsta există un bărbat, pentru mine e evident

Dar Ralf are grijă să nu iasă la iveală

El nu-și dorește decât un mic animal de casă

HARCO: Nu fă nimic, Chra

Nu te amesteca

Ai destule de rezolvat în propria ta viață

Dacă te bagi în treburile altora le încurci și mai rău

Vino, Chra – ți-e frig și eu sunt bărbatul tău, asta-i situația

Mergem acasă?

Deschidem o sticlă de vin... „plop”, zice dopul... un sunet familiar în liniștea din jur...

Acasă

Să tăcem cu un sentiment de ușurare – să uităm de ce ne e frică

Și pe urmă să dormim alături, lipiți unul de altul

O să ne protejăm reciproc, Chra, știu sigur

O să ne încălzim și o să ne ocrotim, ca animalele în miez de iarnă

3.

Ralf și Speedo

(Acasă la Ralf. Cei doi, îmbrăcați, stau culcați alături pe patul făcut.)

RALF: Nu trebuie să spui nimic, Speedo

Nu aștept de la tine vreo aprobare sau vreun comentariu

Rămâi numai așa, privindu-mă

Rămâi așa culcat, îmi ajunge

Nu contează cine ești

E important cine cred eu că ești

Sunt atâtea în capul meu

Dar nu le pot lega între ele

Totul vine
De la căldura pe care am pierdut-o
Căldura și inocența
Odinioară – știu sigur, Speedo –
Odinioară au fost culori care acum nu mai există
Aerul era tăios și curat
Lumina era mai tare și mai limpede, chiar și în zilele cenușii
I-am auzit discutând
Păreau că vorbesc despre mine
Dar mi-am dat silința să nu pot fi descoperit
Peste tot în casă erau nenumărate locuri
Cotloane doar un pic mai mari decât corpul meu
Pitit acolo, am așteptat – nu știam ce
O pedeapsă sau o răsplată
O voce care să-mi spună că totul e bine
Am stat acolo nemișcat și încercam să văd cât de mult timp
reușesc să-mi țin respirația –
Destul de mult și pe urmă și mai mult, până ce mi-au apărut
pete în fața ochilor
Trupul meu era singura lume pe care o puteam stăpâni
Acolo, în ascunzișul meu, am tras cu urechea la ceva ce nu
venea, acolo mi-am pus
mâna pe coaste, pentru că voiam să-mi simt bătăile inimii
Acolo am închis ochii și eram altundeva
Tu nu existai încă, dar în zilele acelea am început să te caut
Fiindcă atunci, pentru prima dată, am resimțit în mine un fel
de mare lipsă
Lumea încă nu se întindea mai departe decât puteam eu vedea
Dar chiar fără s-o știu, știam că undeva, dincolo de granițele
acelea, totul era imprezvizibil și îndoielnic
Și pentru că tocmai ei, cei care trebuiau să mă protejeze
Să mă înconjoare cu toată grija lor atotștiutoare și cu greutatea
trupurilor lor
Pentru că tocmai ei mă împingeau spre acea primejdioasă
zonă necunoscută
Aveam nevoie de locurile mele secrete
Trebuia să fiu acolo unde nu puteau să mă găsească
Ședeam acolo, în penumbra crepusculară pe care mi-o alege-
sem singur
Ședeam acolo pe podeaua tare de lemn, mă aplecam înainte
și îmi propteam capul între genunchi
Așa nu eram obligat să văd și să aud nimic și dacă așteptam
destul de mult timp, se termina tăcerea

Atunci încăperea albă, goală se umplea
Atunci se manifestau vocile celelalte
Voci care nu aparțineau unor oameni
Nu oamenilor pe care-i puteam vedea eu
Voci care îmi spuneau despre mine cine sunt și ce mi se va
întâmpla
Aveam să sting un incendiu și să trec o mare
Aveam să stau în plină lumină și să fiu ascultat când vorbeam
Asta e ceea ce mi s-a spus
Și în tot ce voi face voi fi însoțit
De un prieten foarte bun, care va fi totul pentru mine
Aerul se umplea de forma lui, ca de o mireasmă venită de
departe
O apropiere caldă
Eroul gândurilor mele
Credincios ca o umbră și real ca voința mea
Știam că este, undeva în spațiu, undeva în timp
Trebuia numai să-l găsesc
Asta știam
Și dogorea în adâncul corpului meu
Nu eram fericit pe atunci
Dar starea mea era suportabilă
Pentru că știam sigur ce o să vină... –
L-am tot căutat – ani de-a-rândul
Și l-am găsit, peste tot unde lumina era la fel de crepusculară
ca în ascunzișurile din copilărie
Tu nu ești primul, Speedo
Te-am întâlnit de atâtea ori înainte
Și ai plecat de atâtea ori
Hai, vino – să ne sculăm
Să ieșim împreună afară
Atunci nu mai e nevoie să-ți vorbesc
Iar tu nu mai e nevoie să te prefaci că mă ascuți

4.

Chra, Harco și Ralf

(În aceeași încăpere ca în scena întâi.)

CHRA: Data trecută când am stat aici împreună...

RALF: Data trecută...

Aș fi vrut atunci să spun încă atâtea lucruri, dar

N-am reușit
Rușinea, convențiile... toate piedicile astea... –
Simți cum ceva izbucnește din pieptul tău, dar cuvintele
nu-ți vin, le ții pentru tine – tot ce a vomitat sufletul tău
rămâne acolo

HARCO: Asta se mai numește și stăpânire de sine – și are o anumită valoare
Câteodată e bine să ții lucrurile pentru tine
N-am nevoie să văd și să știu tot

CHRA: Din nou blestemata ta de slăbiciune
Ți-e frică de orice lipsă de reținere
Dar de ce trebuie alții să sufere din aceeași cauză?

HARCO: Știi la fel de bine ca și mine, Chra
Că noi doi am reușit să rămânem atâta vreme împreună
Pentru că am păzit cu strășnicie frontierele
Sincerității noastre

CHRA: Și acum a sosit momentul ca lucrurile să se schimbe, zic eu
Nu sunt un Martor al lui Iehova, ca Ralf, dar chestia aia cu sfârșitul lumii care se apropie, da, îmi spune ceva
Nu te propti de jghebul de la acoperiș, sări!
Nu te teme – pavajul te primește
Ar trebui să fim cinstiți – la fel de cinstiți ca măruntaiele noastre
Dar de ce nu l-ai adus pe Speedo cu tine, Ralf?

RALF: L-am lăsat acasă, mi s-a părut mai bine așa
Tocmai juca un *solitaire* pe noul lui laptop
Sunt prea multe lucruri pe care el nu le pricepe din felul nostru de a fi
Am observat că are încă ceva naiv, o uimire transatlantică
Nu vreau să și-o piardă

HARCO: În cazul ăsta nu era mai bine să-l fi lăsat la Santiago?

CHRA: Termină odată cu formulările astea respingător de directe

HARCO: Nu era vorba să fim cinstiți și să ne spunem totul?

CHRA: Era vorba de libertatea mea și nu de vederile tale înguste
Iar eu găsesc că el întruchipează ceva, el cu trecutul lui de mizerie din bidonvil
Are ceva primar, ceva de înțelepciune frustă –
Tu poate că nu observi, Ralf, fiindcă ești atent la alte lucruri,
dar eu mi-am făcut o impresie despre el
Mă face să mă gândesc la ceva ce poate că am fost și eu odată, dar acum nu mai sunt

Ceva de flori sălbatice și de iarbă țepoasă și de animale libere
În trecut... –

HARCO: Cuvântul ăsta l-ai declarat interzis

CHRA: Ei și?

În trecut, ziceam, lucrurile se întâmplau de la sine
Ce dorea trupul tău, ce avea de spus gura ta – nu trebuia să
mai stai atâta pe gânduri
Acum avem plămânii negri și capul doldora de cunoștințe
Acum nimic nu se mai întâmplă fără efort și ne lovim continuu
de lume
Iar el – el este pentru mine un semn al trecutului care s-a dus

RALF: În curând se va duce la un curs

Ca să învețe limba
E un întreg proiect, dar suntem în schemă
De fapt, ce voiai să spui?

CHRA: Când?

RALF: Adineaori

Ai zis... –

HARCO: Data trecută când am stat aici împreună... –

CHRA: Da – ce-am spus atunci îmi amintesc foarte bine
Data trecută, am spus, la un moment dat ne-am împotmolit

RALF: Îmi las mobilul deschis, sper că nu vă deranjează

HARCO: Trebuie să te liniștești, Chra

Doar știi ce ți-au recomandat

CHRA: Am totuși voie să gândesc? Să gândesc cu voce tare?

Dacă nu vrei să ascuți, e problema ta

HARCO: N-ai voie să te agiți, asta-i tot ce vreau să spun

RALF: Ce-i cu tine?

Cine nu-ți dă voie?

CHRA: Te rog mănâncă tot ce ai pe farfurie, Ralf

Și nu-mi mai pune astfel de întrebări

HARCO: Chra stă de două săptămâni în casă, bolnavă, dar nu vrea
să recunoască

CHRA: E chiar necesar să spui...?

Trebuie întotdeauna să decizi tu pentru mine ce fac și ce zic
sau nu zic?

HARCO: Ar fi mai bine să vorbești despre starea ta

RALF: Dar ce ai?

CHRA: Mi s-au inflammat glandele; doctorii nu știu din ce cauză

RALF: Și ai voie totuși să bei?

CHRA: Iisuse

Acum începi și tu?

RALF: Nu mi se pare deloc că arăți rău

Ceva mai slabă, poate, și ceva mai palidă

Dar îți șade bine

HARCO: Ne ducem iarna asta pentru câteva săptămâni în Africa de Sud

Ca să ne odihnim

CHRA: Hei, ține-ți gura

Ce-l interesează pe el

Toate detaliile astea

Trebuie să vorbim despre lucrurile reale din viață

HARCO: Lucrurile reale din viață sunt detalii

Un șir dezordonat de detalii – asta-i tot

RALF: Mi se pare grozav

CHRA: Ce?

RALF: Africa de Sud

Se pare că Durban și Pretoria sunt foarte frumoase

În stilul secolului al XIX-lea

Știi cât de mult îmi place stilul ăsta

Arhitectura colonială

CHRA: N-am priceput niciodată cum poți să vezi într-o clădire alt-
ceva decât un obiect de piatră sau de cărămidă cu o ușă în el

Ce poate fi frumos ori urât la asta?

Dar probabil că e vina mea

Nesimțita de Chra

Mojica de Chra

Hai, dați-i drumul, băieți, n-aveți grijă, suport

HARCO: Liniștește-te, Chra

Altfel faci din nou febră

Cum o mai duci tu, Ralf, de când... –

RALF: De când nu mai sunt consilier?

Îmi lipsește, să știi – totuși mă simt bine

Vid cumva, dar eliberat

În cartierul nostru nu se întâmpla mai nimic

Umblam de-a lungul străzilor care se reparau – trebuia să
decid dacă punem pietre de caldarâm roz sau gri

Pentru asta ai părăsit mișcarea squaterilor și te-ai dus să
studiezi economia de întreprindere – într-o bună zi nu te mai
înțelegi pe tine însuși

Ai uitat pentru ce ai luptat altădată

CHRA: De ce ți-au cerut să pleci?

RALF: Pentru că aveam legături cu Opoziția

Cred în forța celui care se ține deoparte

Îmi place mai mult neputința decât puterea

Politica de cartier – nu mi se potrivea

Vreau să fiu critic, să comentez – vreau să văd liniile mari, structurile

Amănuntele practice mă interesează mai puțin – ce-mi pasă mie de problemele de parcare

CHRA: Asta-i ușor

RALF: Nu-i ușor deloc

E dificil pentru că e radical

Harco înțelege bine ce spun, pentru că este vorba despre o atitudine față de viață

Contemplația se situează cel mai sus – un fel de budism contemporan, către așa ceva năzuiesc eu

Numai că trebuie să și câștig ceva ca să am din ce trăi

Nu pricep de ce nu sună, trebuia să telefoneze demult

HARCO: Suntem toți...

CHRA: Nu

Eu nu, eu nu

Nu vreau să fac parte din ce „suntem toți” – nu dacă o spui tu

Vreau să fiu altcineva decât tine, asta e autoapărarea mea

HARCO: Am depășit toți punctul nostru culminant de dezvoltare, socialmente

„Ajunși la țintă prea devreme”, cum se zice în limbajul curselor de porumbei

Ne-am dat toată osteneala să facem să se ridice sufleul ăsta

Și acum stăm și ne uităm la el cum se lasă

Știu la fel de bine ca voi că ce a fost nu se mai întoarce

Cine și ce nu sunt încă

N-am să mai fiu niciodată

RALF: Cu mine stau lucrurile totuși altfel, poate că

Existența mea e încă în plină mișcare

Îl am pe Speedo, în care pot să sper

Speedo este cablul care mă leagă de prezent

Sfoara către viitor, îndrăznesc să cred

CHRA: Un soi de re-educare de ultimă șansă

RALF: Vi se pare și vouă, nu-i așa, că arăt acum mai bine?

Am slăbit și port lentile de contact

Pentru că acum suntem împreună eu și el
Un tânăr ca ăsta te obligă să nu te lași, să ai o ținută, să nu
decazi

Și el vede în mine o mulțime de lucruri, chiar dacă nu vor-
bește despre asta

O simt eu, o simt pe întuneric

CHRA: Scuză-mă, dar Harco se referă la altceva

Nu la grăsime nici la ochelari și nici la mâncătorul-de-mălai
care și-a găsit azil în apartamentul tău pardosit cu linoleum

Harco vorbește despre cum ne-am uscat încet-încet pe
dinăuntru și ne-am scorojit, ca un cauciuc vechi

HARCO: Nu vreau să spun decât că...

Te-ai obișnuit de atâta vreme să mai vrei încă ceva

Să crezi că dorințele tale se vor împlini curând

Să te uiți pe fereastră și să te miri de ce vezi acolo, în lumea
de afară

Nu vreau să spun decât că – o să vină o zi când toate or să
dispară, și dorința, și privirea, și mirarea

Nu vreau să spun decât că – eu șed aici și dincolo, departe,
șezi tu

Amândoi la fel de nemișcați ca niște munți într-un peisaj și...

CHRA: Și printre munți curge un râu de indiferență

RALF: Credeam că voi doi, în ciuda tuturor problemelor...

HARCO: În ciuda tuturor problemelor, da

Continuăm să facem ceea ce trebuie să facem

În ciuda tuturor problemelor

CHRA: Sunt obosită

Mă duc să mă culc

Nu – nu te ridica, Ralf

Sunt sigură că Harco vrea să nu pleci încă

Vrea să stea de vorbă, iar mie mi-a spus tot ce știe și crede și
poate gândi

Nu mă mai pot preface că vreau să-l ascult încă o dată

(Chra iese.)

RALF: Ce-i cu ea?

HARCO: Esofagul

Stomacul

O doare peste tot

Dar încă nu vrea să știe

Încă nu

RALF: Ce spun doctorii?

HARCO: Mai poate trăi un timp
Deci nu asta-i problema

RALF: Aha?

Și care este problema?

HARCO: Mă sperie faptul că eu accept totul cu atâta ușurință
Ca și cum aș fi căzut și nu mai vreau să mă scol
Acum câteva săptămâni mai aveam cu ea conversații despre
casa de pe insulă pe care odată și odată aveam s-o cumpărăm
Dar acum nu-mi mai pasă
Acum mințim amândoi despre călătoriile pe care n-o să le
facem niciodată
Ca să dăm o formă neantului
Și nu mi-e greu deloc
O ascult, o privesc
Gândesc „în curând ai să mori” – și pe urmă nu mă mai gândesc
la nimic
Negru, posomorât și gol

RALF: Poate că n-o mai iubești

HARCO: Ah, ce vrea să zică asta

„Să iubești” – nu cunosc un cuvânt care să fie atât de mult
folosit și atât de puțin înțeles

Ce spui atunci când spui că iubești pe cineva?

Că ai un obicei la care nu vrei să renunți? Că există un adăpost
care speră să te apere de vânt? Și adăpostul ăsta îl
numești „iubire” sau „legătură”? Ce înseamnă „să iubești”? Că
te mulțumești cu ce ai și nu mai încerci să te gândești la tot
ce nu poți să ai

„A iubi pe cineva” – în biologie nu apare conceptul ăsta, pentru
că nu are nicio funcție

RALF: Și totuși ăsta e cuvântul

Totuși ai iubit-o

HARCO: Da

În orice caz asta am vrut să cred în toți anii trecuți

A iubi pe cineva – atunci când noaptea nu poți să dormi și auzi
respirația cuiva care zace alături de tine în întuneric

A iubi pe cineva – atunci când vorbești cu ea și între timp te
uiți la alta care vine în urma ei

A iubi pe cineva – deși știi că nu duce la nimic, recurgi din nou
la tăvăleala bezmetică a două corpuri asudate

Raporturi sexuale între animale bătrâne – încă ceva ce nu există în natură

Cred că poți iubi cu adevărat nu un om, ci doar o amintire – amintirea a ceva despre care nici nu știi dacă a existat

RALF: Da

Ai dreptate, Harco

Totul este numai închipuire și trecut

Am încercat să-i explic asta și lui Speedo

Nu știu dacă m-a înțeles

HARCO: Te-a înțeles foarte bine, cred eu

De asta nu telefonează

RALF: Am încercat de curând să-i explic ce este, după mine, sublimarea

Că din cauza ei a fost pentru mine politica atât de importantă

Dar – nu știu... –

Să fie din vina lui sau din a mea fiindcă vorbesc așa de prost spaniola

Dar nu pricepe

Nu vrea decât să mă atingă

Da, pe mine, da

Ce te uiți așa de mirat

HARCO: Încerc să-mi închipui scena, asta-i tot

(Telefonul lui Ralf sună.)

RALF: *(în aparat)* Si

Hello... finally...

What?

Yes

Vengo

Llego a casa, si

Hasta luego

Si...

Dinero?

Cuanto?

Ok

Si

Vrea să vin acasă

Nu se simte bine atunci când stă mult timp singur

Pentru el e prea multă Europă!

HARCO: Vrea să te atingă

RALF: Și eu pe el

Ei și, ce te deranjează?

HARCO: Nu-mi dau seama

Suntem oarecum de aceeași vârstă, tu și cu mine
Deci ar trebui să avem amândoi cam aceeași traiectorie
Se pare însă că la tine lucrurile merg cu totul altfel
Când mă gândesc... – Chra și cu mine... –
Desigur – ne atingem și noi unul pe altul – dar n-aș putea
spune
Că e vorba de dorință sau de nostalgie
E ceva strict fizic, un fel de igienă hormonală – trebuie amân-
doi să scăpăm de tensiunea asta și de aceea trecem la act
Te-ai cățarat pe o stâncă golașă și zaci acolo – contemplând
un peisaj brăzdat de cicatrice pe care apar din loc în loc o tufă
de iarbă sau un ciulin

RALF: Speedo vrea mereu – la început a trebuit să mă obișnuiesc
cu asta – mie unuia îmi place mai degrabă să vorbesc
De fapt și acum mi se pare ciudat că îți țin mereu ochii
închiși... – nu înțeleg de unde vine chestia asta... –

HARCO: Când citesc uneori în ziar despre „doi prizonieri într-o
celulă”

Mă gândesc totdeauna la felul cum împart eu cu Chra camera
de dormit, cum stăm lungiți amândoi pe salteaua lată și fie-
care din noi încearcă să-și păzească locul

RALF: Trebuie să plec – dar aș vrea să ne mai întâlnim odată, tu și
cu mine

Să ne amintim de ce ne preocupa pe vremuri, de o viață fără
mari perspective, de pildă, și care ne satisfăcea
Energia noastră era o energie negativă, credeam în distru-
gere și în contestație

„Țara asta e terminată, hai s-o dărâămăm”

Ziduri negre și geamuri sparte – așa arăta traiul nostru zilnic,
cenușiu

Fumam și așteptam să vină poliția

Celebram boala, boala din lume

Știam că n-o să mai fie bine niciodată, dar eram mulțumiți

Neliniștiți – și totuși de un calm primejdios, calmul celui care
neagă tot, calmul celui care a ajuns la fund și care se simte
acolo ca acasă

Așteptând moartea, noaptea, dictatura de dreapta care se
apropia din ce în ce

„Nu fă nimic și ține-ți rănilor deschise”

“To destroy is to create”

HARCO: Credeam noi în toate acestea, noi toți?

Nu-mi mai aduc așa precis aminte

RALF: Tu cunoșteai formulele

Tu erai marele constructor de teorii

Tu știai de ce trebuiau ușile să rămână închise

Tu vedeai viitorul în fața ta: un nou primitivism, o lume în care toți purtau jachete negre de piele și toate casele rămâneau neîncălzite

Sărăcie capitalistă

Țin minte că mă întrebam în tăcere dacă mă potriveam printre voi

Participam la toate

Mă adaptasem total la lumea aceea în alb și negru

Dar în secret eram îndrăgostit de tinerii în blugi zdrențuiți – tineri care puteau ca niște câini pentru că nu aveau apă curentă – dar nu lăsam să se vadă nimic din sentimentele mele fiind că știam cât de imprevizibili erau... –

Pericolul era excitant

HARCO: Epoca de cărămidă

Epoca tablei ondulate și a ploii toxice

Ce mizerie

Nici acum nu mi-e ușor, dar sunt bucuros că toate astea au trecut

(Intră Chra.)

CHRA: Despre ce vorbiți?

Ce a trecut?

RALF: Tocmai voiam să plec, Chra

HARCO: Speedo a telefonat

CHRA: De ce nu vine încoace?

Acum m-am trezit și mă simt mai bine

Mai este niște vin *rosé* la gheață? Sau bere, sau... –

N-are importanță – esofagul meu e prea obosit ca să mai aibă Pretenții

HARCO: De ce n-ai rămas în pat?

CHRA: Nu spune că nu ești bucuros să mă revezi

(Telefonul lui Ralf sună din nou.)

RALF: *(în telefon)* Alo...?

Yes

Si

Yes

Ok

Si
Acum chiar că trebuie să plec
Altfel n-ar înțelege

CHRA: Vrei să merg cu tine?

RALF: Hm?!

HARCO: Chra?

CHRA: Ah – nu
Nu-i nimic
Scuză-mă

(*Ralf iese.*)

HARCO: Nu te întreb ce aveai de gând

CHRA: Da, mai bine nu întreba

HARCO: Ar trebui să-ți dai seama, Chra, ce înfricoșătoare ești atunci
când dai buzna așa, împleticindu-te, cu fața și părul în dezor-
dine, ca o actriță îmbătrânită la lumina zilei
Te iubesc, Chra, și acum – tocmai vorbeam cu Ralf despre asta
Și tu mă iubești
Dar iubirea noastră este iubirea arheologului pentru cioburi
Te uiți la o nimica toată, dar cu un efort de voință poți vedea
ce a fost în trecut

CHRA: Despre ce ați vorbit?

HARCO: Despre iubire și despre detașare, ți-am spus doar
Vrei să-ți iau paharul? E gol
Am vorbit despre trecut... –

CHRA: Gol?

Atunci umple-l
Trebuie să mă rog pentru orice în casa asta?

HARCO: Am vorbit despre faza noastră de „*fuck society*”
Când eram încă niște negativiști slăbănogi și furam sticle de
bere de jumătate de litru în supermarketurile de noapte
Despre certitudinile noastre de atunci, când declarasem că
au murit culoarea și nostalgia –
Când încă nu te cunoșteam

CHRA: Nu vreau să aud nimic despre asta
Timpul în care eu nu eram nu mă interesează

HARCO: Ce ai?
De ce te uiți așa?

CHRA: Mă doare
Mi-e frică

Întoarce-te cu spatele, te rog
Nu vreau să mă vezi așa

HARCO: Am văzut tot în ceea ce te privește, Chra
Asta ar trebui să te mai liniștească
Îmi întind mâna spre tine și trebuie să realizezi că mâna asta a
mea este singura care mai face un asemenea gest
Nu mai e nimeni altcineva, Chra, absolut nimeni,
Chra – auzi ce îți spun?

CHRA: Nu – mă gândesc

HARCO: La ce se petrece cu tine?

CHRA: Nu – la băiatul ăla
La Speedo
Simt eu că are nevoie de mine

HARCO: Te rog, Chra
Te rog, nu spune așa ceva
Nu spune așa ceva și nu fă așa ceva
Nici măcar pe tine nu te poți salva
Deci lasă-i pe alții în pace

CHRA: Tu vorbești și eu te aud vorbind
Și totuși trebuie să fac ceea ce vreau să fac

5.

Chra și Speedo

(În aceeași încăpere ca în scena a treia. Chra, nervoasă, șade într-o poziție incomodă pe marginea patului. Speedo, în picioare, se plimbă din când în când de la dreapta la stânga și înapoi.)

SPEEDO: *Qué bebes? Cerveza, té...*

CHRA: *No... – yes... – tea... –
No Spanish, me... – No alcohol either... – ha, ha, ha
It's Ok with you?
Where Ralf?*

SPEEDO: *He works... – I don't know*

CHRA: *Listen, you... – don't tell he I been here, Ok?
There's no need to*

SPEEDO: *Why you come?*

CHRA: *I don't know
I want to come... – to talk to you... –*

Fir-ar să fie...
Pot să-ți vorbesc în limba mea?

SPEEDO: Yes

Da
*I can understand
I go to language school now
And Ralf always... –*

CHRA: Ralf, mereu Ralf... –

Tocmai despre asta e vorba, băiete
Mă gândeam la tine cum stai tu aici, închis
Ca un brotăcel pe care l-a prins cineva și-l ține în grădină
într-un loc prea strâmt
Ai reflectat bine la toate, atunci când erai încă în țara ta și stă-
teai tolănit la soare sub pălăria de paie
Nu știi
Mă gândeam – poate simți câteodată nevoia să vorbești
E totuși altceva, mi se pare, cu o... –
Sau pentru tine nu contează? Femeile, vreau să zic – nu-ți
pasă deloc de ele? Nu pot să-mi închipui...
Te-am văzut uitându-te atunci, cu un aer atât de pierdut, încât
nu-mi mai iese din minte
Știi – și eu sunt încolțită, prinsă în... – tot soiul de probleme

SPEEDO: *Perdón*

*Tengo que irme un momento
(Speedo iese; Chra continuă să vorbească, ca și cum el ar fi încă
de față.)*

CHRA: A trebuit totdeauna să muncesc din greu ca să stau pe
picioarele mele
Și de asta am fost mereu singură
L-ai văzut – pe Harco
Nu se ocupă decât de el însuși
Pretinde că a citit cărți
Se pare că are o viziune despre lume – chiar dacă n-a reușit
niciodată să-mi explice precis în ce constă
Demult nu ne mai interesează aceleași lucruri
Ce ne ține împreună este numai obișnuința – ai putea mai
degrabă s-o numești mila reciprocă
Ori compătimirea neputințioșilor
Chiar dacă ne zâmbim unul altuia, ca maimuțele atunci când
vor să arate că nu au intenția să se ia la harță
De aceea trăiesc mereu cu foamea mea

Și de aceea trăiește în mine foamea
Trupul meu încet-încet se distruge, Speedo
Nu știi ce să mai fac
Nu știi cum să mai suport
Și tu simți la fel, am văzut eu
Hai să... – lisuse, ce tot îndrug aici
Speedo?

(Speedo intră.)

CHRA: Ce ai de spus?

Trebuie să-mi spui ceva
Pentru mine ești un vas plin cu ulei dulce
N-ai voie să mă dezamăgești
Tu într-adevăr nu știi cum e?
Chiar n-ai încercat? Niciodată?
Mai am și eu ceva moale, catifelat care se poate atinge
Dacă nu apeși prea tare – fiindcă atunci îmi simți oasele
Speedo
Vino
Încearcă, te rog
Nu mă lăsa să fi venit aici degeaba

SPEEDO: *Please*

I don't... –

CHRA: Ba da

Nu spune că nu vrei
Cum poți să spui că nu vrei dacă nu știi cum e?

SPEEDO: *What is it you want?*

You think I'm all alone?

You think I'm not happy?

CHRA: *Not happy? You?*

Da – exact

Tocmai despre asta e vorba
Două nefericiri laolaltă, asta formează o bază, băiatule
Putem să ne eliberăm unul pe altul
Am atâtea să-ți explic
Și văd, știi că ai să înțelegi
You
You honest
You nature
You... cum se zice? fluture... butterfly
I alone

*I business woman, you know
Making money all the time
So sad*

SPEEDO: *I don't want money
Please... –*

CHRA: Nu – nu asta am vrut să spun
Singurul lucru
Singurul lucru la care mă gândesc... –
E frig, Speedo
E frig și tu trebuie să mă strângi în brațe
Trebuie să fii un bărbat, un animal
Poneiul pe care-l călăream când eram fetiță

SPEEDO: *It's better you go
Ralf comes home*

CHRA: Vin spre tine
Vin târându-mă spre tine, Speedo
Dacă pot
Dacă am voie

SPEEDO: *Sorry
I feel bad
You must understand that I...*

CHRA: Ok
Nu mai spune nimic
Știu, înțeleg
Sunt o oroare în ochii tăi
Sunt o femeie, un schelet european
O casă imposibil de locuit, asta sunt
O peșteră rece de unde picură umezeala morții
Și în peștera asta, nu vrei să intri
Preferi să te plimbi în aer liber
Cum se numea parcul ăla? *Concepción...*

SPEEDO: *Anunciación*

CHRA: Ah, băiete, ce-mi pasă
Dacă nu mă ascuți, ce să fac cu tine
Și mai mult egocentrism – nu mai suport

SPEEDO: *You do not take me serious
I am no oil
I am a man*

CHRA: Dacă ai fi bărbat, te-ai purta altfel

Ai face măcar o încercare să culegi floarea pe care ți-o întind
eu – chiar dacă nu e decât o păpădie scămoșată

(Intră Ralf.)

RALF: Chra

Ce-i cu tine în halul ăsta

Vreau să zic... –

Pardon

Te simți bine?

Nu știam că te gălesc aici

CHRA: Trebuie să faci asta

Trebuie s-o faci, Ralf

Spune-i și tu

Trebuie să faci asta pentru mine

Sau nu mai am dreptul la nimic?

Nu mai am contact

Cu nimic și cu nimeni

Știu ce înseamnă putrefacția

Lasă-mă

Și lasă-l și pe el

El vrea

El vrea tot atât de mult ca și mine, dar încă nu știe

A spus nu

Mi-a spus nu, dar nu sunt supărată

Ralf... –

Speedo... –

Vă rog... –

RALF: Speedo?

Ce se petrece aici?

SPEEDO: *I do not know*

CHRA: Am să-ți spun eu, Ralf

Pot să-ți spun tot pentru că nu mai am nimic de ascuns

Îmi dau seama foarte bine încotro mă îndrept

Numai că... –

Nu știu cum să spun...

M-aș bucura pentru băiatul ăsta...

I-aș dori să aibă mai multe experiențe în viață, nu numai
stearpa voastră relație între bărbați

Și – nu-mi răspunde, pentru că recunosc

Recunosc că nu mai știu nimic

Că sunt pe dinăuntru teribil de goală
Că în mine bântuie o furtună peste un peisaj devastat
De asta sunt aici
Am vrut să-l silesc să mă accepte, animalul ăsta timid
L-am dorit din prima seară în care l-am văzut
Dar am fost prea civilizată
Prea căsătorită
Prea sănătoasă ca să cedez
Dar astăzi am fost în stare să mă hotărăsc: am s-o fac
Acum sunt în sfârșit destul de bolnavă
Boala mea să-mi fie și eliberare

RALF: Calmează-te, Chra
N-are nicio importanță
Vrei un pahar de aquavit sau altceva, ca să-ți revii puțin
Ah, nu – bineînțeles că n-ai voie să bei

SPEEDO: *Es que no puedo comprender*
Qué quiere esta mujer? Qué coño quiere esta vieja de mi?

CHRA: Ce zice?
Ce dracu' tot zice?

RALF: Nu știe ce vrei de la el

CHRA: Ah, nu? Ah, nu?
Bine că știi eu
Dar – ar fi trebuit să pricep
Provoc în el numai repulsie

RALF: Poate că ar fi bine în curând...

CHRA: În curând? Să plec?
Nu – plec chiar acum
El nu mă vrea și înțeleg
Nici eu nu-l vreau
A fost un capriciu
Țipătul unui animal în agonie
N-a fost nimic, nimeni
Mă duc acasă
Îmi frec singură burta ca s-o încălzesc
(*lese Chra.*)

RALF: Știu, Speedo
Orice se poate întâmpla și eu nu te pot feri
Aș dori să fiu mereu cu tine
Să te apăr de toți și de toate
Să încui ușa atunci când plec – și să știu că mă aștepți

Te am pe tine, Speedo
Și nu am fost niciodată atât de fericit că posed ceva – mă și
sperii de mine
Te am pe tine
Dar cum să te țin strâns, cum să te păstrez lângă mine, asta
nu știu

SPEEDO: *You take me to a dinner tonight*

*We go together
No Chra, no nothing
We forget everything
Olvidemos todo*

6.

*Harco și Speedo
(În casa lui Ralf.)*

HARCO: *I don't know what to say Speedo*

*I don't know what to say and how to say it
Why don't you tell me what you want to hear?
Ok
If you prefer to be silent – I think you're right
Philosophy
That used to be my field
Philosophy
I used to believe in words
I used to think about words and wisdom all day long
But my words are like words in an old language
A forgotten language that nobody speaks anymore
And my wisdom – it was like the air that's quivering over a con-
crete highway on a hot summer's day
From a distance you see how it moves
But once you come closer you cannot touch it and it's disap-
peared
I'm learning to accept that all I once took for real is just fiction
I've come to understand that silence and detachment are the
ultimate position
But yes – here I am – and I've come to talk
To talk to you
I've come to say sorry for Chra
You know Chra
Something is wrong with Chra*

*So much is wrong with Chra
She's losing it all
Her feet are cold and she thought you could be fire
She's mistaken
Why am I talking to you?
It's like spitting stones in the water
The water won't give you an answer
But still I feel obliged
I'm polite, I'm educated – so I talk
I keep
Chra and I
We walked in green pastures
Sun was shining and time didn't move because we were the
masters of our private universe and we had declared that this
should never change
But then it did change
Then the earth opened
All was black and deep and we were falling
And falling we are, for so many years now
Embraced we are – but it's fear that keeps us close together – not
a sense of intimacy
You understand, Speedo?
Chra tells me you understand so many things
You are a child of nature, Chra tells me
What do you think, Speedo
Is love just another word for fear?
I don't know you, Speedo
Deep inside I think you're just a dark-skinned profiteer – but I
would not dare to say it – it's not the kind of thing that people
like to hear
I don't know you
Maybe you believe in this masquerade
Maybe you think Ralf makes you happy and this is real
But I tell you – one day your imagination does not work anymore
One day you cannot think of anything but this small reality, this
one room where you live together
On that day you really are stuck together
If you don't want that, Speedo
If you don't want to be mutilated
If you don't want to become blind and paralyzed and as voice-
less as a fish
Then you must leave now
Ralf will understand*

*And Chra – she will get over it
Chra has me to lean on, hasn't she?
And I – I'm leaning on her, there's nothing to say about that
I've come to say sorry, Speedo
To apologize for Chra
To apologize for all of us
To apologize for reality¹*

¹ Nu știu ce să spun, Speedo
Nu știu ce să spun și nu știu cum să spun
De ce nu-mi spui tu ce vrei să auzi?
Ok
Dacă preferi să taci – cred că ai dreptate
Filosofia
Era domeniul meu
Filosofia
Pe atunci credeam în cuvinte
Reflectam la cuvinte, la înțelepciune de dimineață până seara
Dar cuvintele mele îmi apar acum ca niște cuvinte dintr-o limbă străveche
O limbă uitată pe care n-o mai vorbește nimeni
Iar înțelepciunea mea – ca aerul încins care tremură deasupra unei șosele de
beton într-o zi de vară fierbinte
De la distanță îl vezi cum se mișcă
Dar când te apropii nu poți să-l atingi, a dispărut
Învăț să accept că tot ce mi se părea altădată real este, de fapt, ficțiune
Am înțeles între timp că tăcerea și detașarea constituie atitudinea supremă
Și totuși – sunt aici – am venit să vorbesc
Să îți vorbesc ție
Am venit să-ți cer iertare pentru Chra
Știi, Chra
Uneori ceva nu e în ordine cu Chra
Are atâtea probleme Chra
Începe să piardă totul
Are picioarele înghețate și și-a închipuit că tu ai putea fi focul
Dar se înșală
De ce îți vorbesc?
E ca și cum aș arunca pietre în apă
Apa nu răspunde
Totuși mă simt obligat
Sunt politicos, sunt bine-crescut – așa că vorbesc
În continuare
Chra și cu mine
Ne plimbam prin pajiștile verzi
Soarele strălucea, iar timpul se opri în loc, pentru că noi eram stăpânii univer-
sului nostru personal și declarasem că n-o să se schimbe niciodată
Dar pe urmă s-a schimbat
Pământul s-a deschis
Totul era negru și adânc, iar noi am căzut
Și mai cădem și acum, de atâția ani de zile
Suntem îmbrățișați – dar numai frica ne ține împreună – nu o senzație de

7.

Speedo

(Acasă la Ralf. În timp ce vorbește, Speedo se examinează în oglindă.)

SPEEDO: *When I was young
They told me I was beautiful
They told me life would change
They gave me food, then they left me alone
When I was young
They told me to wait
To wait and see
To wait and be happy
When I was young
They told me all about Europe
They told me the cities were splendid
They told me the people were rich
When I was young*

intimitate

Înțelegi, Speedo?

Chra îmi spune că tu înțelegi atâtea lucruri

Ești un copil al naturii, zice Chra

Ce crezi tu, Speedo?

Este iubirea numai un alt cuvânt pentru frică?

Nu te cunosc, Speedo

În fundul sufletului mă tem că nu ești decât un profitor cu pielea întunecată – dar n-aș îndrăzni s-o spun – oamenilor nu le place să audă așa ceva

Nu te cunosc

Poate că tu crezi în mascarada asta

Poate gândești că Ralf te face fericit și că totul este real

Dar îți spun eu – într-o bună zi imaginația ta n-o să mai lucreze

Într-o bună zi n-ai să te mai poți gândi la altceva decât la acea mărunță realitate, la acea singură cameră în care locuiți amândoi

Și atunci o să fiți într-adevăr prizonieri în aceeași carceră

Dacă nu vrei asta, Speedo

Dacă nu vrei să fii mutilat

Dacă nu vrei să devii orb și paralizat și mut ca un pește

Atunci trebuie să pleci acum

Ralf o să înțeleagă

Iar Chra – o să-și revină

Chra mă are pe mine, se sprijină de mine, nu-i așa?

Iar eu – eu mă sprijin de ea, e clar

Am venit să mă scuz, Speedo

Să-ți cer iertare pentru Chra

Să-ți cer iertare pentru noi toți

Să-ți cer iertare pentru realitate

*The water I drank tasted bitter
 The words I spoke reached no-one
 The words that were spoken to me came from far away
 When I was young
 A mother caressed me and then looked the other way
 A father wasn't around
 A knife cut my flesh
 When I was young
 I dreamt of going away
 I dreamt of grey skies
 I knew that one day I would find someone
 When I was young
 Now I am not so young anymore
 Now I've learnt how to hide
 How to bury what must be protected
 How to pretend and how to accept
 I went away
 I found someone
 Somebody
 A body
 I am loved
 I came to Europe
 I have a life
 I know it's better now
 I sleep in a soft bed every night and there's someone who looks
 after me
 Strange comfort in this land where I'm a stranger
 I know I must not complain
 I know I should be happy
 I know so many things now¹*

¹ Când eram copil

Mi-au spus că sunt frumos
 Mi-au spus că viața o să se schimbe
 M-au hrănit, pe urmă m-au părăsit
 Când eram copil
 Mi-au spus să aștept
 Să aștept și să văd
 Să aștept și să fiu fericit
 Când eram copil
 Mi-au spus povești despre Europa
 Mi-au spus că acolo orașele sunt fără seamăn
 Mi-au spus că acolo oamenii sunt bogați
 Când eram copil
 Apa pe care o beam avea un gust amar
 Cuvintele pe care le spuneam nu atingeau pe nimeni

8.

Ralf și Chra

(Acasă la Harco și Chra. Chra arată slăbită și stă lungită pe o canapea.)

RALF: Când am văzut plicul albastru de la Air France am știut
imediat

Am văzut ce nu voiam să văd

S-a terminat

Nu pot să-l leg

CHRA: Mă bucur pentru băiat

Îi doresc să aibă o viață a lui

Tu nu ești decât o fază, pentru el

Trebuie să-i dai niște bani ca să poată să-și încropească ceva
acolo la el, în junglă

Îi ești dator asta, nu găsești?

RALF: Dacă ai ști cât m-a costat până acum

Cuvintele care mi se spuneau veneau de foarte departe

Când eram copil

Aveam o mamă care mă mângâia și pe urmă întorcea capul

Un tată nu aveam

Un cuțit mi-a tăiat carnea

Când eram copil

Visam să plec aiurea

Visam la mari ceruri gri

Știam că într-o zi aveam să găsesc pe cineva

Când eram copil

Acum nu mai sunt copil

Acum am învățat cum să mă ascund

Cum să îngrop tot ce trebuie apărut

Cum să mă prefac și cum să accept

Am plecat

Am găsit pe cineva

Un bărbat

Un corp

Sunt iubit

Am venit în Europa

Am aici o viață

Știu că acum îmi merge mai bine

În fiecare noapte dorm într-un pat moale și există cineva care are grijă de mine

Ciudat sentiment în țara asta unde sunt un străin

Știu că ar trebui să nu mă plâng

Știu că ar trebui să fiu fericit

Știu acum atâtea lucruri

CHRA: Ce ai fi vrut?

Pretutindeni trebuie să plătești, și mereu, și pentru orice

Ăsta e blestemul omenirii

În *snackbar* plătești

În *parking* plătești

Și plătești și în dragoste

Credeai că poți să le ai pe gratis?

RALF: Ce e cu tine, Chra

De cum deschizi gura iese din ea înghețată stricată

De ce așa de rece și de ce așa de veninoasă?

Este chiar nevoie să mă disprețuiești atât de mult

CHRA: Poți să-mi aduci un pahar cu apă?

Nu – nu e dispreț, zău că nu

E mai degrabă un fel de mirare

Fiecare face ceva, fiecare trăiește cumva

Numai eu sunt pedepsită

Pedepsită cu un soț care nu este ce trebuie să fie

Cu o foame pe care nu o potolește nimeni de ani de zile

Cu un trup care se descompune pe dinăuntru

RALF: Dacă m-ai fi ascultat pe mine, ai fi înțeles că nu ești singura

căreia nu-i merge bine

El pleacă, îți spun eu

Mă lasă singur

Se întoarce la Santiago

CHRA: Te-am auzit

Pentru mine e și mai rău decât pentru tine

Nu l-am avut niciodată, tu l-ai avut

RALF: Nu începe iar cu fantezia asta, te rog

N-a fost niciodată vorba de așa ceva și tu o știi foarte bine

CHRA: Ce știi eu sunt lucrurile pe care numai o femeie le știe

O femeie are intuiții pe care voi nu le aveți

Bărbații sunt mânați de obsesia faptei, de patimă, de clipa unică și pe urmă vine moartea

Dar o femeie – orice femeie – poartă în ea cunoașterea moștenită de la mii și mii de generații

RALF: Zise cea fără de copii, cu burta rece

CHRA: De ce te porți așa cu mine?

RALF: Fiindcă știi ce gândești

Știu că în ultimă instanță bărbații nu sunt pentru tine decât niște stupizi purtători de spermă – și asta nu accept

M-am atașat de el și îți cer să mă înțelegi

CHRA: Chiar pleacă?

Fir-ar să fie – atunci îl părăsesc și eu pe Harco

RALF: Pardon?

Care e legătura?

CHRA: Habar n-am

Ce te uiți așa la mine?

Ce specie de ratat mai ești și tu, cu ideile tale de stânga și cu mânuțele tale calde?

Nu știu, Ralf... –

Nu mai știu nimic

Nu știu ce vreau și ce intenții am – atunci când vorbesc sau atunci când mă refer la viața mea

Dar știu că nu mai am chef să fiu singura care respectă regulile societății atunci când nimeni altcineva nu o face

Nu mai am chef să mențin aparențele

În niciun caz față de tine – tu ești și mai jos decât mine, oricât de adânc aș cădea

Eu... –

lisuse

Am fost întotdeauna o femeie preocupată de munca mea, de bani și de tot ce e practic și palpabil

Nu pălăvrăgeala fadă a lui Harco despre lucrurile fundamentale

Nu lemnul nevopsit și săpunul negru ale idealurilor tale de stânga

Femeia de afaceri a anului, asta voiam să ajung

Și mai târziu, când am înțeles că nu mai era posibil

Măcar o femeie care stă pe picioarele ei, care se pricepe să evite falimentul

Dar toate au fost în zadar

Nici nu s-a observat

Simt cum din mine țâșnește adevărul

Corpul meu e demult pe cale să dispară

Și în curând, după o jumătate de an de la moartea mea, nimeni n-o să-și mai aducă aminte că am existat

RALF: Harco o să-și aducă aminte

Eu o să-mi aduc aminte

CHRA: Voi sunteți nimeni, vreau să zic

RALF: Nu

Nu spune asta

Nu mai vorbi așa, Chra

Îți tai singură craca de sub picioare

CHRA: Nu-mi mai e frică să cad
Am văzut fundul prăpastiei

RALF: Mai vrei ceva?

CHRA: Nu mai am voie să beau, zic ei
Deci, pentru Dumnezeu, dă-mi un ceai
Sau nu – nu vreau ceai, dracu' să mă ia
Organismul meu nu mai suportă decât alcoolul
Hei
Ralf
Vino să te așezi lângă mine
Învinge-ți repulsia – am oarecum dreptul să-ți cer asta
„Ce-ți mai dorești?” – tu erai, nu-i așa, cel care întreba?
Niciunul dintre noi n-am spus vreodată ceva clar
Ne-a fost rușine

RALF: Credeam că el era
Vreau să zic, că el era pentru tine împlinirea
Vreau să zic – asta voiam să cred
Nu poți reuși, Chra
Nu-ți ies lucrurile niciodată așa cum ai vrea să-ți iasă

CHRA: Îl păresc
Dacă mai am puterea
Trebuie să fiu singură
Animalele bătrâne își caută o piatră sub care să zacă
Sau o gaură în care să dispară în liniște

RALF: Nu știu dacă... –

CHRA: Nu
Nu știi, sigur că nu
Pentru că nu știi cine sunt eu și cine este el

RALF: Doar te îngrijește?

CHRA: Ah
Cu mulți ani înainte s-a prins de mine ca o cataramă
De atunci eu sunt parașuta care l-a împiedicat să cadă
Și tot așa a fost el pentru mine – nu prea pot să găsesc în
momentul ăsta cuvintele potrivite
Dar acum se termină totul
Puțin înainte de sfârșit, trebuie să desfacem cârligul de siguranță
sau cum se cheamă chestia aia
Și pe ultimii metri să ne precipităm în gol prin propria noastră
forță

RALF: N-ai să faci asta, Chra

N-ai să pleci

Ai să rămâi

Și el are să rămână cu tine

CHRA: Îmi dai acum ceva de băut, da sau ba?

9.

Harco și Chra

(Situția, ca în scena precedentă. Chra arată și mai rău și pare adormită.)

HARCO: Pot să mă obișnuiesc cu faptul că nu-mi mai răspunzi

În curând am să vorbesc cu tine și tu n-ai să mai exiști

În curând pot face din tine cea care ar fi trebuit să fi

Pot să te eliberez de riduri și de pielea care atârână

Pot să-ți fac caracterul mai blând și vocea mai puțin stridentă

În curând

În curând abia începe

Știi ce înseamnă asta, Chra?

– Bineînțeles că știi

Înțelegi foarte bine

Știi atât de multe, mult mai multe decât mine, cred eu

Deși am citit atâtea cărți și tu nu le-ai citit

Tu știi, Chra

Am făcut o singură greșeală

Și pe urmă treizeci de ani la rând ne-am străduit s-o camuflăm

În tot timpul ăsta am vrut să credem că totul merge bine, că e adevărat

Că suntem făcuți unul pentru altul

A devenit din ce în ce mai greu să persistăm

Prin crăpăturile tot mai numeroase de la suprafață au tâșnit tot mai multă otravă și gunoi și poftă de răzbunare

Dar noi am continuat să construim și să trudem

Pentru că fiecare din noi îl alesese pe celălalt

Orbiți de dorință, ne-am ciocnit odată unul de altul și când ne-am venit în fire, eram prea sudați împreună ca să ne mai

putem smulge fără să sângerăm

Și de sânge ne-am temut întotdeauna

De aceea a trebuit să continuăm

De aceea a durat atâția ani

Dar în curând se termină

În curând sunt eu supraviețuitorul
În curând pot să mă întorc la începuturi
Iar tu ai să fii din nou cum erai pe atunci
Numai trup și mireasmă și chemare
Iar eu o să am din nou înțelepciunea copilului care știe unde
să caute căldura
Și de data asta totul merge bine
De data asta totul merge bine până la sfârșit
De data asta nicio realitate nu ne mai tulbură
De data asta ești și rămâi iubirea mea perfectă, pe care o țin în
palma mâinii mele
Asta se va întâmpla, Chra
În curând, când tu nu mai ești

10.

Harco, Chra, Ralf și Speedo

*(În aceeași încăpere ca în scena întâi. Chra pare foarte fragilă,
dar e vizibil că a băut la rând cu ceilalți.)*

RALF: ... Atunci m-am gândit: am să deschid un birou de consultanță
Ceva care să se ocupe de *policy-making* sau de implementare
Sunt treburi la care mă pricep
Dar știți cum e: ai nevoie de capital ca să investești
Și fiindcă nu m-am preocupat niciodată să fac economii și să
păstrez ce aveam
Exista o problemă
M-am dus la bancă
La o bancă așa-zisă verde, o bancă „ecologică”, unde pretind
că împrumută numai pentru îmbunătățirea situației din lume
și nu pentru câștig
Dar și ei mi-au cerut un plan de afaceri
Și – da – îmi pare rău – așa ceva nu aveam – abia acum îl sta-
bilesco
Deci n-a mai avut loc finanțarea
E greu să te bizui pe solidaritate, în zilele noastre

CHRA: Omule, iar începi cu pisălogeala
Unde îți sunt idealurile?

RALF: Cinstit vorbind, le-am uitat
S-au destrămat, ca fumul din coșurile fabricilor pe care altădată,
copil fiind, încercam să-l urmăresc cu ochii, până când dispărea

CHRA: Hei, Speedo... –

HARCO: Nu te agita, Chra

Știi ce ți s-a spus

CHRA: Te rog, nu mai face pe sora de caritate

Hei, Speedo

Noi doi am avut o conversație plăcută, nu-i așa?

Era cât pe ce să facem cunoștință

SPEEDO: *I go, yes*

I go back

My country... –

CHRA: Lasă-mă în pace cu *country* a ta

Nu interesează pe nimeni

Aici ne ocupăm toți de noi înșine

Hei, Speedo... –

Can you put your hand on my belly?

Here, where it hurts the most?

RALF: Încetează, Chra

CHRA: De ce? Nu mai e al tău, deci nu te amesteca

RALF: Al meu?

Nimeni nu aparține nimănui – e un principiu de care întâmplător îmi aduc aminte

El este cine vrea el să fie

Și dacă acum dorește să plece, cred că... – da, eu cred de fapt... –

Cred că într-un anume fel face bine

CHRA: Până și în suferința și în tristețea ta ești slab, Ralf

SPEEDO: *You get better soon?*

HARCO: *Chra is very ill, but we... –*

CHRA: Pot să explic eu de aici înainte?

HARCO: Trebuie să te obișnuiești cu ideea că în curând n-ai s-o mai poți face

RALF: Toate sunt altfel decât ne închipuiam noi pe vremuri

Ce zice despre asta filosofia ta, Harco?

HARCO: Filosofia este un fel de ou, din ce în ce mă conving de asta,

O formă frumoasă și compactă – dar dacă îți scapă din mână, se sparge pe pardoseala dură a realității

Nu mai pot

Nu mai pot să dau lecții de gândit

Am anunțat că sunt bolnav

Aș vrea numai să o îngrijesc pe Chra, dar ea nu vrea

CHRA: Nu vreau pentru că nu poți

Egocentrismul și grija pentru altul sunt incompatibile

HARCO: Din punct de vedere biologic, organismul nostru nu e pre-

gătit să depășească vârsta de 50 de ani, am auzit de curând

Dacă trăiești mai mult toate organele încetează să funcționeze

Țesutul cerebral și prostata

Ficatul și creșterea părului

Constat, când mă uit la noi

Că asta e valabil și pentru mintea noastră

Nu ne mai văd imaginând ceva nou sau deschizând drumuri
necunoscute

CHRA: Mie îmi spui așa ceva?

HARCO: Iartă-mă, Chra

Știi bine că nu vreau să te rănesc

Situația ta este... – specială

Eu vorbesc în general, ar trebui să înțelegi

CHRA: În general? Ce înseamnă o asemenea expresie?

Doar nu ești căsătorit în general, ești căsătorit cu mine și numai
cu mine?

Dă-mi, așadar, mie atenție și vorbește despre mine și despre
tine și mine

HARCO: Chra, eu... –

RALF: Vrea să spună că nimeni nu mai are nicio șansă, Chra

Chiar dacă nu e bolnav

Și are dreptate

Dintre noi, cei care ședem aici, numai Speedo poate să se
gândească la un viitor

CHRA: Viitor, ai tu un viitor?

Latino prăpădit, care m-a respins

Dracu' să mă ia, cum m-am mai oferit – dar tu nu m-ai vrut

Poncho nenorocit

Culegător de cafea

Curvă

HARCO: Chra

Îmi pare rău, Ralf – cred că de vină sunt medicamentele

Dacă nu le ia, devine imprevizibilă

CHRA: Ai un viitor

Și de ce am sau de ce nu am eu, puțin îți pasă?

Uite, am și eu un viitor

E aici, aici sub piele

Am și o istorie
Șade aici în fața mea
Dar și cu el s-a terminat, chiar dacă se mai târăște încă
În fiecare dimineață adulmec, aproape de buzele lui, cum și în
corpul lui progresează putreziciunea
Gâtlejul e ca un mormânt prost acoperit – din beznă se ridică
duhoarea morții
Pleacă deci, tinere
Ce-mi mai pasă mie
Carnavalul din Rio – da, știu
Dar și noi ne distrăm pe aici

RALF: Se duce să se însoare, acolo, la Santiago
Abia ieri mi-a spus

CHRA: *Congratulations*

HARCO: A fost o afacere păguboasă

RALF: A fost o investiție

SPEEDO: *I, in Chile*

*I create my own business
Y voi a casarme, si
She is a girl I've known for a long time
She promised to wait for me – she knew I would come back
I would not want to stay here
This country is cold water
This country slowly kills*

CHRA: *A girl*

Deci totuși
Am știut eu

HARCO: A fost în stare să judece, Chra
A văzut cine ești și ce ești
Și atunci a zis nu

RALF: Găsesc, de altfel, că astăzi nu arăți chiar așa rău

CHRA: Atunci nu te-ai uitat cu atenție

RALF: Medicamentele nu-ți ajută?

CHRA: Medicamentele?

Nu

Eu sunt un incendiu în pădure pe care încearcă să-l stingă cu
benzină

Nu se mai poate salva nimic

HARCO: Asta noi nu știm încă

CHRA: Noi?

HARCO: Da, noi

Doar sunt lângă tine ori de câte ori vreun doctor are de spus ceva

CHRA: N-am observat, drept să-ți spun

HARCO: Ai să observi curând, atunci când ai să fii și mai slăbită

Când o să ai nevoie de cineva care să șteargă în urma ta urina de pe podea, fiindcă mușchii tăi n-au să mai poată reține nimic

CHRA: Fii bucuroși că pleci, băiete

Aici e trist

Aici am băut cu toții otravă

SPEEDO: *En todos estos meses*

He mirado muy bien

He oído mucho

Aquí, donde se huele la muerte

He tratado de hablar la lengua de ustedes e intentado hacer lo que ustedes hacen: buscar donde se encuentran mis heridas – y arañarlas cada día

Todo esto he intentado – pero no soy capaz

Tengo el cuerpo muy ágil – y me imaginaba que mi mente lo sería también – aceptando las cosas con facilidad

Pero es diferente

No puedo cambiar

No puedo representar un papel

No puedo ser el niño que ustedes necesitan

No puedo ser la persona que quieren

Y por eso vuelvo

No puedo quedarme

Allá – en la tierra de donde vengo

Tenemos menos

Y la pobreza, la miseria y la represión están muy cerca – mucha más cerca que aquí

Pero allá me sentiré libre

Alla vivo con mi mujer

Trabajo

Todo me es conocido porque es el país de mi juventud

Y de ustedes me acordaré – pero sin comprenderlos

La felicidad europea no me desvela¹

CHRA: Ce tot zice?

Îți este recunoscător?

A ținut la tine, Ralf?

Cere și mai mulți bani?

Se simte înșelat?

Suntem și noi acum prietenii lui?

O să-și amintească întotdeauna de noi?

Ce zice?

Vreau să știu

Ah – nu – nu vreau să știu nimic

Totul e pierdut demult

Eu una am să-l uit înainte ca el să mă uite pe mine

11.

Ralf și Harco

(Undeva în aer liber. Bate un vânt puternic.)

RALF: Și?

¹ În toate lunile astea

Am privit cu mare atenție

Am ascultat multe

Aici, unde miroase a moarte

Am încercat să vă vorbesc limba și am încercat să fac ce faceți voi: să-mi descopăr rănilor - și să le zgândăresc zi de zi

Am încercat să fac toate astea – dar n-am fost în stare

Am un corp foarte sprinten – și îmi închipuiam că și mintea mea este la fel – acceptând lucrurile cu ușurință

Dar e diferită

Nu pot să mă schimb

Nu pot să joc un rol

Nu pot să fiu copilul de care aveți voi nevoie

Nu pot să fiu persoana pe care o doriți voi

Și din acest motiv

Nu pot să rămân la voi

Acolo în țara de unde vin eu

Avem mai puține

Iar sărăcia, mizeria și represiunea sunt foarte aproape – mult mai aproape decât aici

Dar acolo am să mă simt liber

Acolo trăiesc împreună cu soția mea

Muncesc

Totul îmi este cunoscut pentru că e țara copilăriei mele

Și de voi o să-mi aduc aminte – dar fără să vă înțeleg

Fericirea europeană nu mă încântă

HARCO: Total absentă

Nu scoate niciun sunet, ține mereu ochii închiși și nu se mișcă
Într-un fel sau altul, mă face să mă gândesc mai ales la un ani-
mal adormit

RALF: Îți pare rău?

HARCO: N-am de ce

Pot să-i explic totul foarte bine
Presupun că mă aude – și că îmi dă dreptate
Că își dă, în fine, seama că eu sunt cel care în toți anii din urmă
a ajutat-o să se țină pe picioare
Care în toți anii ăștia a suportat-o – carnea ei albă și grosolă-
niile ei – mereu și mereu lovitura de cuțit a vocii ei și zgomo-
tul monoton, pisălogeala greoaie a raționamentelor ei absurde

RALF: Ar fi trebuit să-mi dea un semn

Dar n-a făcut-o

HARCO: Ce?

RALF: Speedo

I-am scris cu mâna mea în agendă adresa de e-mail

HARCO: Ce zici că ai făcut?

Scuză-mă – n-am fost atent

RALF: Speedo a plecat – știi asta, nu-i așa?

Sunt foarte afectat – înțelegi, nu?

Știi ce gândești – îmi ești prieten, totuși gândești la fel ca
toți ceilalți

Că la noi nu e vorba decât de sus-jos, înăuntru-afară

Că noi, din punct de vedere emoțional, suntem niște mutilați
și că nu suntem în stare să stabilim legături

Dar îți spun că pe băiatul ăsta l-am iubit

Când noaptea pe întuneric se culca peste mine, atunci sim-
țeam o greutate străveche

Atunci mă întorceam la timpul când nu eram încă născut,
când pluteam fără voință în întunericul umed

HARCO: Și acum a plecat

RALF: Și acum a plecat? Ce fel de remarcă e asta? Ești sarcastic?

HARCO: Te înțeleg foarte bine, crede-mă

Și iau în serios tot ce mi-ai spus

Dar am gândurile mele

RALF: Știi cam ce urmează?

HARCO: Nu mă mai pot gândi la nimic

Începem în plină strălucire și la sfârșit ne cufundăm în umbră

RALF: Ce crezi?

Am să găesc vreodată pe cineva?

Sau nu mai sunt destul de atrăgător?

HARCO: Pe cineva? Pe altcineva?

Tocmai îmi spuneai cât l-ai iubit pe Speedo

RALF: L-am iubit – asta e cu totul altceva

Acum locuiește în Vest la peste o mie de kilometri

Și nu-mi trimite niciun mail

Deci eu ce am de făcut?

Să-mi cumpăr o pereche de blugi noi, pentru numele lui Dumnezeu

Deși recent mi s-a părut că nu mi se mai potrivesc la vârsta mea

O pereche de blugi decolorați și ruptți – și pe urmă să încep să caut din nou

HARCO: Să cauți, să cauți... –

Știi ce a spus Heidegger despre asta?

Ah – nu – las-o baltă

De fapt, puțin îți pasă

RALF: Dar tu?

HARCO: Eu?

Rămân singur

Rămân singur, cu ea

Continui să vorbesc cu ea, continui să fiu legat de ea

Până în ziua când oasele ei vor fi pierit în țărâna rece

Sfârșit

MARIA GOOS

Născută în 1956. Studii de dramaturgie la Academia de Artă Dramatică din Maastricht. Își începe cariera ca dramaturg și regizor, montându-și majoritatea textelor proprii.

Înființează și conduce Compania teatrală *De Kompaan*. Cunoaște succesul ca scenaristă a multipremiatelor seriale de televiziune *Pleidooi* (1991–1994) și *Oud Geld* (1995–1997). Pentru scenă scrie piesele: *Familie* (1999), *Smoeder* (2004), *De Geschiedenis van de Familie Avenier* (2007–2008). De-a lungul carierei, Maria Goos a primit cele mai importante distincții atât pentru scenarii (*Lira Script Award*, 2001 și *De Gouden Ganzenveer*, 2005), cât și pentru piesele sale de teatru. În 2008, i-a fost decernat prestigiosul *Edmund Hustinxprijs*, premiu acordat bianual unui dramaturg flamand ori olandez.

Cloaca (2002) a fost montată în premieră de Compania *Het Toneel Speelt* din Amsterdam. Spectacolul și filmul de televiziune (după scenariul semnat, de asemenea, de Maria Goos) au avut aceiași interpreți principali (cu excepția lui Pierre Bokma) și același regizor (Willem van de Sande Bakhuyzen). Ecranizarea a cucerit Premiul Publicului și un Premiu Special al Juriului la Festivalul Filmului Olandez din 2003, iar un an mai târziu, Premiul Academiei pentru cel mai bun film de televiziune. Ulterior, a fost lansată pe marile ecrane și transpusă pe DVD. În septembrie 2004, *Old Vic Theatre* din Londra și-a deschis stagiunea cu *Cloaca*, în regia lui Kevin Spacey. Piesa a mai fost reprezentată în Germania, Elveția, Austria, Spania și Argentina.

În noiembrie 2009, Maria Goos și partenerul său de viață, actorul Peter Blok, au participat la spectacolul-lectură cu piesa *Cloaca* (traducerea Liliana Alexandrescu, regia Cristian Dumitru), proiect realizat de Teatrul Odeon și Fundația Culturală „Camil Petrescu”, cu sprijinul TIN Amsterdam.

Cloaca

Personajele:

PIETER

JOEP

TOM

MAARTEN

FEMEIA

Decorul: o mare încăpere mansardată, spațioasă, cu vedere asupra orașului.

Câteva mobile scumpe și, eventual, câteva bizare obiecte de artă răspândite pe jos sau pe un fel de mici socluri. Pieter vorbește la telefon, în ținuta în care doarme: tricou și chiloși.

Nu e aprinsă decât o lampă de masă cu abajur.

PIETER: Cred că ați greșit numărul. [] Da, așa mă numesc, da. [] Da, eu sunt, da. [] Da, e adevărat... Da, și asta e adevărat. Da, corect. [] Într-adevăr. Da, așa este. Deci sunt chiar eu... persoana cu care doriți să vorbiți?

Cum adică naiv! Fac eforturi să nu mă enervez. Pentru că vă permiteți cam multe... deși... naiv... nu mi se pare prea rău... ba e chiar un compliment, dar nu venind din gura dumneavoastră, chiar dacă nu vă cunosc personal... dumneavoastră... dumneavoastră... dumneavoastră... [] asta zic și eu! Dacă v-ați da osteneala să mă ascultați o secundă, atunci v-ați da seama că tocmai asta v-am spus eu adineaori. [] Nu mă cunoașteți și nici eu nu vă cunosc, ce-ar fi să închidem telefonul? Mi se pare o idee bună. [] Nu. Nu... stați un pic... nu nu nu... acum întoarceți toată situația pe dos. Acum întoarceți toate pe dos... nu nu nu... dumneavoastră... dumneavoastră... dumneata... noapte bună!

Pieter întrerupe conversația. Rămâne împietrit. De parcă ar fi uitat să respire. Cum tăcerea durează, se duce, ca hipnotizat, și se așază pe canapea. Ridică repede telefonul atunci când sună și începe imediat să vorbească.

PIETER: Îmi cereți... cel puțin dacă am înțeles bine... dar asta e aproape imposibil... îmi cereți, așadar... scuzați-mă dacă o să vă spun acum ceva ciudat, dar mi se pare că v-am auzit spunând că trebuie să restitui cadourile mele de aniversare din ultimii 21 de ani... Cred că asta am înțeles, dar dacă... spuneți-mi, vă rog, dacă am înțeles greșit. [] Nu, eu... dați-mi voie să vă întrerup... aici dați-mi voie să vă întrerup... aici dați-mi voie să vă întrerup: lucrurile stau altfel...

Dintr-odată furios:

PIETER: Că ar fi trebuit singur să-mi dau seama nu are nicio importanță. Dumneavoastră ar fi trebuit să vă dați seama. [] Nu! Nu! Ei, asta-i culmea! [] Dumneavoastră... [] da... dar dumneavoastră... [] da... [] da [] ... dar dumneavoastră... [] dumneavoastră... Îmi permiteți totuși să revin la miezul afacerii? [] Da, e adevărat... dar aș putea pentru o clipă să examinez din nou faptele? Îmi cereți din senin... sunt complet nepregătit... și îmi telefonați după 10 seara, ceea ce e extrem de nepolitic, nimeni nu mi-a spus niciodată nimic... și acum îmi telefonați... nu vă cunosc decât numele... [] da, bineînțeles că știu cine sunteți. Sunteți șeful șefului meu! Sunteți de o jumătate de an încoace directorul Serviciului de Finanțe, Cultură și Politică urbană al Primăriei și ați fost timp de 15 ani responsabil cu Recreația și Sportul. Vă cunosc de la recepțiile de Anul Nou. Dar revenind la cererea dumneavoastră urgentă:... nu... nu puteți pur și simplu să-mi cereți dintr-odată așa ceva! Nu puteți face asta!

Și închide din nou aparatul. Are o scurtă dar violentă criză de plâns. Când telefonul sună, vorbește foarte emoționat:

PIETER: Nu se poate! Nu e posibil. Nu mă puteți obliga să dau totul înapoi, nu se poate. [] Pentru că lucrurile sunt acum ale mele. Ale mele! Nu ale Primăriei, nu ale dumneavoastră, ale mele! [] Legal! Absolut legal! [] De la colegii mei! Toți. Întreaga secție! Fiecare! În primii 7 ani au fost în total 5, în ultimii ani 11, pe cei doi colaboratori mai tineri îi număr ca pe unul singur, fiindcă au numai câte o jumătate de normă, 50% la Finanțe și 50% la Politică urbană.

[] Totul s-a petrecut deschis, la vedere, cu știința tuturor! Deci și a șefului de secție Vermeulen. Deci dacă aveți întrebări, sunați-l pe Jacques Vermeulen, îl cunoașteți bine, doar înotați împreună de trei ori pe săptămână, iar în week-end vă plimbați amândoi cu bicicleta. Dacă nu bate vântul prea tare. Un cuplu secret. [] Criptopoponari!

Înterupe legătura. Realizează ce a spus la sfârșit și se miră el însuși.

PIETER: Criptopoponari? Criptopoponari?

Telefonul sună din nou.

PIETER: Uitați, vă rog, ce am zis despre criptopoponari. Îmi cer scuze. [] ... cu cine vorbesc?

Se întoarce spre ușă – reală sau sugerată – și, spre uimirea lui, îl vede acolo, cu mobilul la ureche, pe bărbatul cu care vorbește în clipa de față.

Bărbatului îi curge sânge din nas și are o sacoșă și o valiză.

Cu o falsă bună dispoziție, bărbatul, Joep, îi spune lui Pieter:

JOEP: M-am gândit să trec pe la tine. Așa, de plăcere.

Întuneric.

Pieter șade deprimat pe canapea, Joep stă în picioare. Amândoi cu câte o sticlă de bere.

Joep și-a scos haina și a pus-o pe jos alături de sacoșă și de valiză. Și-a înfundat în fiecare nară câte un smoc de vată și e probabil în pijama.

JOEP: Ceartă, ceartă, ceartă. Și cuvântul ceartă e o etichetă. Ceartă... ah... descărcare, poate. Dar am stat și m-am gândit: înainte ca situația să devină cu adevărat... neplăcută... fiindcă, mă rog... știi cum se întâmplă... suntem împreună de aproape douăzeci de ani... ei... între timp, formele de politețe s-au mai tocit... nu că aș avea o căsnicie de rahat... mai putem și să ne distrăm împreună. Hm. Să ne „distrăm” e puțin cam... „distracție” poate că nu e cuvântul potrivit... distracție... distracție... ce să zic... câteodată tot mai râdem împreună cu poftă... și mai e și ce zice lumea... ești prea ocupat și totuși te plictisești, ai de toate și ai totuși o senzație de vid... sexul este... un punct de pe agendă... în fine... până la urmă, lucrurile se aranjează. Exigentă. Rigidă. Și severă. Crispată, de fapt. Doamne, ce crispată e femeia asta.

PIETER: Cine?

JOEP: Conny, bineînțeles.

PIETER: Ah, ce prostie. Conny nu e câtuși de puțin crispată.

JOEP: Femeia asta are în cap o imagine de carte poștală: cum arată o căsătorie model, iar eu nu corespund, ba chiar din ce în ce mai puțin, acelei imagini, pentru că, Pieter... fii atent... o bună căsnicie depinde de marca de cereale pe care o aduci în casă sau de felul în care, într-un moment de slăbiciune, îți descrii viața de pensionar. Nu mă înțelegi, nu-i așa? Nu mă înțelegi. Nici nu e de înțeles. De fapt, nu se poate înțelege. Că un bărbat și o femeie au fost odată un băiat și o fată, că s-au iubit... și că au răs împreună... bucuria aceea din orice. Cum se întâmplă așa ceva... cum trece... cum se termină... greu de priceput. Doamne, ce sete îmi era. Deci mă scol și mă duc până jos. Beau un pahar cu apă, stau un moment singur în cameră. Cu ușile dinspre grădina larg deschise. Ce încântare. Un pic de aer proaspăt. Un pic de liniște. Dar ea vine după mine. În propria mea casă. Din coridor strigă spre mine, în bucătărie: „N-am să te iert niciodată!” Zice: „N-am să te pot ierta niciodată”. Bun... habar n-aveam... realmente habar n-aveam... la ce se referă. Dar m-am trezit deodată cu o furculiță mare de friptură în mână. Cu o furculiță. Nu era nici ora mesei, nu aveam nici musafiri, nici ruladă de porc, nici sos, nu era nici Crăciun, doar o masă goală... și eu cu furculița în mână. Poți să-ți închipui, Piet? Conny în pijama, eu cu furculița? Am avut o viziune. Mi-am zis: o ridic și o agăț așa, cu capul în cuier. Cu cârligul de haine înfipt în gropița aia moale... de sub scăfârlie... și pe urmă o străpung cu furculița. Ei... aiureli bineînțeles, așa ceva nu se face. Și te întrebi de ce. De ce.

PIETER: Nu, nu mă întreb deloc. Ba mai mult încă: nu țin să aflu dacă așa ceva e de domeniul posibilului.

JOEP: În pat mă întrebasesc, întoarsă cu spatele spre mine, „cum îți vezi tu viitorul”. O întrebare capcană, dar atunci nu mi-am dat seama. Și, în naivitatea mea, îi spun cinstit la ce visez: o barcă, o căsuță în Franța, și un apartament în oraș pe unul dintre cheiuri. Să-i explic, a trebuit să-i explic. De ce cred eu că. Tâmpit ce sunt. O barcă, pentru că... să plutesc pe apă mi se pare așa de... ferma din Franța, pentru că înăuntrul să-mi țin cărțile, iar afară să am o vie a mea, mică, dar selectă... și apartamentul din oraș pentru locuit. Filme, concerte. Ea zice: „Dar eu unde sunt? Nicăieri. Toate astea ți le închipui fără mine.” Ei... stai cu un pahar cu apă lângă mașina de

gătit și un moment mai târziu, te trezești pe coridor cu o furculiță în mână. Oricum, totul s-a terminat cu bine. Mi-am luat ceva îmbrăcăminte în valiză, mi-am pus haina și am plecat. Poate că te întrebi cum de am ajuns să am nasul plin de sânge.

Dar lui Pieter nici nu-i trece prin cap să se întrebe așa ceva.

JOEP: Pentru că am tras cufărul ăsta idiot de pe raftul de deasupra ușii de la garaj fără să aprind lumina. Pentru că știu unde se găsesc cuferele din propria mea casă. Pe întuneric simt că l-am apucat, îl trag și deodată îmi pică în cap întâi bățul de la steag și pe urmă două crose de hochei. Cine dracu' pune un băț de steag și două crose vechi de hochei peste geaman-tane. O... neglijență ca asta se împacă greu cu ideea unor oameni inteligenți, doar Conny și copii sunt toți cinci niște vulpi, deștepți foc... dar după o neglijență ca asta... îmi vine greu să-mi mai văd familia altfel decât ca pe o cireadă de imbecili. Nepăsarea asta animalică pentru structură. Pixuri. Am adus acasă mii de pixuri de pe la ședințele de partid, dar dacă vreau să-mi notez un număr de telefon, nu găsesc nicăieri un pix. În toată casa asta împuțită, nu găsesc un pix!

Sunt și eu om, am și eu nevoie de o pompă de bicicletă. În ultimii douăzeci de ani am cumpărat cel puțin șase pompe de bicicletă... niciodată, crede-mă, niciodată n-am găsit o pompă de bicicletă atunci când am avut nevoie de ea. Ce naiba fac ei cu pompele?! Și în privința asta e dezordonată. Atunci se cheamă: un interior animat ca în tablourile lui Jan Steen. Un haos, asta e. Nicio șosetă nu se potrivește cu alta, șoareci în bufetul din coridor, unde n-ai voie să pui otravă. Nu, știi ce fac? Conny și copiii? Ciocănesc. În peretele bufetului. Ciocănesc! Pentru ca șoarecii să aibă timp să fugă înainte ca ușile să se deschidă și să-i înhațe pisica. Pisica noastră, o știi? Epileptică. Dar nu poți s-o adormi pe veci cu o injecție, nu, pentru că a fost a lui Conny de pe când mergea încă la școală! Are douăzeci și patru de ani mortăciunea! Se pișă pe preșul de la intrare, mai ales pe ziare și pe scrisori... dar o mică injecție pașnică.. nu, Doamne ferește!

În bucătărie, o fisură în țeava sub care de când mă știu e pus un lighean... de ce să nu telefonăm unui instalator s-o repare! Pentru că pisica s-a obișnuit între timp să bea apă din lighean. Pricepi logica asta? Mă întorc noaptea acasă... am poftă de niște cipsuri crocante... S-au terminat!... ori s-au muiat. Atunci măcar o bucățică de ciocolată... nimic! Numai foițe de poleială, goale.

O cutie plină de ambalaje goale. Hai să-mi fac un sandviș, uscat bineînțeles, pentru că pâinea n-a fost pusă în pungă, o felie de brânză și să arunc un ochi la televizor... telecomanda dispărută. Trei telecomenzi! Și trei telefoane. Mereu de negăsit! Știi unde am găsit ieri noapte... trebuia urgent să telefonez... în cele din urmă, un aparat? În pantalonașul ursulețului de pluș al lui Teddy, care dormea peste el în patul supraetajat. Dacă totul se poate... de ce să nu pot și eu? De ce n-am voie să visez la o barcă sau la o căsuță la țară? Unde toate sunt așa cum trebuie.

Joep se duce și se așază lângă Pieter pe canapea. Îl bate cu palma pe coapsă.

JOEP: Pieter.

PIETER: Joep.

JOEP: Doamne, Pieter. E grozav că pot să rămân la tine.

PIETER: N-am spus așa ceva.

JOEP: Nu pot să mă duc la hotel.

PIETER: Poți să rămâi, dar nu-ți spusesem încă.

JOEP: Ce s-ar mai bârfi, dacă m-aș duce la un hotel, acum. Grozav că pot rămâne. Am știut dintotdeauna că pot să contez pe tine, la nevoie.

PIETER: Joep, tocmai am primit un telefon...

JOEP: Cât timp guvernul e demisionar, orice mișcare îmi poate fi fatală, Pieter.

PIETER: Un telefon foarte neplăcut.

JOEP: Până când nu se confirmă formarea guvernului, nu mă pot duce la hotel.

PIETER: Nu trebuie să te duci la hotel!

JOEP: Nici nu intră în discuție! Pur și simplu nu se poate!

PIETER: Nu, am înțeles. Dar poți să umbli în pijama pe stradă!

JOEP: Un viitor ministru trebuie să meargă în pas cu vremea, Pieter. Cum așa, un telefon neplăcut?

PIETER: Cu nasul plin de sânge!

JOEP: N-am luat tramvaiul. Crezi că sunt nebun? Să vin să locuiesc tocmai acum la un homosexual?

PIETER: Noul guvern... asta mai poate să dureze săptămâni.

JOEP: Aș! E o chestie de zile. Mai răsuflă câte ceva, bineînțeles. Da... nu pot să mă ignore. E un proces natural. De la vicepreședinte

al fracțiunii la ministru, din păcate la alt partid decât îmi propusesem, dar... Deci... da... ministru, da. În curând.
Un telefon ciudat?

Pieter stă în cumpănă dacă să nu-l dea pe Joep pe ușă afară.

PIETER: Nu, un telefon „neplăcut”. Vor să le dau picturile înapoi.

JOEP: Aha, ceva de la serviciu.

PIETER: Cred că nu ți-ar strica un curs de comunicare dacă devii ministru.

JOEP: La Economie, la Problemele sociale, la Finanțe sau la Externe. Cu o preferință pentru Externe. Refuz orice alt post, ar fi o jignire pentru inteligența mea!

PIETER: Externe?

JOEP: Afacerile Externe, Pieter. Mai ales acum când acasă situația s-a deteriorat, plecarea în străinătate mi se pare o opțiune foarte interesantă pentru anii viitori.

PIETER: Când ai fost ultima oară la mine?

JOEP: Exact. Cum poate familia să-ți ruineze viața socială!

Îl bate din nou pe Pieter pe coapsă.

JOEP: Pieter.

PIETER: Joep.

JOEP: Ar fi trebuit să facem asta mai des, nu găsești? Numai noi doi. De câte ori ne-am văzut în ultima vreme? O petrecere aici, o recepție dincolo. Înainte ne duceam împreună la cinema. Acum nu ne mai ducem. De ce nu? Vrei să mergem la un film?

PIETER: Acum?

JOEP: Da! Acum!

PIETER: Cunoști un avocat bun?

JOEP: De neînțeles, nu-i așa? Lucrurile cele mai plăcute, lucrurile esențiale, le lași să-ți scape printre degete. O tură pe aleile din Vondelpark? Măine dimineață? De ce am încetat să mai alergăm dimineața?

PIETER: N-am încetat nimic, tu ai încetat să mai vii. Eu alerg și acum. Cunoști un avocat bun?

JOEP: Știi că m-am gândit foarte serios să te rog să fii nașul băiatului meu cel mai mic?

PIETER: Bram?

JOEP: Teddy! Teddy e ultimul. Sau... a venit Bram după el... nu mai știu, îi încurc.

PIETER: Bram. Bram e cel mai mic. Laura, Micha, Teddy, Bram.
Cunoști un avocat bun?

JOEP: *Cunoaștem un avocat bun.*

Întuneric.

Joep a plecat, și-a luat și lucrurile. Pieter e în mijlocul camerei și se uită spre ușă. În prag stă un bărbat entuziast cu brațele larg deschise.

TOM: Ce plăcere nemaipomenită! Ce bucurie formidabilă! Ah...
Pieter... Pieter...

Îl îmbrățișează pe Pieter, emoționat.

TOM: Bineînțeles că vreau să te ajut. Bineînțeles că am să te ajut...
oh, Pieter, formidabil! Ceva în legătură cu serviciul? La telefon
nu mi-a fost prea clar. Oh... Pieter... Piet Piet Piet... ceva la servi-
ciu, hm? Am fost foarte... că mi te-ai adresat mie... vreau să zic...
atâția avocați... și atâția mai buni ca mine... și... care au un trecut
mai puțin problematic. Acum însă l-am depășit... asta apreciez
la tine... că îndrăznești să-ți încerci norocul cu mine... trebuie,
poate, să îmi mai revin un pic... și faptul că Baroul avocaților
m-a dat afară complică oarecum lucrurile, dar lasă că ieșim noi
la mal. Am mare chef să mă apuc de treabă. Să-mi înfig dinții în
afacerea asta a ta. Ești primul meu caz, după clinică.

PIETER: După clinică. Ce clinică?

TOM: Pieter... Pieter...

PIETER: A fost de fapt ideea lui Joep să ți se adreseze, eu nu știam
nimic despre clinică...

TOM: Joep! Ia te uită, Joep, aha! Joepie. A fost ideea lui Joep? Joepie
devine ministru. O să fie numit. Bănuiam asta de acum două-
zeci de ani, nu-i așa? Nostim, ce zici? Nu e deloc potrivit pen-
tru funcție! Nostim, nu? Tot partidul îl urăște, știi? Vasăzică
Joep m-a recomandat?

PIETER: De fapt, credeam că voi doi vă întâlniți regulat...

TOM: Înainte de internarea mea. Acum totul e altfel, Piet... Două
luni la spitalul de nebuni și totul este pentru totdeauna altfel.
Dar Joep m-a recomandat. Este cel puțin... surprinzător...

PIETER: Habar n-am avut, Tom. Credeam că... ești ocupat... și poate
plecat foarte departe. Înainte de internarea ta? De ce n-am
aflat nimic...

TOM: Nostim, nu? Joep ministru. Și de ce? Pentru că se laudă fără rușine că e brilliant. Cu așa ceva nu era obișnuit Partidul Muncii, cu asemenea fanfaronade. Le-a luat ochii. Și pe urmă, după cum și-a dat repede seama, au acolo un mare respect pentru oamenii care gândesc. Din cauza asta s-a dus la ei de când avea șaisprezece ani. Că acum a trecut la celălalt partid, e pur carierism, dar cui îi pasă?

PIETER: Tom... hai să începem cu începutul.

TOM: Pentru că el e de fapt un liberal. Biliard. Jucam biliard, eu cu Joep. După-amiezele, vizavi de minister. Acum un an și jumătate, de câteva ori pe săptămână, Piet. Loveam bilele, asudam, râdeam. Pe atunci mă plimbam pe coridoarele Ministerului de Finanțe într-un costum de culoare închisă cu dungulițe albe, făcut la comandă, cu o servietă din piele de vițel de peste 500 de euro, ca să fiu văzut, pentru că, dacă aveau vreun ou juridic de spart, pe mine mă chemau. Eram bun. Eram chiar foarte bun.

Brusc profund deprimat:

TOM: Eram bun, nu-i așa? Ram.

PIETER: Ram?

TOM: Drepturile de autor pentru memoria dinamică RAM. Îți aduci aminte? Cazul important la care am lucrat ?

PIETER: Bine, dar ce-i cu clinica? Cum ai ajuns acolo? Povestește-mi calm, foarte calm.

TOM: Tocmai câștigasem cazul RAM, ne-am dus cu toții să ciocnim un pahar în cinstea succesului la barul Hotelului Des Indes și, 24 de ore mai târziu, umblam prin centrul Barcelonei în izmene. Cum am ajuns acolo... nicio idee. Puțin mai târziu, m-am trezit de sub tranchilizante la azilul de nebuni.

PIETER: Dar pentru numele lui Dumnezeu, ce ai băut sau ce ai făcut?

TOM: Ceea ce fac de douăzeci de ani încoace. Mereu înainte! Înainte! Înainte!

PIETER: Înainte înainte înainte, dar cum...

TOM: Îmi amintesc numai că mi se părea că joc într-un film. Deci atunci când au tăbărit pe mine la Barcelona și m-au bătut, nu m-am opus deloc.

PIETER: Povestea ta n-are niciun sens. Mi-e greu să te urmăresc.

TOM: Aveam impresia că bătaia din stradă face parte din scenariul filmului. Mă rog... Gata. Am terminat. Să nu mai vorbim. Ceva la serviciu?

PIETER: Da. Vorbești ba de un azil... ba de o clinică... iar de un azil! Tom... acum fără glumă... vreau să aud o relatare clară, cu faptele în ordine cronologică.

TOM: Jumătate din lumea noastră este compusă din maniaci, sau din maniaci și depresivi, Pieter, asta e un secret public, dar la mine din cauza cocainei pe care mi-o băgam zilnic în nas, s-a manifestat, ca să zic așa, exploziv. Nebun de legat, ca să zic așa. De la o zi la alta.

Se simte deodată epuizat. Oftează adânc.

TOM: A fost groaznic.

PIETER: Credeam că ești din nou ocupat cu ceva și, de altfel, se mai întâmplase să nu ne vedem cu lunile...

TOM: Oh, dar nu sunt supărat pe tine. Nici nu voiam. Să văd pe cineva.

PIETER: Nu, bineînțeles că nu voiai. Bineînțeles că nu voiai. Dar eu ar fi trebuit totuși să fiu prezent.

TOM: Nu-mi aminteam de nimeni căruia aș fi putut să-i telefonez. Totul era... vid.

PIETER: Te-ai simțit probabil foarte singur.

TOM: Da. A fost o lungă, rece coborâre... Da. Dar acum m-am întors.

PIETER: Mă gândeam: pe Tom nu pot să-l rog. Sigur că n-are timp.

TOM: „Această extravagantă masă de salon atrage privirile în orice locuință. Montată într-un cadru atrăgător din imitație de piatră antică”.

PIETER: Internat!

TOM: Asta fac. Ai înțeles?

PIETER: Nu!

TOM: De când am ieșit din clinică, asta fac. Mai sunt încă avocat, bineînțeles, și este fantastic că voi aveți un caz pentru mine, dar momentan scriu reclame.

PIETER: De când nu v-ați mai văzut, Joep și cu tine?

TOM: Pentru cataloagele cu oferte. „Nu poate lipsi din garderoba dumneavoastră! Pulover cu un decolteu generos. Ideal în combinație cu vesta numărul 1 sau peste o bluză înflorată.”

Mi se trimit prin internet, nu trebuie să ies din casă și câteva ore pe zi mă gândesc la altceva decât la cum să-mi pun mai ușor capăt zilelor. E realmente relaxant.

PIETER: Deci mai ești încă puțin labil.

TOM: Nu, nu, nici gând. Chestia asta, că îmi pun capăt zilelor, nu trebuie s-o iei în serios. Pentru mine e un punct fix de care mă agăț, așa cum e pentru alții perspectiva de a pleca în fiecare an trei săptămâni în vacanță.

PIETER: Nu știam nimic, Tom. Poate și pentru că... de ce oare? nu ne-am mai dus la concerte împreună. Prea ocupați amândoi, probabil. N-am știut nimic. Și cred că nici Joep nu știe. Ești deseori plecat sau ai activități într-o altă zonă, ca să zic așa.

TOM: Redactor de reclame. Datorită Fundației „Grija pentru pacient”. Pentru că până să fiu primit la azil ca să mă familiarez cu firea mea maniaco-depresivă, a trebuit să intru într-o clinică și să mă dezintoxic.

„Taior potrivit pentru orice situație, calitate ușor de întreținut: nu se calcă!!! Se spală, se usucă, se îmbracă.”

Dă o anumită linie vieții mele. Hm, o „linie” avea ea.

Locuiesc din nou într-o cameră cu chirie. Apartamentul a fost scos la vânzare. Și totuși am reușit să mai fac datorii, într-un fel sau într-altul.

PIETER: Probabil că ai cheltuit o avere îndopându-ți nasul cu droguri.

TOM: O cămăruță provizorie. Cu o chiuvetă în mijlocul peretelui.

PIETER: Da... încep să-mi dau seama cum s-a întâmplat.

TOM: Dar acum m-am întors. Și Joep nu m-a uitat! Deci Joep și cu mine ne vedem regulat. Grozav.

PIETER: Locuiește aici câteva zile...

TOM: Nu. Nu mai spune! Fantastic! Nemaipomenit! Dacă vine și Maarten, putem să dansăm din nou! Să dansăm... oh... să dansăm... de atâta vreme n-am mai dansat... Să dansezi. Să te pierzi deodată în ritm. Cu totul.

Face câțiva pași de dans.

TOM: Nu dansa nimeni ca noi, nu-i așa, Pieter? Îi făceam praf pe toți. Absolut pe toți. Bărbați și femei.

PIETER: Da.

TOM: Noi patru trebuie să fi fost irezistibili pe atunci. Plini de viață și... insolenți și... da... virili. E greu să ne mai închipuim astăzi așa ceva, nu? Și totuși așa trebuie să fi fost... Litigiul!

PIETER: Litigiul? Da. Am o problemă, dar acum, că te-am auzit pe tine, nu mi se mai pare atât de importantă.

TOM: Vreau să aflu totul despre caz, dar chiar totul.

Tom se duce să se așeze pe canapea. Este extrem de „concentrat”. Pieter își privește un timp prietenul care șade nemișcat, cu ochii închiși, pe canapea, și începe să povestească.

PIETER: Ani de-a-rândul, fiecare din secția noastră a primit câte ceva din fondul special pentru evenimente vesele sau triste: aniversări, înmormântări... Eu însă nu. Sau preferi să bem acum ceva și s-o lăsăm pe altă dată?

TOM: Piet... dacă ai fi știut că sunt internat, ai fi trecut pe la mine..

PIETER: Da. Cu siguranță. Sigur că aș fi venit să te văd.

TOM: În cele două luni cât am stat la spitalul de nebuni, n-am fost o gazdă prea plăcută, Pieter.

PIETER: Ei, asta-i... doar ne cunoaștem de douăzeci de ani! Sigur că aș fi...

TOM: Îmi plăcea mai ales să-mi fac tăieturi în braț cu cine știe ce obiect ascuțit, sau în brațul altcuiva. Eram furios rău, cred.

PIETER: Pe cineva... anume?

TOM: Combinația chimică. Mai ales proasta combinație chimică. A mea cu mine însumi. Da, Pieter, eu și cu mine suntem doi.

Tom își închide ochii și face o mișcare ușoară cu mâna: „Hai, povestește mai departe”. Pieter se uită o vreme la prietenul de pe canapea. Trebuie să se silească să treacă peste ceva înainte de a putea să reînceapă.

TOM: Hai. La treabă. Dă-i drumul.

PIETER: Fiecare din secție depune câte zece euro pe lună într-un fond comun și din suma asta se scot bani la toate ocaziile: aniversări, logodne, nașteri, buchete de condoleanță, cadouri de adio pentru stagiați, cutii cu atenții de Crăciun pentru cei doi oameni de serviciu și filtre noi pentru instalația de aer condiționat, fiindcă doi dintre colegi sunt astmatici.

Se uită la Tom.

PIETER: Și... ți-au spus despre ce ar putea să fie vorba?

TOM: Manie acută.

PIETER: Aha, și... acum?

TOM: Iau litium. Hai, spune mai departe.

Tom șade în continuare cu ochii închiși și nu scoate niciun cuvânt, așa că Pieter își reia povestirea.

PIETER: Eu nu figurez decât la rubrica „aniversări”, la celelalte nu am avut ce căuta.

Nicio reacție din partea lui Tom.

PIETER: Dar nici măcar de ziua mea nu mă aleg cu nimic din pușculița comună.

TOM: Mare căcăcios mai ești!

PIETER: Da. Cum adică?

TOM: Lucrezi de 21 de ani la Primărie?

PIETER: 22 de ani. Anul ăsta, 22 de ani.

TOM: O slujbă de vacanță! A fost o slujbă de vacanță, Pieter, 22 de ani!

PIETER: Mă rog... da... este chiar așa de... îngrozitor?

TOM: Doar nu pentru asta ai studiat cinci ani istoria artei? Ca să fi arhivar la Secția de Finanțe și Cultură?

PIETER: Și Recreație, și Politica de dezvoltare a marilor orașe.

TOM: Toate la un loc într-un singur serviciu?

PIETER: Da, da! Ei, și?

TOM: Să scrii o carte despre opera lui Willem de Kooning. Asta trebuia să faci. Asta doreai să faci.

PIETER: Probabil că nu.

TOM: Știi de ce îmi mai aduc aminte? Din serile în care ne vorbeai în camera ta de student despre el și despre pictura lui? Spuneai că el, Willem, a fost în stare de ceva de care noi n-am fi fost în stare niciodată.

PIETER: Uau!... ce spirit pătrunzător.

TOM: Că el avea puterea să capteze esența unei stări emoționale cu vopsele pe o pânză, prin simpla combinație a culorilor.

PIETER: Măi-măi.

TOM: Că el avea harul să facă imaterialul-material.

PIETER: Imaterialul-material, baliverne studențești!

TOM: Minunate seri. Pentru că tu pricepeai ceva ce eu nu pricepeam.

PIETER: Pălăvrăgeală exaltată de artist ratat.

TOM: O mare pasiune. O mare flacără. Asta aveai tu.

PIETER: Ce aveam...

TOM: Trăirea mare, sublimă, Piet.

PIETER: Asta aveam toți pe atunci.

TOM: Eu nu.

PIETER: Ba da, și tu. Tu mai mult ca toți ceilalți. Te aruncai cu nesaț în toate. Înotai în apa din canal. Te agătai de lustră. Aveai o motocicletă. Eu am rămas întotdeauna un spectator.

TOM: De la istoria artei la psihologie și, pe urmă, la științele juridice. Și nicăieri n-am găsit ce căutam. De fapt, încă de pe atunci mă cam lăsam dus de curent, nu crezi? Nu mă interesa nimic cu adevărat. Și mă gândeam: o să mă intereseze atunci când o să fiu avocat și o să am biroul meu... ei bine... când am avut biroul meu, au apărut tot felul de lucruri, dar marea flacără niciodată. Nu, marea flacără nu. Marea panică. Asta da. Spune mai departe. Cazul tău.

PIETER: Angajăm pe altcineva pentru caz. Nu crezi că ar fi mai bine?

TOM: Nu! Îl vreau eu. Vreau eu cazul tău. Hai. Cazul!

PIETER: Cazul. Bun... în primul an... când slujba mea temporară a devenit permanentă... exista încă de pe atunci „comoara” secției... fondul comun...

TOM: Comoara secției? Aha... comoara secției. M-am gândit un moment la o șefă durdulie. Iartă-mă. Da... fondul comun, îl văd în fața ochilor.

PIETER: Atunci, în primul an, când și-au dat seama în secție că îmi uitaseră aniversarea, le-am spus... nu-i nimic. Nu-mi trebuie niciun cadou din fondul vostru.

TOM: Te lași așa călcat în picioare? Ți place? Te excită, hm? Pardon. Pardon, te ascult.

PIETER: Le-am spus: cinstit vorbind, aș prefera să-mi aleg ceva din „depozitul zero”.

TOM: Depozitul zero.

PIETER: Este pivnița de sub Primărie, unde sunt depozitate toate operele de artă mai mult sau mai puțin refuzate.

TOM: De ce?

PIETER: Ca să fie distruse atunci când depozitul se umple. Nu e voie, dar totuși se întâmplă. Este singurul loc de depozitare prin care trec conducte de apă și toată lumea speră că într-o bună zi va veni o inundație zdravănă, asta ar rezolva totul la propriu și la figurat, dar nu s-a produs încă niciodată...

TOM: Deci ție ți s-a permis de către colegi ca de ziua ta de naștere să-ți alegi singur o operă de artă fără nicio valoare. Drăguți colegi, funcționarii ăștia de la stat.

PIETER: 800 de metri pătrați înțesați cu tot ceea ce a fost achiziționat sau a intrat în posesia Primăriei prin Uniunea Artiștilor Plastici, ori a fost vreo donație care n-a încântat pe nimeni.

TOM: De ce?

PIETER: Pentru că majoritatea erau niște rebuturi. Niște orori de-ți venea să vești. 800 de metri pătrați plini de urătenie, e ceva teribil, Tom, după o vreme te resimți fizic. Corpul tău vrea să se apere de atâta urătenie. Primele dăți când am coborât acolo, nu știu, nu mi s-a mai întâmplat niciodată, nici măcar în cele mai mizere baruri homo, dar după un sfert de oră, mațele mele își eliminau zgomotos gazele. O formă de apărare. Pricepi?

TOM: Nu, despre apărare știu acum foarte puțin. Deci, timp de 21 de ani, ca să-ți sărbătorești aniversarea, ai avut voie de la mai-marii Finanțelor, Culturii, Recreației și Politicii din oraș să cobori în „depozitul zero” ca să tragi acolo câteva pârțuri puturoase și să-ți cauți un așa-zis obiect de artă dubios, respingător și plin de mucegai.

PIETER: Împărțeam tarteles cu fructe și pe urmă aveam liber o oră să-mi aleg un obiect.

TOM: Nu cred că mi-aș dori să plec în vacanță cu colegii tăi, dar cazul mi se pare limpede. E de fapt foarte simplu, Piet. Un asemenea fond pentru evenimentele vesele sau triste din secție poate fi comparat cu o asigurare colectivă. Plătești o sumă egală și dinainte stabilită în rate fixe. În schimb ești asigurat că primești asistență: simpatie materializată, în cele câteva momente ale vieții în care se presupune că ai nevoie de ea. În cazul tău este deci vorba de un cadou la aniversare și de o coroană pe coșciug atunci când te duci pe lumea cealaltă. 21 de ani ți-ai plătit corect contribuția lunară, și în schimb ar fi trebuit să primești de 21 de ori o materializare convenabilă plătită din fondul comun. Asta, doamnă judecătore, nu a avut loc, prin urmare propun să i se restituie clientului meu contribuția plătită de el în ultimii 21 de ani. După calculele mele, suma se ridică la aproximativ 2500 de euro. Sperăm ca suma să fie restituită în cel mai scurt timp posibil. Mulțumim anticipat.

Ai șanse mari de câștig, Piet. Dacă partida adversă vine cu argumentul că tu însuși ai ales o altă modalitate de plată, atunci nu e conform regulilor, tu le restitui rebuturile și pot să se șteargă la fund cu ele.

PIETER: Nu vreau. Exact asta nu vreau. Vreau să păstrez tot.

Joep apare în pragul ușii. Obosit.

JOEP: Tom.

TOM: Joep. Iisuse, Joep!

Tom vrea să se ridice în picioare, dar Pieter îl trage de mânecă.

PIETER: Ei vor cadourile înapoi, Tom. Primăria le vrea înapoi, iar eu nu le dau.

TOM: Cum așa înapoi? Rebuturile din „depozitul zero” înapoi? Joep... toate bune?

Tom și Joep se îmbrățișează.

JOEP: Nu te-am uitat. Mă bucur că te văd. Mă bucur că te revăd, măi, omule! Totul e din nou în ordine, Tom? Ți-am trimis o carte poștală ilustrată și, ceva mai târziu, și un buchet... sigur că nu aveai niciun chef de vizite. Altfel aș fi venit... te întrebam în ilustrată... vrei să trec pe la tine și cum nu mi-ai răspuns, mi-am zis: are dreptate. Prin anumite lucruri trebuie să treci singur.

TOM: Da.

PIETER: De ce tu știai și eu nu? De ce... Joep! A fost nebun! De ce nu mi-ai spus nimic!

JOEP: Nu chiar nebun-nebun. Surmenat, mai degrabă? De ce nu ți-am spus nimic? Doar oricine putea să prevadă ce o să i se întâmple. Eu unul am prevăzut. Dar acum totul merge bine?

PIETER: A umblat în izmene prin Barcelona și s-a lăsat cotonogit, fiindcă așa era prevăzut în scenariu. Mi se pare un pic mai mult decât surmenaj!

JOEP: Chiar așa, Tom?

TOM: Vrei să-ți povestesc?

JOEP: Da, dar tu ești aici pentru caz.

TOM: Care caz?

JOEP: Al lui Piet. Cazul lui Piet.

PIETER: Ce zici tu că ai putut prevedea, Joep?

JOEP: Cum să spun... munca excesivă, cocaina... firea lui obsesivă... toate astea împreună... trebuiau să declanșeze ceva. Dar acum totul merge bine, nu-i așa?

PIETER: Ah, da?

TOM: Deci vrei să păstrezi rebuturile alea?

PIETER: Nu sunt rebuturi! Nu sunt rebuturi!

Joep scoate dintr-un sac de plastic de la magazinul de noapte șase cutii de bere.

Adresându-se și lui Joep și lui Tom:

PIETER: Am un ochi foarte bun. Poate că asta este flacăra de care vorbeai, Tom. Pot să văd. Am putut întotdeauna să văd. Într-o cafenea plină, sunt în stare să disting dintr-o ochire lucrul autentic. Asta pot. Pe o plajă aglomerată, pe un ring de dans... oriunde... într-un centru comercial... văd imediat lucrul unic. Am un fler fără greș... un talent, aș zice, pentru ceea ce e adevărat. Pentru ce e pur, autentic.

JOEP: Măi, băieți... o secundă, Piet... trebuie să vă spun ceva... ceva care mă apasă...

Și oftează adânc, cu disperare. Deschide o bere pe canapea.

JOEP: Iertați-mă, dar tocmai vin de acasă. Iertați-mă. Doar o clipă. Am trecut pe acasă să-mi iau corespondența. Intru înăuntru. Observ că ea a schimbat lampa din camera de la intrare cu una din lămpile din dormitor! De ce! De ce, pentru Dumnezeu! Ce rost are? Ce faptă lașă de sfidare mai e și asta? Lângă banca stă acum o lampă din dormitorul nostru. Trebuie să-mi citesc scrisorile așa.

Ține așa-zisa corespondență foarte aproape de ochi.

PIETER: Cineva care nu face compromisuri. Cineva care pur și simplu este. Asta văd imediat. Ceva care este ceva. Și asta văd. Mă cheamă, îmi vorbește. În „depozitul zero”, unde urâtenia e aproape insuportabilă, acolo pot să văd Frumosul. Van Goppel. N-a reușit să aibă niciodată o expoziție. A trăit toată viața din subvenția pentru artiști sau din ajutorul social. Acum a murit. Acum nu mai poți cumpăra nicio gravură de a lui sub 10.000 de euro.

JOEP: Dar am văzut un bilețel pe masă: „Cumpărați-vă niște cartofi prăjiți cu ceva bun alături, sunt la lecția de salsa. Mami.” Se duce la lecția de dans, de salsa. Conny nu poate să sufere legănarea din șolduri. Nici nu poate s-o facă. Nu poate să se lege și nu are șolduri. Pură provocare.

TOM: Ai o... relație cu cineva, acum?

JOEP: Da.

PIETER: O, da?

JOEP: O prietenă, da.

PIETER: O, da? O, da? Atunci du-te să locuiești la ea, Joep.

JOEP: Asta nu se poate.

PIETER: Nu văd de ce nu se poate. De ce nu.

JOEP: Cred că soțul ei s-ar opune.

PIETER: Bravo... frumos.

Dar, Tom... mă înțelegi? Indiferența lor jignitoare față de tot ce nu puteau plasa... prostia burgheză fățișă cu care se mândresc... toate acestea le-am putut suporta 21 de ani numai pentru că, o dată pe an, aveam voie să cobor în pivniță. Nu se poate, Tom. Nu se poate. Cu situația asta nu se poate trăi. Vorbesc serios. Nu se poate trăi.

TOM: Nu. E inacceptabil.

PIETER: Pricepi ce se petrece? Acum, deodată, Van Goppel valorează enorm de mult, datorită Festivalului Dokumenta, datorită faptului că a murit... și acum i se organizează, în sfârșit, o expoziție de către Primărie. Deci vor totul înapoi.

TOM: De ce ții atât de mult la el?

PIETER: Pentru că este superb! Mai bun decât Willem de Kooning.

TOM: Mai bun decât Willem?

PIETER: A fost privit întotdeauna ca un epigon, ca un fals De Kooning, dar eu am văzut că nu-i așa.

Era de aceeași vârstă cu De Kooning și picta în același stil fără să fi văzut vreodată o operă de a lui Willem, care locuia pe atunci la New York. Tjebbo van Goppel este originar din Groningen. Nu și-a părăsit niciodată locul natal. De Kooning făcea parte dintr-o coterie foarte selectă, era un om fermecător, extrovert, capabil să-și apere opera în mod elocvent și convingător. Van Goppel nu. Trăia într-o izolare pe care și-o alesese singur. Van Goppel era mai bun decât De Kooning.

JOEP: Tipul ăsta ar fi trebuit desigur să aibă un agent.

PIETER: Cine?

JOEP: Tipul ăsta al tău, blegomanul din Groningen. Trebuia scos din bârlogul lui. Ar fi putut să se afirme.

PIETER: Joep, nu mai trângăni despre lucruri de care n-ai habar.

TOM: Nu poți să te afirmi dacă nu te afli în momentul potrivit, la locul potrivit.

PIETER: Dacă vrei să vorbești cu mine despre artă, poți să spui orice, dar rămâi, te rog, pe terenul artei. Dacă-mi vorbești despre recesiune, nici eu nu mă bag să discut despre euro și despre avantajele lui.

TOM: Câte ai scos din rezervele de fiare vechi ale Primăriei? Câte picturi?

PIETER: Opt.

JOEP: Coboară Teddy de sus, Teddy, fetița mea, și zice: „Tati, e așa de drăguț!” Alerg ca un nebun pe scări și peste ce credeți că dau: un Berner Sennen! Le-a luat copiilor un câine! Îi spun lui Teddy, fiindcă nu știu pe unde umblă ceilalți, îi spun: „Se întâmplă aici o mulțime de lucruri de când a plecat tatăl vostru.” Ea zice: „Ai fost plecat?” Nu e îngrozitor? Conny se pricepe așa de bine să-i manipuleze, încât copiii nici măcar nu-mi simt lipsa. Locuiesc aici la Piet de aproape o săptămână! „Ai fost plecat?” Iartă-mă, Tom, te uiți de parcă ai căuta iepuri în biserică, dar am plecat pentru un timp de acasă.

TOM: Uite ce e... ca să fac pe avocatul diavolului... dacă aș fi Primăria, aș face o plângere contra ta.

PIETER: Cum așa?

TOM: Deturnare de fonduri.

PIETER: Deturnare de fonduri?

TOM: Și cred că asta o să și facă.

PIETER: Dar tu nu ești avocatul diavolului. Tu ești avocatul meu.

JOEP: Deturnare de fonduri? Numai de așa ceva n-am nevoie acum, Piet. Peste o săptămână sunt ministru.

PIETER: Mi-au fost dăruite! Toată lumea știa. Chiar și șeful Secției de Cultură, Vermeulen. Poți să te ocupi de cazul meu, Tom? Este creierul tău în stare de un asemenea efort?

Poate că Tom și Joep se uită acum la celelalte obiecte de artă, bizare, dar pline de gust, răspândite prin încăpere.

TOM: Uite ce e... trebuie să facem rost de o dovadă de la Primărie, negru pe alb, că lucrurile astea ți-au fost într-adevăr dăruite...

JOEP: Da, e inevitabil. Că ești homosexual, mai merge, dragă Piet, dar un homosexual delapidator de fonduri, chiar că nu-mi trebuie. Eu... să văd ce pot face.

TOM: Da, ar fi foarte bine.

Pieter se uită la Joep. Pentru prima oară e o licărire de speranță.

JOEP: Te ajut doar? O fac pentru tine.

PIETER: Și ce înseamnă asta exact?

JOEP: Măine, la prima oră.

PIETER: Dar ce poți face pentru mine?

JOEP: Pot să... inventez ceva. Să ordon o anchetă.

PIETER: Și, încă o dată, domnule ministru, la ce pot să mă aștept?

JOEP: Afacerea trebuie prezentată într-o anumită lumină. Am să fac o interpelare. Am nevoie de numele superiorilor tăi.

PIETER: Mi se pare dezgustător. N-ai putea...

JOEP: Natural, trebuie să ne pregătim bine. Să ne coordonăm bine. Să împingi pe cineva într-o anumită direcție. Așa se lucrează.

TOM: Ce valoare au opt Van Goppel?

PIETER: De... de calitatea asta... nu sunt litografii, ci numai pânze... cam între două și trei milioane.

Tom și Joep se privesc unul pe altul.

TOM: Trebuie să ne relatezi din nou povestea ta, dragă Piet, dar acum foarte calm. Trei milioane? Euro?

JOEP: Trei milioane? Pentru câteva tablouri? Unde sunt?

PIETER: Nu-mi mai pot permite să plătesc ca să le țin agățate pe pereți. La început se mai putea, dar acum, că Van Goppel a murit... nu mai pot plăti asigurarea. Deci le țin într-un seif.

JOEP: Trei milioane?

PIETER: Crezi că se poate aranja, Joep?

JOEP: Tom?

TOM: Uite ce e, Piet, poți cumpăra New York-ul pentru câteva oglinjoare, poți cumpăra de la țărani din Columbia, pentru o sută de guldeni, o bucată de pământ în care știi că se găsește un zăcământ de aur, plasticul poți să-l numești imitație de piele, o măsuță oribilă de serviciu poți s-o numești o imitație de șa de cămilă, o masă de salon din placă aglomerată poate fi vândută ca o piesă solidă de tâmplărie cu aspect de mobilă antică... de fapt, nu e voie, dar totuși e voie, mă înțelegi? În cazul tău... dacă nimeni nu confirmă că într-adevăr ți-au fost dăruite pânzele astea, atunci pur și simplu n-ai voie să le păstrezi.

PIETER: Deci trebuie să găsim pe cineva care să confirme că într-adevăr acei Van Goppel mi-au fost dăruți. Cred eu. Ce zici, Joep?

JOEP: Ascultă, Pieter... orice imperfecțiune... orice pată... orice eroare, abatere sau eșec, orice neglijență și orice gafă... o greșeală de evaluare... un deficit... un cusur rușinos... sau un pas greșit... de așa ceva am nevoie de la tine și încă mare nevoie. Trei milioane. Au căzut miniștri pentru mai puțin decât atât. N-am să mă ocup eu însumi de asta, am să deleg pe cineva care să aibă interes să urmărească afacerea până în pânzele albe. Ei, chiar că asta îmi trebuia acum.

PIETER: Da, îmi pare bine că mă ajuți.

JOEP: La nevoie, putem să ajungem și la o înțelegere. Ce zici, Tom?

TOM: Mde... ar fi util să descoperim vreun zvon penibil despre Vermeulen.

JOEP: Aici ai putea juca și tu un rol, Pieter.

PIETER: Nu se poate într-un mod mai... corect?

JOEP: Ceva pervers, indecent, scandalos, abuz de băuturi alcoolice, intimități nepermise, lipsuri în gestiune... tot ce e greu de controlat, orice controversă, orice indiscreție, toate sunt bine-venite... ceva care miroase a sânge, pricepi?... Îmi trebuie un pumn de mărunțiș. Ceva care să ceară o compensație.

PIETER: Chiar nu se poate într-un mod mai puțin ordinar?

JOEP: Ca să te scap pe tine, trebuie să am ce da în schimb. Doar vrei să păstrezi porcăriile alea?

În prag apare Maarten. Cu același sac de plastic de la magazinul de noapte.

MAARTEN: Măi, băieți, măi! Toți trei împreună! Salut! *Cloaca!* Tocmai vin de la repetiție, trecând pe la tine pe-acasă, Joep, ca să o las acolo pe Laura, și mi s-a spus că ai plecat. Frumos câine. Tunet, așa-l cheamă. Hei! Și Tom e aici. Am auzit că un timp ai fost cam aiurea, cam confuz. Teribil, nu? Că se poate întâmpla așa ceva fără ca prietenii tăi să afle.

PIETER: Dar tu aflaseși!

MAARTEN: Am auzit că ai stat un timp într-un fel de stațiune balneară.

PIETER: Stațiune balneară? Își zgâria singur brațul cu un ciob de sticlă.

MAARTEN: Nu! Am aflat și eu numai de câteva zile! Mi-a spus cineva. Și i-am spus: „Nu se poate. Tom este un prieten de-al meu, ar fi trebuit să știu”, dar ce să-i faci... s-a mai întâmplat să nu ne vedem luni de zile, iar eu am în curând o premieră. Măi, băieți... e o piesă minunată! E drept că durează patru ore, să nu aud proteste că ține cât o jumătate de zi de lucru... Și chiar te-ai urcat acoperit cu o pelerină de Superman pe acoperiș?

TOM: A, da? Eu unul nu știu decât de izmenele din Barcelona.

MAARTEN: Chestia cu pelerina de Superman e probabil o exagerare.

TOM: Sper.

Maarten îl îmbrățișează pe Tom cu căldură.

MAARTEN: Dar... văd că ești din nou bine. Nu mai ești nebun.

TOM: Lecuit de nebunie.

MAARTEN: Bine! Foarte bine! Trebuie să-mi povestești tot.

TOM: Acum?

Maarten împarte cutiile de bere. Arată cu degetul spre toți cei patru bărbați și face o demonstrație de dans ca altădată.

MAARTEN: Știți la ce mă gândesc deseori în ultima vreme? Eram buni, nu-i așa? Ce-ar fi să ne reciclăm? Grupul Shocking Blue se manifestă din nou. Serios. Cum vi se pare? Să ne producem la petreceri în stilul anilor '80 sau ceva de genul ăsta?

JOEP: Să așteptăm întâi formarea guvernului.

MAARTEN: Joep. E bună!

JOEP: Cine?

MAARTEN: Laura. Laura ta. O aduc întotdeauna acasă, e în drumul meu, și astăzi mi-a spus: „Vino să-l vezi pe Tunet”.

JOEP: Câinele ăla Berner Seennen?

MAARTEN: Frumos animal, Joep. Și?

JOEP: Ce înseamnă „și”? Ce dracu' vrei să zici cu „și”? Ia-o încet, omule. Nu pot să te urmăresc!

PIETER: Mda... De data asta n-am chef să fac pe moderatorul între voi doi, am problemele mele.

MAARTEN: Oh? Formarea guvernului. Se știe ceva?

JOEP: Nu! De ce o conduci tu pe Laura acasă?

MAARTEN: Fiindcă se apropie premiera. Repetăm acum până noaptea târziu. Habar n-aveam că stau lucrurile așa de rău între tine și Conny. Măi, băieți, ce bine că vă văd. Ca pe vremuri...

PIETER: Așa ceva nu se spune, Maarten, se gândește numai.

JOEP: Cu Laura mea? Repetați?

MAARTEN: Treaba e aranjată de luni de zile. Doar ești la curent, nu-i așa? A avut voie să participe la spectacol cu condiția să o aduc eu seara cu mașina acasă. Nu se poate întoarce singură cu bicicleta de-a lungul canalului, a zis Conny.

JOEP: Cum se cheamă... chestia aia... ce titlu are?

MAARTEN: *Roata lui Ixion.*

JOEP: Aha, *Roata lui Ixion*. În asta... în asta joacă și Laura? *Roata lui Ixion*. E o piesă de teatru?

PIETER: Nu, un program de divertisment cu premii.

JOEP: Da, da, așa mă gândeam și eu.

PIETER: *Roata lui Ixion!* Teatru! Hm!

JOEP: E teatru sau nu?

MAARTEN: Da!

JOEP: Știu că Laura trebuia să urmeze un stagiul la tine, dar... credeam că... *Roata lui Ixion...*

MAARTEN: Ce?

JOEP: Știam că regizezi un spectacol de divertisment. Credeam că Laura, gătită într-o rochie elegantă, trebuie să arate cartonașele cu numerele câștigătoare și, din când în când, să pună roata în mișcare, în fine, cam așa ceva...

MAARTEN: Nu. Nici gând. Ce tot spui, Joep. Ce tot spui! Doar știi bine ce fac eu.

JOEP: Deci trebuie să... joace teatru la tine.

PIETER: *Roata lui Ixion*, Joep, mitologie greacă.

JOEP: Eu am studiat economia, să avem iertare!

MAARTEN: Peste patru zile avem premiera. Ce plăcere să vă văd din nou, băieți. În ultima vreme ne-am văzut mult prea puțin.

PIETER: Da, poți să înnebunești din senin și nimeni nu știe.

JOEP: Deci fata mea joacă teatru la tine.

TOM: Da, Joep. Fata ta joacă teatru la Maarten. Ei, și? E o piesă de teatru. Nu un număr de *sex show*.

JOEP: A, nu? Știi bine ce gen de spectacole face el.

MAARTEN: Ce vrei să spui?

JOEP: Exact ce spun.

MAARTEN: Asta n-o înghit de la tine, Joep. N-o înghit. Ce te-a apucat? Ce tot spui?

JOEP: Ce am spus.

MAARTEN: Eu fac teatru și uneori, da, din rațiuni artistice, apare cineva pe scenă în pielea goală, și dacă tu socotești asta porno, e problema ta.

JOEP: Trebuie Laura să apară în pielea goală!? Maarten? Apare fata mea pe scenă, din rațiuni artistice, cu fundul gol?

MAARTEN: Fata ta a vrut în mod special să urmeze un stagiul la mine. Toți vor să urmeze un stagiul la mine.

JOEP: Cu fundul gol?

MAARTEN: Puteam să dau rolul oricărei studente, de la orice școală de artă dramatică, dar i l-am dat Laurei.

JOEP: Cu fundul gol, Maarten?

MAARTEN: Pentru că ținea atât de mult să-l joace și pentru că tatăl ei îmi este prieten. Dar dacă tu te opui... o scot din distribuție.

JOEP: N-am spus asta. Ți convine să-mi răstălmăcești vorbele, dar eu n-am spus asta.

MAARTEN: Atunci mă duc acum la tine acasă și îi comunic că o să fie înlocuită.

JOEP: Trebuie să iasă pe scenă cu fundul gol, da sau nu, Maarten?

MAARTEN: Da. Un moment. Da.

JOEP: Vezi? Am sau n-am dreptate?

MAARTEN: Spune-mi ce vrei, Joep. Mai am patru zile până la premieră. Vrei s-o înlocuiesc?

JOEP: Nu, vreau să-i pui o rochie.

MAARTEN: Imposibil. Din rațiuni artistice, imposibil!

JOEP: Du-te dracului cu rațiunile tale artistice! Tu ai pune-o și pe Albă-ca-Zăpada să facă *strip-tease* înainte de a intra în coșciug. Și pe cei nouă pitici i-ai obliga să-și atârne sub burtă, din rațiuni artistice, câte o puțulică de un metru.

PIETER: Șapte.

MAARTEN: Nu ești...

JOEP: Nu, nu sunt un fan al „operei” tale și asta o știi demult. N-are nimic de-a face cu fundul gol al fetei mele, în afară de faptul că s-a nimerit tocmai acum să-ți spun pe față părerea mea. Dar n-are nimic de-a face cu fundul gol al Laurei.

TOM: Ba are.

PIETER: Cred și eu că are...

JOEP: Nu, nu, nu, nu! E părerea mea de ani de zile! Părerea *noastră*. Ori de câte ori am văzut un spectacol de-al tău, ne-am zis: bine că poate să-și câștige o pâine cu chestiile astea, dar de ce trebuie și noi să fim chinuiți de două ori pe an?

PIETER: Tu spui asta.

TOM: Da, o spui mereu, da.

MAARTEN: Ce te-a apucat, Joep?

TOM: Laura.

JOEP: Bravo, Tom Einstein! Ți mulțumesc. Dar nu-i adevărat.

MAARTEN: Ce e?

PIETER: Ascultă, Maarten... Pentru ce ai venit? Vreau să mă bag în pat. Și Joep trebuie să se ducă la culcare în camera de oaspeți. Și Tom trebuie să doarmă pe sofa. Așa că șterge-o.

TOM: O?

PIETER: Doar n-o să te mai întorci în cămăruța aia infectă cu chiu-veta în mijlocul peretelui, nici să nu-ți treacă prin cap.

TOM: O! Ok.

MAARTEN: S-o dau afară? S-o dau afară, Joep?

JOEP: Nimeni dintre noi nu dă o ceapă degerată pe ce faci tu. Mai ales Tom.

MAARTEN: Toate acestea doar pentru că Laura apare goală o secundă?

JOEP: Nu. Pentru că e adevărat! Înainte de a veni la o premieră de-a ta, ne ducem toți trei la cafenea să bem de patru ori câte un *espresso* dublu! În total bem 24 de cești de *espresso* normal și totuși, după trei ore, Tom ațipește pe umărul lui Pieter.

PIETER: Ceea ce nu-i deloc confortabil pentru Tom. Cât despre *espresso*, le beau pentru că îmi place cafeaua *espresso*.

MAARTEN: E adevărat, Tom? Adormi la spectacolele mele?

TOM: Da.

MAARTEN: Jalnic.

TOM: Pieter se îmbracă special cu costumul vărgat care are umerii bine căptușiți, ca să ne fie mai ușor la amândoi.

JOEP: Și ce ne... ce *ne* supără cel mai mult e muzica. Tocmai când ai reușit să ațipești, începe muzica să bubuie. Îți sparge timpanele de fiecare dată. O rochie! Fiica mea trebuie să poarte o rochie!

MAARTEN: Ești gelos.

JOEP: De ce aș fi gelos? Sper că nu te dai la ea? Cu mâinile tale scârboase de regizor? De ce ai intrat la mine în casă?

MAARTEN: Ca să mi-l arate pe Tunet. Ea m-a invitat.

JOEP: Tunet. Te dai jos din mașină ca să-l vezi pe Tunet.

MAARTEN: Credeam că ești și tu acasă. Pe Tunet, da. Fiindcă l-a primit cadou joia trecută.

JOEP: Cine?

MAARTEN: Cine? Laura. N-a împlinit joi optsprezece ani?

Joep se sperie dintr-odată, dar zice fără să-și miște niciun mușchi de pe față:

JOEP: O secundă, trebuie să dau un telefon, băieți.

lese.

MAARTEN: Doar nu-i chiar așa de greu de reținut, pentru că ziua ei este exact cu o săptămână înaintea aniversării tale. Asta știi bine.

PIETER: Și eu. Și tu, Tom.

TOM: Da. Câți ani împlineai atunci? Când s-a născut Laura?

PIETER: Douăzeci și șase.

TOM: Douăzeci și șase. Și la aniversarea ta, Laura avea o săptămână. Ce frumos a fost!

PIETER: Nu înțeleg ce vrei să spui.

TOM: Ba da.

PIETER: Da, bine, dar acum cunoaștem povestea. Văd eu unde vrei să ajungi, dar eu nu vreau. De ce faci asta?

TOM: Pentru că a fost atât de frumos.

PIETER: Încât m-a apucat plânsul.

TOM: Da. Plângi din nou!

PIETER: Nu. Smiorcăiala aia idioată!

TOM: Doamne, ce-ai mai plâns atunci, Pieter!

PIETER: Vezi? Asta vreau să spun. Ție ți se pare amuzant.

TOM: Nu amuzant. Frumos. N-ai mai putea să plângi un pic?

PIETER: Nu.

MAARTEN: Acum optsprezece ani. Hm, ciudat. Am ținut-o și eu atunci în brațe? Pe Laura? Când ne-am dus să vizităm mama și bebelușul?

TOM: Joep i-a dat-o întâi lui Piet. Piet a fost atât de mișcat... s-a întâmpnat atunci ceva cu Piet, emoția... a început să plângă atât de tare, încât i-a fost frică să n-o scape pe jos și ți-a dat-o ție.

MAARTEN: Ciudat.

PIETER: Țăsta e punctul culminant al vieții tale, nu? Că am izbucnit eu atunci în plâns.

Tom îl apucă strâns pe Pieter.

TOM: Nu devii nebun peste noapte. Poate nici fericit, dar în niciun caz nebun. Tu ești în stare. Să simți.

PIETER: Încetează cu prostiile astea sentimentale, măi, omule. A fost numai... l-am văzut pe Joep, Joep al nostru, cu ființa aia

mică în brațe. Și, da... asta era frumos. Pur și simplu foarte foarte frumos.

L-ați mai văzut voi de atunci încoace atât de fericit?... nu. E clar.

MAARTEN: Da, băiete. Ce-ai mai plâns atunci, Pieter.

PIETER: Da, da! Ha, ha, ha! Am plâns. Am plâns în hohote. Nu cumva avea de a face și cu faptul că ne-am gândit că sticla noastră de șampanie Magnum nu era un cadou potrivit pentru o naștere, așa că am dat-o noi toată pe gât înainte de a ne duce acolo? Sau poate că avea de a face cu mirosul din casă... cu Conny cu părul căzut pe umeri, lungită în pat, nemachiată și atât de drăgălașă. Obrazul lui Conny, ca de marțipan. Pielea ei. Atât de intens albă. Pierduse doi litri de sânge! Dar trăia și era din nou acasă cu fetița ei. Și Joep atât de mândru.

TOM: Și ți-a dat-o s-o ții în brațe. Pe Laura. Atunci... atunci ai izbucnit în plâns.

PIETER: Da, Tom, atunci am izbucnit.

Își îneacă emoția revenită, trăgând o lungă înghițitură de bere.

MAARTEN: Doamne, ce minți înguste aveți! Mă scoateți din fire.

PIETER: Maarten... du-te acasă. Trebuie toți să ne ducem la culcare.

MAARTEN: Deci vouă puțin vă pasă de ce fac eu.

TOM: De ce... ne-am întrebat noi uneori... nu mai faci niciodată o piesă ca pe vremuri la teatrul studentesc?

MAARTEN: Alea erau exerciții.

TOM: Da.

PIETER: Da.

MAARTEN: Nu poți să exersezi toată viața. La un moment dat trebuie să faci și ceva real.

TOM: O!

MAARTEN: Da! Lucrurile se schimbă. Nici noi nu ne mai salutăm cu „Cloaca”! Apartține trecutului.

PIETER: Adineaori când ai intrat, ai strigat „Cloaca”.

MAARTEN: Din rațiuni sentimentale. Dar Pieter... ție totuși? Ție îți plac totuși spectacolele mele? Sau... nici ție, deodată...

PIETER: Ca să fiu cinstit, nu dau un ban pe ce faci tu în ultimul timp. Și acum, cară-te.

MAARTEN: Bravo... asta-i chiar culmea. De douăzeci de ani încerc să construiesc ceva, un stil al meu, personal, niciodată n-am ales calea ușoară, niciodată n-am căzut în capcana succesului

facil, am încercat mereu să fac lucruri noi, asumându-mi riscuri... sunt mai celebru în străinătate decât în Olanda, dar și aici sunt totuși cineva, asta n-a putut să vă scape, și singurii care mă contestă sunt prietenii mei. Foarte curios.

TOM: Poate fiindcă noi te cunoaștem de pe când erai încă un nimeni. Și de aceea încă ne gândim: arată odată ce poți! De ce atâtea răcnete pe scenă și de ce trebuie mereu să apară cineva în pielea goală.

PIETER: Sunt poate un plângăcios în ochii voștri, și într-adevăr, am rămas destul de sensibil, dar la ultimele tale piese am simțit din ce în ce mai puțin, Maarten. Da, e un fapt.

MAARTEN: V-ați înmuiat cu toții?

PIETER: Nu, tu te-ai făcut mai dur.

MAARTEN: Duceți-vă de Crăciun la spectacolele de balet pe gheață, la *Holiday on Ice*. Sunt destul de artistice pentru voi.

PIETER: Pot să mă duc să mă culc?

MAARTEN: Are o prietenă? Joep?

PIETER: Nu știm, și nici nu-l întrebăm.

MAARTEN: Așadar, are o prietenă. Te întreb, Piet, pentru că altfel, peste trei zile, la aniversarea lui, ai să stai aici, față în față cu un Joep total nefericit.

PIETER: Peste trei zile, Joep va fi din nou acasă în sânul familiei.

MAARTEN: N-aș conta pe asta.

PIETER: Oh! E frumos afară. N-am de gând să stau aici, numai cu Joep singur și abătut de ziua lui. Veniți și voi, ieșim cu toții împreună să mâncăm în oraș sau așa ceva.

MAARTEN: Eu nu pot să vin, am a doua zi premieră.

TOM: Mi se pare cam banal – o ieșire în oraș. Împlinește patruzeci și cinci de ani! N-am chef să ieșim toți patru în oraș. Patru bărbați între două vârste ieșind împreună în oraș pentru că e ziua unuia dintre ei. Deprimant! De-abia mi-am mai revenit. Nu vreau să mâncăm la restaurant, așezați toți patru în jurul unei măsuțe rotunde. Atunci mă gândesc... încă douăzeci de ani și ni se aduce totul la pat. Masă, așterne-te... mâncarea noastră în farfurii de plastic, la azil.

PIETER: Prostii! Prostii! Vrei o pijama?

TOM: Ceva amuzant! Ceva... special. Ceva... care să-l facă din nou să simtă.

PIETER: În chestia asta cu „simțitul” exagerezi, Tom. Chiar așa de amuzant nu e „să simți”. Și e vorba doar de o aniversare. Ieșim în oraș. Punct.

MAARTEN: Eu nu pot.

TOM: Ba da! Sigur că poți!

MAARTEN: Da?

Tom începe să râdă cu poftă.

TOM: Strașnică idee!

Întuneric.

Pieter este pe punctul de a ieși, cu haina pe el. Joep tocmai a intrat.

PIETER: Trebuie să plec.

JOEP: Pricepi ce înseamnă asta pentru mine, nu-i așa?

PIETER: Da, da. Mă bucur pentru tine. Totuși trebuie să plec.

JOEP: Fantastic! Să primesc vestea tocmai astăzi.

PIETER: Bravo.

JOEP: Și o asemenea întrevvedere, Pieter, este o pură formalitate. În momentul în care persoana care formează guvernul te invită să discute cu tine, treaba e hotărâtă. S-a luat deci hotărârea. „M-A-E”. O să fie MAE, Ministerul Afacerilor Externe. Cine altul ar putea fi la Externe?

PIETER: Grozav, nu?

JOEP: Și să aflui tocmai astăzi.

PIETER: Trebuie să plec.

JOEP: Vreau să zic, astăzi când e ziua mea de naștere.

PIETER: Da, înțeleg. Dar tot trebuie să plec. Și încă ceva: n-a fost ideea mea. Așa că... scuze.

Pieter iese. Îl lasă pe Joep singur. Joep telefonează.

JOEP: Alo. Poți să vorbești? [] Gata, s-a făcut. Poimâine sunt invitat la Minister. Tu și cu mine peste o jumătate de oră ne urcăm în mașină și mergem la Maastricht, sau Gent, sau Bruges, unde vrei tu, Jenny. Spune că ai o urgență la birou, vreau să te invit la un dineu decadent într-un restaurant de lux, și pe urmă dormim la hotel într-o cameră de 1000 de euro pe noapte! Ai timp să te îmbraci? Cu ceva sexy? [] Presupun că o să fie Ministerul de Externe. Nu mă număr printre ideologii partidului. Nu sunt nici un purtător de steag. Sunt o personalitate și ei știu asta. Trebuie

să-mi lase spațiu de manevră. Știu ei. Străinătatea, Jenny. Mult timp peste graniță. Libertatea... Pot în fine să le arăt tuturor cine sunt! [] Dar e ziua mea, dragă, doar n-ai uitat? [] Fir-ar să fie, o întâlnire de zece minute... nu poate să se descurce singur? [] Bărbatu-tău! Ah, nu, Jenny, nu, te rog, nu strica cea mai frumoasă noapte din viața mea pentru ca să te duci la o întâlnire de zece minute cu un profesor de istorie. [] Diriginte, tot aia. [] Ah, scumpa mea, toți copiii fac prostii la vârsta asta. [] Tu n-ai chiulit niciodată? [] A venit la lecție după ce a fumat marijuana... cum de știe profesorul, i-au făcut băiatului tău probă de urină? Trăncănesc așa, fără să se gândească... [] Da. [] Da. [] Da. [] Da. [] Îmi pare rău. La revedere, iubita mea. Îți doresc o întâlnire de zece minute plăcută. [] Da. Pa, draga mea.

Privește în gol. Telefonează din nou.

JOEP : Eu sunt, tati. E mama acasă? [] Cheam-o la telefon, Bram. []

Între timp, au apărut în spatele lui patru dansatori îmbrăcați în stilul anilor '80. Poartă pantaloni vărgați prea scurți, vestoane prea mari, dedesubt tricouri albe, ochelari de soare, pălării moi, mantale de ploaie până la genunchi.

JOEP: Cum așa, nu poate să vină la telefon! Spune-i că e foarte important. Trebuie să vină!

[] Bram... lui tati puțin îi pasă că mama încearcă o rețetă spaniolă în bucătărie și puțin îmi pasă că mama zice că i se arde mâncarea; trebuie să vină la telefon. Acum! Acum, Bram. Spune-i maică-tii că trebuie să vină la telefon! Conny!

Își urlă toată furia.

JOEP: Conny, vino imediat la telefon! Conny!

Unul din cei patru dansatori dă drumul la tranzistor. Piesa „Madness” sau ceva asemănător.

Dansează un dans în formație. Totodată nostim și energic. Joep nu-și dă seama ce i se întâmplă. Dansatorii se tot apropie. Când au ajuns lângă el, este implicat în dans, fiind mereu atins de unul sau de altul dintre ei. Atingerile devin din ce în ce mai obraznice și mai erotice. Joep e luat prin surprindere și, târât în joc, oscilează între emoții extrem de plăcute și extrem de neplăcute. Joep se străduie să descopere cine sunt dansatorii și mai ales identitatea celui de-al patrulea. În cursul dansului e împins în față și atunci când are loc mișcarea laterală, dă impresia că Joep e „călărit” de cei patru. Se aduce șampanie și două pahare. Lumina scade. Apoi cei patru dansatori dispar la fel de neașteptat cum au apărut. Joep face un efort să-și revină. Atunci sună telefonul.

JOEP: Da?

Privește spre ușă sau o deschide. În prag stă unul dintre dansatori cu un mobil și un tranzistor. Intră, dă drumul la tranzistor. Muzică lascivă de strip-tease. Prince? Joep e din nou uluit. Dansatorul îl ia de mână și îl așază ușor pe sofa, apoi execută un număr de strip-tease profesional. Cel de-al patrulea „dansator” pare să fie o femeie, care sub costumul bărbătesc, poartă lenjerie sexy într-un stil agresiv: jartiere de latex și cizme înalte până la coapse. În momentul în care Joep îi realizează intențiile, orice ezitare dispare și el i se supune cu încântare. Femeia este o profesionistă. Fără nicio jenă, își aruncă picioarele în aer chiar sub ochii lui Joep. Se întoarce cu fundul spre Joep și el pricepe că poate să-i scoată slipul. Ea îl trage pe podea și se dedă la tot felul de gesturi sugestive și provocatoare, fără să piardă situația de sub control. Joep este tot mai excitat și mai angajat. De sub slipul scos apare un alt minislip: un mic triunghi împodobit cu pene prins peste șolduri cu un elastic. Ea continuă să danseze în fața lui Joep. Între timp a destupat sticla de șampanie și o toarnă toată peste ea și peste el. Joep are voie să lingă șampania, de la sânii până la slip. O face cu mare plăcere. Până ce limba lui simte ceva ciudat sub minislipul cu pene. Faptul îl distrage, încearcă să-l nege, dar răul s-a produs. Din nou simte limba lui ceva ciudat sub mini-slip. Se ridică și o trage pe femeie la lumină. Ceea ce vede îi taie imediat tot cheful.

Prostituata face tot ce poate ca să-l seducă din nou pe Joep, dar el se uită la ea supărat și neinteresat. În cele din urmă ea renunță și se așază pe canapea nici măcar jignită, ca să bea un pahar de șampanie.

JOEP: Îmi pare rău, dar dacă organizezi așa ceva trebuie să fie perfect. Perfect. Îmi pare rău. Poate că sunt prea exigent dar... astfel de cadouri sunt riscante. Asta poți și tu să înțelegi. Dacă faci așa ceva, atunci *all the way*. Găsesc că e un gest fantastic din partea băieților, deși...

Examinează marca de șampanie.

JOEP: Ai adus-o cu tine, nu? De la firma ta, presupun. Totul inclus, desigur. De aici iese câștigul, din asemenea detalii. Aprinde-ți o țigară, te rog, ia una din astea. Nu sunt supărat pe tine. Ești, cum să spun... bună. Foarte bună... dar... azi am împlinit patruzeci și cinci de ani, mi-am părăsit casa, aștept de două luni o veste... o veste importantă... de la superiorul meu... acum a sosit... și prietena mea nu poate să fie împreună cu

mine, pentru că are astă seară o discuție de zece minute, ieri n-a putut pleca de acasă pentru că venea cineva cu niște mostre pentru tapisarea canapelei... iar alaltăieri își sucise un mușchi la jogging. Atunci vezi cum stau lucrurile, nu? Eu văd. A fost o idee nostimă din partea băieților... cu dansul și așa mai departe... și pentru că nu puteam să-mi închipui cine era al patrulea... s-au gândit ei bine... și au plătit... și au repetat dansul cu tine... frumos...

Este emoționat.

JOEP: Ce idee grozavă au avut... cu tine. Și ești și bună. Pălăria jos. Ești chiar bună.

Se așază lângă ea pe canapea. O pipăie peste tot. O mângâie pe sâni. Vrea să o sărute – odată ce tot s-a plătit! –, dar femeia reușește să evite sărutarea. Ea intră din nou în acțiune. Se scoală în picioare și se întoarce cu fundul către fața lui, în timp ce se uită spre sală, cu o privire absentă. De pe canapea, el se lasă pe genunchi și îi suflecă cizmele înalte, atât cât e posibil. Când ea se întoarce către el, e tot în genunchi. Obrazul lui se apropie de minislip. Se sperie teribil de ceea ce vede dintr-odată de foarte aproape.

JOEP: Iartă-mă.

Se duce în partea opusă a camerei, nu prea știe ce să facă și începe să plângă.

JOEP: Ar fi trebuit să fie perfect, pricepi?

Arată cu degetul spre marginea minislipului cu pene.

JOEP: Ar fi trebuit să fie altfel. Și în mod normal, n-ar fi fost nicio problemă, dar în momentul ăsta! În momentul ăsta nu pot să suport!

Femeia se uită la minislip.

JOEP: Asta... asta e o cezariană. Ai acolo sub slip o cicatrice de cezariană. Și... pot să suport orice... Riduri, cute de grăsime pe burtă... dantură proastă... nu sunt chiar așa de... pretențios... dar... cicatricea... știi... cicatricea... exact în momentul ăsta... îmi taie tot cheful. Îmi pare rău. Poți să pleci. Sau... mai așteaptă puțin. Să le facem plăcerea băieților. Noi doi tragem un pui de somn și o ștergi după vreo oră. Le spun o poveste pipărată și... toată lumea e mulțumită.

Se duce să se așeze lângă ea, o bate amical peste coapsă. Pe urmă se uită în gol multă vreme.

JOEP: Da... una peste alta, mă gândesc acum, într-un moment de slăbiciune: unde și când și de ce mi-a alunecat totul printre degete. Când am încetat Conny și cu mine să ne iubim, mă întreb? Semnul ăla al tău, cicatricea, a atins... a atins o coardă. N-am văzut așa ceva decât pe abdomenul nevestei mele, înțelegi? Niciodată pe un alt trup, mai ales dacă... eram pe punctul să... eh!... straturi de grăsime, cute... oh... am descoperit odată o enormă cicatrice la o femeie căreia îi lipsea o rotulă... mi s-a părut cumva... dar... asta... înțelegi? Am să-ți spun... povestea mea.

Plânge.

JOEP: De 32 de ore se chinuia Conny! 32 de ore! O dusesem în baie, stătuserăm amândoi sub duș, iar în baie, iar sub duș, iar în baie, la loc în pat... 32 de ore. „Un cuplu ideal”, a zis moașa. Dar Laura nu voia să vină. Fiica mea cea mai mare, Laura. Nu venea. Și Conny avea dureri. Și copilul nu venea. Nu venea. Dilatare de 8 centimetri. Copilul tot nu venea. După 36 de ore, nu mai vorbea, Conny. Mă ținea strâns de mână. Nu aveam voie să plec. Nici măcar până la toaletă. Dar nu mai vorbea. Nu mai voia. M-am gândit: moare. M-am gândit: asta nu e nașterea primului meu copil, e moartea soției mele. Doamne, nu mai știam ce să fac. Ce poți să faci! Nici lumânări, nici ceai, nici baie fierbinte... baliverne! Atunci a spus moașa: „nu mai rezistă, mergem la spital”. Telefonează după ambulanță, o aud. Îmi zic: totul e pierdut. Conny e pe ducă, îmi zic. Pe urmă... nu mai știu exact... ambulanța... spitalul... Lui Conny i se pune în mână o perfuzie cu oxitocin. Zace în pat, eu stau aplecat deasupra ei, îi țin capul în mâini și în timp ce mă uit pe unul din monitoare cum decurg contracțiile și pe altul cum bate inima Laurei, îi spun: „Merge bine. Totul merge bine.” Și gândesc: „Doamne, n-o lăsa să moară. Dacă n-o lași să moară, de aici înainte am să pot suporta orice în viața mea. Facem un alt copilăș, o să fie trist, dar fă să nu moară Conny.” Și stăm așa. Și așteptăm. Și deodată îmi spune din nou ceva. N-o înțeleg. Mă privește și zice: „Acum o să împingem”. Și eu gândesc: „O să reușească, totul merge bine.” Conny împinge o dată. Iar eu îi mulțumesc unui Dumnezeu în care nu cred, dar atunci, pe moment, da. Și mai împinge o dată. Și încă o dată. Și atunci observ la oamenii din jur că ceva nu-i în regulă. Aud, înainte de a pricepe, că bătăile de pe monitor s-au schimbat. Bătăile de la inima Laurei. S-au schimbat. Mai lente... mult mai lente. Atunci... mă trezesc alergând în mijlocul unor oameni pe un

coridor. Cineva mă îmbracă într-un halat verde, cineva mă împinge spre un robinet, cineva zice că trebuie să mă spăl pe mâini, mi se dă o mască pentru gură, o tichie pe cap, papuci de hârtie peste pantofi. Cineva zice: „cordon ombilical” și „cezariană”. Cineva mă duce în sala de operație unde e întinsă Conny. Inconștientă. Anestezie totală. Cineva îmi dă un aparat de fotografiat și îmi spune: „Fă multe fotografii, multe, multe fotografii.” Și fac fotografii. Cu cineva la stânga mea și altcineva la dreapta mea ca să mă suțină în caz că leșin, dar și ca să mă împiedice să mă apropii prea mult, fiindcă rana deschisă din burta ei s-ar putea infecta. Înțeleg asta mai târziu. Abia mai târziu. Fac poze, clic, clic, clic, și îmi spun: ce deștepți au fost, să-mi dea ceva de făcut. Mai târziu aflu că erau absolut necesare fotografiile. Pentru a o convinge pe Conny că bebelușul pe care-l ține în brațe este într-adevăr copilul ei. Pricepi? Multe femei care nasc sub narcoză au dubii toată viața. Habar n-aveam. Noi bărbații nu simțim așa. Nu suntem niciodată siguri, dar nici nu avem dubii. Dacă mai întârziem 10 minute, Laura s-ar fi strangulat singură. Nașterea se declanșase, dar la fiecare nouă contracție cordonul ombilical se înfășura mai strâns. În jurul gâtului. O strangula. A ieșit cu el înfășurat pe gât. Dar s-a născut. „Un cuplu ideal”...

Îl apucă plânsul.

JOEP: Iartă-mă, te rog. Sunt sigur că așa ceva n-ai mai pățit. Un tip care se bocește. Sau poate că da...

Și știi cine a fost mereu alături de mine? Cine a înțeles ce simțeam? Băieții. Care acum stau și dărdăie undeva pe afară. De ce totul de fapt s-a deteriorat?

Se așază lângă ea pe canapea. Femeia se poartă drăguț cu el. Îi trece un braț pe după gât. Începe și ea să povestească, dar în rusește. Joep nu înțelege nicio vorbă, dar își dă seama că e vorba tot de o istorie emoțională. Într-un fel sau altul, faptul îl consolează. În timp ce ea povestește, cu vocea ei joasă și melancolică, el își pune capul în poala ei, iar ea îl mângâie pe păr. Accesul de plâns l-a epuizat. Se simte „purificat”.

PROSTITUATA (pe rusește): Dacă ai putea înțelege ce îți spun, atunci am fi bine împreună, bărbat fără nume. Simt în tine atâta tristețe. Dar ce s-a întâmplat? Ți-a murit nevasta? Ah, sper pentru tine că n-a murit. Are ceva de-a face cu cicatricea de pe burta mea, nu? Aveam eu o presimțire pentru astă-seară. Nimeni nu vede cicatricea, dragule. Sunt toți orbiți de poftă. Nimeni n-a

observat-o vreodată. Tu ești primul. Și pe urmă te apucă plânsul... Oh... cine știe... poate că ai fi un bărbat foarte bun pentru mine. Și eu sunt tristă, iubitule. Foarte tristă. Nu sunt o curvă, să știi, sunt o mamă. Numai că vin dintr-o țară putredă. Crezi că n-aș prefera să fiu alături de ficele mele? Bineînțeles. Orice mamă vrea să fie lângă copiii ei. Dar nu se poate.

Maarten, Tom și Pieter se strecoară în apartament și sunt foarte surprinși de scena de pe canapea.

PROSTITUATA (pe rusește): Ce-ți închipui? Că mă culc cu toți tipii de pe aici pentru o pereche de pantofi scumpi? Nu, pentru fetele mele. Bineînțeles, pentru cele două fete ale mele! Sunt interne la o școală internațională foarte selectă. Nu suferă de foame, nu suferă de frig, n-o să se lase niciodată bătute de un bărbat. O să-i spună: „Cară-te, nenorocitul, n-am nevoie de tine!” Pentru că amândouă o să studieze. Doctorițe. Dentiste... mă las umplută de vânătăi și călărită fără milă pentru fetele mele dragi. Încă cinci ani. Pricepi? Cinci ani. Atunci pot să mă întorc acasă, atunci totul o să fie bine.

Îl mângâie absentă pe cap și pe obraz pe Joep, care e total dezarmat. O mângâie și el. Maarten, Tom și Pieter se așteptau la cu totul altceva.

JOEP: Ce bine ne înțelegem, nu-i așa? Da, ne înțelegem unul pe altul. Acum nu te speria dacă mai plâng. Un pic. A mai rămas un rest. Un fel de plâns de demult, care nu poate să iasă. Un nor de ploaie care plutește deasupra mea de ani de zile. Pot să-l las să se golească? Ciudat că pot deodată să-l percep. Știu precis unde se află, aici la spate, în capul meu. Stă acolo de foarte multă vreme și aș vrea să scap de el.

Oftează de câteva ori foarte adânc.

JOEP: O, Doamne, Doamne, Doamne...

Femeia îl mângâie și îi cântă în rusește un cântec de leagăn. Joep plânge cu sughituri.

Maarten, Tom și Pieter nu-și cred ochilor. Fără ca Joep să observe, Maarten o atinge pe prostituată pe umăr. Gest: „V-ați tras-o sau ba?” Ea cântă mai departe, în timp ce face semn că nu. Cei trei nu știu ce să facă. Vor să plece din nou, dar prostituata le face semn: „Eu plec peste zece minute, cine îmi plătește?” A, da, plicul. Tom îi dă plicul femeii, și în timp ce ea îl mângâie pe Joep, care plânge în continuare, și îi cântă cântecul de leagăn rusesc, face un gest: „Arată-mi câți bani sunt înăuntru, numără-i așa încât

să-i pot vedea.” Tom scoate banii din plic și îi numără împreună. Cam vreo trei sute de euro. Între timp, Joep a observat ceva și deschide ochii. Vede cu colțul ochiului plata. Prostituata semnează chitanța la cererea lui Tom. Joep se ridică.

JOEP: Hai... ține-ți gura, termină cu miorlăiala aia rusească. Ce surpriză, măi, băieți! Fantastic!

MAARTEN: Am înghețat afară.

JOEP: Da, foarte bine, foarte bine.

MAARTEN: Ne-am gândit: sunt în dormitor.

JOEP: Da... cam așa ceva, da.

MAARTEN: Ne-am gândit: ne strecurăm înăuntru și bem o bere pe tăcute.

JOEP: Ah, da, da.

MAARTEN: Nu ți-ai dat seama că puteai s-o pui jos de la început?

PIETER: N-a fost o idee bună. V-am spus eu! N-a fost o idee bună. Nu-i stă lui capul acum la treburile astea.

MAARTEN: Nu de cap era vorba.

JOEP: A fost puțin altfel... dar... fantastic.

TOM: Nu v-ați tras-o?

JOEP: Nu.

MAARTEN: Cum adică... nu?

TOM: Ce are a face! Ce are a face! Să te culci cu cineva este uneori foarte deprimant, Maarten, poate că a fost mai interesant așa.

MAARTEN: Nu pentru asta am plătit noi câte o sută de euro de căciulă! Să-i trec mâna prin păr și să-i miorlai un cântecel, la dracu', asta pot și eu pe gratis.

TOM: Nu-i nimic! E bine! E bine și așa!

MAARTEN: Ce vorbești! Trei sute de euro! Nu-i o acțiune de ajutor pentru lumea a treia, domnilor, este un *business*. Tot timpul n-a făcut decât să șadă în fund, pentru ea a fost oricum o seară ușoară, deci pentru trei sute de euro, poate acum să ne și danseze ceva. Piet, ia loc, vino să vezi și tu o bucățică de carne de muiere.

JOEP: Poate să plece acasă.

MAARTEN: Ba deloc. Nu pleacă deloc. *You! Dance!*

JOEP: Maarten...

MAARTEN: Am o premieră mâine seară, Joep, pot să mă destind puțin?

PROSTITUATA (*pe rusește*): Ai pretenția să-mi dai ordine, tipule?

MAARTEN: *Dance. Do your job.*

Femeia se duce spre el și îl mângâie pe obraz.

PROSTITUATA (*pe rusește*): Cere frumos, mitocanule. Cere foarte frumos.

MAARTEN: *Just dance, five minutes. That's all.*

PROSTITUATA (*pe rusește*): Te rog, Elena.

MAARTEN: Putoare.

PROSTITUATA (*pe rusește*): Te rog, Elena.

MAARTEN: Ce dracu' vrea?

TOM: Curios, dar cred că vrea să fie tratată ca o ființă umană.

MAARTEN: Și ce trebuie să fac... să-i spun „te rog”? Ce-i asta, un început de sado-masochism sau ce? Mă pocnește dacă nu-i spun?

TOM: Ea poate că nu, dar eu da. Spune-i, Maarten.

Tom deschide televizorul și, de pe canapea, trece de la un post la altul cu telecomanda.

PIETER: Hei, ia ascultați, a cui e casa asta? Încă a mea, bănuiesc. Și am spus de la început că nu-mi place planul vostru...

TOM: Ar fi putut să iasă frumos. Foarte uman și emoționant...

JOEP: Așa a și fost, Tom.

Joep se așază lângă el pe canapea.

JOEP: Jur. Îți mulțumesc. Planul tău, nu-i așa? Ciudat nebun mai ești și tu!

Se uită amândoi la televizor și îi apucă râsul. Tom face un gest: „Pune-ți capul în poala mea”.

JOEP: Nu, Tom.

TOM: Parcă îți plăcea, nu?

JOEP: Nu.

PIETER: Da! Și acum cărați-vă cu toții!

JOEP: Dar eu locuiesc aici.

PIETER: Atunci du-te la tine în cameră.

TOM: Iar eu locuiesc aici pentru că nu pot să stau singur.

Joep se întinde pe canapea cu capul în poala lui Tom.

PIETER: *My dear Helena, thank you for this lovely evening. Will you please leave us alone now?*

MAARTEN: Parcă trebuia să danseze.

PIETER: E casa mea, viața mea... tu ești un mitocan și femeia asta poate să plece când vrea. Ce-i cu tine? Un pic de distracție sexuală, de acord, dar tu te porți de-a dreptul jenant.

MAARTEN: Ei, ce zici! Bineînțeles ție, cu puțulica ta de poponar, nu-ți spune nimic, dar noi, băieții, visăm la așa ceva.

PIETER: Poponar?

JOEP: Este cadoul meu și eu spun că are voie să plece acasă.

MAARTEN: Atunci mă duc cu ea un moment în dormitor. Ce-i plătit e plătit, dragilor.

PIETER: Nu-ți permit să intri cu ea în camera mea de dormit.

MAARTEN: Ce mai e și asta? Ce te-a apucat? Numai fiindcă ți-am zis poponar? Măi, băiețel! Puțin îmi pasă mie de gusturile tale sexuale. Crezi că sunt prieten cu tine de peste douăzeci de ani ca să încep acum să-ți fac reproșuri? Vino încoace.

Maarten se îndreaptă către Pieter, îl îmbrățișează și îl sărută apăsător pe gură.

MAARTEN: Vezi că nu-mi pasă? Nu-mi pasă deloc. Doar știi asta, nu-i așa?

Pieter este buimăcit de această intimitate nedorită. Tom îi face semn: „Vino să șezi aici.”

Pieter se duce să se așeze lângă Tom, care își trece brațul pe după umerii lui. Maarten simte că a mers prea departe.

MAARTEN: Băieți! Lăsați-mă să mă distrez puțin. Măine am premieră.

Elena vine spre el. Seducătoare, aproape dansând. Îl atinge ici și colo. Îi șoptește ceva la ureche. Se postează în spatele lui și își lasă mâinile să alunece de la umerii lui în jos. Foarte senzual. Maarten își vede visul devenind realitate. Ceilalți trei se uită la televizor. În momentul în care mâinile ei ajung la șlițul de la pantalon, mimează o scenă: mâinile ei explorează mai întâi cu grijă locul, dar apoi fac către ceilalți gestul: ce-i asta? Caută mai atent, „uită” de jocul ei senzual. Caută tot mai insistent și în cele din urmă își scoate mâna din pantalonul lui.

PROSTITUATA: *Sie sind ein kleiner Mensch mein Lieber.*

Pe urmă iese. Maarten este adânc jignit. Ceilalți trei se prefac că n-au observat nimic.

Acum putem auzi că se uită la un meci de fotbal englezesc.

MAARTEN: Târfă obraznică!

JOEP: Maarten... succes.

MAARTEN: Voi nu e nevoie să veniți mâine. Vă rog să stați acasă.

JOEP: Fata mea are o rochie pe ea?

MAARTEN: Pentru mine nu trebuie să veniți. Conny vine. Este o situație greu de suportat, nu-i așa, Joep? Ea în rândul 1 și tu în rândul 14.

JOEP: Fata mea are o rochie pe ea?

MAARTEN: Atunci vino altă dată. Tot nu te înnebunești tu după premiere, după câte am înțeles.

JOEP: Fata mea are o rochie pe ea?

MAARTEN: Nimeni! Nimeni! Niciun director, niciun contabil, niciun producător, niciun critic n-o să-mi dicteze cum să-mi fac spectacolul. Nu mă las îngenunchiat.

JOEP: Așadar?

MAARTEN: Așadar nici șantajul emoțional.

Toată lumea pricepe despre ce e vorba, dar nimeni nu mai are energia să discute. Este evident că toți doresc ca Maarten să plece și el o simte.

MAARTEN: Am impresia... într-un fel sau într-altul... că eu, de când locuiți aici toți împreună, am devenit oaia neagră. Aflați că sunt același om de altădată. Dar în ochii voștri nimic nu-mi mai iese bine. Mai întâi ziceți că fac un teatru de rahat și acum se pare că m-am purtat urât și cu femeia aia. Femeia nu are probleme. Voi, da. Eu unul însă nu m-am schimbat. Dacă vreunul dintre noi a făcut în viața lui numai ce a vrut să facă, ce trebuia să facă, ăla sunt eu. Consecvent și fără compromisuri, am făcut ce am vrut. Niciunul dintre voi nu poate să spună asta. Uitați-vă la voi. Uitați-vă. Aveți un aer jalnic.

TOM: „Set de așternuturi romantice cu motiv floral, mari reduceri de prețuri.”

MAARTEN: Pardon?

TOM: „Sutien atrăgător cu sâinii delicat conturați, formând un minunat decolteu. Super-confortabil și cu o linie extrem de modernă.”

MAARTEN: Eu... ce? Măcar recunoașteți. Recunoașteți. Sunteți toți trei invidioși pe mine.

TOM: „Jachetă cu un amplu guler din imitație de vizon. Cu talia ușor marcată, tiv rotunjit și elegante manșete răsfrânțe”.

Maarten nu știe cum să reacționeze la anunțurile lui Tom, debitate pe un ton de oracol.

MAARTEN: Mai luăm o bere?

PIETER: Berea s-a terminat.

MAARTEN: Să mă reped eu să cumpăr?

Toți dau din cap.

Maarten se controlează în buzunar să vadă dacă are bani și pe urmă iese.

Tom șade în continuare cu brațul petrecut pe după umerii lui Pieter, căruia poziția nu-i displace, iar Joep este tot lungit cu capul în poala lui Tom.

TOM : Piet, mă tot întreb... tu ești cel care poate descoperi frumosul într-un morman de urâțenii.

PIETER: Da.

TOM: Numai obiecte sau și oameni?

PIETER: Și oameni.

TOM: Mde. Deci tu poți așa ceva.

PIETER: Da.

TOM: Atunci de ce ești încă singur?

PIETER: Eu îi văd pe ei, ei nu mă văd pe mine.

TOM: Trist.

PIETER: Ah, Tom... îmi zic mereu: fiecare zi cu surprizele ei.

TOM: Și... măcar încerci să profiți din plin?

PIETER: După o anumită vârstă, „să profiți din plin” are tot felul de implicații penibile.

TOM: Da?

JOEP: N-am primit încă plângeri.

TOM: Deci... dacă un bărbat de patruzeci și cinci de ani întâlnește un alt bărbat de patruzeci și cinci de ani care-i place, nu poate profita de întâlnire pentru că devine penibil.

PIETER: N-am dat niciodată peste un bărbat de patruzeci și cinci de ani care să-mi placă.

TOM: Aha. Deci sufletele tale frumoase sunt, ca să zicem așa, legate de vârstă.

PIETER: Mă atrag băieții tineri, da.

TOM: Cât de tineri?

PIETER: Între optsprezece și douăzeci și cinci de ani.

TOM: O!

PIETER: Și nici măcar în primul rând pe plan fizic.

TOM: O!

JOEP: Ah, nu?

PIETER: Nu.

JOEP: Cu un tinerel sub treizeci de ani nu pot să schimb trei fraze.

PIETER: Și peste treizeci poți?

TOM: Nici măcar în primul rând pe plan fizic. Atunci cum?

PIETER: Sunt încă atât de frumoși... da, frumoși așa cum sunt.
Ambițioși... egocentrici... vanitoși... megalomani și convingși că
totul o să le meargă din plin de la sine. Că o să reușească.

JOEP: Am fost oare și noi la fel?

TOM: Da.

PIETER: Da.

JOEP: Măine o să știm.

TOM: Ce?

JOEP: Dacă merge bine. Dacă am reușit.

PIETER: Te duci să vorbești cu Conny?

JOEP: Nu, nu cu ea. Cu cel care nominalizează membrii noului
guvern. Ai în fața ta un viitor ministru.

TOM: N-ai vrea să-ți închei măcar o dată, pentru noi, un interviu cu
vechiul nostru salut: „Cloaca” în fața camerei TV? O singură
dată? Nu, nu se poate. Desigur, nu se poate. Îmi pare rău.

JOEP: „Cloaca” – este pur și simplu un fel de strigăt, un sunet? Ceva
cam ca „aloha”, dar numai între noi? Sau nu?

TOM: Un fel de sunet?

Tom îl privește pe Pieter. „Nu știe ce înseamnă.”

JOEP: Un cod inventat de noi? Nu? Atunci ce? Înseamnă ceva?
Dacă da, trebuie să fie ceva murdar. Nu-mi zice nimic. Ministru.
Eu! De fapt, vorbe goale.

TOM: Așa da, bravo!

JOEP: Toată viața am fost un tip promițător, se zice. Acum însă mă
întreb: „Pentru cine? Promițător pentru cine?”

PIETER: Nu cunosc om mai ambițios ca tine. Și așa ai fost întot-
deauna.

JOEP: Parcă ție tocmai asta îți place! La cei sub treizeci de ani?

PIETER: La tine nu. La tine ambiția a fost totdeauna fără milă.

JOEP: Ah... în orice caz, nu în momentul de față. Mă tot gândesc:
peste 20 de ani am scăpat. O mică fermă în Franța, un vaporăș

pe râul Vecht, un apartament pe unul dintre canale... și, slavă Domnului, nicio zi în plus „promițător”. Dimineața te duci până la colț să-ți cumperi 100 de grame de brânză. Sau ciugulești câteva boabe de strugure... citești o carte frumoasă... mai ascuți o dată un Mahler dirijat de Simon Rattle... pe urmă un păhărel de lichior la cafenea.

PIETER: Un păhărel de lichior?

JOEP: Da, curios, nu-i așa?

TOM: Și toate astea le faci de unul singur sau împreună cu noi?

JOEP: Curios. Conny a zis și ea ceva asemănător. Dar la ea nu era o întrebare, era o acuzare. „Eu nu fac parte din viitorul tău”. Se pare că oamenii nu prea pot să-și închipuie că înseamnă ceva pentru mine.

PIETER: Nu se prea vede, Joep.

JOEP: Atât de nesuferit am devenit?

PIETER: Da.

TOM: Da.

JOEP: Adevărat? Dar... Maarten este un ticălos mult mai mare ca mine?

TOM: Da.

PIETER: Da.

Joep se ridică în picioare cu oarecare greutate. Își netezește părul.

JOEP: Voi doi ați fost de la început cei mai slabi din grupul nostru. Sufletești. Dar... ce folos? Tu, Tom, ai intrat la azilul de nebuni și tu, Pieter, trăiești singur cuc.

Umblă prin cameră și își vede prietenii așezați pe canapea.

JOEP: Am zis eu asta? Am zis eu asta?... Pfu! Chiar că sunt nesuferit...

PIETER: Crezi că o să mă descurc cu pânzele mele de Van Goppel, Tom?

TOM: „Luxoasă blană fantezi, cu o elegantă alură de vulpe polară.”

PIETER: Mai termină cu prostiile astea, răspunde-mi măcar odată normal.

TOM: „Grațioasă jachetă lungă cu guler amplu și revere, și cu manșete late. Buzunare răscoite, despicătură înaltă, ascunsă sub o cută, la spate.”

PIETER: Trebuie să te lași de slujba asta de pacient. Nu-ți priește deloc.

TOM: Dar ce-mi priește mie?

JOEP: Vermeulen ăla al tău... șeful tău... e un șobolan. Câștigă o sută de mii pe an... e cunoscut ca mare sforar, incompetent și bețiv, așa că există posibilități reale să ne pice în mână ceva cu care să-l putem lucra. Am pus pe cineva să facă cercetări pentru tine. Vezi că nu sunt chiar total nesimțit.

TOM: Dacă Vermeulen confirmă că Primăria ți-a dăruit pânzele lui Van Goppel, șansa ta de a le păstra crește.

PIETER: Dar Vermeulen n-o să recunoască niciodată.

JOEP: Am gata pregătite în sertarul meu instrumentele de tortură pentru Vermeulen. Ascultă-mă, Piet. Încă înainte de a pleca în străinătate am să ți-l pun la zid pe Vermeulen al tău.

TOM: Dacă și colegii tăi ar vrea să confirme prin scris donațiile, ne-ar fi de mare ajutor. Am și întocmit o declarație.

Nu o poate găsi imediat, se scotocește prin buzunare și caută și în sacul de plastic de lângă canapea.

PIETER: Să nu-mi spui că trebuie să umblu mâine cu ea din birou în birou?

TOM: Mi-am închipuit eu că n-o să vrei, așa că am găsit altă soluție: îmi dai mie lista cu adresele colegilor tăi și eu le expediez declarația prin poștă.

JOEP: N-am putea să vedem acum și noi tablourile lui Van Goppel al tău?

PIETER: În fostul meu apartament, o parte din ele atârnav pe perete și restul erau pe jos.

JOEP: Nu m-am uitat niciodată atent la ele.

PIETER: Nu te-ai uitat niciodată atent la nimic. Sunt toate într-un seif.

JOEP: Toate opt?

PIETER: Toate patru.

TOM: Parcă ziceai că sunt opt?

PIETER: Da, opt.

JOEP: Dar ai zis patru.

PIETER: La început erau opt.

JOEP: La început?

PIETER: Între timp am fost nevoit să vând patru din ele.

JOEP: Îți bați joc de noi?

PIETER: Doar nu vă imaginați că îmi permit să locuiesc aici dintr-o biată leafă de funcționar? A trebuit să-mi iau o locuință mult mai mare tocmai pentru că în fosta mea locuință nu mai

încăpea niciun Van Goppel. Când le-a crescut dintr-odată valoarea atât de mult, nu le mai puteam lăsa pe jos. Asta e foarte rău pentru picturi. Deci toate trebuiau puse pe pereți. Deci un apartament mai spațios... am fost obligat. Dar bineînțeles că nu puteam să cumpăr un apartament mai mare fără să vând câteva dintre ele și atunci m-am întâlnit cu un amator, un colecționar din Australia, și în fine... am vândut două... așa că m-am trezit într-un cerc vicios: făcusem o afacere pentru un spațiu mai mare de expunere, dar nu mai aveam decât șase tablouri de Van Goppel, care creșteau mereu în valoare și, la un moment dat, am ajuns din nou la fundul sacului... fiindcă... voi nu aveți idee cât costă asigurarea și ce măsuri de pază ți se impun! Deci a trebuit, din păcate, să mai vând două. Cu durere în suflet. Durere în suflet.

Tom își ține încă brațul pe după umerii lui Pieter, dar parcă n-ar fi auzit tot ce s-a spus. Joep se plimbă prin cameră în lung și în lat.

JOEP: Scoți așa deodată la lumină niște aspecte total neașteptate, Piet.

PIETER: Am fost silit de împrejurări! De faptul că deveniseră de la o zi la alta atât de valoroase. Natural că nu prevăzusem așa ceva.

TOM: O, nu? Nu prevăzuseși?

PIETER: Nu! Nu sunt negustor!

TOM: Greu de dovedit!

Intră Maarten cu un sac de plastic plin cu cutii de bere de la magazinul de noapte.

JOEP: Ultimele patru... sunt sigur într-un seif?

MAARTEN: Nu în lift... pe stradă... în magazinul de noapte... pe stradă... în lift... m-am gândit: „A trecut prea multă vreme. Între noi. Lucrurile nu mai sunt atât de simple.” M-am gândit: „N-ar fi timpul să le spun?”

JOEP: Maarten...

MAARTEN: Am o problemă.

TOM: Mde.

MAARTEN: În pantalon.

JOEP: În pantalon?

MAARTEN: Poate că și vouă vi se întâmplă... din când în când, câteva zile... dar mie mereu, de un an. Și... cu curva aia... un moment... am simțit un fel de... început... de... erecție! Pentru că... fiindcă...

e așa de ușor cu o femeie ca asta. Vrea bani, îi dai bani și te culci cu ea. Pur și simplu te culci cu ea! Fără complicații!

PIETER: Faci acum pe sentimentalul pentru că nu ți se mai scoală? Ne putem lipsi de asta.

JOEP: Unde se găsește seiful?

PIETER: Acum? Nu putem să ne ducem acum, bineînțeles.

JOEP: Să zicem... că treaba nu reușește... și că trebuie să le dai pe toate opt înapoi, ce faci atunci?

PIETER: Un șir de pași înapoi terminându-se cu o cădere în abis. Vând apartamentul... cumpăr din nou cele patru pânze Van Goppel, cu un împrumut. Dat fiind că nu pot să acopăr creșterea în valoare.

MAARTEN: Impotent.

PIETER: Da, Maarten, te-am înțeles cu toții.

TOM (*după o lungă tăcere*): Și cafeniu ar fi frumos. Într-o seară ca asta. Cafeniu. S-ar potrivi. (*Tăcere.*)

„Un cal, un cal. Regatul meu pentru un cal”.

Întunerice (eventual aici Pauză).

Se aude o muzică mai specială, de exemplu „Mocking Bird” de YoYo Ma cu Bobby Mc Ferrin. O muzică antrenantă cu o nuanță artistică datorită violoncelului. Ca ritm te duce cu gândul la dansurile din anii '80.

Întră Pieter, în șort sau în kimono, dansând cu pași săltăreți prin cameră. Are în mână un pahar. E foarte fericit și destul de beat. Ținând în mână cealaltă telecomandă, după câteva măsură, reîncepe mereu același număr de dans. Deplasându-se prin spațiu, aprinde tot felul de lămpi ca să facă o atmosferă sărbătorească. Este în mod vizibil eliberat de o povară.

În prag stă Maarten care tot întreabă ceva ce nu se aude. Pieter nu-și lasă la început buna dispoziție umbrită de prezența lui Maarten care, vrând, nevrând, face și el câțiva pași de dans fără niciun chef.

PIETER: Ai avut premiera? Cum a mers? De data asta n-am venit. Măi, băiete, ce bine mi-a mers astăzi! Ție cum ți-a mers? N-am putut veni. A trebuit să fac afaceri. Pieter a trebuit să facă afaceri. Ce abil am fost, Maarten! Ce priceput! E foarte ușor să-ți iasă toate bine, foarte ușor. Trebuie numai să... ce face Joep... să sugerezi, aș zice... să captivezi... să șantajezi un pic. Și nu

m-am folosit de cuvântul-cheie, deși îl aveam tot timpul în minte. L-am exprimat fără să-l spun.

MAARTEN: Care cuvânt, Pieter?

PIETER: „Sinucidere”. Doamne, ce bun am fost! M-am dus azi dimineață la birou cu scrisoarea lui Tom, pe care trebuiau s-o semneze colegii mei. Că e adevărat că am primit cadou cei opt Van Goppel. Toată ziua am umblat amețit și mi-era greață și tremuram. Am făcut fotocopii... am așteptat pauza... mă gândeam să strecor fiecăruia un exemplar printre hârtiile de pe birouri, dar n-am fost în stare. Ora patru, toată lumea și-a strâns lucrurile, ora cinci, toată lumea a plecat acasă... mi-era scârbă de mine. Chiar îmi era. „Lașitatea” m-a pândit toată viața. M-am dus la cafenea. Am băut un păhărel. Am încălecat pe bicicletă. Mă gândeam: le pun la toți câte un exemplar în cutia poștală și mâine fac pe bolnavul. Pe drum, aproape că mi-a venit să vărs de încordare, totuși am mai luat un păhărel.

Ajung la prima adresă, vreau să arunc scrisoarea la cutie, m-au și văzut cei din casă. Au deschis ușa. Deci... ce era să fac. Am zis: Am trecut să vă aduc ceva care cere explicații. Sunt poftit înăuntru. Copiii la masă jucau „Nu te supăra, frate”. Repet: copiii așezați la masă jucau „Nu te supăra, frate”. Auzi, „Nu te supăra, frate”! În ziua de azi! De necrezut! În fine, copiii colegilor mei mai joacă „Nu te supăra, frate”... iar eu pe canapea... explicând. Toată povestea. Toți o cunosc demult, bineînțeles, și că e vorba să dau înapoi tablourile, dar mi-am zis: „Piet, dă drumul la sentimente”. Am început cu un rezumat al faptelor, dar între timp mi-am spus: „Piet, strânge șurubul”, „mai multă trăire”, și atunci am început să tremur și să plâng. Cu sughițuri. Copiii erau înspăimântați, asta e altceva decât să dai cu zarul și să miști pionul; un domn care plânge cu sughițuri lângă tăticu’ pe canapea. Și eu am jucat tare, Maarten! Chiar așa. Și tot timpul îmi umbla prin cap un cuvânt, un punct de plecare ca să zicașă: „sinucidere”. Da, minunat. Mi-nu-nat! A semnat. Nemernicul ăsta, băgat până-n gât în mafia politică din marile orașe, Theo Uilenburg... a semnat! Eram înnebunit! Pe bicicletă eram scos din minți, înnebunit! Nu mai puteam să pedalez. A trebuit să mă opresc. Și uite așa... m-am dus la toți doi-sprezece pe rând, și toți prostăncii ăia erau acasă, adunați în jurul cratiței cu spaghetti, și am acum șapte semnături! Șapte din douăsprezece! Deci... lucrurile merg bine. Picturile sunt ale mele. Vermeulen o să fie strâns cu ușa de Joep... deci... ce-ar mai putea să se întâmple. Nu pot să-mi închipui. Sunt acum cu adevărat ale mele. Fiindcă o băgasem pe mânecă,

Maarten. Bineînțeles că n-ar fi trebuit să le vând. Și mie îmi pare rău. Chiar îmi pare rău. Nu mai pot să le cumpăr înapoi niciodată. Imposibil. Dacă figura asta nu reușea... n-aș mai fi fost în stare să continui... Cum aș mai fi putut să trăiesc? În cămăruța lui Tom, cu o condamnare și cu obligația de a plăti datoria? Cum ți-a ieșit premiera? De ce ai venit, de fapt?

Răspunsul lui Maarten nu se aude pentru că Pieter a pus din nou „Mocking Bird” și saltă vesel prin cameră. Când îl vede pe Maarten că șade disperat cu fața în mâini, oprește muzica.

PIETER: N-a mers bine?

MAARTEN: Ba... da.

PIETER: S-au sculat în picioare la aplauze?

MAARTEN: Da... da.

PIETER: Ești mulțumit?

MAARTEN: Cinstit vorbind, mă întrebam din când în când: „despre ce naiba e vorba”. Nu mi s-a mai întâmplat așa ceva. M-am molipsit de la ochii voștri. De la maniera voastră burgheză și învechită de a privi lucrurile.

PIETER: Dar totuși ești mulțumit.

MAARTEN: Ce să zic... mi s-a părut cam fără cap și coadă, pentru că, bineînțeles, toată seara m-am uitat la spectacol cu ochii meschini ai lui Joep. Da, și atunci totul părea o născocire absurdă, dar după Mary Poppins, totul e o născocire absurdă. Și pe urmă, Laura. Măi omule... mă... mă treceau sudorile.

PIETER: Era goală... de tot?

MAARTEN: E vorba de pierderea virginității. Toată scena despre asta e vorba. Textul nu are importanță, nu trebuie să se înțeleagă, principalul este că fata, spiritual și fizic, va fi dezvirginată de bărbat. Ea devine adultă și femeie.

PIETER: Vai de mine.

MAARTEN: Și fii atent... nu eu am venit cu ideea asta... Laura singură a inventat imaginea... ca metaforă pentru pierderea virginității. Frumoasă metafora. Laura e foarte bună.

PIETER: Sper că nu cu litri de sânge și alte chestii de astea?

MAARTEN: E primul lucru care-ți vine în minte... că se ridică și lasă în urmă o dâră de sânge pe podea, am încercat și asta, dar n-a ieșit bine.

PIETER: Ce vorbești!

MAARTEN: Dacă ai fi văzut scena, ai fi găsit-o fantastică.

PIETER: Dă-mi voie să mă așez.

MAARTEN: Ea... Laura apare unsă pe tot corpul cu cremă de ghetе, cremă de ghetе maron, și devine astfel o metaforă pentru asuprirea femeii.

PIETER: Aha.. Asuprirea femeii. Îți pasă ție de asta?

MAARTEN: Ea... apare goală, dar e acoperită din cap până-n picioare cu crema de ghetе. Da, și pe urmă are loc întâlnirea cu bărbatul... și în timp ce el, ca să zic așa, o dezvirginează, o atacă, o violează verbal, apucă un furtun de stropit grădina...

PIETER: Și ăsta o metaforă, furtunul?

MAARTEN: Un furtun, și o spală, o inundă descoperindu-i treptat goliciunea. Splendid. Pielea aceea albă care iese tremurând de sub apă... Oamenii erau foarte impresionați.

PIETER: Și Joep?

MAARTEN: Conny era absolut impresionată.

PIETER: Dar Joep?

MAARTEN: Habar n-am. După spectacol, Joep nicăieri. L-am așteptat în culise cu șampanie... Joep, nimic. Laura cu ochii în lacrimi... e totuși tatăl ei. Am așteptat... ne-a cam stricat dispoziția. Conny era mândră... dar nici urmă de Joep, nici urmă de tată! Atunci Conny a zis că probabil a plecat.

PIETER: Da... se poate... aici nu este.

MAARTEN: Trebuie neapărat să vorbesc cu el.

PIETER: Mda... dar aici sigur nu e.

MAARTEN: Problema este... Laura. Laura nu vrea să accepte. Seamănă cu Joep. A explodat atunci când a auzit că el a plecat. Dar e fată bună, Laura.

PIETER: Știi... asta mi se pare totuși o chestiune între tată și fiică, Maarten. Eu... mai bine ai pleca. Era așa de plăcut aici.

MAARTEN: Laura este foarte loială față de mine. Nu înghite figura asta de la taică-său. Așa că... trebuie să vorbesc eu cu Joep înaintea Laurei. Ca să... nuanțez pe ici pe colo lucrurile.

În fine, lui Pieter îi cade fisa.

PIETER: Bine, dar tu ești impotent?

MAARTEN: Da. Eu... așa cum v-am spus ieri. Nu mai pot. Nu mai pot să mă dăruiesc. Faptul în sine încă mă atrage, dar complicațiile de după, Pieter... Mă înnebunesc. Întotdeauna... indiferent de situație... apare și cartonașul cu prețul. Îmi trece tot cheful. Mereu aceleași complicații. Sau amor veșnic, sau prietenie

eternă, sau un fel de alianță artistică... sau, bineînțeles, fiindcă te-ai culcat cu ea o dată, trebuie să iei fata șase săptămâni în Mexic, atunci ești „super”. Urâte lucruri. Fac lucruri foarte urâte. Una nu-mi mai dă voie să vorbesc cu cealaltă, următoarea nu mă mai lasă să repet cu precedentă.

Alta mă obligă să vin la ea în fiecare vineri pentru că de vreo câteva ori a fost așa de bine vinerea. Ei și! Îmi zic! Lasă lucrurile așa cum sunt! De ce nu acceptă muierile astea lucrurile așa cum sunt, odată ce a fost plăcut! De ce le trebuie mereu tot mai mult și mai mult, când se știe că tot mai mult înseamnă prin definiție tot mai puțin! De ce? Și mai vor toate să fie și cloște. Le cheamă natura! Le sună ceasul biologic! Să mă pupe-n cur, Pieter, să mă pupe-n cur. Ceasul biologic? Aiurea. Toate muierile astea vor copii ca să-și mascheze eșecul pe plan social. Dar ce vină am eu? Și dacă dau vreodată peste o cocotă cu prețul afișat, conform unei târguieli clare, fără condiții și fără consecințe... atunci da... da... atunci da... devin entuziast. Afacerea are pentru mine o claritate ideală.

PIETER: Și chiar te-ai culcat cu Laura?

MAARTEN: Cu Laura e altă poveste. Laura este prima, poate singura, care poate așa ceva. Are mentalitatea... lui Joep... bună la pat și gata. Nu vrea niciodată să rămână peste noapte. Laura e Ok. Numai acum a reacționat emoțional, da. Găsește că Joep m-a jignit. Nu pe ea a jignit-o. Pe mine. Așa și este, nu vreau însă să-i facă ea reproșuri. Dacă începe să-i spună una și alta... despre noi... și cine știe?... îi ajunge lui Joep ceva la ureche, atunci e mai bine să-i prezint întâi eu situația, mai nuanțat.

PIETER: Maarten, Laura este copilul prietenului tău.

MAARTEN: Ei, chiar copil...

PIETER: Laura are optsprezece ani.

MAARTEN: Ah, Pieter, astăzi vârsta nu mai înseamnă nimic.

PIETER: N-ar fi trebuit să faci asta.

MAARTEN: Ce să mai zicem de Joep? Cu el, nici cutia de scrisori nu e în siguranță. Întreab-o pe Conny. Eu n-am vrut, doar ți-am spus? Nu mai sunt în stare. Numai cu Laura este... altceva. Pentru ea sexul e de la sine înțeles. Pur și simplu s-a urcat pe mine. Fără nicio pregătire, fără vorbe goale, fără băutură. N-o interesează. Îți spun drept... pentru mine a fost o revelație. A avut efect, ca să zic așa.

PIETER: N-am dat încă niciun prieten pe ușă afară, dar acum am s-o fac. Pleacă. Nu vreau să fiu de față atunci când Joep dă cu ochii de tine. Hai, șterge-o, Maarten.

Maarten se ridică.

MAARTEN: Bine. Mă duc.

Deodată apare Joep în pragul ușii.

JOEP: Nu pleca.

MAARTEN: Joep...

JOEP: Maarten...

PIETER: Unde e Tom?

JOEP: L-am pierdut. Undeva prin centru l-am pierdut. Poate că n-a mai putut să mă suporte, nu m-ar mira. Doamne... în ce hal eram.

MAARTEN: Joep...

JOEP: Și încă mai sunt. Mai sunt. Am umblat, Tom și cu mine, am umblat, am umblat, și deodată a dispărut. Bietul Tom... Doamne... tu m-ai prevenit, Maarten.

MAARTEN: Eu?

JOEP: Am fost... am fost dat peste cap. Și... atunci am văzut-o și... deodată... am înțeles cum stau lucrurile.

PIETER: Unde e Tom? Tom nu e încă bine. Unde-o fi acum!

JOEP: Nu știu. Chiar că nu știu. Umblam ca un idiot bocindu-mă și văicărindu-mă... și deodată a dispărut. Doamne... cum ședea ea acolo.

PIETER: Du-te să-l cauți. Idiotule! N-are voie să circule de unul singur prin centru.

JOEP: Tom are patruzeci și doi de ani.

PIETER: Și se află în plină confuzie!

JOEP: Parcă eu nu? Și eu, Piet. Mă tot uitam, mi-ai spus, ea are loc pe rândul întâi, dar nu ședea acolo. Ședea la balcon, lateral. Doamne sfinte, lisuse... ce taior elegant purta. Nou?

MAARTEN: Ei...

JOEP: Admirabil! Și zveltă de parcă ar fi slăbit zece kile. Și părul. A fost... la coafor sau...?

MAARTEN: Conny?

JOEP: Conny, da. Conny în taiorul ăla, mândră și sigură de ea... cu Teddy, Bram și Micha alături. Frumoși copii, să-i tot privești.

Și fiindcă nu știam că ea este, era cam întuneric și nu aveam ochelarii, și fiindcă credeam că mă uit la o femeie străină, am văzut-o. Jackie Onassis. Pe când eram încă adolescent aveam o poză în camera mea, poza în care Jackie împreună cu copiii ei stă în picioare la mormântul lui John... eram îndrăgostit de Jackie... și abia atunci am văzut că era Conny. Conny, prima mea dragoste! Conny e Jackie!

PIETER: Și tu ești Joep F. Kennedy. Și strigi: „*Ich bin ein Cloaca*”. Ai dreptate.

JOEP: Mă gândeam: acolo stă soția mea, acolo stă mama copiilor mei, acolo stă familia mea, mâine am să fiu ministru și un ministru aparține familiei lui. Pentru Dumnezeu, ce caut eu aici de unul singur. Și atunci a început spectacolul. Eram total... cum să-ți spun... eu... parcă o vedeam pentru prima oară. Ce femeie minunată. Exact femeia potrivită pentru mine. Și atunci Laura...

MAARTEN: Da...

JOEP: Eram distrus, aproape mort. Nu puteam bineînțeles să izbucnesc în hohote, deci am ținut totul în mine, dar Tom care era așezat alături, mi-a spus: „Joep, scaunele aici sunt legate unele de altele, tot rândul se zgâlțâie împreună cu tine. Mai bine dă-ți drumul și plângi”. Iartă-mă, Maarten... ar fi trebuit să am încredere în tine. Doamne... viziunea aceea... a unui minunat corp de femeie tânără dezgolit de apă. Eu... ce să zic... extraordinar... și toată apa din jurul ei... Pieter... dacă ai fi văzut... era la început acoperită cu o vopsea cafe-nie care se scurge sub șuvoaiele de apă și în jurul ei se formează o baltă roșiatică... da.... de sânge ai putea spune. Foarte frumos, foarte frumos, Maarten.

MAARTEN: Mulțumesc, Joep.

JOEP: Sigur, ar fi trebuit să am încredere în tine. Iartă-mă.

MAARTEN: Ah... un tată...

JOEP: După aplauze m-am dus în foaier la Conny, voiam s-o sărut, s-o ridic, s-o iau în brațe... soția mea, fata mea... dar... stătea acolo atât de dreaptă, ținând copiii de mână de-o parte și de alta. N-am mai îndrăznit. Chiar așa. Ea a zis: „Dragule, cum îți merge?” Eu am zis: „Adineaori nu te-am recunoscut”. Ea a zis: „Mi-am dat seama, după felul cum te uita”. Și și-a pus mâna pe brațul meu și a zis foarte încet: „Acum douăzeci și cinci de ani, când ai intrat în viața mea, a fost lucrul cel mai bun care mi se putea întâmpla, și cel mai frumos cadou pe care mi l-ai

dat, este că ai plecat din nou. Ce bine că ai avut curajul s-o faci. Între noi nu mai era nimic. Absolut nimic.”

MAARTEN: O!

PIETER: O?

JOEP: S-a întors și a plecat, cu copiii, care îmi făceau semne cu mâna, veseli. „La revedere, tati”. Și atunci... parcă o mână invizibilă a făcut „clic”. Cu o foarfecă uriașă și bine ascuțită. Am auzit zgomotul. „Clic” răsună în capul meu. Și pe urmă mi s-a făcut negru în fața ochilor, și, după un moment de amețelă, am văzut scris cu litere mari în toate culorile, ca la reclame: „Joep Korenman, Ministru la Externe, patru copii, divorțat”.

PIETER: Și Tom a fost tot timpul cu tine.

JOEP: Tom m-a scos afară. Conny... Când am plecat de acasă, îi cerusem o pauză ca să respir... și acum îmi spune că nu mă mai așteaptă, să nu mai revin.

PIETER: Nu i-ai cerut o pauză de respirație, ai amenințat-o cu furculița.

JOEP: Îmi pare rău. Îmi pare foarte rău.

PIETER: Deci... trebuie să-ți cauți un domiciliu permanent.

JOEP: Da. Îmi pare rău.

MAARTEN: Joep.

JOEP: Maarten.

PIETER: Tom.

Fiindcă Tom a apărut în prag. Cu o cutie de Cola și două paie de sorbit limonadă. Le azvârle cutia băieților și se duce cu paiele la WC.

PIETER: Fără prafuri la mine în casă, Tom! Nu în WC-ul meu!

JOEP: Ce?

PIETER: Nu permit așa ceva. Nu se poate. Vrei să te apuce din nou nebunia? Să umbli iar pe streășină în pelerină de Superman?

Tom se întoarce. Dar a inhalat repede ceva pe nări.

PIETER: Unde ai fost? Ce faci? Ce vrei?

TOM: Am stat să mă gândesc. Și am tras concluzii.

PIETER: Te-ai drogat? Ia să-ți văd nasul.

TOM: Bineînțeles că m-am drogat. Vreau să revin puțin la mine însumi, e bine? Puțină liniște în cap. Voi sunteți atât de copleșitor de prezenți. Tu, la tine... e logic, Piet... să știi că mă ocup... de problema ta. Doar m-ai rugat. Ok.

PIETER: Șapte semnături, Tom.

TOM: Ok, Ok.

Îl îmbrățișează pe Pieter cu un gest sacral.

TOM: Bun. E clar. Și acum... duceți-vă toți acasă. Tu nu, Piet, fiindcă tu locuiești aici, dar Maarten și Joep... voi trebuie să plecați. Abia am ieșit de la spitalul de nebuni... se pare că ați uitat cu toții, nimănui dintre voi nu-i pasă, nimănui nu-i trece prin cap cât de intens solitar te simți atunci când ești prizonier în propria ta anxietate... cu asta m-am luptat... nu vreau să vă fac reproșuri... probabil că mi-am făcut-o singur... mi-am distrus mintea... dar acum sunt iarăși bine și așa vreau să rămân. Și când suntem toți patru împreună, ceva deraiază. Ne învârtim... ne... ne învârtim într-un fel de cerc vicios de negativitate. Și asta nu are a face cu necazurile, cu nenorocirile. Nenorocirile le poți înfrunta, iar problema lui Piet este concretă și aproape rezolvată... dar situația ta, Joep, mă face nervos. Așa că am hotărât: nu trebuie să o mai am sub ochi, nu trebuie să mă amestec și sigur nu trebuie să ajut la rezolvarea ei. Vrei să-ți spun ce cred? E teribil. Absolut teribil.

JOEP: Tom... gata, a trecut. Liniștește-te. Totul s-a aranjat.

TOM: Noi... Piet și cu mine... suntem bine. O scoatem noi la capăt. Dar tu, Joep... și tu, Maarten... cum să zic: nu mai pot să fiu disponibil pentru voi. Iertați-mă.

MAARTEN: Cum ți-a plăcut spectacolul? Sau ți s-a părut din nou o porcărie?

TOM: Nu.

MAARTEN: Te-a atins? Ți-a spus ceva?

TOM: Joep lângă mine tremura și simțea pentru tot rândul, așa că nu mă prea puteam concentra, dar mă gândeam: Maarten nu e fericit.

Maarten dă din cap și se duce ceva mai departe ca să vorbească la mobil.

JOEP: Măine o să-mi caut un mic apartament, ce s-o găsi pe piață, cât o să stau acolo? Măine mă mut de aici.

TOM: Am fost de față atunci când ai lăsat-o pe Conny să plece... nu uita! Foarte bine, mie ce-mi pasă. Faci ce vrei.

JOEP: *Eu am lăsat-o pe Conny să plece?* Doar ai auzit ce v-am spus? Nu mai sunt așteptat acasă. Toată lumea se simte mai bine fără mine.

TOM: Idiotule.

JOEP: Ce spui?

TOM: Ești un idiot. Dacă ai fi căzut în genunchi în fața ei. Dacă i-ai fi oferit atâtea trandafiri cât puteai cuprinde în brațe... dacă i-ai fi cerut iertare... ai fi răpit-o. Ai fi târât-o afară din teatru. Ai fi ținut-o strâns, ai fi luat-o la dans. Ai fi invitat-o la masă. Ai fi dus-o cu mașina până la mare. Ai fi luat-o în brațe. I-ai fi spus: „Ce frumoasă ești”. I-ai fi sărutat pe copii. Le-ai fi spus: „Nu pot să trăiesc fără voi, vreau acasă”. Te uitala la propria ta familie ca o femeie la un meci de fotbal. Dacă ai fi zis ceva! Dacă ai fi făcut ceva!

JOEP: Nu mi-a dat prin cap. Dar pot să vorbesc cu ea și mai târziu?

TOM: Idiotule.

JOEP: Ia ascultă!

TOM: „Pot să vorbesc cu ea și mai târziu?”

JOEP: Ea a zis: „Bine că te-ai dus, totul se terminase între noi”.

TOM: Dar a rămas pe loc.

JOEP: Deci?

TOM: Trebuie să-ți explic chiar TOT? A rămas pe loc. Deci... mai aveai o șansă. Aștepta ceva. Din partea ta. Idiotule. A stat și s-a uitat la tine un minut. Și tu n-ai zis nimic. Și abia atunci, din momentul acela, ea a înțeles că e bine că te-ai cărat...

JOEP: Trebuia să-i spun: „Conny, îmi dai voie să mă întorc în propria mea casă?”

TOM: La voi. La tine și la copii.

JOEP: La voi?

TOM: Da, la voi. Pot să mă întorc la voi.

JOEP: O, ăsta era textul meu.

TOM: Da... și atunci ea și-ar fi pus condițiile. „Dacă stai mai mult pe acasă, dacă nu mă mai înșeli...”

JOEP: Da, da, da, da! N-am spus! N-am spus!

TOM: Nu, n-ai spus. Dar nu mai vreau să cutreier cu tine prin tot orașul și să-ți ascult bâiguielile.

Nu mai vreau. Trebuie să mergem înainte, Piet și cu mine. Voi doi ne trageți înapoi.

MAARTEN: Mă întorc la teatru. Oamenii mei mă așteaptă. Vor să mă sărbătorească.

PIETER: Bine.

MAARTEN: Tom... iartă-mă... că n-am fost alături de tine. Atunci.

TOM: Și n-ai să mai ai șansa asta niciodată.

PIETER: A, nu? Dacă în fiecare zi ai să tragi droguri pe nas, o să aibă Maarten șansa asta mai curând decât crezi. Joep își caută mâine un apartament și tu ai să locuiești deocamdată aici, în camera de oaspeți.

TOM: Bun. Bun. Și acum cazul. Cazul nostru. Cazul nostru nu e chiar încheiat. Joep? Trebuie să faci presiuni asupra lui Vermeulen.

JOEP: Da.

TOM: Se mișcă ceva?

JOEP: Da.

MAARTEN: Ei... mă duc. Cam nepoliticos să lipsești de la sărbătorirea propriei tale premiere.

PIETER: Da. Petrecere frumoasă. Salutări Laurei.

JOEP: Laura. Poți tu să-i explici, Maarten?

MAARTEN: Da.

PIETER: Du-te. Du-te și explică-i.

JOEP: Pot să mai rămân aici la tine noaptea asta? Mâine am discuția cu tipul însărcinat să formeze guvernul.

MAARTEN: Bun... la revedere. Ce-ar fi... să mai batem mingea împreună ca altădată, băieți? În curând? Acum sunt din nou liber. Mâine? În parc?

PIETER: Da, Maarten. Mâine în parc.

Maarten pleacă de unul singur.

TOM: Știi de ce caz aș dori eu să mă ocup? De cea mai mare acuzație din istorie... contra Statelor Unite ale Americii și contra Rusiei. De cea mai mare fraudă din toate timpurile. Măi, oameni buni... extraordinar. Despre ce caz vorbesc? Despre călătoriile în lună... Minciună gogonată. Nu se poate. Pur și simplu nu se poate. Și... hai să ne gândim împreună... ce dovadă avem că au avut loc? Câteva imagini vagi ale unor oameni greu de identificat îmbrăcați în niște costume groase, mișcându-se cu pași plutitori, și câteva imagini cețoase ale unei rachete care ar fi putut foarte bine să fie de carton și căreia i-au dat foc la un kilometru înălțime de la pământ. Totul fals. Și cu asta miliarde și miliarde au intrat direct în buzunarele mafiei mondiale și știți unde se duc banii ăștia?

PIETER: Nu, și nici nu vrem să știm. Începi să bați câmpii.

Face un semn spre cap.

PIETER: Du-te la culcare, Tom. Joep, jos de pe canapea.

TOM: Să mă culc? Să mă culc? Cred că mai întâi am să dau un tur prin jurul casei.

PIETER: Iar drogurile! Tâmpitule. Lașule. De ce nu ești în stare pur și simplu să spui „nu”.

TOM: Măine.

Tom iese. Pieter și Joep rămân multă vreme tăcuți.

JOEP: Măine.

PIETER: Măine.

Lungă pauză de întuneric.

Pentru prima oară o scenă care se petrece ziua. Eventual, dacă este posibil, lumină care vine de afară. În orice caz imaginea scenică e mult mai rece ca înainte.

Tom doarme pe canapea, acoperit cu un pled subțire. Joep tocmai a intrat. Își adună câteva obiecte care sunt ale lui. Sau vine cu ele din sala de baie și le pune în sacoșa și în valiza cu care a sosit la început. Se așază lângă Tom și îl privește mult timp. Poate că fumează o țigară. Își pune haina, cu sacoșa și valiza alături, gata de plecare. Joep începe să vorbească fără ca Tom să fie vizibil treaz.

JOEP: Lucrurile s-au petrecut altfel. Totul se petrece mereu altfel. Dar asta nu are consecințe numai pentru mine. Trebuie să anulăm acțiunea noastră, Tom. Trebuie anulată.

Tom se trezește.

JOEP: Nu mai pot să mi-o permit. Să-mi încep în felul ăsta numirea în post.

TOM: Joep.

JOEP: Tom.

TOM: Și?

JOEP: O să fie o lovitură cruntă. Și tu trebuie să mă ajuți.

TOM: Afacerile externe?

JOEP: Nu, Tom, nu Externele, și nici Finanțele.

TOM: Afacerile economice?

JOEP: Pusesem pe cineva să-l urmărească pe scârba aia, Vermeulen.

TOM: Și?

JOEP: S-a deschis ca o floare sub roua dimineții. Într-un sfert de oră a recunoscut că tot lotul de tablouri a fost într-adevăr un

cadou. Deci Vermeulen primește o sumă de bani drept compensație și e retrogradat, expediat undeva la accize, să controleze impozitul pe gin, probabil. Lichidat.

TOM: Eliminat. Bine.

JOEP: Dar n-am să mai folosesc informația obținută de la el. Și tu trebuie să-i spui asta lui Pieter.

TOM: Și... care e motivul care stă la baza hotărârii tale, ministrule?

JOEP: Sunt numit... pe un post... ca să zic așa, la care nu-mi pot permite să-mi încep cariera anunțând că am împiedicat ca furtul de tablouri comis de unul dintre prietenii mei în depozitul Primăriei să iasă la lumină. Mă retrag.

TOM: Cazul este rezolvat. Cum așa, te retragi? Nu se poate.

JOEP: Ba se poate, se pot mult mai multe decât crezi tu.

TOM: Ești implicat. Ai fost de acord. Ai colaborat la dezlegarea cazului.

JOEP: Nu, deloc.

TOM: Ba da. Și e aproape încheiat. Știi foarte bine ce înseamnă picturile lui Van Goppel pentru Pieter.

JOEP: Nu. Habar n-am de vreun Van Goppel.

TOM: Ba da, cum așa? Cunoști situația.

JOEP: Porcăriile alea merg înapoi la Primărie.

TOM: Te-a pus cineva sub presiune?

JOEP: O, nu.

TOM: Atunci ce-ți pasă. În anii viitori ai să fii oricum foarte departe de aici.

JOEP: Nu. N-am să fiu.

TOM: Nici măcar nu le poate restitui pe toate, a vândut patru dintre ele.

JOEP: Da. Asta-i trist. Dar nu-i problema mea.

TOM: Și ai să-i spui asta lui Pieter? N-ai să îndrăznești să-i spui.

JOEP: Nu. Tu ai să-i spui.

TOM: Îl trimit la tine.

JOEP: Am închiriat un apartament la celălalt capăt al orașului. N-am locuit aici niciodată. N-am pus piciorul în casa asta niciodată.

TOM: Ascultă, Joep, om fi noi niște lichele, dar am zis că îl ajutam să iasă cu bine din afacerea asta. Am promis. Asta înseamnă ceva. Și trebuie să ne ținem de cuvânt.

JOEP: Am încheiat subiectul.

TOM: Cum? Ce s-a întâmplat la formarea guvernului?

JOEP: Ce știi eu? Cineva care putea să zboare pe liniile aeriene mai mulți kilometri decât mine a fost pus la Externe.

TOM: Au sărit peste tine la numire?

JOEP: Nu. M-au pus de o parte. M-au băgat în parcare.

TOM: Deci nu Afacerile Externe.

JOEP: Cultura.

TOM: Cultura? Tu? Ministru al Culturii?

JOEP: Secretar de stat. Pus pe linie moartă.

TOM: Tu?

JOEP: La Cultură, măi, omule. Ce rușine. Acum am timp berechet. Poate că asta ar fi pentru Conny un argument ca să...

TOM: Din cauza asta îl lași pe Pieter să cadă?

JOEP: Da. Bineînțeles. Chiar dacă-i un post de trei parale, nu pot face nimic dacă de la început am un ștreang de gât. „Secretar de Stat proaspăt numit la Cultură îl protejează pe un fost coleg de studii care a deturnat opt opere de artă de la Primărie.”

TOM: Deturnat? Ce tot vorbești?

JOEP: La revedere, Tom. Asta-i tot. Bună, Tom.

Își ia lucrurile și se îndreaptă spre ușă.

JOEP: Spune-mi, Cloaca... a însemnat ceva?

TOM: Nu.

Lungă pauză de întuneric.

Tom și Maarten împreună, așteptând în apartament.

MAARTEN: Deci Joep al meu trebuie de aici înainte să decidă dacă mai am voie să fac teatru așa cum vreau eu.

TOM: Da.

MAARTEN: Poate că e cazul să mă țin la oarecare distanță de Laura.

TOM: Pieter o să vină acasă din moment în moment.

MAARTEN: Ce canalie, Joep ăsta.

TOM: Cum, hm... cum să-i spunem?

MAARTEN: Chiar *trebuie* să-i spunem?

TOM: Da.

MAARTEN: Doar are semnăturile?

TOM: Nu ajunge. Trebuia să avem o mărturie din partea lui Vermeulen.
Care se află acum în mâinile lui Joep. Treaba mergea bine.

MAARTEN: O să trebuiască... Pieter să-și vândă din nou apartamentul?

TOM: Da, o să fie obligat să-și petreacă tot restul vieții într-o chichi-
neală cu chirie și să-și plătească până la moarte datoria. Mai
trebuie să răscumpere și patru tablouri. Actualul proprietar
poate să-i ceară pe ele cât vrea.

MAARTEN: Pieter e prins ca într-un clește. Și ce mai clește!

TOM: N-am să-l pășesc niciodată.

MAARTEN: Ce ai de gând să-i spui?

TOM: Că am să păstrez întotdeauna contactul cu el.

MAARTEN: Tu vrei să fiu și eu prezent, nu-i așa?

TOM: Joep mi-a pus un cuțit în mână.

MAARTEN: Cum ai să... poate că cel mai bine este... să-i spui direct
în față cum stau lucrurile.

TOM: Da.

MAARTEN: Tom?

TOM: Da?

MAARTEN: Nu există nicio altă soluție?

TOM: Îmi dai voie... *(Se scoală în picioare.)*

MAARTEN: Nu pleca tocmai acum! Nu pleca!

TOM: Douăzeci de minute.

MAARTEN: Nu! Tom!

TOM: Am să-i spun. Am să-i spun sigur. Dar trebuie să iau puțin aer.
Mă întorc imediat.

Maarten rămâne singur.

Lungă perioadă de întuneric.

MAARTEN: Pieter?

PIETER: Maarten. Tom nu e acasă?

MAARTEN: Ba da, a ieșit un moment.

PIETER : Și... de ce mai ești tu aici? Ceva s-a schimbat. Joep a plecat.

MAARTEN: Da. Joep a plecat.

PIETER: Am auzit. Cultura. Joep a primit Cultura.

MAARTEN: Da. Pentru că tot venea de trei ori pe an la teatru.

PIETER: Mă simt de parcă eu aș fi la tine în vizită.

MAARTEN: Da.

PIETER: Și te-am luat pe nepregătite.

MAARTEN: Da.

PIETER: Ascultă, Maarten... dă-i drumul! Despre ce e vorba? Laura? Remușcări?

MAARTEN: Da... mă socotești lipsit de caracter. Ai dreptate.

PIETER: Nu chiar, dar...

MAARTEN: Nu sunt un laș.

PIETER: Nu, lașul sunt eu. Eu sunt lașul. Am fost laș întotdeauna.

MAARTEN: Nu, nu tu. Joep.

PIETER: O!

MAARTEN: Eu sunt prietenul tău. Trebuie să-ți spun adevărul. Ca între prieteni.

PIETER: Joep a plecat. Nicio veste de la el?

MAARTEN: Joep a plecat. N-a fost aici niciodată.

PIETER: Aha. N-a fost niciodată.

MAARTEN: Ascultă...

PIETER: Să nu-mi spui că mă lasă baltă. Mi-a trecut o clipă prin cap, dar probabil... dar sigur că mă înșel.

Maarten nu reacționează.

PIETER: Pentru că... la Cultură... și toate lucrurile lui au dispărut... și tu ești aici. Pentru că vrei să-mi spui ceva.

MAARTEN: Da.

PIETER: Stai să mă gândesc... să gândesc cu mintea limpede. Nu se poate, pentru că nu ești tu cel care să-mi comunice așa ceva.

MAARTEN: Ba da. Eu. Eu îți spun. Pentru că pot să-ți spun.

PIETER: Nu știi... de fapt, nu cred că Tom... că Tom ar fi de acord.

Înțelege cum stau lucrurile.

PIETER: Hai, Maarten. Spune-mi.

MAARTEN: Joep crede... Joep... uite ce e, Joep este în primul rând un arivist și un ambițios fără pereche.

PIETER: Asta nu-i nicio surpriză.

MAARTEN: Joep nu mai continuă afacerea cu Vermeulen.

PIETER: Nu.

MAARTEN: Joep te lasă să pici.

PIETER: Da.

MAARTEN: Știi?

PIETER: Nu. Ah, nu. Acum abia. Acum că mi-o spui tu.

MAARTEN: Tom vine imediat. Tom sosește dintr-o clipă într-alta.

PIETER: Da. Asta-i situația.

Lungă tăcere.

PIETER: Cel mai frumos la Van Goppel era că se punea singur într-o stare de extremă emoție înainte de a începe să picteze. Îi era absolut necesară.

MAARTEN: Oh!

PIETER: Avea nevoie de starea asta de tensiune maximă pentru ca să-și declanșeze actul creator.

MAARTEN: Da. Da. Da.

PIETER: Era de multe ori depresiv. Pentru că picta și picta, strat peste strat, și niciodată nu știa când era gata. Nu putea să se despartă. De operă da, dar nu de pictat.

MAARTEN: Toate astea cred că o să aibă consecințe financiare serioase pentru viața ta. Pot eu să-ți împrumut bani. Un împrumut pe termen lung, fără dobândă. Cam vreo o sută de mii.

Pieter dă din cap, dar nu are nicio reacție.

Se îndreaptă spre camera de baie.

PIETER: În sfârșit, Maarten. În sfârșit pot și eu să exprim o emoție. Să transmit un sentiment. Să fac palpabilă o senzație. Van Goppel nu știa când ceva s-a terminat. Eu da.

Întuneric.

Maarten șade pe canapea. Intră Tom. S-a drogat.

TOM: I-ai spus? Și?

Maarten se uită lung la Tom.

MAARTEN: O poveste frumoasă.

TOM: Ce poveste?

MAARTEN: Despre Tjebbo van Goppel... O poveste frumoasă.

TOM: I-ai spus sau nu i-ai spus?

MAARTEN: Da.

TOM: Și pe urmă?

MAARTEN: Nimic.

TOM: Cum adică?

MAARTEN: Nimic.

TOM: Cum adică?

MAARTEN: Tu nu erai aici.

TOM: Nu.

MAARTEN: Și nici Joep. Trebuia spus ceva. Și i-am spus.

TOM: Ți-am zis: „Mă întorc imediat”. Și tu i-ai spus? I-ai spus.

MAARTEN: Atunci s-a dus liniștit în camera de baie, foarte liniștit. M-am gândit: e tulburat, bineînțeles. Să-l las un timp singur. Să dea frâu liber la emoții. Să plângă, poate. Am auzit robinetul. Apa curgând în cadă. Da. A intrat în cadă. Eu te așteptam pe tine.

TOM: Ah, nu!

MAARTEN: Și atunci m-am gândit: „Durează prea mult. Să nu-și facă ceva”. M-am gândit: „Eu trebuie să fac ceva”. M-am gândit: „S-a și întâmplat”. Cam așa... a fost. Și pe urmă l-am găsit.

Tăcere.

Tom se duce spre camera de baie. Rămâne în pragul ușii întredeschise.

MAARTEN: Tom?

TOM: Da?

MAARTEN: Ciudat, nu? O poveste atât de limpede... În timp ce te pregățești să mori.

TOM: Da.

JEROEN VAN DEN BERG

Născut în 1966. Dramaturg, regizor și profesor de regie la Academia de Teatru din Amsterdam. A debutat în 1993 cu piesa *Bosch International*, premiată în același an. Împreună cu actorul și regizorul Ivar van Urk, a înființat în 1993 Fundația *Het Oranjehotel*, pentru care a pus în scenă mai multe texte proprii, dar și adaptări ale unor piese de Odön von Horvath, A. P. Cehov, Henrik Ibsen, Harold Pinter, Samuel Beckett ș.a.

Aniversarea (*Blowing*), textul dramatic tradus în volumul de față, i-a adus importantul Premiu *Taalunie Toneelschrijfprijs* în 2003; a avut premiera la Teatrul *Het Laagland*, în regia lui Bas Zuyderland. Ulterior, a fost produs de diferite companii de teatru olandeze, iar în 2007, și în Germania.

Jeroen van den Berg a participat la *The Lark Theatre Playwrights Workshop* din New York (2006–2007), piesa *Polaroid* fiindu-i montată de *Lark Theatre Studio Retreat*.

Spectacolul *Vielfalt*, creat de Jakop Ahlbom, dar beneficiind de regia sa, a fost prezentat la Teatrul Odeon din București în noiembrie 2007, cu ocazia Săptămânii Culturii Olandeze (eveniment organizat de Teatrul Odeon, TIN Amsterdam și Ambasada Regatului Țărilor de Jos la București). În cadrul aceluiși eveniment, *Blowing* a fost prezentat publicului român într-o lectură la Teatrul Odeon, în regia Anei Mărgineanu.

Piese traduse în alte limbi: *Polaroid* (engleză, germană, bulgară), *Blowing* (engleză, germană), *De vrouw van Schopenhauer* (cehă), *Blessuretijd* (engleză).

Aniversarea

Comedie amară pentru toate vârstele

Personajele:

MAMA

TATA

ESTHER

JURGEN

Zi frumoasă cu soare. Întreaga familie e îmbrăcată ca de sărbătoare. Masa e pusă, un prânz excesiv de îmbelșugat. Tatăl trebuie la telecomanda unui sistem de securitate pentru obloane, Jurgen citește, iar Esther e așezată la masă. Mama, în picioare lângă fereastră, vorbește la telefon.

MAMA: Fantastic. Nu, într-adevăr fantastic, draga mea. O zi minunată. Patruzeci și cinci de ani, ei și? Nu-i simt deloc (*râde foarte tare*). Avem aici o adevărată petrecere (*către copii și către tată*), petrecem de minune, nu-i așa, copii?

TATA (*citește instrucțiunile*): Se introduce parola în telecomandă, apoi codul...

MAMA: Mă simt splendid. În definitiv, ce-i 45? Un număr.

TATA: Jurg!

MAMA: Ții minte când a împlinit mama patruzeci și cinci de ani? Era o băbătie! Nu purta decât rochii gri și pantofi ortopedici. Exact! Și uită-te la mine: sunt alte vremuri, dragă Thea. Cred că am să apuc să trăiesc cel puțin până la o sută cincizeci de ani!

TATA: Jurg!

MAMA: Au să facă tot felul de descoperiri, ascultă-mă pe mine. Țsta nu-i optimism, e realitate.

TATA: Nu văd nicăieri niciun cod, Jurg.

MAMA: N-am niciun motiv să nu fiu bine dispusă. E o atmosferă foarte plăcută. Am pregătit o masă grozavă. De câteva zile tot fac pregătiri.

TATA: Jurg!

ESTHER: Mai lasă și tu cititul, Jurg.

JURG (*imitând-o, în timp ce continuă să citească*): Mai lasă și tu cititul, Jurg.

MAMA: Ar trebui să ne vezi. Cum stăm noi aici cu toții împreună. Leo are un costum nou, cu papion, Thea, l-am convins până la urmă! (*O apucă râsul.*)

TATA: Aici. Codul dumneavoastră. (*Trage de papion.*)

MAMA: Lasă-l așa, Leo, stătea perfect. Acum și-a deranjat papionul, nu, nu, îi vine minunat, i se potrivește. Adică ce vrei să spui, Thea... Îl prinde foarte bine.

ESTHER: Mamă...

MAMA: Un moment, Thea, Esther îmi spune ceva.

ESTHER: Nu ne mai așezăm odată la masă?

MAMA (*către Esther*): Vorbesc cu mătușa Thea. Ar trebui să ne vezi, Thea, cum stăm aici cu toții împreună. Leo cu papion, și Jurg... merge foarte bine cu școala, Jurg citește de dimineața până seara, îi place să învețe... Iar Esther... a devenit o adevărată domnișoară. Deunăzi mergeam cu ea pe stradă, Thea dragă, lumea ne lua drept surori, nu-i așa, Es?

ESTHER: Nu s-a întâmplat decât o dată.

MAMA: Ai auzit-o, așa a zis și ea. Es, spune-i tu lui tanti Thea... (*îi întinde telefonul*).

ESTHER (*nu ia telefonul*): Ce facem, mâncăm sau nu mâncăm?

TATA (*încă absorbit de lectura instrucțiunilor*): Nu se înțelege nimic.

MAMA (*la telefon*): Tocmai asta vreau să spun. Ce înseamnă patruzeci și cinci de ani? Depinde de cum te simți. Și eu mă simt fantastic. Sunt așa de drăguți cu mine, Thea, masa încărcată, un munte de cadouri... Nu fac decât să-ți descriu ce văd, Thea!

TATA (*lovește cu palma instrucțiunile*): Nu înțeleg nimic! Jurg!

JURGEN: Trebuie să faci asta chiar de ziua ei?

TATA: Ai să vezi tu: instalează obloanele de-abia mâine și astă seară ne și calcă hoții.

MAMA (*la telefon*): Cum adică... Nu, nu! Am vrut numai să zic...

JURGEN: Ce să fure de la noi?

TATA: Ei, ei, doar nu ne lipsește nimic. Uită-te în jurul tău. Și pe urmă vezi cât fac toate astea adunate la un loc.

MAMA: Ascultă, Thea, nu insinuez nimic...

ESTHER: Cine zice că tocmai azi vin hoții?

TATA: Nu-i vezi cum tot dau târcoale cu scuterele lor, în fiecare seară? Ne pândesc de săptămâni de zile. *(Se uită între timp în instrucțiunile de montare.)* Totuși, nu înțeleg. *(Apasă la întâmplare pe butoane.)*

MAMA: Da, suntem fericiți aici toți împreună, n-am ce zice.

TATA *(strigă)*: Dracu' s-o ia!

MAMA: Fă asta mai târziu, Leo.

TATA: Sunt aproape gata, Els!

MAMA: Leo instalează niște obloane.

TATA *(bate în telecomandă, strigă)*: Cine naiba poate să priceapă ceva! *(Obloanele coboară brusc până jos, în cameră se face întuneric.)*

MAMA: Leo!

TATA: Bravo!

JURGEN: Așa nu pot să citesc.

ESTHER: Tată!

TATA: Imediat.

MAMA: Leo! Un moment, Thea... S-a făcut deodată întuneric. Leo! Trebuie să închid, Thea! *(Închide telefonul.)*

TATA: Perfect!

MAMA: Așa nu-mi serbez aniversarea, Leo!

TATA: Ei asta-i!

MAMA: Ridică imediat obloanele!

TATA *(aprinde o brichetă, încearcă să citească din instrucțiuni)*: Hm! *Jurgen aprinde o veioză.*

TATA: Un pic de răbdare, oameni buni...

MAMA: Doar ai reușit să le cobori.

TATA: Ei și?

MAMA: Atunci poți să le și ridici.

TATA: Nu văd legătura, Els.

MAMA: Ești teribil de neîndemânatic, teribil, teribil... *(Se scoală.)*
N-am să stau aici să aștept în beznă. *(Iese, după puțin timp revine.)* E un oblon și în fața ușii de la intrare, Leo!

TATA: Ai vrut să fie securizată toată casa.

MAMA: Am vrut ca cei de afară să nu poată intra înăuntru.

TATA: Exact.

MAMA: Acum e tocmai pe dos. Nu pot eu să ies din propria mea casă.

TATA: Dacă te-ai calma puțin...

MAMA: Nu mai suport, Leo! Nu poți să încerci, pentru mine, să faci din ziua asta o zi frumoasă? Uite așa, o dată pe an, o zi frumoasă... Îți cer prea mult?

TATA *(la flacăra brichetei, citește din instrucțiunile de montare)*: Nu înțeleg...

MAMA: Nu înțelegi... *(Se duce în spatele lui.)* Ridică obloanele, Leo!

TATA: Nu sta în spatele meu, Els, mă scoți din sărite.

Mama îi smulge telecomanda din mână.

TATA: Nu umbla la ea, nu poți așa, la întâmplare... *(Obloanele se ridică.)*

MAMA: Simplu, Leo!

TATA: Cum ai făcut?

MAMA: Ok. Ziua mea e stricată. Datorită lui Leo Beumer.

ESTHER: Acum putem să ne așezăm la masă?

MAMA: Mi-a pierit cheful. Un asemenea început nu-l mai poți drege. Dar nu las pe nimeni să-mi strice aniversarea!

TATA: Ascultă, Els...

MAMA: Nu ascult nimic. Nu s-a întâmplat nimic. O luăm de la capăt și să nu te mai prind că umbli la obloane, Leo.

Black out

Zi frumoasă cu soare. Întreaga familie e îmbrăcată ca de sărbătoare. Masa e pusă, un prânz excesiv de îmbelșugat. Tatăl citește ziarul, Jurgen citește și el, iar Esther, așezată la masă, se plictisește. Mama, în picioare lângă fereastră, vorbește la telefon.

MAMA: Fantastic. Nu, într-adevăr fantastic, draga mea. O zi minunată. Patruzeci și cinci de ani, ei și? Nu-i simt deloc. *(Râde*

foarte tare.) Avem aici o adevărată petrecere (*către copii și către tată*), petrecem de minune, nu-i așa?

TATA (*în direcția telefonului*): Da, aici e o petrecere, Thea... (*Jurgen îl privește ironic.*) Ce, nu-i așa?

MAMA: Mă simt splendid. În definitiv, ce-i 45? Un număr. Ții minte când a împlinit mama patruzeci și cinci de ani...

ESTHER: Mamă!

MAMA: Era o băbătie! Rochii gri și pantofi ortopedici. Exact! Și uită-te la mine, alte vremuri, Thea dragă. Cred că am să apuc să trăiesc cel puțin până la o sută cincizeci de ani. Au să facă tot felul de descoperiri, ascultă-mă pe mine. Țsta nu-i optimism, e realitate.

ESTHER: Mamă!

MAMA: Ar trebui să ne vezi. Cum stăm noi aici, cu toții împreună. Leo are un costum nou, are și papion, l-am convins până la urmă, Thea! (*Izbucnește în râs, Tatăl trage de papion.*)

ESTHER: Termină cu cititul, Jurg!

JURGEN (*o imită, citind în continuare*): Termină cu cititul, Jurg!

MAMA: Lasă-l așa, Leo, stătea foarte bine...

ESTHER: Tată!

Tatăl – nicio reacție.

MAMA: Acum își tot sucește papionul, nu, dragă, îi stă grozav, îi vine foarte bine. Ce vrei să spui cu asta, Thea? Îi vine perfect.

ESTHER: Mamă!

MAMA: Un moment, Thea, Esther îmi spune ceva! (*Către Esther.*) Tocmai vorbesc cu tanti Thea.

ESTHER: Mâncăm sau nu mâncăm?

TATA (*de după ziar*): Te așteptăm pe tine, Els.

MAMA (*în receptor*): Salutări de la Leo! Tocmai îți spuneam... Ce înseamnă patruzeci și cinci de ani! Important e cum te simți. Și eu mă simt fantastic. Sunt așa de drăguți cu mine, Thea, masa frumos pusă, un munte de cadouri, ce să zic, îți descriu numai ce văd, dragă, cum adică, nu, spun numai... Ascultă, Thea, nu vreau să spun nimic altceva... Nu... Suntem fericiți, da, ce vrei să fac.... Tu nu ești, dar e ziua mea, și n-am chef, de ziua mea, să discut despre problemele tale, pur și simplu n-am chef, Thea... (*Către Jurgen, care-și pune un sandviș pe farfurie.*) Așteaptă și tu până termin. Îmi pare groaznic de rău, Thea, dar

mă simt bine, mă simt tânără, am o familie fantastică... (*violentă*) Dar toate astea nu mi-au picat din cer, am muncit din greu cu toții ca să ajungem aici... Da, așa cred, da... Fericirea stă în mare parte în mâinile tale, da... Dacă te-ai fi silit un pic mai mult... Ai avut destule șanse, Thea, ai început-o chiar mai bine ca mine... Eric avea bani...

Tatăl ridică privirea din ziar.

MAMA: Nu-ți spun răutăți, așa văd eu lucrurile. Eric avea bani atunci când v-ați căsătorit și copiii tăi sunt mai deștepți decât ai mei... Sunt foarte mulțumită de Jurgen și de Esther, dar geniali nu sunt. Copiii tăi...

JURGEN (*începe să cânte*): Mulți ani trăiască, mulți ani...!

MAMA: Nu mai aud nimic, Jurg... Cântă pentru mine, Thea, nu mai au răbdare, trebuie să... Îi auzi cum cântă... Adineaori cântau, Jurgen...

Jurgen citește concentrat din carte.

MAMA: Cu tine vorbesc, Jurg... (*În telefon.*) Doar tocmai i-ai auzit cântând, ascultă, Thea, mai am de desfăcut o grămadă de pachete (*între timp îndreaptă papionul Tatălui*), ne așteaptă pe masă un prânz nemaipomenit... Nu, nu un mic dejun, e un fel de *brunch*, așa se numește... Ascultă, Thea, acum chiar că trebuie... (*Dă la o parte o buclă de pe ochii lui Esther, Esther și-o trage la loc.*) Hai să mai cântăm o dată „Mulți ani trăiască!”, draga mea...

ESTHER: Nu mâncăm?...

MAMA: Mai întâi cântăm. (*Începe să cânte, Esther cântă și ea.*) Mulți ani trăiască, mulți ani... (*În telefon.*) Thea, acum chiar că mă cheamă la masă... Vin imediat, copii! (*Cântă.*) Mulți ani trăiască, la mulți ani!... (*În receptor.*) Acum trebuie să închid, Thea, pa! (*Închide.*) Asta își închipuie că...

TATA (*dă tonul*): Mulți ani trăiască, mulți ani trăiască, la mulți ani! (*Esther și Jurgen i se alătură.*)

MAMA: Nu mai e nevoie... Leo!... Leo, te rog, încetează... Jurgen! A închis telefonul... (*Cântecul se întrerupe.*) E de necrezut, femeia asta nu se gândește decât la ea.

ESTHER: Mi-e foame...

MAMA: Ce are cu mine, Leo?

TATA (*ridică în aer un cadou pentru mama*): Felicitări!

MAMA: Nu suportă faptul că alții se bucură.

TATA (*ține încă în mână cadoul mamei*): Uită-te aici, Jurg! Așteaptă un moment, Es. Mai întâi cadoul. (*Pune cadoul pe masă.*) Els...

MAMA: Nu suportă, pur și simplu nu suportă.

TATA (*către Jurgen, îi arată cadoul*): Hei, Jurg, ia uită-te aici!

ESTHER: Hai, mamă, deschide-l...

MAMA: Cred că nici nu m-a felicitat... (*Între timp desface cadoul.*) La naiba! Nici măcar nu m-a felicitat. Sper că noi n-o să ajungem niciodată așa. Să te gândești la cel de alături e atât de important, dar ea habar n-are, de asta s-a stricat și relația ei cu unchiul Eric...

TATA: Jurg, ia uită-te la asta!

MAMA: Înghite multe, unchiul Eric, nu-i așa?

JURGEN: Unchiul Eric e un tip groaznic de plicticos.

MAMA: Aiurea. Voi ați fost întotdeauna înnebuniți după unchiul Eric, nu-i așa, Es? Dar, după un timp, nimeni nu mai poate să suporte, o femeie ca asta îi gonește pe toți din jurul ei. Ăsta-i adevărul, Leo. O femeie ca asta... (*Ca și cum ar primi în fiecare zi o cameră video cadou.*) O, oh, o cameră video, grozav!... (*O scoate din pachet, vorbind în continuare.*)

TATA: Ia uită-te, Jurg, o cameră video...

MAMA: Mie să nu-mi mai telefoneze, Leo, dacă o ține tot așa!

TATA: Ce zici, Jurg, calitate excepțională a imaginii, hmm?

MAMA: Nu știu ce rău i-am făcut.

TATA: E și o casetă, Els. (*Îi dă caseta.*)

MAMA (*se uită prin lentilă*): Nu se vede nimic.

TATA: Trebuie să fie pe undeva niște instrucțiuni de utilizare...

Jurgen scoate capacul de pe lentilă.

MAMA: Aha...

ESTHER: Putem acum să mâncăm?...

TATA: Stai puțin, trebuie mai întâi să facem o înregistrare. Hei, Jurg, ce zici?

JURGEN: La ce ne trebuie o calitate excepțională a imaginii?

Esther ia un sandviș.

MAMA: Nu pune mâna!

ESTHER: Mamă!

MAMA: Atenție! Acum dau drumul la aparat și voi trebuie să vă purtați ca și cum eu tocmai cobor scara ca să vin la masă.

TATA: Mai întâi, citește instrucțiunile de utilizare... (*Caută în cutie instrucțiunile.*)

MAMA: Văd că merge... Ascultați, dau deci drumul la aparat și voi îmi cântați...

ESTHER: Iarăși...

MAMA: Pentru video.

TATA (*a găsit între timp instrucțiunile*): Uite aici, Els...

MAMA: Leo, nu sunt imbecilă.

TATA: E un aparat sofisticat...

MAMA: Să știți că e pus în funcțiune!

TATA (*arată spre camera de filmat*): Cam cât crezi că a costat, Jorgen?
Jorgen ridică din umeri.

MAMA (*în același timp, uitându-se în aparat*): Începeți să cântați...
Tata și Esther încep să cânte. Jorgen se ridică în picioare.

MAMA: Jurg...

JURGEN: N-am niciun chef...

Esther continuă să cânte.

TATA (*se scoală în picioare, se duce spre Jorgen*): Jurg, băiete, te rog, eu...

JURGEN: De ce trebuie să fie toate la noi întotdeauna...

TATA: Toate, întotdeauna, întotdeauna...

JURGEN: Toate întotdeauna, da!

TATA (*îl bate pe umăr*): Hai, lasă, Jurg...

JURGEN (*amenințător*): la mâna de pe mine!

ESTHER: Hip, hip...

TATA: Ura... Jurg!

ESTHER: Hip, hip...

MAMA: Acum nu mai văd decât negru.

ESTHER: Ura! Filmează înainte, mamă!

MAMA: Acum nu mai văd nimic...

TATA: Nu se poate.

Esther vrea să ia un sandviș.

MAMA: Așteaptă! Drăcia asta s-a și stricat.

TATA: Drăcia asta, Els, e o cameră video care a costat foarte scump.

MAMA: Ei, și...

TATA: Nu se poate strica.

MAMA: Are vreo garanție, Leo?

TATA: Odată ce are o calitate excepțională a imaginii...

MAMA: Asta nu-mi spune nimic.

TATA: Uite, e specificat și în ghidul de utilizare. (*Către Esther*) Ce scrie acolo?

ESTHER: Calitate excepțională a imaginii.

TATA: Ei vezi?

MAMA: Tot nu merge, Leo.

TATA: Mă puneți la colț!

MAMA: Leo...

TATA: De parcă aș fi cumpărat chestia asta prin mica publicitate sau de parcă aș fi venit cu cine știe ce articol la mâna a doua. Ia uită-te... (*Îi arată lui Jorgen marca de pe camera video.*) Ce scrie aici? Da, Philips.

JURGEN: Cred că...

TATA: Scrie „Philips” acolo.

ESTHER: E numai acumulatorul.

TATA (*ca și cum ar fi știut dinainte*): Exact!

JURGEN: Sau nu e acumulatorul.

TATA: Stai puțin.

MAMA: O chestie ca asta trebuie să funcționeze mai mult de cinci minute...

JURGEN: Un acumulator se descarcă, e normal.

TATA: E un lucru arhicunoscut, Els.

MAMA: Atunci de ce nu face nimeni nimic?

TATA (*deodată foarte iritat*): Tipic, asta-i tipic pentru tine... Els, un asemenea acumulator este pur și simplu, pur și simplu...

JURGEN: Trebuie mai întâi încărcat... (*Pune ștecherul camerei video în priză.*)

TATA: Asta știu și eu, Jurg.

MAMA: Atunci trebuia să-l încarci dinainte!

TATA: Doar era în cutie!

MAMA: Trebuia să-l scoți din cutie!

TATA: Nu puteam să ghicesc, nu puteam să știu...

MAMA: Putea să-ți dea prin cap că o să vreau să filmez *brunch*-ul nostru!

TATA: De unde era să știu...

MAMA (*apăsât*): Azi e aniversarea mea, Leo... Îmi pare rău, copii, acum pierdem timpul pentru că tatăl vostru a fost atât de deștept încât n-a pus la încărcat camera video.

ESTHER: Cât o să dureze?

TATA: Ia deocamdată un sandviș, Esther.

Esther, ușurată, vrea să ia un sandviș.

MAMA: Pune-l la loc!

ESTHER: Mamă!

MAMA: A, nu, nu, Leo. Nu scapi așa de simplu. O să stăm aici să așteptăm în liniște până ce se încarcă aparatul.

ESTHER: Crăp de foame!

MAMA: Spune-i asta lui taică-tău, dragă.

ESTHER: Tată...

Tatăl face un gest de neputință: „N-am ce face!”

ESTHER: Mamă...

Mama arată către Tată. Pauză, toți așteaptă. Jorgen ia un sandviș.

MAMA: Numai să îndrăznești, Jorgen...

Jorgen duce sandvișul încet către gură.

MAMA: Te avertizez, Jorgen... Doar ai auzit ce-am spus. Leo...

TATA: Hai, Jorgen, să avem răbdare până ce aparatul...

MAMA (*din ce în ce mai furioasă, în timp ce Jorgen duce pâinea tot mai aproape de gură*): Dacă faci asta, Jorgen... Te-am avertizat. Îndrăznește, băiete. Leo, o să-i pară rău...

TATA (*neajutorat*): Jurg, băiețuș...

MAMA: Ai să suporti consecințele. Oh, dacă ai obrăznicia! Dacă ai...

Jorgen își bagă tot sandvișul în gură.

MAMA: Ok, Jorgen, Ok!

Jorgen mai ia un sandviș, îi dă unul și lui Esther.

MAMA: Bun. E clar.

Esther vrea să mănânce sandvișul, ezită.

MAMA (*îi ia sandvișul din mână*): O luăm din nou de la capăt.

ESTHER: Mamă!

MAMA: Să n-aud o vorbă. Acum ies din cameră și, când mă întorc, ne dăm cu toții osteneala să ne facem ziua cât mai plăcută.

TATA: Els!

MAMA: O să ne facem o zi plăcută, veselă și, mai ales, fără complicații!

JURGEN: Ca și cum ar fi așa de simplu.

MAMA: O luăm de la început. (*lese.*)

JURGEN (*către Esther*): Nu ți se pare că suntem niște idioți?

ESTHER: Cum adică?

JURGEN: Cu asemenea părinți...

TATA (*enervat*): A început să meargă... (*Îi sună mobilul.*) Fir-ar să fie! (*Se uită pe mobil să vadă cine-l caută, răspunde.*) Tocmai ne așezăm la *brunch*. N-am timp, Esther și Jurgen stau la masă...

MAMA (*de pe culoar*): Putem începe, Leo?

TATA (*strigă*): Un moment, Els! (*În telefon.*) Ascultă, Els poate să intre din clipă în clipă, iar eu sunt aici cu noua cameră de filmat... (*Observă că cei doi copii nu pricep cu cine vorbește la telefon.*) Te sun mai târziu. (*Iritat.*) Ți-am spus că te sun mai târziu! (*Închide telefonul, strigă.*) Un moment, Els... (*Duce aparatul la ochi.*) Gata, copii...

JURGEN: Cine era?

TATA: Cineva de la serviciu.

JURGEN: De unde știa că avem un *brunch*?

TATA: I-am spus eu. (*Strigă.*) Gata, Els!

JURGEN: Ce-i interesează pe cei de la serviciu ce facem noi?

TATA (*ia camera de la ochi, enervat*): Nu sunt dator să-ți explic chiar tot...

MAMA (*intră din nou, cu un pahar de șampanie în mână*): Noroc, hai să ciocnim în cinstea mea!

Tatăl duce repede camera la ochi.

MAMA: Iar n-ai fost pe fază, Leo.

TATA: Mai ieși o secundă, te rog, mai ieși o secundă.

MAMA: Faci asta dinadins?

TATA: Îmi pare rău. Mai trebuia să fixez ceva...

MAMA: O faci dinadins, nu-i așa? (*lese.*)

TATA: Els! Ce naiba, Els!... *(Se duce după ea.)*

Tăcere, Jurgen și Esther nu prea știu ce să facă. Jurgen ridică un deget în aer, ascultă.

ESTHER: Ce e?

JURGEN: Liniștea asta nu-i normală. *(Pauză, trage cu urechea.)* Ce fac acolo ăia doi?

ESTHER: O să se întoarcă imediat.

Tăcere.

JURGEN: Cine a telefonat adineaori, de exemplu?

ESTHER: Cineva de la serviciu.

JURGEN: Nu vorbești așa cu cineva de la serviciu.

ESTHER: Ei și?

JURGEN: Ce se petrece aici, Es? Stau nopți de-a rândul la masă. Ceasuri întregi șoptesc între ei.

ESTHER: De parcă eu nu știu!

JURGEN: Sau el se tot plimbă prin cameră, iar ea stă nemișcată la fereastră. Nopți întregi, Es.

ESTHER: Parcă eu nu știu...

JURGEN: Asta nu-i normal. Nimeni nu mai doarme în casa asta. Și peste zi toată lumea se preface că nu s-a întâmplat nimic.

ESTHER: Nu s-a întâmplat nimic!

JURGEN: Prostii! *(O apucă de braț.)* Aici se pune ceva la cale, Esther.

ESTHER: Dă-mi drumul, Jurg.

JURGEN: Tu știi la fel de bine ca și mine că...

ESTHER: Dă-mi drumul. Mă doare!

Tatăl intră în fugă, ia repede camera.

MAMA *(din coridor)*: Gata?

TATA *(strigă)*: Ok!

MAMA *(intră din nou, cu un pahar de șampanie în mână)*: Noroc, copii, în cinstea mea!

TATA: În cinstea ta, Els!

JURGEN: În cinstea ta, Els!

ESTHER: De când îi zici tu Els?

JURGEN: De când mama mi-e cea mai bună prietenă. *(Către Tată.)* Pricepi?

MAMA (*între timp*): Doamne, ce mai *brunch*, dragii mei, mi-am dat toată osteneala!

TATA: Arată grozav, Els.

MAMA: Cred și eu, mi-am dat toată... Ai filmat tot, Leo?

TATA: Lasă-mă pe mine să decid dacă...

MAMA: Cred totuși că ar trebui să vii ceva mai...

Tatăl se apropie treptat, atât cât îi permite lungimea cablului.

JURGEN: Poți să folosești transfocatorul.

TATA: Ce-ar fi dacă v-ați comporta ca și cum nu se filmează? (*O filmează pe Esther, care-și acoperă fața cu mâinile.*) Ce-i cu tine, draga mea?

ESTHER: Nu vreau să apar în film.

MAMA: Dar tocmai asta e plăcut, Es, poți să le arăți mai târziu copiilor tăi...

ESTHER: Nu vreau să am copii...

MAMA: De ce nu, fetița mea?...

ESTHER: Nu vreau să fiu mamă.

MAMA (*către Tată*): De unde până unde... (*O sărută pe Esther, știe că totul se filmează.*) Ah, dragii mei! Sunt atât de mândră de noi, pe cuvântul meu. O să iasă un film minunat. Suntem o familie atât de deosebită...

JURGEN: Din fericire, noi nu suntem ca mătușa Thea...

MAMA (*îi vine să râdă*): Bravo, Jurg! Acum nu mai pot să-i arăt mătușii Thea înregistrarea...

JURGEN: Trebuie să mai schimbi din când în când unghiul, tată, altfel e plicticos.

TATA: Jurg... (*Se lasă pe genunchi.*) Ideea e să pară oarecum spontan...

MAMA: Așa nu mai vezi nimic din *brunch*, Leo...

TATA: Els...

MAMA (*iritată*): Acum ce mai e...?!

TATA: Poartă-te ca și cum nu te-ar filma nimeni...

MAMA: Dacă vorbești tot timpul cu mine...!

TATA: Bine, bine.

JURGEN (*și-a pus între timp pe sandvișul lui o imensă porție de brânză*): Delicios, absolut delicios, Els...

MAMA (*vede grămada de brânză*): Vai, Jorgen! (*Către Tată.*) Oprește camera, Leo!... Leo! Stop!

Tatăl oprește camera.

JURGEN: De fapt, ar trebui să angajăm un cameraman permanent. Și să transmitem totul în direct. Ca să vadă întreaga lume cât de bine o ducem noi împreună. Avem doar o calitate excepțională a imaginii, ce părere aveți? Un fel de familie-model, ca să zic așa, pentru ca oamenii să învețe de la noi... (*Între timp, continuă să-și întindă calm brânza pe pâine.*) Acum ce mai e?

MAMA: N-ai de gând să te porți normal...

TATA (*arătând brânza*): Sunt bani munciți din greu, băiete...

MAMA: Nu despre asta e vorba, Leo...

TATA: Crede că toate ne vin pe gratis...

MAMA: Ascultă, Leo...

TATA: Crede că toate ne pică de-a gata...

MAMA: Ba nu crede deloc așa ceva!

JURGEN: Ba da!

TATA: Ți-am spus eu!

MAMA: Nu vezi că-și bate joc de tine, Leo...

JURGEN: Habar n-am avut că toate astea costă bani, mamă.

MAMA: Nu mai spune! Leo, te provoacă.

Jorgen pune între timp jumătate din brânză pe felia lui Esther.

ESTHER: Jorgen!

JURGEN (*o imită*): Jorgen!

TATA: Fir-ar să fie, Jurg!

ESTHER: Știe bine că nu-mi place brânza.

JURGEN: Cu siguranță crezi și tu că toate astea ne pică de-a gata.

TATA: Văd o mare pată roșie. Acolo, în spatele tău, pe tapet...

MAMA: Te lași provocat de un copil!

TATA (*furios*): Nu mă las provocat de nimeni!

JURGEN: Nu putem și noi măcar o dată să ne distrăm într-o atmosferă plăcută...

MAMA: Cel puțin trei dintre noi vor să se distreze. Leo! (*Îi face semn s-o filmeze.*)

TATA (*pune camera la ochi, filmează latura mesei la care șed Mama și Esther*): Fantastic, Els!

ESTHER (*strigă*): Nu vreau să mă filmeze!

MAMA (*își umple farfuria, privește drept în cameră*): Ia-ți și tu, Es.

ESTHER: Nu prea mi-e foame...

MAMA (*îi umple lui Esther farfuria*): Măcar pentru atmosferă...

ESTHER (*plânge*): Dar nu mi-e foame!

MAMA: Ce-i cu tine, draga mea?

TATA: Doar nu vrei să apari pe video plângând!

ESTHER (*continuă să plângă, acoperindu-și fața cu mâinile*): Nu vreau să apar deloc pe video!

JURGEN (*liniștind-o*): Stai cuminte, Es. Camera nici nu-i pornită.

MAMA (*furioasă*): Ține-ți gura!

TATA: Ce vrei să spui?

JURGEN: Dacă becuțelul roșu nu arde...

MAMA: Te provoacă, Leo!

TATA: Stai o clipă, Els... Despre ce bec roșu vorbești, Jurg?

MAMA: Fă-te că nu auzi.

TATA: Am apăsat pe „On”.

JURGEN: Înseamnă că aparatul era pornit și tu l-ai închis.

MAMA: Leo!

TATA: Stai puțin! Jurgen, măi, băiete...

JURGEN: Ai înregistrat exact ce nu aveai intenția să înregistrezi.
Acum avem o casetă plină de ciondăneli cu imagine de calitate excepțională!

MAMA: Parcă aveai modul de întrebuițare...

TATA: Ia ascultă, dacă voi le știți pe toate mai bine...

MAMA: Doar știi să citești, nu-i așa, Leo?

JURGEN: Doar știi să citești, nu-i așa, Leo?

TATA (*pune camera de filmat pe masă*): Atunci să filmeze altcineva.

MAMA: Omul ăsta nu-i în stare de nimic!

TATA: Cu atât mai mult!

MAMA: Păi nu-i așa, copii?

JURGEN: Așa e, Els.

MAMA (*gest către masă, care arată ca după jaf*): Ați dat iama prin toate și eu care-mi dădusem atâta osteneală, nu se mai vede nimic...

TATA: Aranjez eu masa din nou. (*Începe să așeze toate pe masă, așa cum erau la început.*)

MAMA: Omul ăsta e incredibil!

JURGEN: Trebuia să te măriți cu nenea Eric. Nu s-ar fi întâmplat o chestie ca asta.

TATA: Jurg, băiețuș...

MAMA: N-o să reușești niciodată să le pui pe toate la loc, Leo.

TATA: Femeie, lasă-mă să...

JURGEN (*a conectat între timp camera la televizor, putem vedea și noi ce filmează; îi arată Tatălui camera*): Uite, Tată, vezi becul? Acum merge. (*Îl filmează pe Tată, se uită prin aparat.*)
Ce faci acolo?

Tatăl se străduie între timp să aranjeze cu mâna, fără să folosească tacâmurile, un fel de mâncare care arătase foarte frumos la început, de pildă o salată de cartofi.

MAMA: Oprește chestia aia, Jurg!

JURGEN (*întoarce camera către Mamă*): Să mărim imaginea acelei lumi care se numește Els Beumer.

MAMA (*își aranjează părul*): Jurg!

JURGEN: Fiecare aluniță, fiecare por, ba chiar fiecare fir de mustață...
Mama acoperă cu mâna lentila.

JURGEN: Și toate astea au o calitate excepțională a imaginii.

MAMA: Jurg...

JURGEN (*îndreaptă camera spre Esther*): Și urâta aia mică, aia care seamănă cu maică-sa ca două picături de apă...

ESTHER: Nu semăn cu mama!

JURGEN: Ar fi chiar așa de groaznic? (*O filmează pe Mamă.*)

MAMA: Lasă fata în pace, Jurg!

JURGEN: Păstrează-ți zâmbetul pe buze, Els... (*Îndreaptă camera spre Esther.*) Ascultă, Esther Beumer, dacă înțeleg bine, nu ești foarte încântată de o mamă așa de veselă?

ESTHER (*își acoperă fața cu mâna*): Încetează, Jurg!

JURGEN: Sau când îl vezi pe tatăl tău ca în clipa asta, de exemplu?
(Îl filmează pe Tată, care tot încearcă neîndemânatic să aranjeze masa.)

TATA: Ce vrei, băiete?

JURGEN: Ce-ți trece prin cap, de exemplu... *(Îndreaptă camera spre Esther.)*

ESTHER: Nu știu.

JURGEN: Hai, hai, Esther Beumer! Are un aer cam stupid, nu-i așa?
(Îndreaptă din nou camera spre Tată.)

MAMA: Termină, nu-l mai face pe taică-tău ridicol!

JURGEN *(îndreaptă camera spre Mamă)*: Nicio grijă, se face singur ridicol. *(Îndreaptă din nou camera spre Tată.)*

Tatăl continuă cu încăpățânare să facă ordine pe masă.

JURGEN: Ai avut dreptate, Els. Omul ăsta nu-i în stare de nimic.
Când mă uit la el...

ESTHER: Nu e vina lui, Jurgen.

JURGEN *(din nou spre Esther)*: Așa să fie?

ESTHER: Mama îl obligă.

MAMA: Ce absurditate! E liber să facă ce vrea.

JURGEN *(il filmează pe Tată)*: Dar ce gândește Leo Beumer însuși în privința asta?

MAMA: Încetează, Jurgen!

JURGEN: Atunci când stă întins noaptea în pat, alături de o Els care sforăie, sforăie...

Pe Esther o apucă râsul.

MAMA: Eu nu sforăi, Jurgen!

JURGEN: Și își rememorează o zi ca ziua de azi, de exemplu... Nu i se pare până și lui că e un bleg?

TATA: La cine te referi?

ESTHER: La Leo Beumer.

TATA: Eu sunt Leo Beumer.

JURGEN: Ce coincidență!

Pe Esther o umflă din nou râsul.

JURGEN: Și acum, iată-l și pe Leo Beumer *live* în emisiune!...

Esther râde.

TATA: Nu pricep ce-i așa de comic...

JURGEN: Dar tu însuși, în calitate de Leo Beumer..., ce crezi tu, de fapt, despre toate astea? (*Filmează încăperea.*)

TATA: Ce să cred?!

JURGEN: Despre toată situația... La care, vrând-nevrând, participi. *Brunch*-ul ăsta tâmpit pe care îl tot luăm de la capăt. Filmul ăsta ridicol pe care trebuie să-l facem cu orice preț.

TATA: Ne silim cu toții să iasă lucrurile cât mai bine.

MAMA: Așa e!

JURGEN: Mie mi se pare trist, tu ce zici, Es? (*O filmează pe Esther.*)

ESTHER (*izbucnește din nou în râs*): Lasă-mă în pace, Jurgen!

JURGEN (*continuă s-o filmeze pe Esther*): Dar am dreptate. Oricât de mult s-a lucrat la *brunch*-ul ăsta și ori de câte ori am luat totul de la capăt, e o aniversare ratată și așa și rămâne. Nu-i așa? *Esther râde.*

MAMA: Închide aparatul!

JURGEN: Să știi că trebuie să rămâi surâzătoare. Nimănui nu-i place o față posacă.

MAMA: Închide aparatul ăla, Jurgen! Spune-i să înceteze, Leo!

TATA: Jurgen...

JURGEN (*o filmează pe Mamă*): Tu ai vrut să ai un film.

MAMA: Dar nu așa, Jurgen!

JURGEN: Dar așa suntem, Els.

MAMA: Ba deloc!

JURGEN: Asta e familia noastră.

MAMA: Nu-i adevărat!

JURGEN: Nu mai spune tâmpenii, Els!

MAMA: Ia ascultă, sunt mama ta, Jurg!

TATA: E mama ta, băiete.

JURGEN: Ei, și?

Esther nu se poate opri să nu râdă foarte tare.

TATA: Hei, sunt tatăl tău!

JURGEN (*către Esther*): De parcă n-aș ști.

TATA (*încurcat*): Dar...

Esther râde.

TATA: Nu uita!

ESTHER: Nu poți să uiți așa ceva.

TATA: Nu, Esther.

Esther izbucnește iarăși în râs.

TATA (*râsul lui Esther îl amuză oarecum*): Hei, Es...

MAMA: Îți face plăcere să distrugi tot în jurul tău!

JURGEN: Pe mine mă interesează numai adevărul.

MAMA: Depinde cum vezi lucrurile.

JURGEN: Văd o femeie de patruzeci și cinci de ani, cu riduri, cu sânii căzuți și fundul mare.

Esther pufnește din nou în râs.

MAMA (*consternată*): Nu-i adevărat!

JURGEN: Văd ceea ce văd, Els.

MAMA: Lumea crede că suntem surori. Esther...!

Esther râde din nou foarte tare. Tatăl râde și el foarte tare împreună cu ea.

MAMA: Zi-i și tu ceva, Leo!

TATA (*printre hohote de râs*): Ei, copii... Copii...

Toți râd din ce în ce mai tare.

MAMA: Leo! (*Izbucnește spontan în plâns, ca o fetiță.*)

Esther, speriată, se oprește brusc din râs.

TATA (*protector*): Els!

MAMA (*către Tată*): Nu pot să... nu e vorba să...

JURGEN: Scena asta s-a înregistrat minunat, Els!

Mama încearcă, neputincioasă, să-l lovească pe Jurgen, iese.

Tăcere.

Tatăl se uită la Esther și la Jurgen, nu prea știe ce să zică, încearcă să râdă, se uită la ceas, își lărgeste papionul la gât.

Jurgen ia un sandviș, începe să mănânce.

Esther ia și ea un sandviș.

Deodată, mama începe să plângă foarte tare în bucătărie.

După un timp, tatăl își aranjează din nou papionul, le zâmbeste copiilor și se îndreaptă spre bucătărie.

JURGEN: Și ce-ar fi dacă nu te-ai duce...

TATA (*se răsuțește pe călcâie*): Ei!

JURGEN: M-ai auzit bine.

TATA: Jurg, băiete...

JURGEN: Nu scrie nicăieri că trebuie să te duci în bucătărie.

TATA: Așteaptă până ai să fii și tu...

JURGEN: Nici atunci nu m-aș duce în bucătărie.

TATA: Nu poți să știi de pe acum.

JURGEN: M-aș așeza pe un scaun și aș rămâne aici.

TATA: Da, măi băiete, dar...

JURGEN: Pun pariu că așa aș face. (*Îi întinde Tatălui un sandviș.*)
Poftim... Haide, ia-l, tată!

TATA (*se așază*): Nu mai știu ce să zic, copii... (*Vrea să muște din sandviș, dar, în același moment, Mama începe să plângă și mai tare în bucătărie.*)

ESTHER: Tată...

Tatăl se ridică de pe scaun.

JURGEN: Dacă te duci acum, ești terminat.

ESTHER: Nu fi caraghios...

TATA: Ascultă, băiete...

ESTHER: Trebuie să te duci acum, tată!

TATA: Mă întorc imediat...

JURGEN: Ai auzit ce-am spus, nu?

TATA: Continuăm conversația mai târziu...

JURGEN: Nu prea cred.

TATA: Ok, Jurg? (*lese, Mama se oprește brusc din plâns.*)

Tăcere.

Jurgen întinde un deget către Esther.

ESTHER: Ce e?

JURGEN: Cine nu e cu mine, e contra mea, Es. Am ascultat cu atenție adineaori...

Esther nu se poate opri să nu pufnească în râs.

JURGEN: Și tu trebuie să alegi...

ESTHER: Vorbești aiurea.

JURGEN: Sunt absolut sigur... (*la un sandviș, mănâncă, pauză, continuă să se uite la ea.*)

ESTHER: Ce mai vrei!

JURGEN: De ce a trebuit să se ducă neapărat în bucătărie?

ESTHER: Pentru că altfel nu s-ar mai opri din plâns.

JURGEN: Ești chiar așa de sigură?

ESTHER: O știi la fel de bine ca și mine.

JURGEN: Ne învățăm în cerc, Es. Dacă fiecare dintre noi nu face decât să repete din nou ce a făcut până acum, atunci totul va continua la infinit, mereu și mereu și mereu ...

ESTHER: Nu te înțeleg, Jurg

JURGEN (*simultan*): Nu te înțeleg, Jurg.

ESTHER: Termină!

JURGEN: Termină!

JURGEN: Ei, vezi...

ESTHER: Potolește-te!

JURGEN: Potolește-te!

JURGEN: Eu unul știu exact ce se petrece aici.

ESTHER: Nu pricep...

JURGEN: Nu pricep... Bineînțeles că nu pricepi.

Tăcere.

ESTHER: Ce e de făcut, Jurg?

JURGEN: Trebuie să-i oprim, Es. Dacă noi n-o facem, n-o face nimeni.

TATA (*în șoaptă*): Totul e în regulă... (*Intră, împingând-o pe Mamă în fața lui. Mama are cercuri negre în jurul ochilor de la rimelul topit de lacrimi, părul în dezordine, privește absentă în gol, se lasă condusă de Tată până la scaunul ei.*) Așa, o clipă...

Jurgen își ia cartea din nou și citește.

TATA: Hei, Jurg, ia ascultă...

Jurgen continuă calm să citească.

TATA: Tocmai am discutat cu mama voastră...

ESTHER: De ce vorbești în șoaptă?

TATA (*șoptește*): Sst, ai un pic de răbdare, Es. Jurg! Vreau să zic... Am stat de vorbă adineaori cu mama, nu-i așa, Els? Totul e în ordine. Hai, așază-te și tu un moment, Els... (*O împinge pe Mamă pe scaun.*) Noi suntem de părere că ar fi mai bine, fi atent, Jurg, suntem de părere că ar fi mai bine să luăm totul de la capăt.

ESTHER: Nu fi caraghios, tată.

TATA (*apăsât*): Nu sunt caraghios. O luăm din nou de la capăt, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic... Petrecem între noi o zi plăcută, veselă și, mai ales, fără complicații. Hei, Els... Poate sună un pic cam...

JURGEN: Nu, Doamne ferește!

TATA: Nu-i așa?... *(către Mamă)* Vezi că au înțeles, Els...

JURGEN: Înțeleg exact ce vrei să spui.

TATA: Pricepi, Esther. Încercăm cu toții... cu toții împreună să ne iasă toate cât mai bine, vreau să spun, să realizăm o zi plăcută și fără complicații, da... Pricepi, Es. Adică vreau să spun... *(către Esther)* Ce-ar fi acum să iei tu camera... *(Îi întinde camera video.)*

Esther ezită un moment, apoi se ridică și ia camera.

TATA: Bravo! *(Se scoală în picioare, cu paharul ridicat.)* Noroc, copii! În cinstea mamei. Jurg! Es!

ESTHER: Noroc, mamă!

Mama ridică paharul, fără chef, cu ochii în gol.

ESTHER *(tulburată)*: Mamă...

TATA: Ce *brunch* minunat, Els! *(Plin de entuziasm, își unge o felie de pâine cu unt.)*

MAMA *(își îndeasă în gură un sandviș întreg, vorbește mestecând)*: Găsești că sunt atrăgătoare, Leo?

TATA *(se îneacă cu felia de pâine, tușește)*: Ce întrebare!

MAMA: Vreau să știu dacă mă mai găsești atrăgătoare.

TATA: Numai pentru că Jorgen...

JURGEN: Nu zic nimic!

MAMA *(se răstește la Jorgen)*: Tu să-ți ții gura!

ESTHER: Trebuie să filmez scena asta?

MAMA *(cu emfază)*: Am patruzeci și cinci de ani, Leo.

TATA: Doar n-am să mă apuc, de față cu copiii...

MAMA: Ah, s-au obișnuit ei cu multe...

TATA *(se străduie să fie convingător)*: Te găsesc încă foarte atrăgătoare, Els.

JURGEN: De necrezut!

TATA: Nu te amesteca, Jurg.

MAMA: Bine, dar, Leo...

TATA *(către Mamă, obosit)*: Ce-ar fi să nu mai vorbim despre asta.

JURGEN: Nu fac absolut nimic!

TATA *(agresiv)*: Am zis să nu mai vorbim despre asta, Jurg! *(Către Mamă.)* la te uită ce *brunch* grozav...

MAMA (*se scoală în picioare, îl apucă pe Tată de reverurile hainei, apăsător*): Sunt vie, Leo!

TATA (*jenat*): Pentru Dumnezeu, Els!

MAMA: Simți ceva? Te fac eu să simți. (*Îl zgâlțâie puternic.*) Acum simți ceva?

TATA: Stai așa, Els...

*Mama îi dă drumul, îl lovește în obraz.
Pe Esther o apucă din nou răsul.*

MAMA: Încetează odată cu răsul ăsta prostesc!

ESTHER (*se silește să nu râdă*): Nu pot să mă abțin!

TATA (*își pipăie locul unde a fost lovit*): Eu... M-a pălmuit.

Esther râde iar foarte tare.

MAMA: Esther!

ESTHER (*râzând*): Nu pot să mă abțin.

TATA (*își pipăie nasul, are sânge pe mână, îi arată Mamei*): Dumnezeule...

MAMA (*il imită*): Dumnezeule... Ce fel de bărbat ești tu, Leo? Țăsta-i bărbat, copii?

Pe Esther o apucă din nou răsul, râde foarte tare. Jurgen râde împreună cu ea.

MAMA (*râde strident împreună cu copiii*): Ah, Doamne! Am mare nevoie de aer curat. De spațiu în jurul meu... (*lese.*)

*Tata rămâne pe scaun.
Esther și Jurgen râd în hohote.*

TATA: Asta e... Asta nu e... (*Îi sună mobilul, lipește telefonul de ureche, agresiv.*) De ce mă tot suni? (*lese grăbit pe ușă.*)

*Jurgen se oprește brusc din râs, arată înspre ușa pe care a ieșit
Tatăl, tăcere.
Esther se uită la el, pe urmă hohotește din nou.*

JURGEN: În locul tău n-aș mai râde.

ESTHER (*printre hohote de râs*): Nu pot să mă opresc...

Jurgen îi trage o palmă peste obraz.

ESTHER (*printre hohote de râs*): N-are niciun efect...

Jurgen o pleznește mai tare.

ESTHER: Mai tare...

Jurgen o pleznește și mai tare.

ESTHER (*se oprește din râs, spune calm*): Au!

Jurgen vrea s-o pleznească din nou.

ESTHER (*îl dă la o parte*): Gata, a trecut.

JURGEN (*cu brațul ridicat*): Ești sigură?

ESTHER: Îți mulțumesc.

JURGEN (*sparge o farfurie*): N-ai pentru ce.

ESTHER (*pe jumătate râzând*): Jurg!

JURGEN: Asta e puterea, Es. Pentru că voiam să te lovesc, am acumulat putere în braț. Trebuie cumva să o elimin. (*Mai sparge o farfurie.*) Sunt plin de ea, de puterea asta... (*Apucă farfuriile Tatălui și ale Mamei, închide ochii.*) Undeva în adâncuri clocotește, se umflă. Și deodată... (*Vrea să spargă farfuriile pocnindu-le una de alta.*)

ESTHER: Jurg!

JURGEN (*mișcă farfuriile ca și cum ar fi magnetice*): Vezi cu câtă plăcere s-ar ciocni una de alta, eu nu fac decât să le ajut. (*Izbește cele două farfurii una de alta, privește la cioburi.*) Totul se distruge în casa asta. Ai observat și tu. Nici plantele nu rezistă. Știi care e cauza, Es...

ESTHER: Nu știu...

JURGEN: Trăim aici cu doi vampiri. Ei nu sunt mulțumiți decât atunci când toate din jurul lor sunt la fel de moarte ca ei. Uite... (*Își lipește palmele de obrazul ei.*)

Pe Esther o trece un fior.

JURGEN: Simți ce reci sunt. (*O apucă de mâini.*) Mâinile tale sunt la fel. Trebuie să plecăm de aici, Es. Altfel devenim reci ca piatra.

ESTHER (*își smulge mâinile dintr-ale lui, se duce la bufet și ia un vraf de farfurii*): Jurgen!

JURGEN: Vezi! Și tu ai puterea asta în tine.

ESTHER (*șovăie*): Ce să fac, Jurgen?

JURGEN: Nu trebuie decât să le dai drumul. Cu ochii închiși. Restul vine de la sine.

ESTHER (*ridică farfuriile în aer, închide ochii, șovăie*): Se întorc dintr-o clipă într-alta...

JURGEN: Ei și?

ESTHER: N-am auzit de nimeni care să fi făcut așa ceva.

JURGEN: Pentru că nicăieri nu e ca aici.

ESTHER (șovăie): Nu știi, Jurg... (*Pune farfuriile pe masă.*)

JURGEN: Bun. Dar de acum înainte te descurci singură. (*Dă să plece.*)

ESTHER: Ce vrei să faci?

JURGEN: Plec. (*Vrea să iasă, trece pe lângă Tată, care tocmai intră.*)

Tatăl îl apucă pe Jurgen de braț.

Jurgen îl împinge pe Tată la o parte.

TATA: Jurg. Fii cuminte. Între noi, bărbații...

JURGEN (*uimit*): Ce?!

TATA: Așa, ca de la bărbat la bărbat... (*Își deschide brațele, gest de împăcare.*) Hai...

Jurgen zâmbeste, iese.

TATA (*se așază la masă, fără să observe că Esther e în cameră, își scoate mobilul, aruncă o privire spre ușă, formează repede un număr, se duce spre fereastră, vorbește grăbit, în șoaptă*): Eu sunt. Da, încă acasă. Nu, stai, ascultă, da, sunt singur. În sufragerie. Nu, *brunch*-ul ăsta nu reușește deloc... Els e mai rău ca niciodată, a înnebunit de tot. (*Cu o furie reținută.*) Imediat ce e posibil! Nu pot să plec tocmai acum, așa cum stau lucrurile... Nu pot s-o las așa singură cu copiii... (*obosit*) Ai puțină răbdare... Știu, știu, dar mai ai un pic de... (*Se preface că a auzit ceva.*) Cred că vine cineva, trebuie să închid. Și eu te iubesc, dar acum chiar că trebuie să... (*Închide telefonul, își scoate batista, își tamponează nasul, simte că îl apasă ceva pe mărunul lui Adam, tușește, pipăie, dă de papion, îl lărgeste puțin, începe deodată să plângă, după un timp un pahar cade de la sine de pe masă.*)

ESTHER (*se sperie*): Uaa!

TATA (*se sperie și el*): Doamne, Esther, mi-ai tras o spaimă... (*Încearcă să mascheze faptul că a plâns, își șterge iute ochii, arată spre pahar.*) De câta vreme ești aici?...

ESTHER: Mi-ai spus să filmez tot...

TATA: Ah, fetița mea, nu trebuie să filmezi asta... (*Vrea să-i ia camera, Esther face un pas înapoi.*)

ESTHER: De ce plângeai adineaori?

TATA: Eu, plângeam adineaori?

ESTHER: Nu-ți mai place aici.

TATA: Ba îmi place foarte mult. Peste câteva minute o să avem un *brunch* minunat... Ai să vezi. Imediat ce coboară mama și Jurgen...

ESTHER: Jurgen spune că noapte de noapte nu dormiți...

TATA: Jurgen spune multe...

ESTHER: Spune că sunteți strigoi...

TATA (*prea vesel*): Ce prostie!

ESTHER: Jurgen spune...

TATA (*brusc agresiv*): Băiatul ăsta trebuie să învețe odată și odată să-și țină gura... Voi toți trebuie odată și odată... trebuie odată și odată aici în casă să se... (*Observă că Esther s-a speriat, încearcă s-o dreagă.*) Ascultă, draga mea. Totul e în ordine. Nu trebuie să ne pese de Jurgen, e într-o fază, cum să-i zicem, într-o fază... Hei, Es... (*Întinde brațele spre ea.*)

Esther se sperie.

TATA: Hai, vino puțin încoace. (*Pauză.*) Es...

ESTHER: Nu...

TATA: Ce e, draga mea?

ESTHER: Ai un aer ciudat.

TATA (*își pipăie papionul*): N-am deloc un aer ciudat...

ESTHER: Ba da...

TATA (*iar nu se poate stăpâni, își smulge papionul*): Așa-i mai bine. Nu? (*Blând.*) Ei, fetița mea... (*Enervat.*) Ce naiba mai e...

ESTHER: Te porți ciudat.

TATA (*neajutorat*): Eu... (*Se scarpină în cap.*)

ESTHER: Te uiți ciudat și vorbești ciudat.

TATA (*agresiv*): Ia ascultă...

ESTHER: Cine era la telefon adineaori?

TATA: Nu e cazul să te enervezi... (*Se scoală, se îndreaptă către Esther, încearcă să pară nepăsător.*) Haide, haide, draga mea...

ESTHER (*apucă o farfurie*): Nu te apropia...

TATA (*nu știe cum să reacționeze, își lasă brațele să cadă de-a-lungul corpului*): Ce te-a apucat?

ESTHER: Parcă nu ești tu, parcă ai fi altcineva...

TATA: Totuși, eu sunt, Es... (*Cu brațele larg deschise.*) Uite. Eu sunt. Vezi bine că sunt eu. Vezi...

ESTHER: Parcă altcineva spune că ești tu...

TATA: Spune ce...?

ESTHER: Că ești tu.

TATA: Asta eu o spun, eu.. Aici. Acum. Chiar asta spun. Uită-te la mine.
Sunt eu, ca de obicei, eu... *(Face un pas înainte, vrea s-o prindă.)*

Esther dă cu farfuria de pământ, mai ia una de pe masă.

TATA *(se îndreaptă hotărât către ea, o apucă strâns în brațe, încearcă să-i ia farfuria din mână, Esther încearcă să scape din strânsoare, Tatăl o ține strâns):* Potolește-te!

Mama intră, îi vede pe Tată și pe Esther.

Esther se zbate să se desprindă.

TATA *(încearcă să o sărute pe cap):* Gata, fetița mea, gata, te rog...

MAMA *(calm):* Dă drumul copilului, Leo.

Tata se sperie, îi dă drumul lui Esther.

ESTHER: Vrea să se apropie de mine, dar eu nu vreau... Vrea să...

MAMA: Atunci când fetițele au crescut, între ele și tatăl lor se naște la un moment dat o anumită încordare, e foarte normal. Și dacă tata nu știe să se poarte ca un adult, atunci poate că ar trebui să se mai maturizeze un pic.

TATA: Doar nu-ți trece prin cap că...

MAMA *(îi dă tatălui o palmă):* Na! Numai asta ajută. Ai mai învățat ceva!

Tatăl îi dă și el o palmă.

Esther mai sparge o farfurie.

MAMA: Esther!

TATA *(ferm):* Ce-ar fi să ne purtăm din nou ca niște oameni normali?

Esther mai sparge o farfurie.

TATA: Vorbesc serios!

MAMA: Du-te sus și adu-l pe Jorgen. S-a încuiat la el în cameră...

TATA: Așteaptă puțin...

MAMA: Nu mai las pe nimeni și nimic să-mi strice aniversarea. Adu băiatul, Leo!

TATA: Dar ce pot, ce trebuie să fac?

MAMA: Fii bărbat, Leo! Fă ceva! *(O așază pe Esther la locul ei de la masă.)*

Tatăl nu știe ce să facă.

Din tavan cade puțină tencuială.

Tatăl iese.

Esther privește uluită drept înainte.

MAMA: Ai impresia că ceva se întâmplă, nu-i așa...

ESTHER (*tulburată*): Nu știu.

MAMA: Și asta nu-i decât începutul. O să fie tot mai rău.

Esther începe să plângă.

MAMA: Nu te mai smiorcăi, Es. Dacă una dintre noi e nenorocită, eu sunt aceea. Tu ai toată viața în față. Uită-te la mine.

Esther se uită la Mamă.

MAMA: Eram exact ca tine, atunci când l-am cunoscut, aproape exact ca tine. (*Arată spre ușa pe care tocmai a ieșit Tatăl.*) Bărbatul ăsta, bărbatul ăsta m-a distrus total. În cincisprezece ani a făcut din mine o femeie bătrână. Și știi de ce? Pentru că am fost prea slabă.

ESTHER (*își întoarce fața*): Prefer să nu...

MAMA: „Preferi să nu” pe naiba! Asta-i viața, Esther, obișnuiește-te cu ideea. Până să apuci să-ți dai seama, ești la fel ca mine. Ai să vezi.

ESTHER: Minți! (*Începe să plângă, privind în pământ.*)

MAMA: Ei, acum plângi.

Esther continuă să se uite în jos.

MAMA (*o ia de bărbie, o obligă să se uite la ea*): Crezi că eu n-am plâns! Bineînțeles că am plâns. Am plâns de m-am urât. Riduri pe obraz, fire de păr alb... Tot corpul mi s-a sleit de atâta plâns. Uite! Uite aici! (*Se ciupește de burtă.*) Carne bătrână. Uite! (*O apucă pe Esther de mână.*)

Esther își trage mâna înapoi.

MAMA (*răstit*): Termină odată cu plânsul! Tocmai asta vor ei, să plângi până te ofilești și nu mai ești în stare să-i seduci. (*O apucă de mâini pe Esther.*)

Esther încearcă să se desprindă din încheștare.

MAMA (*o reține din toate puterile*): Șșt! Ascultă. (*O strânge de încheieturile mâinilor.*)

ESTHER (*încet*): Au!

MAMA: Trebuie să fii tare, fetiço! Catifelată pe dinafară, dură ca piatra pe dinăuntru. Să-și stingă țigara aprinsă pe brațul tău. (*Îi strânge ca într-un clește încheieturile mâinilor.*)

ESTHER: Au!

MAMA: Să-ți smulgă unghiile din carne. Și tu să continui să zâmbesti. Strălucitoare. Cu cel mai ispititor zâmbet pe buze. (Apăsă.) Atâta vreme cât ești frumoasă, tu ești șeful, fata mea. (Îi dă drumul lui Esther.) Hai! (Îi întinde o batistă.) Șterge-ți lacrimile, până nu te pârljolesc pe dinăuntru.

Esther își șterge lacrimile.

MAMA: Respiră adânc.

Esther respiră adânc, își privește scandalizată Mama.

MAMA: Lasă sângele să-ți curgă prin vine. Te ține tânără.

Esther dă din cap afirmativ.

MAMA: Și acum zâmbește...

Esther se silește să zâmbească.

MAMA: Bravo, fetiço.

ESTHER (imitând vocea Mamei): Bravo, fetiço.

Deodată începe să sune mobilul Tatălui, uitat pe masă.

Esther tresare, se ridică brusc, se îndepărtează de masă.

MAMA (se uită la afișaj, închide telefonul): Ce e? Doar nu te sperii de un telefon.

Iese.

Esther se așază. E liniște, nu știe ce să facă, vede pe masă un vraf de farfurii, se duce la ele, le ia și le dă drumul pe jos.

JURGEN (intră, dă de cioburi): Vezi că poți!

ESTHER: Iar a sunat telefonul.

JURGEN: Cine era?

ESTHER: Nu știu. Leo Beumer a mai telefonat și el.

JURGEN: Cui?

ESTHER: N-a vrut să-mi spună.

JURGEN: Despre ce vorbea?

ESTHER: L-am înregistrat (îi dă camera.)

Jurgen derulează imaginile înapoi, se uită la scena în care Tatăl telefonează, pe urmă ia de pe masă mobilul Tatălui, apasă pe o tastă, ascultă, se sperie, închide repede telefonul.

ESTHER: Cine era?

JURGEN: Cine crezi tu că era?

ESTHER: Nu știu.

JURGEN (*formează din nou numărul, acoperă cu batista aparatul, vorbește grăbit și oficial*): Eu sunt, trebuie să vorbesc încet, ascultă, ies cu toții în curând, Els e complet isterică, pleacă împreună cu copiii la plajă. Vino imediat să mă iei. Am aranjat totul. Acum trebuie să închid. (*Închide telefonul, din tavan cade din nou puțină tencuială.*) Plecăm, Es. Până nu ne cade toată șandramaua în cap.

Esther și Jurgen ies, după un timp se prăbușește lustra, cu mare zgomot.

Tatăl și Mama intră grăbiți, Mama, cu o mătură și un fâraș, adună cioburile de pe jos.

MAMA: Ți-am spus eu că trebuia să fixezi lampa aia în tavan cu un șurub special.

TATA: Așa am și făcut, Els. Nu pricep deloc... (*Își vede telefonul pe masă, îl apucă repede.*)

MAMA: Tot ce aranjezi tu se deranjează. (*Între timp îl vede pe Tată apucând telefonul.*) Crezi că trebuie să stai chiar tot timpul la dispoziția oricui?

TATA: L-am închis.

MAMA: Cine o să te sune astăzi, Leo?

TATA: Ți-am spus doar că l-am închis.

Pauză, Mama continuă să se uite ținută la Tată.

MAMA: De ce nu vrei să vorbești, Leo?

TATA: Despre ce tot vrei să vorbești Els?

MAMA: E ceva, simt eu.

TATA: Îmi doresc pur și simplu o zi plăcută, să petrecem împreună o zi plăcută. (*Se scoală.*)

Mă duc să-l aduc pe Jurgen.

MAMA: De ce ții neapărat să pleci?

TATA: Ce vrei să spui?

MAMA: Doar vrei să pleci acum, nu-i așa?

TATA: Vrei să zici, vreau să zic... Ce vrei să zici?

MAMA: Nu răspunde mereu la o întrebare cu altă întrebare!

TATA: Pentru numele lui Dumnezeu, unde vrei să ajungi, Els?

MAMA: Iar începi, Leo! De data asta o să mergem până în pânzele albe. (*Ia mâinile Tatălui între ale ei, le dă repede drumul.*) Doamne, Leo! Ești rece ca gheața.

TATA: Cred că mi-e cam foame.

MAMA (*îi pune mâna pe frunte*): Leo!

Esther și Jurgen intră, au fiecare un rucsac în spinare și sunt îmbrăcați în haine de călătorie.

JURGEN: Câteodată e prea mult. Te simți prea plin pe dinăuntru, prea multe impresii, prea multă energie. Nu mai încap nimic altceva, nu poți decât să te închizi în tine, ca să nu mai intre nimic din afară. Așa s-a întâmplat în ziua în care am plecat. Mi-am pregătit rucsacul și împreună cu sora mea am ieșit din casă pe ușa din dos. Era o ruină, locuința noastră. Cădea tencuiala de pe pereți, trebuia tot timpul să-ți cureți părul de moloz. Noaptea, zăpada trecea prin pereți, atât de frig era. Puteai la fel de bine să dormi în aer liber, sub un pod sau la azilul de noapte, sau vara pe o bancă în parc. Am fumat un pachet de țigări, venise timpul să mă apuc de fumat. Când ai umblat pe drumuri toată ziua, ai nevoie de un moment de destindere. O ceașcă de cafea. O țigară. Seara, un pahar de bere. Astea-s lucrurile care încep să conteze. Și câte o femeie. Nu una cu care să locuiești. O femeie, așa, din când în când. Nu ne trebuie nicio familie. N-am prea fost fericiți în familie, sora mea și cu mine.

ESTHER: Mi se părea atât de frig în Olanda. Aproape tot timpul ploaie și ceață. Haine îmbibate de umezeală, șuvițe de păr ude de-a lungul obrazilor, o dâră de apă pe ceafă, frisoane, de fapt, în Olanda, tremuram aproape tot timpul. De asta am și plecat în Franța, fratele meu și cu mine. Dacă mergi întruna, ajungi acolo de la sine. Mereu spre Sud, în fiecare zi o bucată, și deodată, vezi în zare Mediterana. Legumele și fructele cresc la marginea drumului. Te speli în mare, stai toată ziua pe plajă. Și cam după vreo săptămână–două, te-ai bronzat. Mi-am lăsat părul să crească. Jurgen și-a lăsat barbă, nu ne mai recunoștea nimeni. Sunt acolo peste tot ferme părăsite, le-am văzut de atâtea ori în vacanță. Le pui un acoperiș nou, împrumuți unelte de la vreun țăran. Sunt case ale nimănui. Nimănui nu-i pasă de ele, pe lângă o asemenea casă părăsită nu trece nimeni noaptea. Oamenii sunt bucuroși să vadă din nou lumină înăuntru. Să nu uităm că le vin și noi clienți.

TATA: Ce înseamnă asta?

ESTHER: N-am voie să spun nimic. (*Vrea să iasă.*)

MAMA (*se postează în fața ușii*): Pe aici nu treceți. Leo!

Tatăl îl reține pe Jurgen.

JURGEN (*amenințător*): Nu pune mâna pe mine!

MAMA (*către Esther*): Ce aveți de gând?

ESTHER: N-am voie să spun nimic.

MAMA (*vrea să apuce rucsacul lui Esther, Esther se împotrivește, dar, în cele din urmă, Mama reușește să-i ia rucsacul, îl golește, din el cade un teanc întreg de albume cu fotografii*): Ce vrei să faci cu albumele astea...

ESTHER: N-am voie să spun nimic.

Jurgen începe să umple din nou rucsacul.

TATA: Lasă asta!

MAMA (*între timp, a găsit în maldărul de lucruri un plic de la bancă, scoate din el un teanc de bancnote; uimită, către Tată*): Au câteva mii de euro la ei...

TATA (*se uită la plic*): De unde-i aveți?

JURGEN: De unde crezi...

MAMA (*amenințătoare*): Jurg!

JURGEN: I-a economisit un prieten pentru noi... (*Începe să umple din nou rucsacul lui Esther.*)

MAMA: Care prieten?

JURGEN: Un fel de sponsor.

MAMA: Și cum îl cheamă pe prietenul ăsta, Jurgen?

JURGEN: Cred că preferă să rămână anonim.

MAMA (*către Tată*): Pentru Dumnezeu, ce pun ei la cale, Leo!

Tatăl vrea să-i ia banii lui Jurgen.

JURGEN (*îl respinge*): Nu te atinge de mine!

Tatăl îl împinge pe Jurg.

Jurgen îl îmbrânțește pe Tată, care cade pe spate.

MAMA: Ai înnebunit de tot... (*Îl apucă de braț pe Jurgen.*)

Jurgen o dă la o parte.

ESTHER (*sparge un pahar care se află pe masă, îl îndreaptă amenințător spre Mamă*): Lasă-l în pace! (*Zgârie brațul Mamei cu ciobul de la pahar.*)

MAMA: Au! Esther! (*Îi arată Tatălui brațul.*)

Tatăl o apucă de braț pe Esther.

Esther dă drumul la ciob.

Jurgen îl apucă de braț pe Tată.

*Tatăl îl trânteste pe Jurgen la podea.
Esther mai sparge un pahar.*

MAMA: Potolește-te, Esther!

Jurgen dă să se scoale.

TATA (*îl împinge din nou pe podea*): Te crezi tare, hei? (*Îi trage un picior, lateral.*)

*Esther stă cu paharul în mână, nu știe ce să facă.
Jurgen încearcă din nou să se ridice.*

TATA (*îl trânteste din nou pe podea*): Vrei să te pui cu mine?

*Esther trage dintr-o singură mișcare toată fața de masă, cu
brunch-ul de pe ea.*

MAMA: Ești nebună! (*Vrea să-i dea o palmă.*)

Esther se ferește.

TATA (*între timp, către Jurgen*): Aici eu comand, ai înțeles?

*Jurgen vrea din nou să se ridice.
Tatăl îl lovește din nou cu piciorul. Jurgen geme de durere.
Esther se aruncă în spinarea Tatălui și îl înlănțuie cu brațele.*

TATA (*către Jurgen*): Nu te mai fandosi. Eu știu exact ce fac. (*Arată spre locul unde tocmai l-a lovit pe Jurgen.*). Acolo nu-i nimic... (*Îi mai trage o lovitură.*)

ESTHER: Oprește-te! (*Tot încleștată pe spatele lui, ține în mână un cuțitaș de curățat cartofii.*)

TATA (*îl mai lovește o dată*): Niciun organ vital.

MAMA: Fetița asta are un cuțit, Leo!

TATA (*o aruncă pe Esther din spinarea lui, îl apucă pe Jurgen de cap*):
N-ai vrut să stăm de vorbă ca de la bărbat la bărbat.

JURGEN (*cu o voce înăbușită*): Porcule!

TATA: Pentru că n-ai fi fost în stare! (*Îl atinge ușor pe cap cu panto-ful.*) Ai avut vreodată o femeie, Jurgen?

JURGEN: Nu te privește.

TATA: Deci nu te pricepi. Te miros eu. Tot ce știi, știi din cărți. Atâta timp cât n-ai avut nicio femeie, băiețas, eu sunt șeful. (*la banii de la Jurgen, pune plicul în buzunarul vestonului.*)

ESTHER (*furioasă*): N-ai dreptul să ne iei banii și să-i bagi în buzunarul tău.

MAMA: Atât timp cât nu știm de unde vin, sunt banii noștri.

JURGEN (*supărat, aproape plângând*): Banii sunt ai lui! I-am luat de la el din birou. Banii sunt ai lui!

TATA (*gâfâind*): Ei și, Jurg? Ei, și?

MAMA: De ce aveai nevoie de atâția bani?

TATA: Ce vrei să spui?

MAMA: Ce voiai să faci cu ei?

TATA (*gâfâind*): Uite ăsta... (*scoate plicul din buzunar*), e un plic plin cu libertate, Els.

MAMA: Nu fi absurd.

TATA: Ți-ai dat bine seama, băiete. Cu plicul ăsta poți să scapi.

MAMA: Leo...

TATA: Eu plec, oameni buni. Nu mai suport să... Trebuie să mă înțelegeți. N-am vrut să se întâmple așa... Mă bucurasem la ideea unui *brunch* formidabil, în familie. Doream să păstrăm în amintire o după-amiază frumoasă, ultima după-amiază petrecută aici, în casa unde am locuit împreună...

MAMA: Doar n-o să pleci de ziua mea...

TATA (*mânios*): A fost un adio, Els! Pentru mine a fost un adio!

Mama iese.

TATA: Ascultați, copii. Trebuie să plec. Aici nu mai sunt eu însumi. Înțelegeți ce vreau să zic. Sunt încontinuu criticat. Și de voi. Și pe drept cuvânt. Chiar așa. E un bleg, un molâu, Leo Beumer ăla pe care-l știți voi. Îmi dau seama foarte bine de ce nu mai e chemat să participe la întâlnirile cu părinții. De ce nu râde niciodată nimeni de bancurile lui fără haz. De ce arată caraghios în pantaloni scurți. De ce an de an își cumpără o nouă pereche de ochelari de soare ridicoli. Dar voi nu-l cunoașteți pe adevăratul Leo Beumer. Cel de altădată, de pe vremea când mama voastră se așeza la spate pe bicicleta mea, ținându-mă strâns în brațe, după serbările școlare. Pedalam printre câmpii, uneori ne prindeau zorii. Sau de pe când porneam toți patru cu cortul. Franța, Spania, Grecia. Ridicam cortul împreună. Alte familii, lângă noi, se chinuiau să-l monteze pe al lor. Noi îl terminam pe al nostru în doi timpi și trei mișcări. Și era un cort foarte complicat, cu un fel de verandă. Dar fiecare dintre noi știa precis ce are de făcut. Eram grozav de mândru de voi, copii. Și invers. „El e tatăl meu!”, așa te lăudai prin tot campingul, Jorgen. Cum te întâlneai cu cineva, îi spuneai: „Omul ăla e tata”. De pe plajă vă aruncam cu salteaua

pneumatică direct în mare. Vreo patru, cinci metri vă azvârleam prin aer. Și voi țipați cât puteați. Țsta era Leo Beumer, copii. Când se făcea grătar în aer liber, spunea glumele cele mai amuzante, puteai să te prăpădești de râs cu el, și mama voastră râdea. Ce-am mai râs împreună la început. În toiul nopții. Așa de tare, încât vecinii băteau în podea. Ah, Doamne, veneau mereu prieteni la noi în vizită. Aveam întotdeauna câte o ladă cu sticle de bere pe balcon, sticle de vin în frigider. Pricepeți ce vreau să zic, copii. N-am crezut niciodată că, în cele din urmă, o să ajung aici, așa, vreau să zic... Eu nu sunt Leo Beumer. Vreau să zic, adevăratul Leo Beumer e aici (*se bate cu pumnul în piept*), pe undeva, ascuns în adânc. Îl simt ghemuit acolo, la mare depărtare. În casa asta n-am să mai pot niciodată să fiu cum am fost. Aici am devenit cărunt. Prăfuit. Înțelegeți, nu-i așa, că trebuie să plec. Că am strâns bani ca să plec. Numai așa pot să redevin eu însumi. Înțelegeți că e mai bine pentru noi toți. Înțelegeți asta, copii. Vreau să spun... Doar eu te-am salvat când erai mică, Esther, erai aproape să te sufoci în sacul de dormit, dar eu am venit la țanc, mai ții minte... Mai ții minte, Esther. Es...

Intră Mama cu o valiză, e îmbrăcată într-o haină de ploaie și se îndreaptă spre ușă.

MAMA: Ascultați, copii. Mama pleacă pentru un timp. Voi nu trebuie să fiți triști. Nu are nimic de-a face cu voi. În ultima vreme, mămica voastră nu se mai înțelege așa de bine cu tăticu'...

TATA: Copiii nu mai sunt la grădiniță, Els.

MAMA: Fiindcă tăticu' are o relație amoroasă cu mătușa Thea.

TATA: Els!

MAMA: Leo, nu sunt nebună... Tăticu' are o relație amoroasă cu mătușa Thea și nu vrea să vorbească despre asta cu mămica și acum mămica a cam obosit, are nevoie să se odihnească un pic.

TATA: Ascultați, copii...

MAMA: Undeva în pădure, împreună cu alte mămici, care sunt la fel de obosite ca ea. Și când mă întorc, facem un chef mare cu baloane și limonadă...

TATA: De ce trebuie întotdeauna să complici lucrurile.

MAMA: Ah, Doamne, *nimonadă*, mai ții minte, Jurg, așa ziceai pe atunci, vreau un pahar cu *nimonadă*, *nimonadă*, oh, Doamne! (*O apucă plânsul.*) Acum chiar trebuie să plec...

TATA: Doar n-ai să părăsești copiii.

MAMA: Ia-i tu cu tine, Leo. De acum înainte îi spuneiți mătușii Thea „mami”, încolo nu se schimbă mai nimic. La revedere, dragilor... *(Dă să iasă.)*

Sună soneria de la intrare, Mama se sperie.

MAMA: Iisuse, cine poate să fie... Arăt oribil. *(Își aranjează părul.)* Ce harababură! *(Dă la o parte câteva cioburi.)* Hai, ajutați-mă, copii...

ESTHER *(s-a dus între timp spre interfon)*: Alo?

VOCEA MĂTUȘII THEA: Alo?

ESTHER: Alo?

VOCEA MĂTUȘII THEA: Esther! Nu v-ați mai dus la plajă?

MAMA *(se duce la interfon)*: Thea! Credeam că astăzi nu poți să vii.

VOCEA MĂTUȘII THEA: Leo zicea că ați plecat cu toții la plajă. Leo e acolo?

TATA *(simultan, exagerat de bine dispus, în direcția interfonului)*: Salut, Thea. Ce plăcere! *(Se silește s-o facă să înțeleagă că și-a ales prost momentul.)* Suntem în toiul aniversării, Thea, urcă o clipă...

VOCEA MĂTUȘII THEA *(tulburată)*: Ai zis să vin să te iau, ai zis...

MAMA: Asta-i culmea, Leo.

TATA *(se duce la interfon)*: Thea, ascultă, Thea...

VOCEA MĂTUȘII THEA: Doamne, Leo, ce jenant!

MAMA: N-are a face, dragă Thea. Leo coboară imediat, e pe drum.

VOCEA MĂTUȘII THEA: Ascultă, Els, lasă-mă să intru un minut, să stăm de vorbă.

MAMA: Ia-l cu tine, nicio problemă, oricum tocmai terminasem cu el, nu-i așa, copii?

VOCEA MĂTUȘII THEA: Singur a venit la mine. Eu n-am făcut nimic, Els! Crede-mă...

MAMA: Nicio problemă. Poți să ți-l iei. Sau plec eu de aici și tu te muți în locul meu, se poate și așa. Mi-am și făcut valiza, spune cum să facem...

ESTHER: Nu vreau să vină mătușa Thea să locuiască aici.

MAMA: Ai auzit, Thea, deci nu se poate. Hai, du-te, Leo, ești așteptat.

ESTHER: Nu vreau să plece tata.

VOCEA MĂTUȘII THEA: Poate că e mai bine să plec...

TATA: Îți telefonez mai târziu.

MAMA (*în același timp cu Tatăl*): Rămâi aici, Thea.

TATA (*total dezorientat*): Els...

VOCEA MĂTUȘII THEA: Mai aștept un minut, Leo!

ESTHER: Nu vreau să pleci, tati!

MAMA: Nu poți să ai chiar tot, Esther.

ESTHER (*răsușește între timp mânerul de la obloane, în cameră se face din ce în ce mai întuneric*): Nu vreau să plece tati.

JURGEN: Nu face asta, Es!

ESTHER (*în interfon*): Pleacă, Thea!

VOCEA MĂTUȘII THEA: Aici la intrare se lasă un oblon în jos, un fel de oblon...

TATA: La dracu'! Încetați cu toții!

JURGEN: Atunci pleacă, omule, ce mai aștepți!

TATA: Trebuie să se termine, odată și odată!

VOCEA MĂTUȘII THEA: Leo?

JURGEN (*între timp a luat haina Tatălui din cuier*): Hai! Grăbește-te!

ESTHER: Jurg!

Obloanele sunt trase până jos.

Esther scoate manivela din sistemul de comandă al obloanelor.

JURGEN (*furios*): Dă-mi manivela imediat.

ESTHER: Ziceai că mă ajuți, Jurg.

VOCEA MĂTUȘII THEA: Leo!

TATA: Nu pot să plec așa, Thea!

JURGEN (*strigă*): Vine imediat!

TATA: Nu te băga.

VOCEA MĂTUȘII THEA: O jumătate de minut, Leo.

TATA: Fir-ar să fie!

JURGEN: Ce fel de bărbat ești tu?

TATA: Asta n-are nimic de-a face...

JURGEN: Eu aș fi plecat de mult în locul tău.

TATA: Asta n-ai cum să știi, Jurg.

JURGEN: Ai fost întotdeauna un mormoloc. Pe Leo Beumer ăla pe care ți-l amintești tu, eu nu l-am cunoscut niciodată.

N-a existat niciodată. *(Între timp, ia din rucsac un album de fotografii, rupe o pagină, rupe toate fotografiile.)*

TATA: Ești nebun! Els!

MAMA *(către Tata)*: Cu cât durează mai mult scena asta, cu atât mai mari sunt șansele să devină pentru ei o experiență traumatică. *(Se duce către Esther.)*

Jurgen rupe în bucăți albumul de fotografii.

Mama între timp a luat manivela de la Esther și ridică din nou obloanele.

ESTHER: Ai zis că mă ajuți, Jurg!

JURGEN: El trebuie să plece, Es. Situația asta trebuie să explodeze, se simte în aer. *(Rupe fotografiile.)* Totul trebuie distrus, Es, știi bine.

TATA: N-ai voie să faci asta, Jurg. E o viață întreagă acolo.

JURGEN: Nu e viața mea.

TATA *(se îndreaptă către Jurgen)*: Jurg! Fir-ar al dracului...

JURGEN: Nu-i cunosc pe oamenii ăștia, nu i-am văzut niciodată.

Tatăl încearcă să-l oprească pe Jurgen.

JURGEN: Stau toți și se hlizesc. Pe toate pozele, aceeași față.

VOCEA MĂTUȘII THEA *(între timp a tot numărat)*: 24, 23, 22, 21...

TATA: Nu pot să plec acum, Thea...

VOCEA MĂTUȘII THEA: Nu mă interesează.

JURGEN *(strigă)*: Vine imediat!

TATA: Ține-ți gura, băiete.

ESTHER: Tati!

TATA: Fir-ar al dracului să fie!

VOCEA MĂTUȘII THEA: 16, 15, 14, 13...

JURGEN: Vine, vine!

ESTHER: Jurg!

Tatăl astupă gura lui Jurgen cu mâna.

VOCEA MĂTUȘII THEA: 10, 9, 8, 7...

Jurgen mușcă mâna Tatălui.

TATA: Au! *(îi dă drumul lui Jurgen.)*

VOCEA MĂTUȘII THEA *(a continuat între timp să numere)*: 4, 3, 2...

JURGEN (*strigă în interfon*): Vine chiar acum! (*O împinge la o parte pe Esther, care vrea să închidă din nou obloanele.*)

VOCEA MĂTUȘII THEA (*simultan*): 1, 0.

JURGEN (*strigă*): Vine imediat. Un moment. Tanti Thea!

Auzim trântindu-se ușa unei mașini, mașina pornește, tăcere. Tatăl adună repede albumele cu fotografii și le pune bine.

JURGEN: O șansă ratată, Leo Beumer. O șansă ratată, Es. Els...

Mama aduce aspiratorul și începe să facă curat. Esther, Jurgen și Tatăl se uită năuciți la Mamă.

Black out

Masa este din nou mai mult sau mai puțin pusă. Familia șade la masă. Mama mănâncă, restul familiei nu prea știe ce să facă.

MAMA: Ah, copii! Puteți să vă închipuiți că exact acum patruzeci și cinci de ani mă nașteam eu. (*Se uită la ceasul de mână.*) Da, exact la ora asta, acum patruzeci și cinci de ani. Era o zi senină. Așa, ca astăzi. Și afară era un strat gros de zăpadă. Timp de o săptămână, tata trebuise în fiecare dimineață să dezgroape mașina din zăpadă, cu lopata, în eventualitatea că apăream eu. Toată lumea patina. Obraji roșii, fețe înghețate. Tarabe cu gogoși și câni de ciocolată fierbinte. Mama și tata lângă sobă. Și din când în când, se sculau să se uite în cămăruța mea. Era gata pregătită. Cu un dulăpior și o băiță. O cutiuță muzicală deasupra leagănului.

Esther și Jurgen încep să-și pregătească rucsacurile.

MAMA: Nu-i lua în seamă, Leo. (*Bine dispusă.*) Era un frig groaznic, în noaptea în care m-am născut eu. Auzeam cum mamei îi clănțăneau dinții în gură. Tata injura pentru că era polei pe șosea.

TATA: Els...

MAMA (*furioasă*): Nu ne ocupăm de ei, Leo... (*Continuă netulburată.*) Și nici nu ajunseserăm bine la maternitate, că eu aproape venisem pe lume. Au fost nevoiți să dea la o parte pe o altă femeie care se chinua de ore întregi să nască. Pentru că eu doream atât de mult, dragii mei, atât de groaznic de mult să mă nasc. Și am fost atât de bine primită. Teribil de bine primită.

Esther și Jurgen ies. Tăcere.

Tatăl își pune după o vreme haina pe el.

MAMA: Scoate-ți haina, Leo.

TATA: Bine, dar...

MAMA: Asta e exact ce vor. Scoate-ți haina.

Tatăl își scoate haina, se așază din nou.

MAMA: Nu-i decât un mare strigăt ca să le dăm atenție.

Sfârșit

OSCAR VAN WOENSEL

Născut la Heemskerk, în 1970. Studii de actorie și scriere dramatică la Arnhem. O parte dintre piesele sale sunt concepute și definitive împreună cu actorii, în timpul repetițiilor. În 1993, a înființat împreună cu doi colegi, Manja Topper și Kuno Bakker, cunoscuta Companie teatrală *Dood Paard*, unde practică același mod de colaborare intensivă. A scris, de asemenea, texte pentru copii și adolescenți montate de Compania *Het Syndicaat* (1996–2000) și a adaptat piese de W. Shakespeare, Oscar Wilde, Martin Amis.

Piesa ***Între noi fie spus și tăcut*** (*Tussen ons gezegd en gezwezen*, 1998) a fost comandată de Teatrul *Monty* din Antwerpen și pusă în scenă de *Dood Paard*, cele două roluri fiind interpretate, la premieră, de Oscar van Woensel și Kuno Bakker.

Alte piese: *Drie familietragedies* (1994), *Wie* (1996), *MedEia* (1998), *Chaos* (2000), *Kassandra, Speaking in Twelve Voices* (2004), *ECO* (2006).

Între noi fie spus și tăcut

Personajele:

BRAM

BART

De fapt, ar fi trebuit să se întâlnească la 11 dimineața și să petreacă toată ziua împreună, dar din cauza a tot felul de treburi, s-a amânat pentru ora 4 după-amiază. În berăria unde se înțeleseră să aibă loc întâlnirea, ciocnesc un pahar și se plimbă după aceea prin pădure. Plimbarea se termină repede și, înainte de a lua cina, pe la 5, Bram și Bart mai beau un aperitiv nostalgic la cârciuma din sat. Pentru orele 7 au rezervat o masă la „Tonino”, restaurantul italian de trei stele al bătrânului Leonardo. Bart, care se pricepe la vinuri, a și comandat special o ladă întreagă cu un excelent vin de Burgundia. Frații cinează în stil italianesc tradițional, pe îndelete, generos, cu o mulțime de feluri de mâncare. Pe la 12 sau pe la unu noaptea, au băut ultima *grappa* și ultima cafea espresso, plătesc, se urcă în mașină și se hotărăsc să mai treacă o dată pe la casa părintească. Acolo au de gând să mai dea pe gât un păhărel, înainte ca fiecare dintre ei să plece pe drumul său și să se întâlnească din nou peste un deceniu. Bram, care e bun cunoscător la băuturi tari, a adus cu el o frumoasă, veche sticlă de Calvados de la *tax-free*. O deschid în bătrânul salon, unde, vreme de zece ani, un strat gros de praf s-a așternut peste amintirile lor.

Bram și Bart sunt gemeni, în vârstă de treizeci de ani. Cu zece ani în urmă, părinții lor, doi magnați media, au murit într-un accident de avion. Băieții au vândut firma, au împărțit averea între ei și au devenit artiști. S-au înțeles ca, o dată la un deceniu, să se revadă în fosta casă a părinților, care a rămas goală, dar nu a fost vândută. Piesa *Între noi fie spus și tăcut* ne arată sfârșitul primei întâlniri.

*O casă de țară părăsită
Două fotolii
O măsuță pe care se află o sticlă scumpă de Calvados, mari pahare de coniac, o scrumieră, trabucuri, țigări, o brichetă
E o încăpere sumbră, cețoasă, afumată, prăfuită
În partea din fund a scenei atârnă într-un colț un prosop ud learcă
Picăturile de apă care se scurg din el cad într-o găleată*

BRAM: Mai bem unul

BART: Da hai să mai bem unul

BRAM: Și pe urmă acasă

BART: Acasă da pe urmă acasă

BRAM: Foarte bun calvadosul ăsta

Vechi

Foarte bun

De treizeci de ani

Ca noi

BART: Cum trece timpul

BRAM: Ești cinic frățioare

BART: Nu nu a fost doar o glumă ce cinic nu deloc

BRAM: *There you go*

BART: Da mulțumesc foarte bun

BRAM: Hai noroc

BART: Noroc da hai să ciocnim pentru – ăăă – pentru –

BRAM: Pentru revederea noastră

BART: Da – ăăă – de ce nu

Pentru revederea noastră

Pentru noi

Pentru ziua de astăzi

Și de rămas-bun

BRAM: Noroc

BART: Noroc

Mmm minunat foarte bun într-adevăr n-am ce zice da minunat n-am ce zice mmm excepțional

BRAM: Da da e o băutură de calitate

BART: Curios totuși

Că valoarea unui calvados excepțional este atât de mare

Să zicem că am fi băut acum un coniac obișnuit „Metaxa” de exemplu

Vechi de șase ani

Ar fi fost altfel

Esențial altfel

Calitatea e ceva ciudat

Calitatea produselor vreau să zic

Dai pe gât rezultatul bizar al unei formule matematice

Calitatea unui singur produs influențează într-o anumită măsură

Calitatea vieții în general

Raportul dintre ele pricepi

Chiar ceva oarecare

Cum e asta

Paharul ăsta oarecare de Calvados

Devine o o o experiență

Și așa crește calitatea vieții... nu-i așa?

Sau ți se pare că exagerez?

Poate că nu mă exprim foarte limpede

BRAM: Ba da

Cred că înțeleg

Cred că înțeleg ce vrei să spui

BART: Nu mă prea pricep

Trebuie să recunosc

La băuturile tari

Tării nu beau aproape niciodată

Nici nu am în casă

Vin da

BRAM: Ai mai spus asta da

În timpul mesei

Ai mai vorbit

Despre legătura ta cu vinul

BART: Legătură da ha ha ha

Ai putea s-o numești așa da

Este într-un anumit fel o relație da ha ha

BRAM: Bart și vinurile lui

BART: Ha ha ha ha

Ba chiar am să-ți spun ceva

Esmeralda este geloasă

Mi-a și mărturisit o dată

Că e geloasă pe pivnița mea cu vinuri

Exagerează desigur dar totuși

Așa ceva îți cere multă atenție
Și atenția asta nu i-o mai acord ei
Ha – bineînțeles – ha
Atenție și timp

BRAM: Tocmai voiam să te întreb
Azi după masă pe când ne făceam
Cum s-o numesc
Scurta noastră
Plimbare
În pădure
Atunci a trebuit să mă gândesc la ea
La Esmeralda

BART: Hm

BRAM: Asta-i fata cu care ai fost coleg la liceu?

BART: Ce?

Nu
Nici gând
Care fată?

BRAM: Fata aia evreica aia micuță cu niște sâni –

BART: La liceu?

BRAM: N-o chema Esmeralda?

BART: Pe Esmeralda am cunoscut-o în Italia

BRAM: O ce romantic

BART: În San Giacomo

BRAM: Dar cum o chema pe micuța veveriță, pe evreică?

BART: Nu știu la cine te referi

BRAM: Credeam că ești nebun după ea

BART: Nu la liceu nu

Pe atunci nu mă ocupam deloc de fete

BRAM: Elisabeth sau cam așa ceva?

BART: Aia a venit mult mai târziu

De fapt abia după ce tata și mama muriseră

BRAM: Ah *what the fuck*

BART: Da *fuck it*

Ce importanță are

BRAM: Exact

BART: Vara trecută

Nu ultima cea dinainte

Am trecut cu mașina prin Franța pe lângă Chablis

Ca să vedem regiunea
Întorcându-ne din Portugalia
De ani de zile mă duc numai în Portugalia
Întâi Italia
Acum Portugalia
E foarte frumos acolo
Bineînțeles Algarve e un infern năpădit de turiști
Dar e o suprafață atât de mică dacă o compari – nu
Voiam să cumpăr niște vin alb
Deci ne-am dus spre Chablis

BRAM: Te duci în vacanță cu mașina ta Porsche?

BART: Nici vorbă ha nu nu nu nu
Nu atunci circulăm cu Sierra da

BRAM: A da bineînțeles

BART: Și deodată am dat peste ceva interesant
În localitatea Chablis – foarte mică dar totuși –
Acolo sunt toate de trei, patru ori mai scumpe decât în oricare
sat din împrejurimi
Vinul este exact același
Așadar vinul Chablis de lângă Chablis e la fel de bun ca vinul
Chablis din Chablis dar mult mai ieftin
Dacă reușești să popularizezi vinișorul ăsta în cele mai bune
restaurante din oraș
Atunci îți spun eu
Ai dat lovitura
Nu mai ai nevoie să muncești niciodată

BRAM: Eu oricum n-am nevoie să muncesc

BART: Nu sigur că nu
Nici eu
Dar ca să zic așa
Înțelegi ce vreau să spun

BRAM: Da dar ce are asta de a face cu calitatea vieții?

BART: Nimic am zis eu așa ceva?

BRAM: Nu dar am crezut

BART: A nu

BRAM: Nu

BART: M-am gândit la importul de vinuri

BRAM: Pricep

BART: Da

BRAM: Da

BART: Unde te duci de fapt în vacanță?

BRAM: Nu mă duc în vacanță

BART: Nu vorbesc de azi sau de mâine

Vorbesc în general

În principiu

Nu concret în ce loc te duci

Mai degrabă încotro te duci?

Înțelegi?

BRAM: Înțeleg perfect

În sensul ăsta ți-am și răspuns

N-am vrut să spun concret că nu mă duc în vacanță

Am vrut să spun că nu mă duc în vacanță

BART: Nu te duci în vacanță?

BRAM: Nu

BART: Niciodată

BRAM: Nu niciodată

Sau cel puțin nu mă mai duc acum

Bineînțeles că înainte am fost

Dar acum în ultimii șase șapte opt ani

Niciodată

BART: Vai de mine

BRAM: Da

BART: Și înainte unde te duceai?

BRAM: Mă simt peste tot un intrus

BART: În Franța desigur sau mai aproape în Belgia în Ardeni?

BRAM: Și nu știu ce să fac cu timpul liber

Pur și simplu nu pot

Să nu fac nimic

Să stau să fumez țigări toată ziua

Am oroare și de weekenduri

Ură pentru weekend

La început am devenit depresiv

Ulterior am început să-mi pierd controlul

În cele din urmă încă din cursul zilei de miercuri

Cam de pe la orele două trei

Eram total deprimat

Depresie de weekend

Nu făceam nimic

Absolut nimic

Mari găuri negre
Asta erau weekendurile
M-am dus o lună în terapie la Van Zutphen
Prima oară la Van Zutphen
Și el mi-a dat o mână de ajutor
Sau cel puțin m-a scos din apatie
Dar atunci a apărut ura
Depresiile mele au fost înlocuite de ură
Datorită doctorului Van Zutphen
Mult lăudatul psihanalist
Cel mai bine plătit lecuitor al spiritului din Olanda
El m-a învățat să disprețuiesc și să neg
Ăsta este acum crezul meu
Neg și ignor
Vacanțele și weekendurile

BART: Ah nu mie unuia mi se pare fantastic
Să las toate baltă și să mă bucur că scap
Că scap și mă plimb cu Es și cu copiii
Da e absolut grozav

BRAM: Eu continui să lucrez

BART: Lucrezi?

BRAM: Nu fac decât să lucrez fără întrerupere

Cercetez
Ascult
Cânt
Înregistrez
Compun
Montez
Și așa mai departe
La mine e numai
Muzică muzică muzică

BART: Bine că poți

Eu unul nu pot
Nu pot mai mult de patru cinci ore la rând
De obicei numai trei
Ore pe zi
Poate că asta are de a face și cu felul de muncă
Vreau să zic la un tablou concentrarea este alta
Mi se pare mie
Atunci când faci muzică și atunci când îmi concep –
Când schițez ce vreau să fac da se mai apropie
Ar fi cumva echivalentă

Dar aici se termină comparația cred eu
Tu ce crezi?

BRAM: Da și după mine sunt mai multe deosebiri decât asemănări

BART: Dacă ne-ar fi spus cineva acum doisprezece ani
Că o să devenim artiști

BRAM: I-am fi răs în nas

BART: Cel puțin

BRAM: L-am fi luat la bătaie

BART: Și încă cum

BRAM: L-am fi omorât

BART: Nimeni nu ne-ar fi bănuț

BRAM: Viața ia uneori întorsături ciudate

BART: Ba bine că nu

BRAM: Sigur

BART: Vreau numai să spun că
Închipuie-ți că totul ar fi fost altfel
Că n-ar fi fost niciun accident
Că totul ar fi continuat așa cum –
Da așa cum fusese mai mult sau mai puțin plănuț

BRAM: Avem prea puțină influență asupra adevăratului –

BART: Mers al lucrurilor

BRAM: Curs al evenimentelor da

BART: Putem să facem mici alegeri
Dar lucrurile mari
Lucrurile cu greutate ca să zic așa
Da ele mai degrabă ni se întâmplă decât – decât nu ni se
întâmplă

BRAM: Îți poți închipui
Ce libertate de a alege am fi avut dacă
Dacă dacă –
Dacă totul ar fi fost altfel să zicem
Dacă ei n-ar fi avut accidentul
Dacă avionul n-ar fi căzut
Dacă familia și firma ar mai fi existat
Niciuna

BART: Zero

BRAM: *Nada*

BART: Incredibil

BRAM: Acum nici nu-ți mai poți imagina nu

BART: Hai să nu mai vorbim despre trecut

BRAM: Despre trecut nu

BART: De asta mi-a fost cel mai frică

Să nu stăm să pălăvrăgim tot timpul despre trecut

Să pălăvrăgim despre trecut

BRAM: Despre trecut nu

BART: Eu nu mă mai gândesc aproape niciodată la ce a fost

BRAM: Nu

BART: Și visele

Tu îl visezi vreodată pe tata?

Sau pe mama?

Sau pe Bubi?

BRAM: Pe Bubi nu

Mi s-a părut totdeauna un animal nesuferit

O javră

O javră împutită

Urăsc câinii

Nu știu de unde-mi vine

Dar îi urăsc

Pe toți

Javre împutite

BART: Dar pe mama și pe tata?

BRAM: Ce?

BART: Îi visezi?

BRAM: Urăsc visele

BART: Ce?

BRAM: Urăsc visele

Da eu –

Mereu coșmaruri

Respingător de reale

Mă trezesc

Plângând sau urlând

Îmi trebuie trei sferturi de oră ca să recuperez

BART: Să recuperezi?

BRAM: Trei sferturi de oră

BART: Să recuperezi?

BRAM: Fumez o țigară după alta

Fumez un pachet pe zi

Dar am și fumat jumătate din ele în primele trei sferturi de oră
După ce sunt pe picioare
Mă rog un fel de a spune
Pe picioare
Mai bine zis după ce am fost dat afară din lumea viselor
În viața reală
Sau cam așa ceva
În pat
Lungit
Cele trei sferturi de oră
Recuperez
Fumez

BART: Eu nu mai fumez de cinci ani

BRAM: Dar ai fumat vreodată

BART: Ca un turc

BRAM: Nu-mi mai aduc aminte

BART: Tu nu mai erai

Am început să fumez după ce am plecat

Acum zece ani

M-am lăsat după cinci ani

BRAM: Nostim

BART: Da nostim da plesnești de râs cu mine

BRAM: Plesnești de râs

Ce expresie tâmpită

Plesnești

De râs –

BART: Plesnești da

BRAM: Totuși?

BART: Da

BRAM: Crăpi

Alergi până crăpi

BART: Alergător de cursă lungă

BRAM: Ce spui?

BART: Las-o baltă

BRAM: Termină

BART: *We got it Ok*

BRAM: Ok

BART: Ok

BRAM: Atunci îmi mai aprind una

Te deranjează?
BART: Deloc fumează te rog
Simte-te ca acasă
BRAM: Sunt acasă
BART: Acasă acasă
BRAM: În definitiv de ce nu vindem hardughia asta?
BART: Nu
BRAM: Dar de ce nu
BART: Nu pur și simplu nu
BRAM: Ok
BART: Am încheiat subiectul
BRAM: *Case closed*
BART: Care Kees?
BRAM: Nu nu nimic
BART: Ce vrei să
BRAM: Nimic
BART: Să nu mai spui nimic despre trecut
BRAM: Despre trecut tăcem
BART: Ce-ți mai fac copiii?
BRAM: Pariez că n-ai niciun chef să afli
BART: Câți ani au?
BRAM: Să mă ia dracu' dacă știu
BART: Nu vrei să vorbești despre ei
BRAM: Dacă vorbesc despre ei
Trebuie să mă gândesc și la mama lor
Și devin trist
BART: Da da
BRAM: Era –
Da nu nu știu
Atât de frumoasă
Viața împreună cu ea era atât de –
Da frumoasă
BART: Da da
BRAM: Dar despre asta prefer să nu vorbesc
BART: Să nu vorbești nu
BRAM: Nu
BART: Nu Ok nu

BRAM: Ok
BART: Să nu spui nimic
BRAM: Să tac
BART: Să nu spui nimic
 Să taci
 Asta e cel mai bine
 Pentru noi asta e cel mai bine
BRAM: Exact
BART: Exact
BRAM: Să fumez în liniște
BART: Să te bucuri de calvadosul ăsta
BRAM: Strașnic calvados
BART: Cel mai bun calvados
BRAM: Te duci vreodată la concert?
BART: La concert nu
 De ce?
BRAM: Sunt compozitor
 Compun muzică
 Mă interesează
BART: Nu
 De fapt niciodată
 Dar tu te duci vreodată la muzeu?
BRAM: Brrr! Nu
 Urăsc muzeele
 Ură pentru muzee
 Atmosfera de mausoleu
 Tăcerea seninătatea
 Evlavia
 Toate astea le urăsc
BART: Și la concert nu?
BRAM: Ce?
BART: Acolo nu urăști
 Seninătatea evlavia
BRAM: Tăcerea?
BART: Ce?
BRAM: Nu nimic
BART: Ok
BRAM: La un concert nu poate fi tăcere niciodată!

BART: Da sigur liniștește-te

BRAM: Un concert prin definiție scoate sunete!

BART: Am zis stai cuminte

BRAM: Asta ar fi o chestie

O compoziție fără niciun sunet

Numai tăcere

BART: Ca un parfum care nu miroase a nimic

BRAM: Da cam așa ceva

Cum de ți-a venit în cap?

BART: Am citit de curând undeva

Că există o casă de modă

Sau cum s-o fi numind

O firmă de produse de modă sau așa ceva

Care își propune să lanseze un parfum

Care nu miroase a nimic

BRAM: Amuzant

BART: Oh

BRAM: Urmezi cât de cât moda?

BART: Hm?

BRAM: Te ții la curent cu moda?

BART: Aha da

Cred că da

Dar nu mă preocupă

Îi las pe alții să decidă

Cam o dată pe sezon mă duc la un magazin

Acolo vreun pederast șic mă înnoiește din cap până-n picioare

Plătesc și toată lumea e mulțumită

BRAM: Și nu-ți pasă deloc cum ești îmbrăcat?

BART: Ba da bineînțeles într-o oarecare măsură

Dar ca să zic chiar că mă țin în pas cu moda

Asta nu

BRAM: Nu

BART: Nu

BRAM: Dar arăți bine

BART: Da asta așa e

BRAM: Și știi tot ce se cere mai nou pe piața de parfumuri

BART: Pe piața de parfumuri da

BRAM: Dar de fapt nu te pricepi

BART: Nu mă pricep

BRAM: Te pricepi la vinuri

BART: La vinuri da

BRAM: La mine e mai degrabă exact invers

Mă duc la unul dintre cele mai bune magazine de vinuri

Sunt pe jumătate informat

De către un hippy pe jumătate franțuz

Cumpăr sticlele cele mai scumpe

Plătesc și toată lumea e mulțumită

Deci

BART: Da bravo

BRAM: Cât despre modă da

De așa ceva nu am timp să mă ocup

În fiecare săptămână dau o raită prin magazinele din cartier

Doar așa ca să privesc

Să pipăi

Stofele

Și să miros

Și pe urmă să cumpăr ceva mic

Un fleac

O vestă un pulover un pantalon

O curea la nevoie

Sau un basc

BART: Să cumperi un basc da

BRAM: Când a început?

BART: Ce?

BRAM: Să-ți cadă părul ca să zic așa

BART: Hei

Vrei să spui că am început să chelesc?

BRAM: Da zi-i pe nume

Haide!

Când?

BART: Dumnezeuule măi omule mai țin eu minte

BRAM: Scuză-mă te rog

BART: Nu trebuie să te –

E ceva de care nu mă jenez absolut deloc

BRAM: Nu?

BART: Nu

BRAM: Ok

BART: E chiar așa de rău să fii chel?
BRAM: Doamne ferește
BART: Ca și cum te-ai plânge că ai puța prea mică
Sunt lucruri din astea
Nu știu zău
BRAM: Ok
Doar am zis Ok
BART: Ok
BRAM: Ok Ok
BART: Ok
BRAM: Credeam că oamenii se simt rușinați că –
BART: Oamenii oamenii
Ce am eu de împărțit cu oamenii
Nimic
Oamenii
Nimic
Nimic
Oamenii
BRAM: Tocmai mă gândeam –
BART: Tocmai mă gândeam la
O oaie
BRAM: Nu spun decât –
BART: Nu spun decât –
BRAM: Papagal
BART: Oaia și papagalul
BRAM: Fabulă de La Fontaine
BART: Ha ha ha
BRAM: Povești despre animale
BART: Ură față de animale
BRAM: Eu unul da
Am urât totdeauna animalele
Javra aia a noastră infectă
M-a făcut să urăsc animalele
Dobitoace
Animale
Brrr
BART: Urăște animalele și îi detestă pe oameni
BRAM: Vorbești de tine?

BART: Nu de tine

BRAM: De mine?

BART: Pe vremuri

BRAM: Pe vremuri dar acum nu mai sunt așa

Demult nu mai sunt așa

Mizantrop nu

Van Zutphen este un bun medic

Dur bădăran reacționar

Dar bun

BART: Van Zutphen da

Am fost cu întreaga familie la Van Zutphen

Să vedem unde e buba

BRAM: Cu copiii tăi

BART: Da

BRAM: Iau lecții de muzică sau –

BART: Ce?

BRAM: Lecții de muzică

Primesc puțină educație muzicală

BART: Nu

Urmează însă tot felul de cursuri

BRAM: La Van Zutphen?

BART: Învăță să gătească

Să joace tenis

Să tricoteze

Nici eu nu mai știu ce

Plătesc de mă spetesc

Dar n-am ce face

Altfel m-aș ruina plătind pe cineva să-i supravegheze

Oricum te ruinezi pentru

Copii

BRAM: Sunt gemeni

BART: Șșșt

BRAM: Ce e

BART: Nu vreau să vorbim despre asta

Vreau să tăcem

Să nu spunem nimic

Să tăcem

BRAM: Despre ce să tăcem

BART: Despre gemeni

BRAM: Să negăm deci

BART: Nu

Pur și simplu să tăcem

BRAM: Cum dorești

Suntem aici prin libera noastră voință

Putem să vorbim despre ce vrem să vorbim

Putem să tăcem despre ce vrem să tăcem

BART: Bine

BRAM: Ok

BART: Ok

BRAM: Bine

BART: Te ocupi de efecte

BRAM: De ce?

BART: De acțiuni la bursă

Efecte

Opțiuni

Investești?

BRAM: Ce?

BART: Banii tăi bineînțeleș

BRAM: Banii mei nu

Tu da?

BART: Da da sigur

Mă și pricep la asta

La investiții

Ba chiar mă pasionează

BRAM: Te mai și pasionează

BART: Mai ales din cauza asta joc la bursă

Vreau să zic

Nu pentru bani

BRAM: Sigur că nu

BART: Nu

BRAM: Să joc la bursă ha

Cinstit vorbind nu m-am gândit niciodată serios la așa ceva

BART: Trebuie să încerci odată

BRAM: Da

BART: Da pe bune

Și dacă ai nevoie de sfaturi

BRAM: Îl sun pe frățiorul meu

BART: Da
 Cam așa ceva
 De la sine înțeleles
 Între noi e normal
 Firește
 Sau nu mai e normal

BRAM: Nu mai e?

BART: Ar trebui să fie

BRAM: Nu știu

BART: Nu știi

BRAM: Nu

BART: Nu nici eu

BRAM: O să vedem

BART: Da e cel mai bine

BRAM: Exact

BART: Da exact

BRAM: Absolut

BART: Absolut

BRAM: Ok

BART: Ok

BRAM: Să investesc la Bursă ha

BART: Da

BRAM: Interesant

BART: Curios

BRAM: Da

BART: Vreau să spun
 Că tu nu faci nimic cu banii
 Ți-ai pus în ceva capitalul și –

BRAM: Nu-i adevărat
 Să-ți blochezi banii nu e bine

BART: Dar i-ai depus la o bancă presupun

BRAM: Da asta da

BART: Îți depui banii pe un vechi cont din tinerețe
 Și pe urmă nu te mai interesează cine sau ce –

BRAM: Nu pe urmă nu mă mai interesează
 Doar tot nu poate să dispară
 Cred eu

BART: Dar ai putea să-l sporești

BRAM: Ce?

BART: Capitalul tău

BRAM: Nu știu

Toată agitația asta

Nu-mi plac băncile

Nu-mi plac oamenii care lucrează acolo

Nu-mi place felul în care ți se adresează

Nu-mi plac manierele lor

Și nu-mi place mirosul din bănci

BART: Da da bine

Mi se pare că ai destule motive

BRAM: Da și mie mi se pare

BART: Ce mult semănăm unul cu altul

BRAM: Groaznic

BART: Oh

BRAM: Deși suntem atât de diferiți

BART: Așa de altfel

BRAM: Ți-a trecut ție vreodată prin cap să-mi scrii memoriile?

BART: Memoriile tale?

BRAM: Nu ale tale

Memoriile tale

Știi ce vreau să spun

Povestea vieții tale

Sau măcar

Ce-ți mai amintești din ea

Să așterni pe hârtie

BART: Nu niciodată dar ție

BRAM: Niciodată de fapt

Niciodată serios

M-am jucat din când în când cu ideea asta

Dar niciodată cu adevărat

Nu chiar adevărat adevărat

BART: Te-ai jucat cu ideea să scrii o –

BRAM: Să scriu o carte da

BART: Despre tinerețea noastră

BRAM: Ar avea un rol în carte da

BART: Iisuse

BRAM: Nu el nu

BART: Ha ha

BRAM: Scuză-mă nu da
Vorbesc serios

BART: Nu ești zdravăn
Numai ideea
Că oricine ar putea s-o citească
Și pe urmă desigur să-și dea și cu părerea
Toți
Oricine o citește vreau să zic
Dezgustător

BRAM: Găsești?

BART: Da găsesc

BRAM: Oh

BART: Mda poate că exagerez
Bineînțeles că nu se știe niciodată

BRAM: Bineînțeles că nu

BART: Nu

BRAM: În cele din urmă bineînțeles că nici eu n-am făcut-o
Bineînțeles

BART: Bineînțeles că nu

BRAM: Nu

BART: Poți să-ți închipui

BRAM: Ce

BART: Ideea

BRAM: Da da

BART: Totuși da

BRAM: Da

BART: Ridicol

BRAM: Aș vrea totuși să spun ceva
Am văzut de curând un documentar
La televizor
Despre Africa
Și despre cultura de acolo
Că există niște triburi
Care cred că toți oamenii sunt gemeni
Numai că cei mai mulți se nasc de unul singur
Iar fratele lor geamăn
Sau sora bineînțeles

Rămân părăsiți în împărăția duhurilor
Și cei care se nasc ca gemeni au noroc
Ei nu sunt niciodată singuri

BART: Ce idioțenie

BRAM: Dar ideea e frumoasă

BART: Dar e o tâmpenie

BRAM: Desigur

Și totuși cumva

Îmi place ideea

Da

BART: Dar rămâne o absurditate

BRAM: Ah

Nu știu

Chiar nu știu

BART: Ba sigur că da

Aiureală romantică

BRAM: Nimic nu se schimbă

Pentru tine

Emoțiile

Ideile

Sau alte lucruri

Pur și simplu ceva care e altfel

Pentru tine totul e aiureală

Orice oriunde oricând totul e aiureală

Totul e aiureală

Orice oriunde oricând

Exceptând bineînțeleles propriile tale fapte

Propriile tale gânduri

Propria ta nevastă și proprii tăi copii

Propriile tale probleme

Astea nu

Nu astea nu

Astea nu sunt aiureală

Nu-i așa

BART: Te-ai înfuriat

Așa făceai și altădată

Spuneam și eu ceva

Ceva oarecare

Ceva obișnuit

Și nimic nu era adevărat

Totul era bălmăjeală

BRAM: Aiureală

BART: Aiureală bălmăjeală tot aia

Mi se pare

Atât de cinic

BRAM: Cinic?

BART: Da cinic

Cinic însă

Cum e cinismul de astăzi

Nu ca cinismul antic

Cinismul antic

Diogene ăsta da era un cinic

Umbla pe stradă în plină zi cu o lanternă în mână

Căuta un om

Zicea el

Dar asta-i altceva

Un asemenea cinism îmi place

Dar azi

BRAM: Dar azi dar azi dar azi

BART: În ziua de azi nu mai are nicio semnificație

BRAM: Sunt multe lucruri de felul ăsta

BART: Lucruri care și-au pierdut semnificația

În decursul timpului

Timpul și-a bătut joc de ele

Le-a făcut praf și le-a desființat

Și acum n-a mai rămas nimic

Din ele

Vreau să zic

Lucrurile mai există

Dar nu mai au nicio semnificație

Păcat

BRAM: Da e păcat

BART: Dar natural că așa ceva e trecător

BRAM: Ah da?

BART: Relativ

Pentru că vin în locul lor lucruri noi

BRAM: Lucruri noi?

BART: Și lucrurile noi au încă uneori o anumită semnificație

Cred eu

BRAM: Ce fel de lucruri

BART: Nu pot să-ți răspund așa cu una cu două

BRAM: Arta înseamnă mult pentru tine?

BART: Sigur

Doar sunt artist
Lucrez în câmpul artei
Așa că îți dai seama că
Arta are o mare importanță pentru mine

BRAM: Dar în general

În societatea în care
Trăim amândoi
Trăim și tu și eu
Care este după tine sensul artei?

BART: De unde să știu

BRAM: Nu știi

BART: Am așa câteva idei despre asta dar –

BRAM: Natural

BART: Dar ca să ne apucăm să discutăm despre ele

Acum

Nu

BRAM: De ce nu?

BART: Nu știu

Nu ne-am văzut de zece ani
Nu ne-am văzut și nu ne-am auzit
Suntem frați
După zece ani ne dăm întâlnire în casa părintească
Unde nu s-a schimbat nimic
Unde timpul n-a distrus nimic
Numai că a golit totul de orice sens
Toate lucrurile de aici –
Da
Le-a golit
Dar până și asta e greu de perceput
Casa părintească
S-a așternut aici un strat de praf de zece ani
Peste toate amintirile
Iar noi ședem acum aici
Aici acum
Și bem un pahar de coniac
Pardon de calvados

Un calvados foarte bun
Și stăm de vorbă
Dar hai să nu discutăm despre artă
Și nici despre politică
Și nici despre cum era altădată
Să vorbim numai așa
Despre acum
Despre ce se întâmplă acum
Despre ce faci tu acum
Și despre ce nu faci
Despre lucruri banale
Zilnice
Să nu căutăm conflictele
De conflictele dintre noi m-am săturat
Să evităm conflictul

BRAM: Putem să și lichidăm conflictul

BART: Ce spui?

BRAM: Da am putea și asta

Ca eu să-ți spun
Că eu cred că așa și pe dincolo
Iar tu atunci să-mi răspunzi
Că nu ești de acord
Că tu crezi că așa și pe dincolo
Și pe urmă da
Să respectăm reciproc cele spuse
Doar putem să avem un pic de respect unul față de părerile –

BART: Respect

BRAM: Respect da

BART: Tu vorbești de respect

BRAM: Da de respect

BART: Asta-i culmea

BRAM: Cum adică

BART: Fir-ar să fie

BRAM: Ce?

BART: Respect

BRAM: Da

BART: Tu

BRAM: Da

BART: Respect

BRAM: Da
BART: Dumnezeii mă-sii
BRAM: Potolește-te
BART: Dumnezeii mă-sii
BRAM: Ok s-o lăsăm moartă bine
 Să nu mai vorbim de asta
 Să nu mai vorbim de nimic
 Dacă așa vrei tu
 De acord
 Esmeralda aia a ta
 E italiancă nu-i așa
BART: Da
BRAM: Are legături cu mafia?
BART: Gândește normal omule
 Relaxează-te
BRAM: Sunt foarte relaxat
BART: Bun
BRAM: Bun
BART: Nu cu mafia nu
 Nici ea nici familia ei
 Nimic de a face cu mafia
 Nu fiecare italian –
BRAM: Așa gândeam și eu
BART: Prejudecăți
BRAM: Fără îndoială
BART: Da părinții ei sunt oameni simpli
 Nimic special
 Mici comercianți
BRAM: Au o băcănie
BART: Da cam așa ceva
 Și eu am scos-o de acolo
 La mine a căpătat posibilitatea
 Să se dezvolte ca să zic așa
 O fată atât de inteligentă
BRAM: Și acum?
BART: Ce acum?
BRAM: Ce face acum
 Cine este ea acum
 În ce fel s-a dezvoltat

BART: Avem copii

BRAM: Gemeni?

BART: Pușchea pe limbă tâmpitule

BRAM: Pardon

BART: Ea crește copiii

BRAM: Și tu?

BART: Și eu bineînțeles

Dar ea mai ales

Eu trebuie să și lucrez

Stau mai mult în atelier

BRAM: N-ai atelier acasă?

BART: Nu nici gând de asta m-am ferit întotdeauna

Când lucrez am nevoie de liniște

Tăcere liniște

Nu pălăvrăgeală muierască

Și mai ales nu pisălogeala copiilor

Tati ce e asta

De ce de ce de ce

Mereu de ce

Și nici nu există un de ce

De ce nici nu contează

Dar poți să le spui așa ceva copiilor tăi

Poți să le distrugi iluzia asta

Când ei mai fac încă pipi în pat

Nu poți

Deci am un atelier în altă parte

Undeva departe

Undeva unde n-au cum să mă găsească

N-au cum să-mi telefoneze

Decât pe celular bineînțeles

În caz de urgență

Trebuie să ții cont întotdeauna de cazurile de urgență

BRAM: Să ții cont întotdeauna de cazurile de urgență

BART: Absolut

BRAM: Absolut

BART: Copii ce să-i faci

BRAM: Pe ai mei nu-i mai văd

De multă vreme nu-i mai văd

Frustrare

În dragoste vreau să zic
M-am distanțat de toate
De toate
Din trecut
Încerc să uit
Încerc să nu mă gândesc
Încerc să mi le scot din cap
Împreună cu Van Zutphen
Ședințe de vorbit
Știi și tu cum e
Să fii în terapie la Van Zutphen

BART: Desigur
Da desigur
Și ai acum un nou amor

BRAM: Ce?

BART: O nouă prietenă sau așa ceva

BRAM: Nu chiar
Da și nu

BART: Explică-te

BRAM: Da e ceva în curs
Sunt nebun după ea
Cred
Și ea după mine
Dar mai sunt niște complicații
Nu știe încă ce să facă
Zice ea
Nu știe încă

BART: Ce nu știe?

BRAM: Ei pricepi
Are încă probleme

BART: Ce fel de probleme
Cu tine?

BRAM: Nu nu nu nu
Cu fostul ei bărbat
Dar asta –

BART: Asta avem toți

BRAM: Așa să fie?

BART: Fiecare dintre noi are un trecut

BRAM: În afară de mine

BART: Da în afară de tine bineînțeles
BRAM: Am crezut că n-o să mă mai îndrăgostesc niciodată
Că a fost o singură femeie în viața mea
Și că am pierdut-o
M-a părăsit
BART: Ca să vezi
BRAM: Da
BART: Da
BRAM: Și deodată a apărut ea
BART: Unde?
BRAM: În viața mea
BART: Vreau să zic unde ai întâlnit-o
BRAM: Nimic special
Într-o cafenea
BART: Doamne ce banal
BRAM: Cum adică?
BART: Ei așa
BRAM: Da da
BART: Da
BRAM: Da sigur numai în Italia e original
BART: Ah
BRAM: Orice țărănoi olandez sănătos are
Are măcar o dată în viață o prietenă italiancă
Și ce face Bart al nostru
BART: N-am chef să mâncăm acasă numai cartofi și supă de mazăre
BRAM: Se însoară cu ea
BART: Mi-am zis asta e femeia mea
Așa a fost să fie
Așa mi-a fost scris
Atâta pasiune
La început
Atât de totală
Am crezut că o să rămână la fel
Tot restul vieții
În fiecare zi pasiune
Patimă
Dar de când s-au născut
Copiii ca să zic așa

Este da
Altfel

BRAM: Da da

BART: Te-ai culcat vreodată cu o femeie
Care a născut doi copii

BRAM: Hm

BART: E ca și cum ți-ai băga chestia într-un borcan cu piure de mere

BRAM: Brrr

BART: Nu simți nimic

BRAM: Piure de mere

BART: Să nu mai vorbim de asta

BRAM: Da hai să vorbim despre altceva

BART: Flacăra s-a stins

BRAM: Flacăra

BART: Scânteia

Așa ceva

Aș vrea să mai fiu odată îndrăgostit

BRAM: Îndrăgostit

BART: Da

BRAM: Dar toate trecuturile astea succesive ale fiecăruia dintre noi

BART: Excitația

Patima

De asta am nevoie

Cu Esmeralda credeam

Că o să dureze etern

Că nu poate să moară

Dar nu

BRAM: Mi se pare minunat

Ceva stabil

BART: Stabil mai stabil foarte stabil

BRAM: Căldura obișnuinței

BART: Nu știu

BRAM: O amantă?

BART: Ce?

BRAM: O metresă

Un supliment

O concubină

BART: Nu nu
Nu mie nu mi-e hărăzit așa ceva
Cred eu
Nu știu să cuceresc femeile
Niciodată n-am știut
Nu mă pricep

BRAM: Dar curvele?

BART: Curvele nu
Nu nu îndrăznesc

BRAM: Dar ai vrea totuși

BART: De fapt nu

BRAM: Chiar deloc?

BART: Dar tu?

BRAM: Sigur că da
Să meargă regulat la bordel
Nu i-a făcut rău nimănui niciodată

BART: Adevărat sau vrei să mă înțepi?

BRAM: Să ce?

BART: Să mă provoc
Să mă împungi
Pe mine?

BRAM: Oh nu e nevoie să mă crezi

BART: Te cred

BRAM: De ce aș minți

BART: Fiindcă ți-e rușine

BRAM: Rușine
De ce?

BART: Că nu ai o viață sexuală

BRAM: Ba am

BART: Da

BRAM: Da

BART: Da

BRAM: Da

BART: Și pe asta nouă
Cum o cheamă?

BRAM: N-ai să mă crezi

BART: Ce n-am să cred?

BRAM: Eleonore
BART: Nostim nume
BRAM: Dar cam demodat
Nu ți se pare?
BART: Sună mai degrabă arhaic
BRAM: Da oarecum
BART: Impotența
Înseamnă că nu mai poți dar că vrei
Sau că nu mai vrei și din cauza asta nu mai poți
BRAM: După mine că nu mai poți dar că vrei
BART: Ce e mai rău?
BRAM: Să vrei și să nu poți
Mi se pare mie
BART: Da
Și mie la fel
BRAM: Cum așa
BART: Da nu – mă întrebam așa din senin
BRAM: Da da
BART: Și nimfomanele care nu sunt niciodată satisfăcute
Care nu pot să termine
Caută cu disperare orgasmul
Și n-o să-l găsească niciodată
BRAM: Există oare și bărbați nimfomani
BART: Nu
BRAM: Oh
BART: Închipuie-ți că fata ta ar deveni nimfomană
BRAM: Asta nu pot să-mi închipui
BART: Nu nici eu
BRAM: Faci sport?
BART: Ce?
BRAM: Sport
Faci sport?
BART: Sport nu
Dar tu?
BRAM: Nu nici eu
Mi-aș dori dar niciodată n-am ajuns să fac
BART: Eu nu mi-aș dori deloc

Nu pot să-i înțeleg
Pe oamenii care fac sport în chip de hobby
Ridicol
Să alergi ca un nebun în timpul liber
Ca să rămâi sănătos
Nu mi se pare sănătos deloc
Mi se pare nesănătos

BRAM: Dar corpul tău

BART: Ce-i cu corpul meu

BRAM: Condiția ta fizică și resursele
Toate se deteriorează
Dau înapoi
Obosești tot mai repede
Te dor încheieturile și așa mai departe

BART: Puțin îmi pasă

BRAM: Chiar așa

BART: Mă doare-n cot

BRAM: Te doare-n cot

BART: Da scuză-mă
Dar mă scot din fire prostiile astea

BRAM: Observ da

BART: Dar ce mă enervează cel mai mult
Sunt ăia cu role
Să mergi pe role
Ca să-ți menții condiția
Scârbos
Absolut dezgustător

BRAM: Dar patinajul obișnuit
Patinajul
Pe gheață?
Tot dezgustător e?

BART: Nemaipomenit de dezgustător
În frigul ăla
Nu pot deloc să-mi imaginez
Numai ideea
Că cineva iese de plăcere în plin ger
Ca să patineze ca un dement

BRAM: Hm nu știu

BART: Hm eu știu

La pauză
Chec și o cacao răsuflată la cană
Și șnaps
Scârbos
Dezgustător
Oricum urăsc iarna
Un inamic al iernii asta sunt
Am grijă de obicei să nu fiu în țară
În Portugalia
E de o mie de ori mai bine
Acolo măcar oamenii nu știu ce-i aia patinaj

BRAM: Dar te uiți vreodată la fotbal?

BART: Fotbal?

BRAM: Da la televizor

BART: Nu mă uit la televizor

BRAM: Niciodată?

BART: Nu niciodată

Urăsc televiziunea
Mă face să mă gândesc prea mult la trecut
Și tocmai la asta nu vreau să mă gândesc
Magnați ai mediilor
Ce profesii au părinții tăi?
Părinții mei sunt patroni de trusturi media
Posedă și o echipă de fotbal
Divizia A eșalonul secund în grupul de mijloc
Dar totuși
Și stăpânesc toate mediile
Televiziunea comercială
Oh cât am putut să mă urăsc pe mine însumi din cauză că ei –

BRAM: Trebuie să mă duc la toaletă

BART: Bine du-te

BRAM: Da

Bram se ridică și iese

BART: Eu sunt eu

Sunt eu eu

Eu eu sunt

Sunt sunt sunt

Bram se întoarce cu ochii roșii de plâns

BRAM: Uneori viața nu e prea ușoară
BART: Da e vesel cu tine
BRAM: Scuză-mă
BART: Nu-i nimic
 Toți facem erori
BRAM: Și greșeli
BART: Toți
BRAM: Da
BART: Da
BRAM: Da
BART: Da da
BRAM: Programele mai există încă
BART: Ce?
BRAM: Programele
 La televiziune
 Ale firmei
 Tot mai există
 Este totuși de ne –
 Nu-ți vine să crezi
BART: Hai să nu mai vorbim despre televiziune
BRAM: Nu
BART: Nu
BRAM: Mă uit zilnic la telenovele
 Nu pot să mă opresc
 Nici nu vreau să mă opresc
 Mă delectez cu ele
 Cu toate telenovelele astea
 Și reclamele
 Îmi plac teribil
BART: Tăcere
 Să tăcem
BRAM: Da
BART: Da da da da da
BRAM: Să nu mai vorbim despre asta
BART: Nu
BRAM: Îl știi pe Glenn Gould
BART: Cine-i ăla?

BRAM: Pianistul
Glenn Gould
Din Canada

BART: Unde se află Franța după cei mai mulți americani?

BRAM: Unde?

BART: În Canada

BRAM: Du-te dracului

BART: Mă duc da
Nu serious vorbind
Am citit asta de curând
Într-o carte
Citesc multe
Cărți

BRAM: Gould a compus un Concert Italian
Am să-l iau cu mine
Data viitoare

BART: Data viitoare?

BRAM: Peste zece ani

BART: O dată pe deceniu o zi împreună

BRAM: Nu-ți dai seama ce ascuți
Îți spui
Nu se poate
Așa nu poate cânta un singur om
Aici lucrează cel puțin patru mâini dacă nu șase

BART: Un concert italian
Amuzant

BRAM: Da foarte amuzant da

BART: N-am vrut să fiu ironic

BRAM: Îl auzi cântând și din gură

BART: Pe cine?

BRAM: Pe Gould
La concertul italian
În timp ce cântă la pian
Cântă și din gură
Nu-l poți urmări
Dar e magistral

BART: Bram muzicianul

BRAM: Sunt muzician da

Cel puțin un fel de –
Compozitor în orice caz

BART: Ți-e frică de cancer?

BRAM: Ce?

BART: Cancer

Dacă ți-e frică
Să nu te îmbolnăvești
De cancer
Tu sau altcineva
La care ții
Pe care îl iubești
Să nu aibă cancer
Eleonore să nu aibă cancer
Dacă te temi de așa ceva

BRAM: De ce?

BART: De ce?

De ce de ce de ce
Perché
Pourquoi
Why
Nu e niciun *why*
Why
Dă-l dracului de *why*

BRAM: Dar de ce vorbești de cancer?

BART: Pentru că mi-a venit în minte

BRAM: Ție îți este frică de cancer
Da ți-e frică

BART: Nu

BRAM: Există și lucruri din astea

BART: Ce lucruri?

BRAM: De care nu trebuie să te temi

La fel ca de accidente
Sau de deturnări de avioane
Când eram copil muream de frică să nu fim luați ostateci
Părinții tăi se prăpădesc...
Într-un accident de avion
N-are nimic de-a face
Cu frica

BART: Nu vreau să vorbim despre frică

BRAM: De ce ai adus vorba despre asta
BART: Nu e niciun de ce
 Ți-am spus adineaori
BRAM: Ce?
BART: Că nu este niciun de ce
BRAM: Ah da
BART: Să nu vorbim despre frică
BRAM: Să tăcem
BART: Da să tăcem
BRAM: Ploaia
 Nu se mai oprește
BART: Toamnă
BRAM: Ploaie și vânt
BART: Vânt și ploaie
BRAM: Întorsul acasă pe vremea asta nasoală
BART: Nasoală vreme
BRAM: Periculos
BART: Ba deloc
 Cu o mașină bună
 Amândoi avem mașini bune
BRAM: Da
 Dar totuși
BART: Altfel rămâi să dormi aici
BRAM: Nu
BART: Nu nici eu
BRAM: Nu
BART: Ne ducem acasă
BRAM: Da
 Încă un pahar și pe urmă o întindem
BART: Unul pentru drum
BRAM: Da
BART: Da
BRAM: De fapt cum îi cheamă pe gemenii tăi?
BART: Nu vreau să vorbesc despre gemenii mei
BRAM: Așadar ai gemeni
BART: Da dar despre ei prefer să tăcem

BRAM: Să tăcem să tăcem
BART: Mi se pare mai sănătos
BRAM: Bart și Bram gemenii
 Legăți unul de altul pe vecie
 Pe viață
 Vrând nevrând
 Și amândoi am adus din nou pe lume tot gemeni
BART: Ține-ți gura
BRAM: Tu ține-ți gura
 Eu am cuvântul
BART: Oprește-te
 Taci
BRAM: Taci tu
 Dar lasă-mă pe mine să spun ceva
BART: Am plecat
BRAM: Ce?
BART: Plec
 Am plecat
 Plecat plecat plecat
BRAM: Tot pe drum pe drum pe drum
BART: Doamne sfinte
 Vorbesc serios
 Mă duc
 Chiar acum
BRAM: Te duci
 Du-te atunci
 Șterge-o
 Cu vorbăria ta cu tot
 La muierușca ta
 Care probabil că e în pat cu vecinul
BART: Ce spui
BRAM: Da măi băiete
 Toată trăncăneala asta
 Că nu mai e pasiune
 Nu
 He he
 La un asemenea tembel de calvinist cinic
BART: Și asta o spui tu
 O spune el

Cu noua lui puicuță
Care nu poate să se hotărăscă
Nu
Trecutul e prea departe
Dar dacă te uiți la viitor
Da atunci îți zici
Mai bine nu
Epava asta?
Nu mersi

BRAM: Nătângule

BART: Netrebnicule

BRAM: Neisprăvitule

BART: Nespălatule

BRAM: Micul meu frățior

BART: Tu ești micul meu frățior

BRAM: Eu sunt cel mai mic

BART: Pipernicitul

BRAM: Fratele mai mare cu privilegiile lui

BART: Cară-te

BRAM: Nu cară-te tu

Hai

Valea

Tot aici mai ești

Șterge-o

Hai odată

BART: Nu

BRAM: Nu

Acum nu mai vrea

Acum nu mai are curajul

Lașule

Fricosule

BART: Singurul motiv pentru care nu plec

Este că știu că mâine ai să stai călare pe telefonul meu

Și că iară trebuie să te văd

Ca să punem lucrurile la punct

BRAM: Da da

BART: Ca și data trecută

Bart băiețăș te rog n-am putea să facem cutare sau cutare

BRAM: Bine rămânem

BART: Și peste zece ani ne vedem din nou

Aici

În gaura asta

În colțul ăsta uitat de lume

În fundătura asta

Și atunci din nou nu vorbim despre nimic

BRAM: Foarte bine

Perfect

Grozav

BART: Ok

BRAM: Ok

BART: Ok

BRAM: Povestește-mi ceva despre instalațiile tale

BART: Despre ce?

BRAM: Despre –

Chestiile alea din expoziții

Parcă instalații se cheamă – nu?

BART: Mda

Da

BRAM: Da

Ei?

Cum arată

Mari?

BART: Mari da

Și cu un fel de proiecții video

Și cu efecte de sunet și așa mai departe

Dificil

BRAM: Complicat

BART: Ca să-ți explic

Mda

Ar trebui mai întâi să vezi ceva odată

BRAM: Unde?

BART: Nici eu nu știu

BRAM: Nu?

BART: Nu

BRAM: Dar despre ce e vorba?

Ce vrei tu să spui?

Ce vrei să exprimi?

Ce te interesează?

BART: Doamne dumnezeule

Vrei să-mi iei un interviu sau ce

Parcă ai fi un jurnalist

Îi detest pe jurnaliști

Cu întrebările lor idioate

De ce de ce de ce

Why

BRAM: Nu nimic pur și simplu din interes

Dacă tu ca artist vrei să spui ceva

Eu nu

Eu fac muzică

Fac și eu ceva

De fapt

Mai mult pentru mine decât pentru alții

BART: Despre despre

Despre război

În lume

Și în capul meu

Despre sex

Erotism

Frontiere

Pe care le descoperi și le treci

Despre imposibilități

Ziduri care separă –

Nu

Da lucrurile care pot și lucrurile care nu pot avea loc

Binele și răul

Pasiunea și rațiunea

Singurătatea și comuniunea

Rilke

Îl știi pe Rilke

BRAM: Nu

BART: Este gânditorul meu favorit

Și pe urmă un gol

Și pe urmă Bataille Foucault Nietzsche

BRAM: Oh

BART: Tu în general citești?

Cărți?

BRAM: Nu prea
 Numai biografii
 Și autobiografii bineînțelese
 Și din când în când cărți despre istorie
 Adică despre trecut

BART: Da da

BRAM: Dar romane niciodată
 Și nici rahaturi de astea intelectuale Doamne ferește
 Filozofie și psihologie și așa mai departe
 Nu le pot da de capăt

BART: Păcat

BRAM: Oh

BART: Ah da
 În cele din urmă n-are prea mare importanță

BRAM: Cam cu toate se întâmplă așa

BART: Aproape cu toate

BRAM: Da

BART: Da

BRAM: Le dai copiilor un computer

BART: Au demult unul

BRAM: Ce marcă?

BART: Una obișnuită
 Nu știu exact
 Un *macintosh* cred

BRAM: Aha

BART: Habar n-am

BRAM: De ce

BART: De computere
 Habar n-am

BRAM: Ei și?

BART: Nimic
 Îți spun numai

BRAM: Nici nu te interesează

BART: Nu
 Ploaia asta

BRAM: Da

BART: Nu se mai oprește

BRAM: Da

BART: Depresii de toamnă

BRAM: Ce?

BART: Depresii de toamnă

De asta sufăr eu
Presimțiri pentru iarna care vine
Iarna e un iad
Și toamna
Da atunci simți că se apropie
Că iarna vine
Și atunci mă gândesc
Nu nu nu nu
Nu vreau
Nu mai vreau
Vreau să mor

BRAM: Să mori?

BART: Da

Bineînțeles nu chiar de-adevăratelea
Ai mai degrabă sentimentul că ai vrea să mori
Nu vrei cu-adevărat
Dar sentimentul este autentic
Ciudat nu ți se pare?

BRAM: Da

BART: Ție nu ți se întâmplă niciodată?

BRAM: Ce să nu mi se întâmple

BART: Să ai sentimentul că vrei să mori

Dar totodată să știi că de fapt nu vrei
Dar că sentimentul că vrei este totuși real

BRAM: Nu te mai urmăresc

BART: Poate că sunt prea filosofic

BRAM: Poate

BART: Mi se întâmplă de multe ori

BRAM: Ce?

BART: Să cad prins în lațul propriilor mele gânduri

Să mă încurc în mrejele filosofice ale propriilor mele gânduri

BRAM: Să nu mai poți urmări despre ce vorbești

BART: Sau despre ce taci

BRAM: Cum?

BART: În capul tău
 Lucruri din capul tău
 Lucruri
 Lucruri pe care le vezi în fața ta

BRAM: Lucruri care nu există?

BART: Nu
 Pur și simplu
 Gândurile tale
 Lucruri pe care le gândești

BRAM: Și atunci?

BART: Ce atunci?

BRAM: Atunci ce faci?
 Ce se petrece atunci?
 Ce faci atunci?
 Când ești în starea
 De care tocmai ai vorbit

BART: Nimic

BRAM: Nimic

BART: Absolut nimic

BRAM: Absolut nimic?

BART: Nu
 Stau și aștept
 Și pe urmă trece de la sine

BRAM: Și dacă nu trece?

BART: Mă duc la Van Zutphen

BRAM: Ah da

BART: Și el mă ajută din nou
 Să ies din puțul depresiei mele
 Hai să zicem
 Din gaura neagră unde se precipită fluxul impenetrabil al
 gândurilor mele

BRAM: Van Zutphen vrăjitorul

BART: Da cam așa ceva

BRAM: Da

BART: Și pe urmă de obicei îmi merge mai bine
 O vreme

BRAM: Da

BART: Da da

BRAM: Și ți se întâmplă des?

BART: Ce?

BRAM: Să ai găuri din astea negre

BART: Nu

Nu prea des

Din când în când

BRAM: Aha

BART: Aha

Adică ce?

BRAM: Mă gândeam că –

BART: Nu-i adevărat

BRAM: Nu

Mă gândeam

BART: Te-ai gândit greșit

BRAM: Se poate întâmpla

BART: Se întâmplă și celor mai buni dintre noi

BRAM: Oamenii suntem

BART: Oamenii suntem

Spuse șoferul beat după ce omorâse copilul care se juca pe
stradă

BRAM: Și nu există liberul arbitru

Spuse violatorul

Am citit asta

Într-o carte

Pe care am citit-o

De curând

BART: Când?

BRAM: Oh

Acum câțeva vreme

BART: Spuneai că nu citești

BRAM: Nu prea nu

Mi s-a părut întotdeauna atât de plictisitor

Să șezi într-un fotoliu

Și să citești

Nu prea reușesc

Mi se pare plictisitor

BART: Plictisitor?

Să citești plictisitor?

Curios

BRAM: Așa o fi
 Dar puțin îmi pasă
 Sau în orice caz nu mă deranjează
 Și nici nu am senzația că-mi lipsește ceva

BART: Dar ziare?

BRAM: Ce-i cu ele?

BART: Citești ziare
 Urmărești cât de cât veștile
 Te ții la curent cu actualitatea
 Cu evenimentele actuale

BRAM: Ce evenimente?

BART: Știu și eu
 Evenimentele curente
 Război foamete catastrofe
 Revoluții și lovituri de stat
 Care se petrec azi
 Actuale

BRAM: Foarte rar
 Mă atrage mai mult istoria

BART: Da da e adevărat
 Așa este
 Ai spus asta
 Adineauri

BRAM: Chiar așa

BART: Chiar așa

BRAM: Exact

BART: Deci tu nu citești niciodată niciun ziar

BRAM: Ei niciodată niciodată
 Chiar niciodată niciodată
 Uneori

BART: Nu
 Niciodată
 Să nu faci asta niciodată
 E o prostie
 Pentru că nu știi niciodată
 Nu știi niciodată ce se va întâmpla
 Cu privire la viitor nu poți spune nimic niciodată
 Fiindcă nu știi

BRAM: Și ce nu știi
Nu știi

BART: Exact

BRAM: Semenii cu taică-tău

BART: Ce?

BRAM: Cu taică-tău
Cu tata

BART: Cu tata?
Eu?
Aiurea

BRAM: Aiurea aiurea aiurea
Limbaj de mahala

BART: Pardon
Dar eu cu tata nici vorbă
Nici cât negru sub unghie
Tu semenii cu tata

BRAM: Du-te dracului

BART: Ba tu du-te dracului
Da da

BRAM: Eu nu semăn cu nimeni
Nu semăn nici măcar cu tine

BART: Nici eu nu semăn cu tine

BRAM: Frățiori gemeni

BART: În nicio privință

BRAM: Două oușoare
Doi băieți
Două sufletele
Două vieți

BART: Trupește nu iar sufletește absolut deloc

BRAM: Sufletește nu

BART: Nici trupește

BRAM: Nu nici trupește

BART: O fi adevărat?

BRAM: Ce?

BART: Povestea asta cu gemenii
Poate că tu ești un orfan
Un copil găsit
Într-un coșuleț

Undeva pe aici prin pădure
Sau în parcul din jurul casei
Găsit și îndrăgit

BRAM: Du-te dracului

BART: Să mă duc dracului
Se poate și asta
Numai că eu cred
Vreau să zic numai
Că dacă stai și te gândești

BRAM: Bați câmpii

BART: Nu semeni cu nimeni
În niciun fel
Cine știe poate că ești un nimeni

BRAM: Destul despre asta
Gata nu mai vorbim despre asta
Discutăm despre altceva

BART: Despre ce?

BRAM: Puțin îmi pasă despre orice

BART: Despre Hristos

BRAM: Eu un orfan

BART: Sau un copil găsit

BRAM: Suntem gemeni
Suntem frați

BART: Sau ești și una și alta

BRAM: Frați frați frați

BART: Da da liniștește-te
A fost numai o glumă

BRAM: Ha ha glumețule

BART: Relaxează-te omule ce Dumnezeu

BRAM: Relaxează-te relaxează-te
Cară-te de aici
Bastard mărunț și arogant

BART: A da
Dintr-odată sunt eu bastardul
Dintr-odată e numai vina mea
Du-te pleacă

BRAM: Da
Da bună idee

Să plec acum
Eu acum
Să plec
Asta ar fi cel mai bine
Este cel mai bine
Plec

BART: Pleci?

BRAM: Da

BART: Atunci plec și eu

Mai am un drum lung de făcut la volan

BRAM: Și eu am un drum lung de făcut la volan

BART: Atunci plecăm

BRAM: Dacă tu pleci eu mai rămân

BART: Atunci mai rămân și eu

BRAM: Atunci plec

BART: Atunci plec și eu

BRAM: Dumnezeii și Hristoșii mă-tii

BART: Dumnezeii și Hristoșii puncte puncte

BRAM: Omule

BART: Ce?

BRAM: Spun pur și simplu omule

BART: Spune ce vrei

Ce vrei să spui trebuie să spui

Și despre ce vrei să taci –

Asta n-o să aflăm niciodată

BRAM: Să nu spui niciodată niciodată

BART: Niciodată

BRAM: Bufonule

BART: Parcă tu ce ești

BRAM: Să nu ne mai certăm

N-am chef să ne certăm

Închipuie-ți

O dată la zece ani mă cert cu frățiorul meu

BART: Fratele

BRAM: Fratele

Închipuie-ți

Că nu am chef de așa ceva

BART: Nu nici eu
BRAM: Am împlinit amândoi treizeci de ani
BART: Exact
Suntem oameni în toată firea
BRAM: N-avem niciun motiv să ne certăm
BART: Avem tot ce ne dorește inima
N-avem de ce să fim geloși unul pe altul
BRAM: Nici nu suntem
BART: Exact
Pentru că nu avem de ce
BRAM: Exact
BART: Mergem fiecare pe drumul nostru
N-avem nevoie unul de altul
BRAM: Ne trăim viața
Separat
Dar suntem doi
BART: Exact
BRAM: Și poate că ducem aceeași viață
BART: Cum?
BRAM: Dar habar n-avem
BART: Atunci n-are nicio importanță
BRAM: Nu n-are nicio importanță
BART: Nimic n-are importanță
BRAM: Deci n-avem de ce ne certa
BART: N-avem de ce ne certa
BRAM: Terminăm cu cearta
BART: Nici nu mai vorbim de asta
BRAM: Tăcem doar
BART: Doar tăcem
BRAM: Încă o dușcă și pe urmă
BART: Și pe urmă
BRAM: Pe urmă pe urmă pe urmă
BART: Pe urmă am plecat
BRAM: Exact
BART: Am întins-o
BRAM: Pe aripile vântului

BART: Ce?
BRAM: Nu nimic
BART: Spre casă
BRAM: Spre casă da
BART: La Esmeralda
BRAM: La Eleonore
BART: Da?
BRAM: Nu știu
Cred
Sper
BART: Speri sper
BRAM: Da
BART: Sigur că da măi omule
BRAM: Omule omule
BART: Știi la ce mă gândesc
BRAM: La ce te gândești?
BART: Lasă nu-ți mai spun
BRAM: Hai spune-mi
BART: Nu
BRAM: Ok
BART: Nu e ceva important
BRAM: Ok
BART: Ok
BRAM: Nici nu trebuie să știu
BART: Să știi ce?
BRAM: La ce te-ai gândit
BART: La ce crezi tu că m-am gândit
BRAM: Nu știu
BART: Dar nici nu trebuie să știi
BRAM: Nu
Sigur că nu
BART: Sigur sigur
BRAM: Deci
BART: Deci?
BRAM: Nu știu

BART: Nici eu nu știu
BRAM: În ordine
BART: Da totul e în ordine
BRAM: Ok Ok
BART: Absolut totul Ok
BRAM: Ai mobilul la tine?
BART: Ce?
BRAM: Mobilul?
BART: Vrei să telefonezi acum?
Pe cine naiba mai vrei să chemi la ora asta
BRAM: Pe Eleonora
BART: Pe Eleonora
Acum?
BRAM: Da
BART: Ai înnebunit
BRAM: Așa ți se pare?
BART: Da așa mi se pare
Cel puțin dacă vrei neapărat să telefonezi
BRAM: Nu sunt obligat să telefonez
BART: Nu
BRAM: Cu siguranță nu acum
BART: Nu
BRAM: E mult prea târziu
BART: De fapt ce oră e?
BRAM: Ceasul din perete s-a oprit
Și-a dat duhul
Și nu îndrăznesc să mă uit la ceasul de mână
BART: N-are importanță
BRAM: N-are nicio importanță
BART: Niciuna
BRAM: Absolut niciuna
BART: Exact
BRAM: Exact
BART: Acum îl recunosc pe frate-meu
BRAM: Frățiorul Bram
BART: Fratele Bram

BRAM: Fratele Bram și fratele Bart

BART: Fratele Bram și fratele Bart s-au dus într-o seară să ia masa împreună...

BRAM: Du-te dracului

BART: Total ridicole

BRAM: Ce?

BART: Numele astea

BRAM: Da e și părerea mea
Ridicole nume

BART: Ridicole nume
Date de părinți ridicoli

BRAM: Unor copii ridicoli

BART: Bun
Suntem deci de acord

BRAM: Da e adevărat

BART: Adevărat adevărat adevărat

BRAM: Nu reacționa imediat așa de cinic

BART: Cinic nu
Iartă-mă

BRAM: Nu-i nimic

BART: Nimic înseamnă totuși ceva

BRAM: Nu

BART: Nu

BRAM: Nu nu

BART: Nu

BRAM: Ultimul

BART: Rilke?

BRAM: Ultimul pahar

BART: Ultimul calvados

BRAM: Da e destul

BART: Destul da
Destul destul de ajuns

BRAM: Da

BART: *Voilà*

BRAM: Încă un păhărel
Și pe urmă ne vedem din nou
Peste zece ani

BART: Peste zece ani da
BRAM: E un timp lung
BART: Da durează ceva da
BRAM: Da da
BART: Da
BRAM: Ei
Atunci hai noroc
BART: Noroc
BRAM: *Saluti*
BART: *A tutti*
BRAM: Noroc
BART: Noroc
BRAM: Noroc – să închinăm pentru –
BART: Pentru –

Epilog

*Pe alee Bram și Bart se îndreaptă împreună către ieșirea din parc
Tac
În fața porții stau un moment față în față
Trebuie să se despartă unul de altul și nu prea știu cum
Se îmbrățișează neîndemânatic
Apoi pleacă în direcții opuse*

Sfârșit

MARIJKE SCHERMER

Născută la Amsterdam, în 1975. Studii de teatru la Arnhem. A fondat împreună cu un coleg de generație *Toneelgroep Alaska*, companie numită astfel după titlul primei sale piese, *Alaska* (1998). Deși pune în scenă aici cele mai multe dintre textele sale, Schermer scrie și pentru alte teatre.

În același timp, predă cursuri de dramaturgie și lucrează ca regizor *freelance*.

Lut (*Klei*, 2002) a avut premiera în propria sa montare în coproducție cu *De Theatercompagnie*.

Alte piese: *Brodders in Arms* (2003), *De claim* (2005), *Sic transit gloria mundi* (2006) and *De Architect* (2009).

În 2009, Marijke Schermer a fost distinsă cu Premiul pentru Literatură *Charlotte Köhler*.

Lut

Tragedie în cinci acte

Personajele:

DORA

TITUS

NELE

VINK

IMME

ACTUL I

Scena 1

DORA: Închipuiți-vă încă de pe-acum casa în care a avut loc sfârșitul unei istorii nefaste. O casă pătrată din pietre cenușii, cu acoperiș de țigle roșii. Lemnărie grațios scorjită, romantice crăpături adânci în partea de jos a zidurilor interioare, uși prietenoase atârând nostalgic, strâmbe, din pervaz. Închipuiți-vă geamurile vechi de sticlă subțire, cu stînghii pe fiecare latură, contra curentului. Închipuiți-vă covoare și preșuri uzate, așternute prin toate încăperile peste pardoseala de lespezi. Închipuiți-vă atmosfera plăcută a sobelor cu gaz din aproape fiecare cameră. Închipuiți-vă în bucătărie o mașină de gătit care servește și de sobă, iar în dormitor și în baie și în hol și la closet și în cămară niciun mijloc de încălzire. Închipuiți-vă ce grozavă impresie de viață la țară dau toate astea. Uitați însă că ne aflăm în Olanda, și încă în zona cea mai de Nord a Olandei, și gândiți-vă la o senzațională primăvară franțuzească, verde toată, sau la o radioasă, caldă toamnă de un castaniu-roșcat, părănd mai degrabă o prelungire a verii. Mai adăugați și niște pomi fructiferi și niște greieri și niște licurici. Uitați de nesfârșitul cer cenușiu, de nesfârșita mare de lut ud

și răscolit din jurul casei, uitați de ploaia care nu se mai termină, de nesfârșitele dimineți friguroase și de nesfârșita beznă a nopților.

TITUS: Așadar, este vorba aici de o poveste nefastă, despre care nimeni nu mai credea că se va încheia cu un acord final atât de răsunător. Despre care toată lumea socotea că era pe terminate, sau că își bâiguia aproape neuzit ultimele replici.

Totul a început cu un amor fulgerător, de la prima vedere, pe o stradă, în iunie. Amor fulgerător care i-a urcat pe cei cu pricina pe o culme amețitoare, de unde prăpastia de sub picioarele lor se pierdea în ceață.

O istorie care devenise încă de demult numai istorie. O poveste încheiată. Și poate că sfârșitul ei nu fusese tocmai mulțumitor, poate că nu fusese chiar încheiată, dar totuși fusese un sfârșit. Totuși, se terminase și treburile mergeau înainte și între cele întâmplare și viața zilnică se căsca un gol din ce în ce mai mare. Și în ceea ce mă privește, așa putea să și rămână. Puteam să ne ducem mai departe, în liniște, viața noastră de zi cu zi. Care nu era senzațională, dar era o viață foarte bună.

Dacă mă întrebați pe mine.

DORA: Ceilalți au desigur propria lor versiune despre istoria asta, dar dumneavoastră și cu mine putem să stăm puțin de vorbă și despre versiunea mea. Ca să vă atrag cumva de partea mea, deși mă întreb dacă asta o să-mi servească la ceva.

Și eu am deformat povestea. Bineînțeles.

Nu pentru că n-ar prezenta destul interes.

Într-un anumit fel, este un compliment faptul că a fost atât de tulburătoare și de prezentă în timpul care a urmat, încât a tot fost repetată și iar repetată și răstălmăcită.

Dar și pentru că nici n-aș putea face altfel.

Pentru că o istorie nu poate fi judecată și înțeleasă decât în funcție de versiunea care i se dă.

Pentru că altfel n-ar fi decât niște ani și niște coordonate geografice.

Pentru că altfel ar fi suficient să spun că l-am întâlnit în anul o mie nouă sute optzeci și nouă al erei noastre la 53 de grade și 13 minute latitudine nordică, 6 grade și 55 de minute longitudine estică.

Că ne-am deplasat între acel punct și 40 de grade și 50 de minute latitudine nordică și 14 grade și 15 minute longitudine estică și că am făcut asta până în o mie nouă sute nouă-

zeci și doi și că atunci el a plecat către 33 de grade și 55 de minute latitudine sudică, 151 de grade și 10 minute longitudine estică.

Și am deformat-o și pentru că orice întâmplare se schimbă cu vremea prin tot ce ai uitat și prin tot ce știi, prin tot ce îți închipui și tot ce s-a depozitat în capul tău.

Capul meu e plin de toate câte le-am văzut și citit și auzit, despre care nu mai țin minte dacă eu le-am văzut sau citit sau auzit și despre care nu mai știu unde și când și dacă nu cumva totuși eu însămi le-am născocit ori le-am trăit.

Jumătate dintre amintirile mele sunt clădite pe citate.

De când l-am citit pe Sallinger cred că țin la Nele, sora mea mai mică, la fel cum ținea Holden la Phoebe. Dar nu știu nici măcar dacă e așa de când l-am citit eu pe Sallinger sau dacă nu cumva altcineva care-l citise pe Sallinger n-a spus sau n-a scris sau n-a cântat că a iubit-o pe sora lui la fel de mult precum Holden pe Phoebe.

Singurul mod de a-ți aminti este să repeți și să repeți și să modifci și să îndrăgești și amintirea se tocește și ea pentru că timpul, până la urmă, vindecă toate rănilile și transformă orice fericire într-o istorie care, prinsă în rețeaua vorbelor, nu mai este atât de mare și de infinită și fără vorbe pe cât era. Nicio fericire nu devine o mare și dureroasă fericire dacă nu se termină rău. Fiindcă altfel e o mare fericire pe care o ajunge din urmă timpul care vindecă toate rănilile și relativizează tot ce este mare. Fiindcă atunci subiectul fericirii îmbătrânește odată cu amintirea; îi crește păr alb pe măsură ce amintirea începe să-și târască picioarele.

Dar sfârșitul capătă acum un adaos și trebuie, pentru povestea noastră, să plecăm de la ideea că nu știm încă dacă va fi o continuare, o deziluzie, un epilog sau o anexă.

Trebuia să v-o spun acum ca să reținem acest lucru, chiar dacă mai târziu va fi ridicol, când va ieși la lumină că doi oameni care altădată au împărtășit aceeași istorie au devenit acum doi oameni care își au fiecare propria poveste și propria versiune despre acea bucățică de trecut pe care au împărtășit-o. S-ar putea ca ceea ce urmează să reducă la zero versiunea mea actuală.

El ar putea să înceapă să strige banalități ca: asta nu s-a întâmplat niciodată!

S-ar putea ca apariția lui să dărâme tot ce am construit și consolidat cu atâta grijă.

Dar trebuie să vorbesc acum, când totul este încă numai o poveste. Și pentru că alcoolul distruge celulele creierului destinate memoriei și pune în locul lor fantome. Fiindcă povestea de față nu e îmbibată numai de lacrimi și sânge, ci și de whisky scoțian.

Scena 2

IMME: Ce faci?

DORA: Ascult un disc și mă gândesc.

IMME: Ce face Titus?

DORA: Titus repară mașina de gătit.

IMME: Și ce face Nele?

DORA: Nele e în oraș. Se întoarce abia săptămâna viitoare.

IMME: Aha. Și eu?

DORA: Cred că asta știi tu mai bine ca mine.

Imme vrea să plece.

TITUS: E curent aici.

DORA: Imme! IMME. Vino încoace. (*O apucă cu bruschete de braț.*)
Tu ai lăsat deschis geamul de sus?

IMME: Nu.

DORA: Ești sigură?

IMME: Nu.

DORA: Corect. De câte ori trebuie să-ți mai explic? Geamul ăla trebuie să stea închis! Ai răcit pentru că stai tot timpul ca o toantă în fața geamului deschis. Nu pricep de ce. Nu pricep de ce faci asta.

IMME: Nu.

DORA: Du-te și ÎNCHIDE-L atunci când te hotărăști să nu te mai zgâiești la mine.

IMME: Da.

DORA: Hai, executarea!

Imme iese.

Ora patru după masă și e aproape întuneric. Dumnezeule, ce vreme păcătoasă.

Îmi torn un păhărel. Îți torn și ție?

Îmbătrânești. Văd deodată foarte clar că îmbătrânești. Îți văd zbârciturile de pe obraz și te-ai cam îngrășat.

TITUS: Așa merg lucrurile.

DORA: Nu mă deranjează. Nici nu știi cât mă liniștește faptul că îmbătrânim și ne îngrășăm.

Sună telefonul.

DORA: Alo?

Fir-ar să fie...

Am primit, da, da, am primit...

Cred că am fost destul de limpede, data trecută...

Nu, nu m-am hotărât...

Domnule! Nu!

Nici pentru suma asta...

Nici...

Nu.

La revedere, domnule.

Un milion! Iisuse! Un milion! Pentru ruina asta. Titus, ai auzit bine. Cât de departe or să meargă?

TITUS: Atât de departe cât trebuie să meargă.

DORA: Treaba lor. Eu nu vând. Mă desfăt cu priveliștea din fața mea, iar Olanda este plină de asemenea urâțenii.

Deci nu vând și nu mă las convinsă de sume absurde.

TITUS: Noroc.

DORA: Am bani destui.

TITUS: Peste zece ani s-au dus.

DORA: Zece ani! O să am atunci patruzeci și șase de ani. Ei, ce să-i faci.

Titus.

TITUS: Da.

DORA: Patruzeci și șase.

TITUS: Da.

DORA: Aerul atât de cenușiu și noroiul atât de negru. Parcă am trăi într-un film alb-negru.

Unde ai pus prospectul ăla de la centrul de grădinărit?

Ai văzut pe undeva prospectul de la Interflora sau cum dracu' s-o chema? Sau poate...

Ascultă, Titus. Ne punem pe semănat.

TITUS: Ce? Ce să semănăm?

DORA: Mimoze.

Mai vrei un păhărel?

TITUS: Nu.

DORA: Imme!

Serios. Facem cu ele o imensă mare galbenă. O mare galbenă de mimoze.

Ei, ce părere ai?

TITUS: Da.

DORA: Imme!

IMME: ?

DORA: Ce-ai zice dacă ne-am apuca să însămânțăm toată mlaștina asta împutită?

IMME: Da.

DORA: Cu floricele galbene.

Vezi, și lui Imme i se pare o idee bună. Hai, pune-ți cizmele și haina.

TITUS: Câtă energie!

DORA: Nu ca de obicei, vrei să zici?

TITUS: Nu vreau să zic nimic.

DORA: Bun, pot să și renunț.

TITUS: Nu asta am vrut să zic.

DORA: Aha.

Așadar ai vrut numai să zici că eu care de obicei nu... Că ți se pare uluitor faptul că eu, dintr-odată, iau hotărâri... și că...

TITUS: Pot să vin cu tine.

IMME: Da!

DORA: Aha? Va să zică nu asta ai vrut să spui? Atunci?

TITUS: Este desigur uluitor faptul că vrei să...

Telefonul.

DORA: NU VÂND! Hiene ce sunteți!

TITUS: Cred că oricum ar trebui să mergem.

DORA: Amândoi?

TITUS: Da. Sigur. Amândoi. Sau unul din noi.

IMME: O să însămânțăm toată mlaștina asta împutită.

TITUS: Da.

IMME: Cu floricele galbene.

DORA: Da.

Scena 3

IMME: Și omul ăla? Omul ăla era un țăran, nu-i așa?

DORA: Habar n-am.

IMME: Ba da, omul ăla era un țăran.

DORA: Despre ce tot vorbești?

TITUS: Despre cartea ei. Un om în salopetă albastră și cu o furcă, un țăran.

DORA: Ah, da. Numai că nu orice om în salopetă albastră este un țăran, Imme.

IMME: Nu?

TITUS: Nu. Dar s-ar fi putut foarte bine ca omul ăla să fi fost un țăran.

IMME: Vezi!

TITUS: Gata! Ștergeți-vă pe picioare!

Trebuie doar să fac un podeț de scânduri sau să pun niște bolovani în fața ușii. Ca să nu ducem tot noroiul în casă.

DORA: Măine începem.

IMME: Măine?

DORA: Da, acum e întuneric.

IMME: Mimize.

DORA: Mimoze.

IMME: Mimoze.

DORA: Da, dar o să semănăm rapiță. Crește mai bine pe aici.

IMME: Rapiță. Rapiță. Raaapiițăăă.

Imme și Dora ies.

TITUS: A plouat toată ziua, lutul s-a prefăcut într-o mare de noroi.

Păsările plutesc încet la nesfârșit pe deasupra.

Am cam îmbătrânit și m-am cam îngărășat și asta o liniștește enorm pe Dora.

Pentru mine nu înseamnă nimic altceva decât trecerea timpului.

Nici nu mă liniștește, nici nu mă neliniștește.

Asta-i viața.

Timpul trece.

Telefonul.

TITUS: Alo, da.

Da, nu, da, locuiește aici.

Un moment.

Dora!

Vink la telefon.

DORA: Nu.

Adevărat?

Nu, nu vreau să vorbesc cu el.

Titus ia din nou telefonul în mână.

Dă-mi-l înapoi. Să vorbesc totuși eu cu el. Hai, dă-mi-l.

Dora la telefon.

Da.

Ce spui?

Oh!

Da.

Da, da.

Nu, este posibil.

Da.

Mâine.

Bine.

Da, așa mi se pare și mie.

Atunci pe mâine.

La revedere.

Vink. Dumnezeule!

Scena 4

DORA: E potrivită rochia asta? Sau am slăbit prea mult pentru rochia asta?

TITUS: Da.

DORA: Da, ce?

TITUS: E potrivită.

DORA: De la tine chiar că n-am niciun ajutor.

TITUS: Ți-am spus că e frumoasă.

DORA: Nu te pricepi deloc la lucruri de astea. Ție și pijamaua mea ți se pare frumoasă.

TITUS: În alt fel frumoasă.

DORA: Oh, în alt fel frumoasă.

Sonerie de la intrare.

DORA: Ah, doamne.

Nu încă. Cine vine prea devreme la o întâlnire atât de dificilă nu are inimă sau cel puțin nu are tact. Titus. Deschide odată ușa!

TITUS: Dora! N-a fost Vink! A fost o... o... Cum se cheamă așa ceva?

DORA: Ce?

TITUS: O scrisoare oficială de la firma aia de construcții.

DORA: Arunc-o în sobă. Proiecții imobiliare. Așa se cheamă.

Imme! Unde este Imme?

TITUS: Ce?

DORA: Proiecții imobiliare, nu firmă de construcții.

Rochia asta trebuie aruncată.

TITUS: ...

DORA: Imme.

Dora își scoate rochia și o azvârle lui Titus.

DORA: Și asta merge tot în sobă. Dumnezeuule, devin tot mai slabă și mai grasă în același timp. Ce senzație ciudată. Ce tâmpenie.

Titus îi umple Dorei un pahar.

DORA: Binecuvântată fie băutura și binecuvântat bărbatul care o toarnă. Fără whisky...

IMME: Fără whisky...

DORA: Bravo, tocmai te căutam. Stai pe aici pe lângă mine, te rog.

IMME: Pentru ce?

DORA: Pentru că. Trebuie să fiu tot cu ochii pe voi. Să stăm și noi împreună, da?

IMME: Ba nu.

DORA: Ba da. Acum, hai... Șterge-o.

Imme iese.

TITUS: Vrei să plec?

DORA: N-am zis să stăm împreună? N-am zis? Locuiești aici, da sau nu?

Dora iese. Titus iese.

Prin fundul scenei, la dreapta, intră Nele.

Intră Imme.

IMME: Nele! Nele!

NELE: Imme. Draga mea. Vino încoace.

IMME: Nele! Nele!

NELE: Îți ard obrazii. Ești bolnavă?

IMME: Sunt bolnavă?

NELE: Ești sau nu ești?

IMME: Unde e câinele?

NELE: Nu-i aici. Unde e Dora?

IMME: Unde e Dora?

NELE: Dora! DORA!

IMME: DORA!

DORA: Nele!

IMME: Nele! Dora!

NELE: Dora.

DORA: Șterge-o, Imme. Și nu mai deschide geamurile.

Nele, ce cauți aici?

NELE: Eram prin vecinătate.

DORA: Da, da.

NELE: Nu, chiar serios.

Nele o privește pe Dora, care a rămas în combinezon.

De fapt, ce ai pe tine?

DORA: Ai picat într-un un moment cam nepotrivit.

NELE: Cam nepotrivit? Unde e Titus?

DORA: Unde e Waus?

NELE: Mort.

DORA: Ah, nu! Doamne...

NELE: Călcăt de o mașină, mort pe loc. Fără dureri. Zice veterinarul, pe care îl cred. Nu prea arăta ca și când n-ar fi avut dureri. Avea botul atât de căscat încât i se vedeau toți colții. Semăna cu un ponei când a murit. Isuse, Dora ce frig e aici.

DORA: Oh. Mort.

Ascultă, Nele...

NELE: De ziua ta primești cadou încălzire centrală.

DORA: Chiar dacă nu vreau?

NELE: Chiar dacă nu vrei.

DORA: Ascultă, Nele...

NELE: Vreau să-l îngrop pe Waus aici la voi și atunci Imme poate și ea să-și ia rămas bun de la el.

Fetița asta trebuie să afle și ea că există moartea.

DORA: Nele...

NELE: De ce nu-i cumperi un cățel?

DORA: Trebuie să pleci. Aștept o vizită.

NELE: Eu nu sunt vizită?

DORA: Iisuse Hristoase. Cum mai pot să țin totul sub control atunci când fiecare vine cu propriile lui planuri pentru ziua respectivă. Da, trebuie să pleci. N-am nevoie de tine în momentul ăsta. Și așa este totul destul de...

NELE: Destul de ce?

DORA: Destul de complicat. Hai, vino mâine din nou. Sau săptămâna viitoare.

NELE: Știi cât durează drumul până aici?

DORA: Parcă erai prin vecinătate?

NELE: Bun, da, pe mâine.

DORA: Mâine n-ai să vii.

NELE: Dora!

Nu vreau să plec. Nu mă simt bine.

Am nevoie să stau aici o vreme.

DORA: Unde e câinele?

NELE: În mașină.

DORA: Nu putrezește? Vreau să zic...

NELE: Am închis încălzirea.

DORA: Din cauza asta ți-e frig. Ai înghețat.

NELE: Aș vrea măcar să-i spun lui Titus bună ziua înainte de a pleca. Este acasă?

DORA: Nu. Nu-i acasă. E plecat. Deci pleci și tu?

NELE: Titus!

TITUS: Nele.

NELE: Dora mă dă afară din casă. Frumoasă treabă.

TITUS: Doar mai durează până sosește.

NELE: Cine? Până sosește cine?

DORA: Nimeni.

TITUS: Oh.

NELE: Cine.

DORA: Vink.

NELE: Ferește-mă, Doamne! Ce?! Cum așa. Parcă locuia la Sidney? Sau... Ei, asta-i. Ce-și închipuie.

DORA: Te rog să fii normală.

NELE: Da, tipul ăsta e o lichea ordinară.

DORA: Tocmai de asta, Nele, vreau să pleci.

NELE: Dar ți-a făcut atâta rău.

DORA: Nu-i adevărat.

NELE: Bineînțeles că-i adevărat.

DORA: Nu așa s-au petrecut lucrurile. Nu înțelegei nimic.

NELE: Titus?

DORA: Titus nu știe nimic.

NELE: Nu?

DORA: Nu.

NELE: Vorbesc eu cu Titus.

DORA: De ce te amesteci?

NELE: Mă amestec pentru binele tău și pentru al lui Imme și pentru al tuturor.

DORA: Imme?

NELE: Da.

DORA: Mă duc să mă îmbrac.

Dora iese.

NELE: Titus?

TITUS: Eu nu știu prea multe.

NELE: Ai fost totuși oarecum de față.

TITUS: ...

NELE: Ai pus vreodată în viața ta vreo întrebare?

Tu crezi că oricine are ceva de spus o spune de la sine. Unii oameni au nevoie să fie puțin împinși, Titus. Trebuie să pui întrebări și pe urmă alte întrebări la răspunsuri.

TITUS: Nu trebuie să pun nimic.

NELE: Hai, toarnă-mi un pahar. Să mă încălzesc. Ascultă, am cu mine rămășițele pământeste ale lui Waus. Aș fi dorit să le îngrop aici, dar acum, bineînțeles, nu e momentul. Pot să le pun deocamdată în magazie? E destul de rece acolo.

TITUS: Da, sigur că da.

NELE: Îți mulțumesc.

Noroc!

ACTUL II

Scena 1

Dora, îmbrăcată ca în primele scene.

DORA: Păsări zburând fără încetare jos și încet, un hoit de câine în hambar, o mică fâșie orizontală deschisă în aerul plumburiu. Sora mea, cu inima grea, în bucătărie, refuzând să plece. Semne rele.

Bărbatul ăsta m-a părăsit fără milă. M-a abandonat într-un mod crud, fără nicio explicație. N-ar fi avut nicio justificare să mă părăsească după atâta vreme. Ar fi fost oricum o faptă fără inimă, fără milă, fie c-ar fi invocat sau nu vreun pretext. După ce sacrificasem totul pentru el. După ce îi pusesem în palmă tot sufletul și toată fericirea mea, așa, într-o clipă, ca pe un cadou. După ce îi îngăduisem să mă pună jos în toate felurile, să mă privească din toate părțile, să-mi împărtășească toate gândurile. După ce riscasem pentru el să stau ani de zile la închisoare.

Nu m-am dus să-l caut. N-am plecat după el. Nu pentru că n-aș fi vrut, ci pentru că nu mai eram în stare să pun un picior înaintea celuiilalt, pentru că nu mai puteam să mă dau jos din pat, pentru că nu mai reușeam să-mi înalț capul aplecat spre piept.

Și acum sunt trei posibilități.

Ori a venit să vadă cât de nefericită sunt. Să vadă cum îmbătrânesc parcată în colțul ăsta pierdut, plin de mâl.

Ori a venit cu un steag alb și cu brațele pline de cereri să-l iert și să-i dau înapoi inima mea.

Ori habar nu are de nimic și crede că asemenea crime se prescriu după un timp. Bineînțeles că și asta se poate.

Nu sunt nebună. Nu sunt nici exagerat de fanatică. Sunt în posesia tuturor facultăților mele. Iubirea pătimășă, fără compromisiuri, este ultimul tabu al timpului nostru. Ne delectăm cu opere vechi în care îndrăgostitul trădat se aruncă în vârful unei spade. Dar asta nu mai ține în vremea noastră. Nu ne-am dori un îndrăgostit care să se arunce în vârful unei spade. Și nici unul care nu se-aruncă în vârful spadei numai pentru că există tu, cu inima bătând și cu obrajii fierbinți. Ne-am simți foarte prost la ideea asta. Am lăsa în urma noastră un bilețel pe masă, cu numărul unui psihiatru, și ne-am căra cât mai repede.

Scena 2

VINK: Dora.

DORA: Vink.

VINK: Micuța mea Dora. Cerule!

DORA: Salut.

VINK: Să-mi scot ghetele? Sau nu? Nu pot să scap de noroiul ăsta.

DORA: Bate din picioare cât poți de tare. Suntem obișnuiți cu noroiul.

VINK: Doamne, Dora. Lasă-mă un pic să mă uit la tine.

DORA: Bine, bine. Scoate-ți haina și pune-o pe undeva. Și geanta la fel. Și florile. Crini.

VINK: Crini.

DORA: Nu sunt crinii flori pentru morminte?

VINK: Ne sărutăm sau ne dăm mâna?

DORA: Și una și alta. Asta face și sărutarea mai oficială.
Am mai primit eu vreodată flori de la tine?

VINK: Ai mai primit?

DORA: Da.

VINK: Îți mai aduci aminte?

DORA: Îmi aduc aminte totul, perfect.

VINK: Arăți bine.

DORA: Da?

VINK: Rochia ta se potrivește cu casa. Culoarea se armonizează cu părul tău.

Ce vor să facă? Să construiască?

DORA: Rămâne de văzut dacă o să construiască.

VINK: De câți ani locuiești aici?

DORA: De zece ani.

VINK: De zece ani!

DORA: Un jubileu.

Vink, Titus. Titus, Vink.

VINK: Titus. Ah, da. Da, cred că te-am văzut odată pe vremuri.
Nu-i așa?

TITUS: Da. Bună seara.

DORA: Exact. La cârciumă. Acum îmi amintesc foarte bine. Tu ședeai acolo și eu ședeam aici și am dat de tine, Vink, dar

tu amânaseși întâlnirea din seara aceea zicând că ai de lucru. Mai ții minte? M-am enervat atunci foarte tare și ne-am certat. Nu pricepeam cum poți să-ți faci niște planuri și în aceeași seară să te și răzgândești. Cum, în timp ce lucrezi, dintr-odată ți se face poftă de o bere.

VINK: A fost în aceeași seară? Îmi aduc aminte că te-am cunoscut... la... Ah, pe memoria mea n-am putut niciodată să mă bizui. Nu, capacitatea de a-mi aminti nu e cel mai grozav dintre talentele mele.

Bună, Nele.

NELE: Bună.

DORA: O cafea? Sau vrei să treci direct la băutură?

VINK: O cafea mi-ar prinde bine.

DORA: Tare și cu mult prea mult zahăr?

VINK: Perfect.

Dora iese.

VINK: Cum o duci? Bine?

NELE: Depinde de ce numești bine.

VINK: Locuiești aici?

NELE: Locuiesc în oraș. Într-un apartament. Cu un plafon din prefabricate și pereți de pizzerie.

TITUS: Te-ai întors? Deci?

VINK: Da.

TITUS: Temporar sau definitiv?

VINK: Deocamdată definitiv.

Dar nu se știe niciodată. Nu se știe niciodată.

NELE: De ce ești aici?

VINK: Voiam s-o văd pe Dora. Dar tu?

NELE: Așa, din senin? Pur și simplu voiai s-o vezi pe Dora?

Titus iese.

VINK: Nu e voie?

NELE: Mă surprinde. Și mă surprinde și mai mult faptul că ea a acceptat să te primească. Te urăște.

VINK: Chiar așa?

NELE: Da.

VINK: De fapt, nu te-am cunoscut niciodată.

NELE: Nu. În timp ce Dora cutreiera Europa împreună cu tine într-un autobuz vechi și ataca stații de benzină și se supunea la toate fanteziile tale sexuale, ba îi mai și plăceau, eu eram în doliu după părinții mei.

VINK: Erai geloasă?

NELE: Ha, ha, bună glumă.

VINK: Nu vorbea niciodată de tine. Spunea doar: am o soră, o cheamă Nele și sper să facă ceva în viață, pentru că deocamdată nu poate nimic și nu vrea nimic.

NELE: Aha.

VINK: Și acum, uită-te la tine cum zaci, cu fața la perete, sub plafo-nul tău din prefabricate.

Iar Dora căsătorită cu prietenul ei cel mai bun. Până la urmă, Titus a convins-o.

NELE: Nu sunt căsătoriți.

VINK: Oh.

NELE: Sunt foarte fericiți.

VINK: Bravo.

Nele iese. Vink se uită de jur împrejur, își întinde tot trupul în costumul lui bine croit, cu un gest care pare a spune că se simte ca acasă. Face un pas mlădios, răsfășește cartea lăsată pe masă, pune un disc, fluieră melodia.

VINK: Napoli.

DORA: Noi când am fost acolo?

VINK: În optzeci și nouă. Prima oară.

DORA: N-am fost decât o singură dată.

VINK: De două ori.

DORA: O dată. Pe memoria ta nu te poți bizui...

VINK: Prima oară în decembrie. Era un frig! A doua oară în aprilie. Și atunci era frig. Dat fiind anotimpul. Tu purtai... cum naiba se numesc chestiile astea, o fustă în care te înfășurai ca într-un șal. Din pură vanitate, pentru că aveai tot timpul pe picioare piele de gâină.

DORA: Poftim cafeaua.

VINK: Mulțumesc.

Am dreptate?

DORA: ...

VINK: De trei ori la Paris, de două ori la Napoli, o dată la Berlin.

DORA: De ce ai venit?

VINK: Eram curios.

DORA: Curios?

VINK: Da, cam așa ceva.

Miroși exact ca altădată. Am simțit imediat. Ai băut.

DORA: Da.

Intră Imme, se uită la Dora și la Vink care stau foarte aproape unul de altul, dar nu se ating. Apoi latră.

VINK: Hei!

IMME: Salut.

VINK: Salut.

IMME: Tu cine ești?

VINK: Eu sunt Vink. Dar tu?

IMME: Imme. Vink e o pasăre, un cintezo¹.

VINK: O pasăre și un om. Eu sunt omul.

Dora, asta este fica ta?

DORA: Da.

VINK: Doamne sfinte, ce surpriză, îmi pare bine.

Imme.

Câți ani ai?

DORA: Imme are zece ani.

VINK: O fică. Dora mea are o fică.

Scena 3

DORA: Rămâi la masă?

VINK: Atunci ar trebui să telefonez.

NELE: Soției tale?

VINK: Prietenei. Locuiește într-un hotel din sat.

DORA: Nu mai spune! Invit-o și pe ea.

VINK: Nu știu dacă...

DORA: Ba da, ba da. E foarte bine. Oricum mâncarea de acolo n-are niciun gust, ca în orice hotel de la sat în zilele noastre. Nu poți să-i faci figura asta.

¹ Vink – cintezo, în limba olandeză

VINK: Ești sigură că invitația ta nu pornește dintr-o irezistibilă curiozitate?

DORA: Nu te-am văzut de zece ani. Ți-ai pierdut dreptul să-mi mai pui o asemenea întrebare.

Intră Titus și Imme.

DORA: Vink tocmai îmi povestea că și-a lăsat prietena la Hotelul „Leul albastru”. I-am spus să vină și ea și să rămână amândoi la cină. Cum o cheamă?

VINK: Effie.

DORA: O olandeză.

VINK: Da.

DORA: Nu o australiancă.

VINK: Nu.

De ce șchiopătează Imme? Ce are?

DORA: Diferență de lungime, un picior mai scurt ca celălalt...
Așadar, Effie. Tânără? Frumoasă?

VINK: Dintotdeauna? De la naștere?

IMME: O să însămânțăm toată porcăria asta de mlaștină.

VINK: Ce?

IMME: Afară.

VINK: Aha.

IMME: Mimoze.

VINK: Fantastic.

DORA: Rapiță.

VINK: Ce au de gând să construiască?

TITUS: Un cartier de locuințe. Dezvoltări urbane în zona Groningen.
Poți să-ți închipui.

VINK: Dumnezeuule.

TITUS: Dora nu vrea să vândă.

VINK: Ei ce oferă?

TITUS: Aproape de opt ori valoarea casei.

VINK: Eroic.

IMME: Eroic.

VINK: Da, mama ta le răspunde eroic!

IMME: Da.

VINK: La întrebarea dacă vreau să beau ceva: da.

DORA: Ce bei?

VINK: Mă mai întreb?

DORA: Whisky.

Scotch.

Single Malt.

Ai noroc, din astea bem aici toată ziua.

NELE: Ce avem la masă?

VINK: Lasă-mă să ghicesc eu. Pește?

DORA: Da.

VINK: Păstrăv?

DORA: Da.

VINK: Cu salată, legume fierte, cartofi în coajă, și pe urmă prăjitură, și, da, brânză? Am ghicit?

DORA: Da.

VINK: Un platou de brânzeturi și, printre ele, o bucățiță de cârnat uscat de Groningen.

NELE: Ce bun!

DORA: Da.

VINK: Și supă. Supă. Nu știu sigur dacă e și supă, dar dacă e, atunci, neapărat, o supă ușoară de legume. De broccoli sau de dovlecei.

TITUS: N-am văzut niciun păstrăv în bucătărie. Numai câțiva pui.

DORA: Da, mâncăm pui.

VINK: Friptură de pui.

TITUS: Delicioasă friptură de pui.

VINK: Da, doar și puiul e bun!

DORA: Nu-i nevoie să mă liniștiți cu privire la friptura mea. Știu și singură că puiul meu cu sos de sherry este delicios. Pur și simplu uitasem. Uitasem că păstrăvul era mâncarea mea preferată și specialitatea mea la gătit. Uitasem și deodată mi se pare atât de idiot că poți să uiți așa ceva. Cum poți să uiți felul tău de mâncare preferat?

VINK: Uităm atâtea.

DORA: Da. Da. Probabil.

Scena 4

VINK: Mi-aduc aminte când am văzut-o prima oară. A apărut pe strada mea cu ochelari de soare pe nas și cu o hartă a orașului în mână și cu o legătură de chei pe degetul mic și cu un sac pe spate și cu un sac în mână și cu o haină pe braț și cu un pulovăr înnodat peste șolduri și cu o carte în buzunarul din spate acolo unde pulovărul atârna așa încât aproape căzuse și așa fi putut să văd ce carte era și cu o țigară în colțul gurii și cu o diademă strălucind demential în păr.

DORA: Mi-aduc aminte când l-am văzut prima oară. Mergeam pe stradă cu ochelari de soare și cu o hartă în mână și cu un sac pe spate și cu doi saci mai mici în mână și cu o haină și cu un pulover înnodat pe talie și cu o carte care tot amenința să-mi cadă din buzunar și el ședea pe o treaptă de parcă toată dimineața ar fi stat pe treapta aceea să mă aștepte și să-mi spună că sosisem unde trebuia și că acolo deasupra magazinului se afla noua mea locuință. Și m-a invitat lângă el pe treaptă.

VINK: Aș fi vrut să o invit să se așeze și să rămână lângă mine dar nu prea îndrăzneam și atunci i-au alunecat din mână harta și sacul și cheile pe jos și când s-a aplecat să le adune i-a căzut cartea din buzunar și am văzut că era Gombrowicz și pe când stătea în genunchi la picioarele mele am văzut o bucățică de piele dezvelită între marginea pantalonului și bluză și i-am văzut rotunjimea feselor în pantaloni și am văzut micile fire blonde de pe brațe și atunci i-au căzut ochelarii de soare de pe nas și s-a uitat la mine.

DORA: N-am găsit nimic mai bun de făcut decât să scap toate din mână chiar în fața lui așa încât a trebuit să mă opresc. Stăteam în fața lui în patru labe. Mai întâi i-am văzut picioarele bronzate în sandale și pantalonii albi din pânză de in din care îi ieșeau gleznele și lungă zgârietură de pe fluierul piciorului stâng. Între picioarele lui am văzut un ziar și un pachet de țigări de o marcă necunoscută mie și o ceașcă de cafea. M-am gândit: ăsta locuiește aici altfel n-ar sta pe stradă cu o ceașcă de cafea între picioare și atunci deodată m-a cuprins o mare liniște și pe când îmi auzeam ochelarii de soare căzând pe stradă m-am uitat în sus la ochii lui.

VINK: Am vrut să-i ofer un foc dar pe urmă m-am gândit că poate mai întâi vrea să se scoale în picioare.

DORA: L-am întrebat dacă asta era casa cu numărul 28.

VINK: Nu, a zis: sunt noua ta vecină.

DORA: Dar încă nu știam?

VINK: Aș fi vrut s-o iau imediat sus cu mine ca s-o dezbrac și s-o privesc și s-o ating. Să-i simt pielea fierbinte care ici-colo ar fi sclipit de sudoarea verii. Să-i netezesc părul spre spate și să-i privesc și să-i sărut gâtul și urechile și obraji. S-o miros și să-i văd subsuorii atunci când și-ar fi ridicat brațele deasupra capului. Să văd dacă are vreo cicatrice sau dacă vara asta purtase vreun costum de baie.

DORA: M-a invitat să mă așez lângă el și s-a prezentat și m-a întrebat ce studiez și unde locuisem înainte și dacă numai astea sunt într-adevăr toate lucrurile mele și cum era posibil așa ceva.

VINK: Mi-a povestit că fosta ei cameră de studentă arsesese și că slavă Domnului dormise în noaptea aceea în altă parte altfel s-ar fi prăpădit și ea în flăcări. Iar eu eram nemaipomenit de bucuros că nu s-a prăpădit în flăcări și că numai camera ei a ars așa încât ea ședea acum lângă mine pe prag dar m-am întrebat oare unde dormise și dacă nu cumva avea un prieten la care dormise. Un prieten care o dezbrăca atunci când venea la el și îi netezea părul spre spate ca să-i privească și să-i sărute gâtul și urechile și obraji și care-i cunoștea toate cicatricile și toate neregularitățile de pe pielea ei.

DORA: Și atunci și-a luat ziarul și s-a apucat din nou de citit din locul unde se întrerupsese.

VINK: Ba nu!

DORA: Ba da!

VINK: Eram pur și simplu uluit.

DORA: Da. Sau irezistibil interesat de evenimentele mondiale.

VINK: Nu.

DORA: Am urcat să-mi duc lucrurile sus și m-am uitat pe geam la ceafa lui și dedesubt la ziar și mi-am aprins o țigară atunci când și-a aprins el o țigară și m-am uitat la stânga atunci când s-a uitat el la stânga și l-am auzit spunându-i unui prieten care trecea pe bicicletă că astă seară din păcate nu era liber și am sperat am sperat am sperat că a zis asta pentru că avea de gând să mă ia cu el la cafeneaua lui preferată și...

VINK: Ce prieten era?

DORA: Jelle.

VINK: Jelle?

DORA: Da. Jelle Nieuwkoop.

VINK: Oh.

DORA: Ceva mai târziu am coborât și el ședea tot acolo numai că avea o bere ceea ce m-a mirat pentru că, după cât văzusem eu, nu se mișcase deloc.

VINK: Și i-am oferit și ei o bere.

DORA: Da.

VINK: Și m-am dus să i-o aduc din casă.

DORA: S-a ridicat și atunci am putut, în sfârșit, să văd cum arată când stă în picioare și că bărbia lui îmi ajungea exact în creștetul capului ceea ce mi s-a părut înălțimea ideală pentru ca să ne sprijinim unul de altul.

VINK: Oh.

DORA: Nici nu-mi terminasem berea de băut când s-a sculat din nou și a zis că trebuie să plece. Ne mai vedem, a zis.

VINK: Ah, da?

DORA: M-a întrebat dacă știu că Charlie Chaplin a participat o dată la un concurs de imitatori ai lui Charlie Chaplin și că a ieșit pe locul trei.

VINK: Da?

DORA: Da. Și pentru ca să fie sigur că am priceput cât era de tulburător faptul ăsta, mi-a spus să-mi închipui cum ar fi dacă aș ieși pe locul trei la un concurs de imitare a Dorei și m-aș întreba cine a fost pe locurile unu și doi.

VINK: Ah, Doamne, nu. Nu.

DORA: Ba da. Și pe urmă s-a sculat și a plecat.

VINK: Încă înainte de a-și fi terminat berea s-a sculat și a spus că trebuie să plece și a spus ne mai vedem. Asta sigur că se duce la prietenul ei, doar nu mai are pat după ce i-a ars camera.

DORA: Cred că tatăl meu a venit să-mi aducă patul, dar nu mai țin minte dacă a venit chiar în prima zi sau câteva zile mai târziu. Deși asta a fost singura lui vizită la noua mea locuință înainte ca, la scurtă vreme după aceea, împreună cu mama, să cadă cu mașina într-o prăpastie și să moară cu craniul fracturat până la obraz și mama să zboare prin geam și să agonizeze lent din pricina unei hemoragii arteriale, dar, slavă domnului, în stare de inconștiență.

VINK: Din ziua aceea am fost convins că nu va mai fi nicio zi fără ea și că nici zilele dinainte nu mai aveau nicio importanță. Că în

cel mai bun caz, zilele dinainte nu le trăisem decât ca să am ce să-i povestesc ei.

DORA: E ciudat un asemenea gând pe care-l ai înaintea de a începe acel răstimp după toate zilele dinainte și pe care după aceea nu-l mai ai niciodată. Iar dacă totuși îl gândești este mai degrabă pentru că dai peste el în vreun poem pe care-l citești și nu pentru că e ceva ce simți tu însuși.

VINK: Cinico.

DORA: Idiotule.

VINK: Pițigoioile.

DORA: Pe asta o uitasem. Pițigoii.

VINK: Pițigoii...

Cintezoi.

DORA: De unde o fi avut el zgârietura de pe picior?

VINK: Ce?

DORA: Zgârietura de pe fluierul piciorului stâng.

VINK: El nu și-o mai amintește.

ACTUL III

Scena 1

NELE: Eu sunt sora cea mică. Cu locuința în oraș. Cu inima grea. Cu un câine mort și cu un gust amar în gură. Care nu poate și nu vrea nimic. Zice Dora. Nu, zice Vink că a zis Dora.

Dora a răstălmăcit toată povestea. În ochii ei, Vink a fost marea ei iubire. Numai pentru că a plecat. Pentru că s-a volatilizat înainte ca iubirea ei să se fi răcit în mod natural. Și timp de zece ani nu s-a mai coafat, nu și-a mai cumpărat nicio rochie nouă. A uitat că păstrăvii erau mâncarea ei preferată, că are capacitatea de a fi soarele și centrul vieții și că ar putea să se dăruie cuiva. S-a îngropat singură în lut și s-a convins pe sine că doar atunci, pe când era cu acel bărbat, trăia cu adevărat și era fericită. Că pe atunci era o ființă diferită de eul ei sumbru și ciolănos de azi.

El de fapt ce are de gând. Cine își pune întrebarea asta nu trebuie să se aștepte la un răspuns. Are o agendă secretă. Poate că vrea s-o ia cu el pentru că nu poate găsi nicio altă femeie care să accepte să-l urmeze, fără condiții.

Sau poate că a devenit un psihopat care vine să-și omoare toate fostele iubite.

Lăsând în urma lui o dâră de leșuri, din continentul european până în Australia. Pe mine una nu mă duce nimeni de nas. De altfel, s-a uitat și la mine într-un fel foarte explicit. Titus este adevărata fericire. Numai că Dora nu pare să-și dea seama de asta. Îl vede doar ca pe un om cumsecade care îi repară aparatele, îi spune dacă e ceva important în ziar ca să o scutească pe ea să le citească și care nu pune întrebări și așa e liniște și pace. Ea nu observă că e un om într-adevăr deosebit, și că nu pune întrebări din modestie și nu fiindcă nu vrea să știe nimic. Ea nu vede că e un bărbat pe care să-l ții cu amândouă mâinile și care o vede așa cum e și o iubește așa cum e. De fapt, nu-l merită.

Dar cine sunt eu. Stau în apartamentul meu din oraș sub tavanul meu din prefabricate și cu spatele la peretele unei pizzerii. N-am dreptul să judec viețile altora fiindcă nici propria mea viață n-ar putea fi numită chiar un succes.

Scena 2

Un țipăt.

Imme intră în fugă cu Waus în brațe.

IMME: Waus.

VINK: Îmi pare rău, n-am știut.

TITUS: Ah, Doamne.

IMME: E mort.

DORA: Da.

IMME: Waus este mort.

DORA: Waus e mort.

TITUS: Dar n-a suferit.

DORA: De unde știi?

IMME: Cum a ajuns în magazie?

TITUS: Waus a murit și o să-l îngropăm aici. Fiindcă îi plăcea atât de mult să se joace în curtea noastră. O să-i facem o înmormântare frumoasă și în fiecare an o să aprindem o lumânare pentru el. Ce zici?

Nele începe să plângă.

VINK: Oh, dar la asta mă pricep foarte bine. La îngropat câinii.
Ascultă Imme, și tu, Nele. O să-i facem un mormânt extraordinar de frumos.

DORA: Du-te acum în bucătărie, Imme. Vin și eu imediat.

TITUS: Dora.

DORA: Da, voi tot încercați să consolați copilul. Ca și cum un mormânt frumos ar schimba ceva.

IMME: Waus nici măcar nu era bătrân, nu-i așa?

DORA: Nu.

IMME: Atunci de ce a murit?

DORA: Fiind că a traversat strada fără să se uite. A fost călcat de cineva care nu l-a observat. Poate conducea prea repede sau nu era destul de atent. E foarte trist, dar asta e.

IMME: Nu vreau să fie mort.

DORA: Unele lucruri se întâmplă indiferent dacă vrei sau nu. Și sunt ireversibile și ireparabile. Nu mai poți drege nimic.

NELE: Dar nu trebuie să le faci și mai rele decât sunt.

DORA: Ce tendință aveți voi să înfrumusețați totul. Viața este o înlanțuire de întâmplări dure și nu e niciodată prea devreme să te pătrunzi de ideea asta. Nu e mai frumoasă decât este. Te scutește de o grămadă de deziluzii în viitor. Asta ar trebui să o știți cu toții. Uitați-vă în oglindă.

Waus a murit și o să murim și noi și nimeni nu ne garantează că o să murim ușor sau la timp.

NELE: Amin.

DORA: Pofțiți la masă.

Scena 3

TITUS: Alb, roșu sau altceva.

VINK: Roșu.

NELE: Alb.

La pui beau vin alb.

VINK: Deci bei vin alb din cauza puiului. Indiferent de orice altceva.

NELE: Da. Indiferent de ce altceva? Ce-ar mai putea fi?

VINK: De gust sau de ce ai chef.

NELE: Parcă știi ce gust are vinul roșu.

De altfel, de ce ai chef, de ce ai chef. Ce vrei să spui?

VINK: Nele, ai vreun prieten?

NELE: Am avut unul, câțva timp. Îl chema Huub, dar după două săptămâni, deosebirele dintre noi i s-au părut de neîmpăcat. Singura deosebire era că eu m-am adaptat la el, dar el la mine nu, pentru că nu știa cum să-mi iasă în întâmpinare: eu una mă adaptasem deja. Așa că n-am înțeles de ce a descoperit dintr-o dată atâtea nepotriviri între noi.

VINK: Atunci e mai bine.

NELE: Ce?

VINK: Că s-a terminat. Ce nevoie ai de un bărbat ca ăsta?

NELE: Mda. Nu prea știu. Huub.

Ai sunat-o pe Effie?

VINK: Da.

NELE: Dar nu vine?

VINK: Nu.

NELE: Găsești că Dora arată mai bătrână?

VINK: Mai în vârstă, dar nu bătrână și la fel de frumoasă ca întotdeauna. E o femeie pe care timpul n-o poate atinge.

NELE: Te-ai întors ca să constăți asta?

VINK: Nu, dar îmi pare bine că e așa.

NELE: Dora credea că ai murit și a dat un anunț la rubrica „persoane dispărute”. Pe urmă a venit poliția să ne spună că erai bine-sănătos în Australia. Dorei i-a fost teribil de rușine față de agent.

VINK: Dora știa că sunt în Australia.

NELE: Ba nu.

VINK: Vorbiserăm despre asta.

Dora intră cu un platou.

DORA: Pui.

Unde e Imme?

NELE: S-a dus Titus s-o cheme.

DORA: Desigur că stă iarăși în fața ferestrei. Poate să te înnebunească, nu alta. Privirea asta pierdută în gol, spre nimic.

Intră Titus și Imme.

DORA: Iar stătea la geam?

TITUS: Da.

DORA: Atunci ai noroc că a venit Titus să te cheme și nu eu, că de la mine ai fi încasat-o. Ce e în capul tău? Am să pun să fie chituite toate geamurile din casă. Geamurile sunt de sticlă ca să te poți uita prin ele atunci când sunt închise. De ce nu ești în stare să pricepi cele mai simple lucruri?

TITUS: Cred că Imme a priceput acum.

DORA: Mă îndoiesc.

TITUS: Vrei să servesc eu?

NELE: Ia spune, Vink, ți-ai continuat viața de infractor și pe emisfera sudică sau te-ai apucat de ceva serios?

VINK: Am făcut de toate.

În ultima fază m-am ocupat de bazine de înot. O mică întreprindere de construcții. A fost plăcut o vreme.

Câștigam bine. Mulțumesc, Titus. Pot să vă fac și aici o piscină dacă vreți. Săpăm alături de groapa pentru...

NELE: Waus.

VINK: Waus. Săpăm lângă groapa pentru Waus o groapă mare pentru un bazin.

IMME: Un bazin.

VINK: Un bazin de înot. O piscină.

IMME: Da! Avem voie, Dora?

TITUS: O să vedem. Dacă e vorba de o piscină, pot să sap și eu.

VINK: Bineînțeles, Titus.

TITUS: Dacă vrei să sapi un bazin, o să-ți ia ceva timp.

VINK: Da, o să dureze ceva.

TITUS: Și ai intenția să locuiești tot timpul ăsta la „Leul albastru”?

VINK: N-am luat încă nicio hotărâre.

IMME: Dar ne dai voie?

DORA: Nu prea văd ce să facem noi cu un bazin de înot.

IMME: Să înotăm în el.

TITUS: Poftă bună.

VINK: Poftă bună.

NELE: Poftă bună.

DORA: Poftă bună.

TITUS: Deci încă nu v-ați hotărât ce o să faceți?

VINK: Nu, nu, trebuie să ne mai gândim. Depinde de atâtea lucruri.

IMME: Ce altceva mai poți să faci cu un bazin de înot?

DORA: Imme, încetează.

IMME: Imme, încetează.

VINK: Este incredibil peisajul ăsta. Totala lipsă de relief, vidul și, pe urmă, profilate pe cer, utilajele care stau și așteaptă, nemișcate. Deși, după câte înțeleg, n-o să facă nimic, niciodată. Pentru că tu nu vinzi. Când vin să și le ia înapoi?

DORA: Le-au instalat aici special ca să mă pună sub presiune. Ca să mă exaspereze.

VINK: Incredibil. Nu? Incredibil. De fapt, cum ai ajuns să locuiești în casa asta?

DORA: Am cumpărat-o.

La două luni după plecarea ta. Voiam o vedere spre nimic. Care să mă facă să nu mă gândesc la nimic, care să fie nimic. Cu cel mult un pom sau cel mult un drum în depărtare. Fără nimic. Nimicul absolut, asta voiam. Dacă ar fi fost posibil, m-aș fi dus să locuiesc în ceață. Dar nici aici nu era prea rău. Destul de aproape de ceea ce puteam eu suporta. Și Titus lucrează bine aici.

Pe el l-au inspirat întotdeauna răceala lespezilor și pojghița de gheață de pe apa din cisternă, iarna.

VINK: Și muza ta la îndemână. Nu-i așa?

NELE: Da, uită-te, acolo pe bufet. Asta e Dora 6. Am dreptate, Titus? Dora 6.

TITUS: Da.

VINK: Mai expui din când în când?

TITUS: Nu mă înnebunesc după expoziții.

VINK: E admirabil. Într-adevăr admirabil. Cât costă?

NELE: Vrei s-o cumperi?

VINK: Vreau să am o idee.

TITUS: De obicei le vând cu vreo 15, 16 mii. Dar Dora 6 nu e de vânzare.

VINK: Dar Dora 5?

TITUS: Nu există.

Iar Dora 4 e gata vândută. Nu ca Dora 4, de altfel. Ca „nud 24”.

VINK: Nud, așadar.

TITUS: Mai am o fotografie a statuetei.

VINK: Care acum se află acasă la cineva, pe cămin. Sau pe pian. Sau pe un soclu în hol sau în grădină.

DORA: De fapt, nu prea poți recunoaște cine e?

VINK: Să știi că eu te recunosc foarte bine, Dora. Nu chiar literalmente, dar îți regăsesc grația și silueta zveltă și tăcuta melancolie. Atmosfera, ca să zic așa.

Sentimentul, mai degrabă.

Și, bineînțeles, o asemenea operă spune la fel de multe despre artist ca despre modelul său.

TITUS: O, da?

VINK: Exprimă o mare dragoste protectoare a artistului pentru modelul său.

Cred eu. Văd eu. Cred eu că văd.

Lucrezi întotdeauna în bronz?

TITUS: Și în piatră. Nu-mi prea place să vorbesc despre lucrările mele. Le arăt cu plăcere, dar îmi vine greu să vorbesc despre ele. La un moment dat, spui tot felul de prostii. Îmi place să le arăt, dar n-am chef să vorbesc despre ele. Dacă vrei, poți să vii mai încolo în atelier să vezi și alte sculpturi, dar nu-mi place să vorbesc despre ele. Fiecare trebuie să hotărască singur ce vede în ele și ce informații îi sugerează despre artist sau despre model, cum zici tu. Eu unul n-am nimic de adăugat.

IMME: Uite, asta sunt eu.

Pune pe masă o statueta înaltă de vreo 50 de cm.

VINK: Ia te uită.

IMME: Stau puțin strâmb. Din cauza piciorului.

VINK: Văd.

Și asta arată la fel de ferm construită și de solidă.

Masivă. Forme cu adevărat masive, Titus, de o foarte subtilă eleganță.

NELE: Titus este foarte celebru și foarte admirat pentru sculpturile sale, să știi.

Când mă faci și pe mine?

VINK: Atunci când o să ai ceva mai multă substanță, cred eu.

NELE: Adică ce vrei să zici?

IMME: Deviere de la verticală, așa se cheamă.

Pentru că eu sunt strâmbă. Se numește „deviere de la verticală”.

VINK: Îmi dau seama.

NELE: Când o să am ceva mai multă substanță, asta-i bună!

De ce te-ai dus, de fapt, în Australia? Aveai vreo legătură acolo? Da? N-am știut. Tu ai știut, Dora...?

DORA: Pentru că e la capătul lumii, m-am gândit, imposibil să mergi mai departe. Teoretic vorbind, poți să dispari mai ușor în America de Sud, dar acolo sărăcia și neliniștea socială îți tulbură confortul. Deci, da, nu, n-am știut...

NELE: Nu?

DORA: ... dar am înțeles. Nu. De ce?

NELE: Ce ai înțeles?

DORA: Nu ți-am spus?

NELE: Iisuse! De fapt, DE CE ai venit?

VINK: Sunt obligat să-ți spun ție de ce?

NELE: Nu mie în mod special! Pur și simplu să ne spui la toți de ce ai venit aici să ne strici liniștea.

Tăcere. Titus mănâncă, Dora bea, Imme își mângâie statueta, Nele îi privește uluită pe ceilalți, Vink se sprijină de spătarul scaunului jucându-se cu paharul.

NELE: Dora.

DORA: Nu.

NELE: Vrei te rog să-mi mai torni un pic de vin până nu se golește sticla?

VINK: Parcă beai alb?

E în frigider, presupun?

Mă duc să-l iau.

Vink iese.

Tăcere.

IMME: Mie îmi place Vink.

Vink se întoarce.

VINK: Puiul a fost delicios, Dora.

DORA: Îmi pare bine.

IMME: Nu-i e frig lui Waus acolo în magazie?

TITUS: Lui Waus nu poate să-i mai fie frig, Imme. Pentru că e mort.

Când ești mort, nu mai simți nimic. Nici frig, nici durere, nimic.

VINK: Aș avea chef de o partidă de șah cu tine, Titus.

Am mai jucat o dată șah cu tine.

TITUS: Și?

VINK: Te-am bătut.

TITUS: Nu mai joc șah.

VINK: Dar faci o excepție astă seară pentru mine.

TITUS: Da.

VINK: Perfect.

IMME: Cunosc toate cântecele lui MCK.

VINK: Bravo.

IMME: Dacă vreți, am să vi le cânt. Da?

VINK: Da.

TITUS: Sigur că trebuie să cumpărăm mai întâi bilete.

IMME: Da! Bilete de intrare.

DORA: Dorește cineva desert?

NELE: Un platou cu brânzeturi, îmi închipui?

DORA: Da.

NELE: Cu o bucățică de cârnaț de Groningen alături.

DORA: Da.

VINK: Grozav.

Scena 4

Dora și Vink.

VINK: Îmi aduc aminte de un hotel unde am stat o săptămână. N-am ieșit deloc din cameră. Comandam la recepție tot ce ne trebuia. În cameră era o căldură sufocantă. Soarele ardea toată ziua. De la fereastră vedeam marea. Tu mi-ai citit cu glas tare.

Când ai terminat, ne-am dus să înotăm.

DORA: Îmi aduc aminte că odată am stat în mașină 48 de ore. Eram convinsă că totul ar fi altfel din momentul în care ne-am opri. Și eram convinsă că și tu erai convins că totul ar fi altfel dacă ne-am opri și ne-am duce să ne culcăm, de exemplu. Ninge și eu eram atât de obosită încât nu mai vedeam decât fulgi de zăpadă și drumul aproape deloc.

VINK: Conduceai teribil de primejdios.

DORA: Preferam să crăp la volan decât să se termine vreodată călătoria noastră.

VINK: Dora, ce ai făcut?

DORA: Cum adică?

VINK: În anii din urmă.

DORA: Nimic.

VINK: Nimic.

DORA: Nimic. Am citit cărți, am născut o fetiță, am reflectat.

VINK: Ai născut o fetiță. Asta e ceva.

DORA: Da.

VINK: Câți ani are acum?

DORA: S-ar putea să fie, dar s-ar putea la fel de bine să nu fie.

VINK: N-ar fi trebuit să-mi spui și mie?

DORA: Pardon?

VINK: Ar fi trebuit să-mi spui și mie.

DORA: Ai plecat. Fără să-mi explici nimic, fără să mă anunți. Fără să-mi lași nicio adresă. Pur și simplu. Ai plecat.

VINK: Ai fi putut să mă cauți.

DORA: Știai unde locuiesc.

VINK: Eu n-am născut un copil.

DORA: Dar tu nu știai.

VINK: Nu mi-a trecut prin cap.

DORA: Dar ție ce ți-a trecut prin cap?

VINK: Încerci să-mi reproșezi că nu mi-a trecut prin cap că tu ai putea să ai un copil fără să știi cine e tatăl?

DORA: Doamne ferește, asta e tocmai ce nu vreau să-ți reproșez.

VINK: Vrei să-mi reproșezi altceva?

DORA: Oh.

VINK: Dora, sunt zece ani de atunci.

DORA: Chiar zece ani! Vai de mine! Zece ani.

VINK: Dora.

DORA: Zece ani fără o vorbă.

VINK: Nu ne mergea bine. Te făceam nefericită. Erai groaznic de nefericită, Dora, nu știam ce să mai fac.

DORA: Aha, ai vrut să-mi rezolvi mie problemele și s-o ștergi fără o vorbă ți s-a părut o bună idee.

VINK: Acum zece ani, Dora.

DORA: Nu eram nefericită.

VINK: Ba da, erai.

DORA: După ce criterii?

VINK: Observația obiectivă. Nenorocită. Depresivă. Eu eram... Nu puteam...

DORA: Să suporti?

VINK: Dacă vrei.

Cum de nu știi a cui e fetița?

DORA: Sunt zece ani de atunci, n-ai spus chiar tu? S-a prescris, nu găsești?

VINK: Tu nu vrei să știi?

DORA: Nu.

VINK: De ce nu?

DORA: Pentru că asta ar însemna să fac din Imme produsul cuiva.

VINK: Dar tu știi al cui este.

DORA: Pur și simplu *este și* altceva nu contează.

VINK: Te-am iubit îngrozitor de mult, Dora.

DORA: O, da. Și într-o bună zi ți-a trecut.

VINK: Nu.

DORA: Vorbești la timpul trecut.

VINK: Vreau numai să spun că n-am plecat din cauză că nu te iubeam.

DORA: Nu eram nefericită. Nu, nu era deloc așa ceva. Asta e o descriere extrem de banală. Parcă eram total vrăjită și gata la orice.

Voiam să fac totul pentru tine și am și făcut totul pentru tine. Am ținut un pistol la tâmpla unui gestionar de benzinărie din Franța. Am părăsit-o pe Nele. N-am mai studiat, nu mi-am mai plăns părinții, n-am mai visat la viața pe care mi-aș fi dorit-o. Am considerat iubirea mea pentru tine și iubirea ta pentru mine ca o identitate a mea. Am considerat corpul tău ca fiind al meu și corpul meu ca fiind al tău. Am considerat coastele tale și falcile tale și genunchii tăi și ochii tăi ca fiind singura mea realitate.

Aș fi fost chiar în stare să apăs pe trăgaci și să-l împușc pe omul ăla dacă era nevoie.

VINK: Nu era nevoie. Știam asta.

DORA: M-ai trădat într-un mod odios și de neiertat.

VINK: Ai o imagine cu totul nerealistă despre o relație.

DORA: Nu era realistă. Și nici nu era o relație.

VINK: Mă apuc de săpat la mormântul lui...

DORA: Waus.

VINK: Mă duc să încep să sap la mormântul lui Waus.

DORA: Da. Acum? E noapte.

VINK: Asta are ceva special, nu găsești? Să sapi un mormânt pe întuneric.

DORA: Vreau să te întreb un singur lucru.

Nu te speria.

N-am să te întreb de ce ai plecat și nici de ce acum ești aici.

Trebuie mai întâi să mă gândesc eu la toate astea.

Să le formulez corect.

Am să mă gândesc la toate astea.

Intră Imme. Și-a pus un alt costum și își începe numărul.

ACTUL IV

Scena 1

TITUS: Ani de-a rândul am acceptat ideea că o jumătate de Dora este mai mult decât nicio Dora. Că există o gaură în inima ei și o fisură în mintea ei. Ca s-o consolez, nu i-am spus despre el că e un porc. Nu i-am spus că ar trebui să plângă, sau tocmai să nu plângă, să bea sau să nu bea, să-l caute sau să nu-l caute. Nu i-am cerut nimic și am înțeles că atunci când ai făcut totul pentru cineva, nu mai poți suporta decât pe cineva care nu-ți cere nimic.

Niciodată n-am privit asta ca pe un sacrificiu și nici pe mine nu m-am privit ca pe un prostănac. Am fost convins că sunt perfect capabil să mă port ca atare.

Sunt acceptarea în persoană.

Trestia în bătaia vântului.

Și acum sapă o groapă în lut ca și cum de asta ar depinde toată viața ei. Împreună cu diavolul ăla care nu arată ca un diavol, ci ca un bărbat înalt și atrăgător și care, după mine, se află și el într-un gol din viața sa și a venit să vadă dacă nu cumva cheia viitorului se găsește în trecut.

Stau acolo amândoi cu un târnăcop și se străduiesc să scoată la iveală adâncul într-o groapă de doi metri pe unu. Eu nu zic nimic, dar că sapă o groapă de doi pe unu o vede și un orb, pe întuneric.

Problema mea este infinita mea înțelegere.

Nu din prefăcătorie. Nu de frică. Fără să mă mint. Adevărat.

Scena 2

Titus. Dora intră, e vizibil băută.

DORA: Hei.

Ce faci?

TITUS: Nimic.

DORA: Oh, veșnicul tău nimic. Nimeni dintre noi nu face ceva. Nici Nele, nici tu, nici Imme și nici eu. Pentru Dumnezeu! Macaralele de afară sunt ca niște replici ale vieții noastre, Titus. Nemișcate. Împotmolite în destinul lor.

TITUS: Nu-i adevărat.

DORA: Titus! Ce-ai spus? Ai spus ceva. Ceva foarte categoric. Ai spus: nu-i adevărat.

TITUS: Fac tot ce vreau eu să fac.

DORA: Mai ai pe aici vreo sticlă?

TITUS: Nu.

DORA: Vrei să aduci una de sus?

TITUS: Nu.

DORA: Ai urmat cumva un curs de afirmare a personalității pe când eram eu afară?

TITUS: Nu.

DORA: Oh.

TITUS: Ce crezi tu că gândește Imme atunci când voi îl îngropați pe Waus în toiul nopții, în timp ce ea doarme?

DORA: Nu știu. N-am fost în stare niciodată să ghicesc prea bine ce se petrece în capul ei.

Dora descoperă o sticlă pe jumătate plină.

DORA: Ia te uită. Noroc!

TITUS: În sănătatea ta.

DORA: Ce ți-a venit?

TITUS: Beau în sănătatea ta.

DORA: Da, da.

TITUS: Sau e indiscret?

Vreau să-ți spun ceva.

DORA: Te rog, fără fraze lungi. Nu începe, hodoronc-tronc, să vorbești în fraze lungi. Spune-mi mai târziu. Măine sau săptămâna viitoare.

TITUS: Vreau să-ți spun ceva despre... Despre ceva ce eu... Despre nesfârșita mea capacitate de înțelegere.

DORA: Și că ai descoperit deodată că are limite?
Unde te duci?

TITUS: Nu accept să fiu insultat.

DORA: Ba eu cred că da.

TITUS: Ba nu.

DORA: Atunci de ce pleci?

De ce te duci în hol și stai acolo furios?

TITUS: N-ai zis că nu-mi dai voie să vorbesc în fraze lungi?

DORA: Doar nu sunt șeful tău.

TITUS: Încetează.

DORA: Nu mai face pe grozavul. Stai jos și bea cu mine un pahar și poartă-te ca de obicei.

Titus dă să iasă, dar se răzgândește.

TITUS: Mi se pare oribil că voi doi... Că Imme... Că Imme este...
Fir-ar să fie, Dora!

Dora îi întinde un pahar, dar Titus îi dă peste mână și-l aruncă pe jos.

Tăcere.

Titus iese.

Dora ia de pe masă scrisoarea de la proiectantul imobiliar, care a sosit în actul întâi. Se așază, o semnează, o bagă în buzunarul jachetei și iese în curte.

Scena 3

NELE: Nu înțeleg nimic. N-o înțeleg pe Dora, nu te înțeleg pe tine, nu-l înțeleg pe Vink și n-o înțeleg pe Dora – stai, asta am mai spus-o o dată. Nu înțeleg de ce nimeni nu bate cu pumnul în masă. Nu înțeleg de ce nu-l dați pe ușă afară. Mi-e teamă că o să învenineze, cu prezența lui, înmormântarea lui Waus. Pur și simplu nu înțeleg, Titus. N-ai un pahar?

TITUS: N-am nevoie de pahar. Beau din sticlă.

NELE: Bravo ție.

E și asta ceva.

TITUS: Hai noroc.

NELE: Bineînțeles că eu una nu știu cum este, nu-i așa? Nu știu cum este să trăiești multă vreme împreună cu cineva sau să fi trăit multă vreme împreună cu cineva. În privința asta n-am nicio experiență. Din ce cauză...

TITUS: N-are nicio importanță.

NELE: Dora avea opt ani când m-am născut. Pricepi? Eu eram mica surioară anemică și mototoală, fără niciun talent. Aveam zece ani când s-a mutat de acasă și șaisprezece când părinții au murit și când Dora a plecat. Eram o adolescentă oarecare. Pricepi. Adolescenții oricum nu vor nimic. M-am dus să locuiesc la vecini și Dora îmi scria din când în când câte o carte poștală.

TITUS: Da.

NELE: Dar tu desigur că habar n-aveai.

TITUS: Nu.

NELE: Nici nu ți-a trecut prin cap.

TITUS: Nu.

NELE: Și pe urmă s-au întors și aveau de gând să rămână și eu mă simțeam ca o străină. Eram foarte timidă în fața Dorei.

Dă-mi și mie o dușcă.

Crezi că la un moment dat partida e definitiv jucată? Că s-au împărțit cărțile și că viața n-o să mai fie niciodată așa de mare, de plină sau de pasionantă cum ți-ai închipuit la început?

TITUS: Nu.

NELE: O invidiezi pe Dora?

TITUS: Nu.

NELE: Ești beat?

TITUS: Nu.

NELE: Ba eu cred că da.

Nele se duce la telefon și apasă pe butonul robotului.

NELE: Ia ascultă, răspunde robotul meu telefonic.

Hei, Titus, auzi ce-ți spun?

TITUS: Ei și?

NELE: Asta înseamnă că așa zisa Effie n-a telefonat niciodată. Poate că nici nu există vreo Effie. A inventat-o el. Ei! Asta te pune pe gânduri.

TITUS: Las-o baltă.

NELE: Adică să așteptăm în liniște și pace până ce totul se termină?

TITUS: Ia ascultă, habar n-am. Ce importanță are dacă există Effie sau nu există Effie.

NELE: Spune ceva despre credibilitatea lui, nu? Spune ceva despre bărbatul care stă acum afară împreună cu nevasta ta.

TITUS: Nu e nevasta mea.

NELE: Pentru că ea își este propria stăpână.

TITUS: Da.

NELE: Titus!

TITUS: Așa gândesc eu. Nu sunt numai vorbe. Chiar așa gândesc. Am... sunt... infinit de tolerant. Fiecare trebuie să facă și să gândească așa cum dorește. Nimeni nu îmi este dator cu nimic, după cum nici eu nu sunt dator nimănui, nimic.

NELE: Nu-i adevărat!

TITUS: Ba e chiar adevărat.

NELE: Nu poți trăi așa.

TITUS: Așa trăiesc.

NELE: Există totuși lucruri pentru care merită să te lupți?

TITUS: Dacă te gândești mult... Dacă mă gândesc mult la asta... Dacă cineva nu vrea un anumit lucru, nu vrea, de exemplu, să... pentru ce aş putea să mă lupt?
Nele se duce și se așază în poala lui Titus.

Scena 4

În timpul ăsta, afară.

Dora și Vink sunt așezați pe marginea gropii lui Waus.

VINK: Dora, ce loc uitat de Dumnezeu!

DORA: Frumos, nu-i așa?

VINK: Și ce groaznic de frig e aici.

DORA: Da.

VINK: În Australia sunt alte constelații. Și luna atârnă strâmb.

DORA: Emisfera sudică. Știu.

VINK: Te mai duci... Mai călătorești vreodată?

DORA: Nu.

VINK: Nu vrei să-i arăți nimic lui Imme? Munții, marea, orașele și...

DORA: Nu. Mai bine nu.

VINK: Dar tu însăși erai totdeauna așa de...

Așa de curioasă și de neobosită și de veselă. Credeam la început că îți lipsesc toate astea atunci când ne-am întors. Că nu puteai suporta să stai într-un loc, într-o casă. Și acum ești... acum... aici.

DORA: Asta este altceva.

VINK: Imme e atât de... Pare așa de...

DORA: Singuratică?

VINK: Da.

DORA: Măi, omule, vezi-ți de treburile tale.

VINK: Ultimele săptămâni.

Ne întorsesem și trebuia să rămânem.

Tu te înscriseși din nou la universitate.

DORA: M-am gândit să mă înscriu, dar până la urmă n-am făcut-o.

VINK: Aha.

DORA: Îmi aduceai mereu tot felul de lucruri. Înghețată sau vin sau flori sau muzică.

VINK: Chiar nu te-ai înscris? Parcă îmi amintesc că te apucaseși din nou să studiezi.

DORA: Nu, n-a fost așa.

VINK: Poate că așa mi-ai spus mie?

DORA: Poate că așa ți-ai închipuit tu, ca să-ți liniștești conștiința. Că mi-am găsit și eu un nou scop în viață, care nu avea nimic de-a face cu tine.

VINK: Ai început să te vezi cu Titus.

DORA: Încă un gând liniștitor pentru tine.

VINK: Aparent aveai cu el o legătură.

DORA: Nu pomeneai nimic despre ce ai de gând să faci. Plecai, și mai devreme sau mai târziu te întorceai acasă.

VINK: A fost BINE că aveam din nou vieți separate. Că atunci când ieșeam pe ușă nu mă mai gândeam numai la momentul când am să mă întorc acasă și am să te găsesc zăcând cu burta pe covor sau pe balcon sau în baie.

DORA: Plecai și eu te așteptam. Nu știam ce să fac altceva și știam că îți plăcea să vii acasă și să mă găsești zăcând culcată pe burtă pe covorul tău.

VINK: Dora, uneori ședeați în același scaun în care te lăsasem.

DORA: În ultima dimineață mi-ai adus coacăze. Coacăze.

VINK: Cam bizar.

DORA: Ai venit acasă. M-am prefăcut că dorm pentru ca să simt cum ai să mă trezești. Ai intrat în cameră și te-ai apucat să cauți ceva. Pe urmă ai spălat vasele și ai pus de cafea. Simțeam cum te uiți la mine și mi-era frică să nu clipesc. Pe urmă te-ai dus la duș. Simțeam mirosul de șampon și de cafea și te-am auzit cum te ștergi cu prosopul și cum îți tragi fermoarul de la pantalon și cum îți pui pantofii. Atunci ai venit și te-ai așezat pe pat și mi-ai dat părul la o parte de pe obraz. „Dora”, ai zis, „Dora...”

VINK: Nu-mi aduc aminte.

DORA: Era ultima dimineață. Mi-am repetat în cap mereu și mereu fiecare detaliu.

VINK: Și bineînțeles n-ai schimbat nimic. Ai păstrat totul cu fidelitate pentru Istorie.

DORA: Cine poate spune. Tu nu-ți aduci aminte.

VINK: Îmi aduc aminte că am pregătit cafeaua, am făcut duș, am spălat vasele și ți-am dat la o parte părul din ochi de mii de ori. Și că am zis „Dora”.

DORA: Asta a fost ultima dimineață. Căutai ceva.

VINK: Și tu ai și tras concluzia că îmi căutam pașaportul.

DORA: E foarte posibil.

VINK: Și coacăzele? Ce s-a întâmplat cu coacăzele?

DORA: Le-am mâncat la micul dejun.

VINK: Aha.

DORA: Și te-am împușcat cu ele. Le puneam într-un fel de tubuleț de plastic, nu știu cum se cheamă, care se înfige în înghețată. Le proiectam de pe o latură a mesei spre tine.

VINK: Și eu?

DORA: Tu îți beai cafeaua și încercai să prinzi coacăzele în gură, și ceva mai târziu te-ai enervat, pentru că purtai o cămașă albă și...

VINK: ... ție ți s-a părut ridicol. Ce nevoie aveam eu de o cămașă curată odată ce nu mă duceam nicăieri, și odată ce nimeni nu era de față în afară de tine. Ah, Dora. Cum se poate ca tu să te cufunzi într-o izolare atât de totală, ba încă și mai mult, să-ți condamni la ea și copilul!

DORA: Ai înțeles totul pe dos.

VINK: O, da?

DORA: Da.

VINK: Ce anume?

DORA: Cred că nu pot să-ți explic. Ești atât de în afara tuturor lucrurilor, încât nu găsesc niciun punct comun de unde aș putea începe. Ca și cum eu aș fi ales să...

VINK: Vrei să zici că trăiești aici deși nu vrei să trăiești aici? Sau vrei să dai vina pe mine. Sau încerci să pretinzi că și aici tot te mai gândești la ce n-a mers bine între noi doi... Atunci hai să-ți spun și eu ceva. Atâta vreme cât refuzi să-ți privești în față dorința bolnăvicioasă de sihăstrie, n-ai să fii în stare să-mi explici nimic, pentru că nimic din tot ce spui nu stă în picioare și o să se prăbușească imediat în groapa propriei tale autoamăgiri.

DORA: Mai există și ceva care se cheamă ghinion, se întâmplă ca lucrurile să meargă altfel decât ai dorit.

VINK: Oh!

DORA: Și ca tu să te întrebi în batjocură dacă eu tot mai reflectez la ce s-a petrecut între noi, dar șocul care m-a paralizat să nu se fi vindecat niciodată și eu să mai pot încă...

VINK: Să mai poți...?

DORA: Iar izolarea mea de atunci și viața mea de acum să fie cu totul altceva.

VINK: Mă tem că tu ai cam răstălmăcit lucrurile, Dora. Coacăzele. Micul dejun. Ultima dimineață. Cât de mult îmi plăcea mie să te regăsesc în fiecare zi pe același scaun.

Dacă zici că am plecat așa, din senin, fără nicio explicație și dacă zici că nu te poți împiedica să nu te gândești mereu la asta...

DORA: Am zis eu așa ceva?

VINK: Nu-i adevărat?

DORA: Am zis eu așa ceva?

VINK: Da. De ce nu vrei să știi de ce am plecat și de ce sunt acum aici?

Fiindcă atunci toată povestea ta s-ar face bucăți?

Fiindcă alibiul tău n-ar mai avea nicio valoare?

Fiindcă însăși temelia singurătății tale s-ar face praf?

Fiindcă atunci s-ar vedea că nimic nu e adevărat?

Dacă nu vrei să știi, n-am să-ți spun nimic.

Vino să te așezi lângă mine, Dora. Mi-e frig. Vino lângă mine.

Pițigoile.

Vreau și eu să te întreb ceva. N-am nevoie să stau prea mult pe gânduri. E o întrebare foarte simplă și nu trebuie să spui decât da sau nu. Și dacă spui da, nu mai trebuie decât să-ți faci bagajul.

Nu știu dacă e posibil să te întorci în timp.
Nu știu dacă lucrurile sunt ireversibile.
Nu știu dacă ai puterea să faci pasul ăsta.
Nu știu dacă n-ar fi lovitura de grație.
Nu știu dacă mai sunt alte posibilități.
Pot să plec și să mă apuc de altceva, ba chiar aș putea să fiu
din nou fericit.
Caut ceva. Ceva ce am pierdut. Ceva care...
*Muzica îi acoperă vocea și Dora ridică lopata.
Întuneric.*

ACTUL V

Scena 1

Dimineața.

NELE: Unde e Dora?

IMME: A pus niște chifle în cuptor.

NELE: N-am văzut-o în bucătărie.

IMME: Eu da.

NELE: Titus?

TITUS: Da.

NELE: Ai putut dormi?

IMME: Unde e Vink Cintezoiiul?

NELE: Nu știu. Când m-am dus la culcare erau încă afară. Dora și
Vink. Habar n-am. O fi rămas să doarmă aici?

IMME: Astăzi îl îngropăm pe Waus, nu-i așa, Titus?

TITUS: Nu știu. Da.

IMME: Cu lumânări și în haine de dolii, nu-i așa, Titus?

TITUS: Da.

Intră Dora.

DORA: Cafea? Cine vrea?

Toarnă cafeaua și iese din nou.

IMME: Cu ce te îmbraci, Nele, pentru înmormântare?

NELE: Cu ce am pe mine.

IMME: Crezi că se potrivește?

NELE: Nu mai spune prostii.

Intră Dora.

DORA: La masă!

NELE: Unde e Vink?

DORA: A plecat.

NELE: A plecat?

IMME: Ce pui pe tine, Dora, la înmormântare?

DORA: Care înmormântare? Oh. Nimic. Nu e nicio înmormântare.

NELE: Ce?

IMME: De ce nu?

DORA: Waus a fost înmormântat și Vink a plecat. Nu mai am chef să vorbesc despre asta.

IMME: Cum se poate?

DORA: Mi s-a părut de la început un plan absurd, o asemenea înmormântare. E numai un câine. Trebuie îngropat, dar n-o să facem din asta o întreagă ceremonie.

Imme iese alergând.

NELE: Dora! Bietul copil. Și de altfel era câinele meu. De ce trebuie întotdeauna să comanzi tu? De ce? Nu era câinele meu?

DORA: Iartă-mă, Nele, sigur că se putea mai bine, dar așa a fost să fie.

NELE: Te-ai folosit pur și simplu de Waus... Te-ai folosit de el ca să stai afară cu Vink ore întregi.

DORA: Lasă prostiile. Ia o chiflă.

Imme intră plângând.

IMME: Waus a dispărut.

DORA: Asta am spus și eu. A dispărut. Putem să-i punem un buchet de flori pe mormânt și să ne luăm rămas bun de la el. Nu poți să ții la infinit un animal la suprafața pământului. Te scutesc de amănunte, Imme.

NELE: Nu murise decât de trei zile!

DORA: Imme? O chiflă?

IMME: Nu!

NELE: Îl dezgropăm.

DORA: Nici vorbă. Aici nimeni nu dezgroapă nimic.

NELE: Titus?

TITUS: Eu. Nu. Știu. Nimic.

NELE: Și cum a plecat Vink, de fapt? Pe jos?

DORA: Habar n-am.

NELE: La ce oră a plecat? La 5 dimineața?

DORA: Nu m-am uitat la ceas.

NELE: Și se întoarce. Vreau să spun, se mai întoarce?

DORA: Nu.

NELE: Nu.

DORA: Ți-am spus că nu.

NELE: De la mine nu și-a luat rămas bun.

DORA: Nici de la mine nu și-a luat rămas bun.

NELE: Mă duc acasă.

DORA: Foarte bine.

NELE: Fir-ar să fie!

Nele se scoală de la masă și începe să-și adune lucrurile.

NELE: A, da, probabil că nu există nicio Effie. În orice caz, a mințit atunci când i-a telefonat.

DORA: Oh.

NELE: Nu-ți face nicio impresie?

DORA: Nu.

NELE: Îmi închipuiam că ai vrea să știi.

DORA: Nu, deci.

NELE: Vink a plecat și toate sunt ca înainte?

DORA: Nu chiar.

NELE: Pentru că??

DORA: Ai să auzi singură.

NELE: Atunci am plecat. La revedere, Titus. La revedere, Imme.

DORA: La revedere, Nele.

Încă înainte ca Nele să fi ieșit pe ușă, se aude de afară zgomotul de la motoarele camioanelor, al vagonetelor care descarcă materiale, al macaralelor care intră în acțiune. Alte mașini transportă piloni. Etc.

Sfârșit

Cuprins

<i>Cinci dramaturgi la început de mileniu,</i> prefață de Liliana Alexandrescu.....	5
ROB DE GRAAF	17
Sex	19
MARIA GOOS	73
Cloaca	75
JEROEN VAN DEN BERG	137
Aniversarea. <i>Comedie amară pentru toate vârstele</i>	139
OSCAR VAN WOENSEL.....	179
Între noi fie spus și tăcut	181
MARIJKE SCHERMER.....	235
Lut. <i>Tragedie în cinci acte</i>	237

În seria „Dramaturgi de azi” au mai apărut:

Teatru spaniol contemporan,
antologie de Ioana Anghel, 2 volume

Străini din toată lumea. Teatru american contemporan,
antologie de Carol Martin și Saviana Stănescu

Teatru portughez contemporan,
antologie de Andreea Dumitru, prefață de Paolo Eduardo Carvalho

Jean-Luc Lagarce – *Dramaturgie,*
prefață și traducere de Eugenia Anca Rotescu

Samuel Beckett – *Teatru,*
ediție îngrijită, traducere și note de Anca Măniuțiu,
prefață de Ștefana Pop-Curșeu, postfață de Ion Cazaban

Dramaturgi basarabeni de azi,
antologie de Andreea Dumitru și Oana Borș,
cuvânt înainte de Florica Ichim

Dramaturgie contemporană din Balcani,
antologie de Andreea Dumitru, cuvânt înainte de Doina Papp

Teatro con voz de mujer.
Doz piezas de Gianina Carbunariu y Laila Ripoll /
Teatru cu voce de femeie.

Două piese de Gianina Cărbunariu și Laila Ripoll,
ediție bilingvă de Cătălina Iliescu Gheorghiu

Valère Novarina – *L'Opérette imaginaire / Opereta imaginară,*
ediție bilingvă, traducere de Tudor Ionescu

Dramaturgi israelieni de azi,
selecție și traducere din limba engleză de Ada-Maria Ichim,
prefață de Ioana Ieronim

Goran Stefanovski – *Povești din Estul Sălbatic,*
antologie, traducere și prefață de Ioana Ieronim

www.teatrul-azi.ro

